

Language: English

Book: Genesis

Genesis

Chapter 1

¹ In the beginning, God created the heavens and the earth. ² The earth was without form and empty. Darkness was upon the surface of the deep. The Spirit of God was moving above the surface of the waters.

³ God said, "Let there be light," and there was light. ⁴ God saw the light, that it was good. He divided the light from the darkness. ⁵ God called the light "day," and the darkness he called "night." And there was evening and there was morning, the first day.

⁶ God said, "Let there be an expanse between the waters, and let it divide the waters from the waters." ⁷ God made the expanse and divided the waters which were under the expanse from the waters which were above the expanse. It was so. ⁸ God called the expanse "sky." And there was evening and there was morning, the second day.

⁹ God said, "Let the waters under the sky be gathered together to one place, and let the dry land appear." It was so. ¹⁰ God called the dry land "earth," and the gathered waters he called "seas." He saw that it was good.

¹¹ God said, "Let the earth sprout vegetation: plants yielding seed and fruit trees bearing fruit whose seed is in the fruit, each according to its own kind." It was so. ¹² The earth produced vegetation, plants producing seed after their kind, and trees bearing fruit whose seed was in it, after their kind. God saw that it was good. ¹³ And there was evening and there was morning, the third day.

¹⁴ God said, "Let there be lights in the sky to divide the day from the night and let them be as signs, for seasons, for days and years. ¹⁵ Let them be lights in the sky to give light upon the earth." It was so. ¹⁶ God made the two great lights, the greater light to rule the day, and the lesser light to rule the night. He made the stars also. ¹⁷ God set them in the sky to give light upon the earth, ¹⁸ to rule over the day and over the night, and to divide the light from the darkness. God saw that it was good. ¹⁹ And there was evening and there was morning, the fourth day.

²⁰ God said, "Let the waters be filled with great numbers of living creatures, and let birds fly above the earth in the expanse of the sky." ²¹ God created the great sea creatures, as well as every living creature after its kind, creatures that move and which fill the waters everywhere, and every winged bird after its kind. God saw that it was good. ²² God blessed them, saying, "Be fruitful and multiply, and fill the waters in the seas. Let birds multiply on the earth." ²³ And there was evening and there was morning, the fifth day.

²⁴ God said, "Let the earth produce living creatures, each according to its own kind, livestock, creeping things, and wild animals, each according to its own kind." It was so. ²⁵ God made the wild animals after their kind, the livestock after their kind, and everything that creeps upon the ground after its kind. He saw that it was good.

²⁶ God said, "Let us make man in our image, after our likeness. Let them have dominion over the fish of the sea, over the birds of the sky, over the livestock, over all the earth, and over every creeping thing that creeps on the earth." ^[1]

²⁷ God created man in his own image. In his own image he created him. Male and female he created them.

28 God blessed them and said to them, "Be fruitful, and multiply. Fill the earth, and subdue it. Have dominion over the fish of the sea, over the birds of the sky, and over every living thing that moves upon the earth."

29 God said, "See, I have given you every plant yielding seed which is upon the surface of all the earth, and every tree with fruit which has seed in it. They will be food to you. **30** To every beast of the earth, to every bird of the heavens, and to everything that creeps upon the earth, and to every creature that has the breath of life I have given every green plant for food." It was so.

31 God saw everything that he had made. Behold, it was very good. And there was evening and there was morning, the sixth day.

Footnotes

1:26 ^[1]Some ancient copies have:

Chapter 2

¹ Then the heavens and the earth were finished, and all the living things that filled them.

² On the seventh day God came to the end of his work which he had done, and so he rested on the seventh day from all his work. ³ God blessed the seventh day and sanctified it, because on it God rested from all his work which he had created and made.

⁴ This is the account of the heavens and the earth, when they were created, on the day that Yahweh God made the earth and the heavens.

⁵ No bush of the field was yet in the earth, and no plant of the field had yet sprouted, for Yahweh God had not caused it to rain upon the earth, and there was no man to cultivate the ground. ⁶ But a mist went up from the earth and watered the whole surface of the ground. ⁷ Yahweh God formed man from the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life, and man became a living being. ⁸ Yahweh God planted a garden eastward, in Eden, and there he put the man whom he had formed. ⁹ Out of the ground Yahweh God made every tree to grow that is pleasant to the sight and good for food. This included the tree of life that was in the midst of the garden, and the tree of the knowledge of good and evil. ¹⁰ A river went out of Eden to water the garden. From there it divided and became four rivers. ¹¹ The name of the first is Pishon. It is the one which flows throughout the whole land of Havilah, where there is gold. ¹² The gold of that land is good. There are also bdellium and the onyx stone. ¹³ The name of the second river is Gihon. This one flows throughout the whole land of Cush. ¹⁴ The name of the third river is Tigris, and it flows east of Ashur. The fourth river is the Euphrates. ¹⁵ Yahweh God took the man and put him into the garden of Eden to work it and to maintain it. ¹⁶ Yahweh God commanded the man, saying, "From every tree in the garden you may freely eat. ¹⁷ But from the tree of the knowledge of good and evil you must not eat, for on the day that you eat from it, you will surely die."

¹⁸ Then Yahweh God said, "It is not good that the man should be alone. I will make him a helper suitable for him." ¹⁹ Out of the ground Yahweh God formed every animal of the field and every bird of the sky. Then he brought them to the man to see what he would call them. Whatever the man called each living creature, that was its name. ²⁰ The man gave names to all the livestock, to all the birds of the sky, and to every beast of the field. But for the man himself there was found no helper suitable for him. ²¹ Yahweh God caused a deep sleep to fall upon the man, so the man slept. Yahweh God took one of his ribs and closed up the flesh where he took the rib. ²² With the rib that Yahweh God had taken from the man, he made a woman and brought her to the man. ²³ The man said,

"This time, this one is bone of my bones,
and flesh of my flesh.
She will be called 'woman,'
because she was taken out of man."

²⁴ Therefore a man will leave his father and his mother, he will be united to his wife, and they will become one flesh. ²⁵ They were both naked, the man and his wife, but were not ashamed.

Chapter 3

¹ Now the serpent was more shrewd than any other beast of the field which Yahweh God had made. He said to the woman, "Has God really said, 'You must not eat from any tree of the garden'?" ² The woman said to the serpent, "We may eat the fruit from the trees of the garden, ³ but concerning the fruit of the tree which is in the middle of the garden, God said, 'You must not eat it, and you must not touch it, or you will die.'" ⁴ The serpent said to the woman, "You will surely not die. ⁵ For God knows that the day you eat it your eyes will be opened, and you will be like God, knowing good and evil." ⁶ When the woman saw that the tree was good for food, and that it was a delight to the eyes, and that the tree was desirable to make one wise, she took some of its fruit and ate it. Then she also gave some to her husband who was with her, and he ate it. ⁷ The eyes of both of them were opened, and they knew that they were naked. So they sewed fig leaves together and made coverings for their loins. ⁸ They heard the sound of Yahweh God walking in the garden in the cool of the day, so the man and his wife hid themselves from the presence of Yahweh God among the trees of the garden.

⁹ Yahweh God called to the man and said to him, "Where are you?" ¹⁰ The man said, "I heard you in the garden, and I was afraid, because I was naked. So I hid myself." ¹¹ God said, "Who told you that you were naked? Have you eaten from the tree that I commanded you not to eat from?" ¹² The man said, "The woman whom you gave to be with me, she gave me fruit from the tree, and I ate it." ¹³ Yahweh God said to the woman, "What is this you have done?" The woman said, "The serpent deceived me, and I ate."

¹⁴ Yahweh God said to the serpent, "Because you have done this,

cursed are you alone among all the livestock
and all the beasts of the field.

It is on your stomach that you will go,
and it is dust that you will eat
all the days of your life.

¹⁵ I will put hostility between you and the woman,
and between your seed and her seed.
He will bruise your head,
and you will bruise his heel."

¹⁶ To the woman he said,

"I will greatly multiply your pain in childbirth;
it is in pain that you will give birth to children.
Your desire will be for your husband,
but he will rule over you."

¹⁷ To Adam he said, "Because you have listened to the voice of your wife, and have eaten from the tree, concerning which I commanded you, saying, 'You may not eat from it,'

Cursed is the ground because of you;
through painful work you will eat from it
all the days of your life.

¹⁸ It will produce thorns and thistles for you,
and you will eat the plants of the field.

¹⁹ By the sweat of your face
you will eat bread,
until you return to the ground,
for out of it you were taken.
For dust you are,
and to dust you will return."

²⁰ The man called his wife's name Eve because she was the mother of all the living. ²¹ Yahweh God made for Adam and for his wife garments of skins and clothed them.

²² Yahweh God said, "Now the man has become like one of us, knowing good and evil. So now he must not be allowed to reach out with his hand, take from the tree of life, eat it, and live forever." ²³ Therefore Yahweh God sent him out from the garden of Eden, to cultivate the ground from which he had been taken.

24 So God drove the man out of the garden, and he placed cherubim at the east of the garden of Eden, and a flaming sword that turned every way, in order to guard the way to the tree of life.

Chapter 4

¹ The man knew Eve his wife and she conceived and gave birth to Cain. She said, "I have produced a man with Yahweh's help." ² Then she gave birth to his brother Abel. Now Abel became a keeper of flocks, but Cain cultivated the soil. ³ It came about that in the course of time Cain brought some of the fruit of the ground as an offering to Yahweh. ⁴ As for Abel, he brought some of the firstborn of his flock and some of the fat. Yahweh accepted Abel and his offering, ⁵ but Cain and his offering he did not accept. So Cain was very angry, and he scowled. ⁶ Yahweh said to Cain, "Why are you angry and why are you scowling? ⁷ If you do what is right, will you not be accepted? But if you do not do what is right, sin crouches at the door and desires to control you, but you must rule over it." ⁸ Cain spoke to Abel his brother. It came about that while they were in the fields, Cain rose up against Abel his brother and killed him. ^[1]

⁹ Then Yahweh said to Cain, "Where is Abel your brother?" He said, "I do not know. Am I my brother's keeper?" ¹⁰ Yahweh said, "What have you done? Your brother's blood is calling out to me from the ground. ¹¹ Now cursed are you from the ground, which has opened its mouth to receive your brother's blood from your hand. ¹² When you cultivate the ground, from now on it will not yield to you its strength. A fugitive and a wanderer you will be in the earth." ¹³ Cain said to Yahweh, "My punishment is greater than I can bear. ¹⁴ Indeed, you have driven me out this day from this ground, and I will be hidden from your face. I will be a fugitive and a wanderer in the earth, and whoever finds me will kill me." ¹⁵ Yahweh said to him, "If anyone kills Cain, vengeance will be taken on him sevenfold." Then Yahweh put a mark on Cain, so that if anyone found him, that person would not attack him.

¹⁶ So Cain went out from the presence of Yahweh and lived in the land of Nod, on the east of Eden. ¹⁷ Cain knew his wife and she conceived. She gave birth to Enoch. He built a city and named it after his son Enoch. ¹⁸ To Enoch was born Irad. Irad became the father of Mehujael. Mehujael became the father of Methushael. Methushael became the father of Lamech. ¹⁹ Lamech took for himself two wives. The name of the one was Adah, and the name of the other was Zillah. ²⁰ Adah gave birth to Jabal. He was the father of those who live in tents and have livestock. ²¹ His brother's name was Jubal. He was the father of those who play the harp and pipe. ²² As for Zillah, she bore Tubal-Cain, the forger of tools of bronze and iron. The sister of Tubal-Cain was Naamah. ²³ Lamech said to his wives,

"Adah and Zillah, listen to my voice;
you wives of Lamech, listen to my words.
For I have killed a man for wounding me,
a young man for bruising me.

²⁴ If Cain is avenged seven times,
then Lamech will be avenged seventy-seven times."

²⁵ Adam knew his wife again, and she bore another son. She called his name Seth and said, "God has given me another son in the place of Abel, for Cain killed him." ²⁶ A son was born to Seth and he called his name Enosh. At that time people began to call on the name of Yahweh.

Footnotes

4:8 ^[1]The best ancient copies read in this way. However, some old translations and some modern translations read

Chapter 5

¹ This is the record of the descendants of Adam. On the day that God created mankind, he made them in his own likeness. ² Male and female he created them. He blessed them and named them mankind when they were created. ³ When Adam had lived 130 years, he became the father of a son in his own likeness, after his image, and he called his name Seth. ⁴ After Adam became the father of Seth, he lived eight hundred years. He became the father of more sons and daughters. ⁵ Adam lived 930 years, and then he died.

⁶ When Seth had lived 105 years, he became the father of Enosh. ⁷ After he became the father of Enosh, he lived 807 years and became the father of more sons and daughters. ⁸ Seth lived 912 years, and then he died.

⁹ When Enosh had lived ninety years, he became the father of Kenan. ¹⁰ After he became the father of Kenan, Enosh lived 815 years. He became the father of more sons and daughters. ¹¹ Enosh lived 905 years, and then he died.

¹² When Kenan had lived seventy years, he became the father of Mahalalel. ¹³ After he became the father of Mahalalel, Kenan lived 840 years. He became the father of more sons and daughters. ¹⁴ Kenan lived 910 years, and then he died.

¹⁵ When Mahalalel had lived sixty-five years, he became the father of Jared. ¹⁶ After he became the father of Jared, Mahalalel lived 830 years. He became the father of more sons and daughters. ¹⁷ Mahalalel lived 895 years, and then he died.

¹⁸ When Jared had lived 162 years, he became the father of Enoch. ¹⁹ After he became the father of Enoch, Jared lived eight hundred years. He became the father of more sons and daughters. ²⁰ Jared lived 962 years, and then he died.

²¹ When Enoch had lived sixty-five years, he became the father of Methuselah. ²² Enoch walked with God three hundred years after he became the father of Methuselah. He became the father of more sons and daughters. ²³ Enoch lived 365 years. ²⁴ Enoch walked with God, and then he was gone, for God took him.

²⁵ When Methuselah had lived 187 years, he became the father of Lamech. ²⁶ After he became the father of Lamech, Methuselah lived 782 years. He became the father of more sons and daughters. ²⁷ Methuselah lived 969 years. Then he died.

²⁸ When Lamech had lived 182 years, he became the father of a son. ²⁹ He called his name Noah, saying, "This one will give us rest from our work and from the painful labor of our hands, which we must do because of the ground that Yahweh has cursed." ³⁰ Lamech lived 595 years after he became the father of Noah. He became the father of more sons and daughters. ³¹ Lamech lived 777 years. Then he died.

³² After Noah had lived five hundred years, he became the father of Shem, Ham, and Japheth.

Chapter 6

¹ It came about when mankind began to multiply on the earth and daughters were born to them, ² that the sons of God saw that the daughters of mankind were attractive. They took for themselves wives, any of them that they chose. ³ Yahweh said, "My spirit will not remain in mankind forever, for they are flesh. They will live 120 years." ⁴ The Nephilim were on the earth in those days, and also afterward. This happened when the sons of God married daughters of men, and they had children with them. These were the mighty men of old, men of renown.

⁵ Yahweh saw that the wickedness of mankind was great in the earth, and that every inclination of the thoughts of their hearts was only evil continually. ⁶ Yahweh regretted that he had made mankind on the earth, and it grieved him to his heart. ⁷ So Yahweh said, "I will wipe away mankind whom I have created from the surface of the earth—mankind and animals, and creeping things and birds of the heavens, for I regret that I have made them." ⁸ But Noah found favor in the eyes of Yahweh.

⁹ This is the account of Noah. Noah was a righteous man, and blameless among the people of his time. Noah walked with God. ¹⁰ Noah became the father of three sons: Shem, Ham, and Japheth. ¹¹ The earth was corrupt before God, and it was filled with violence. ¹² God saw the earth; behold, it was corrupt, for all flesh had corrupted their way upon the earth.

¹³ God said to Noah, "I can see that it is time to put an end to all flesh, for the earth is filled with violence through them. Indeed, I will destroy them with the earth." ¹⁴ Make for yourself an ark of cypress wood. Make rooms in the ark, and cover it with pitch within and without. ¹⁵ This is how you will make it: The length of the ark is to be three hundred cubits; the breadth of it is to be fifty cubits, and the height of it is to be thirty cubits. ¹⁶ Make a roof for the ark, and finish it at a cubit from the top of the side. Place a door in the side of the ark and make a lower, a second, and a third deck. ¹⁷ Listen, I am about to bring the flood of waters upon the earth, to destroy all flesh that has in it the breath of life from under heaven. Everything that is on the earth will die. ¹⁸ But I will establish my covenant with you. You will come into the ark, you, and your sons, and your wife, and your sons' wives with you. ¹⁹ Of every living creature of all flesh, two of every kind you must bring into the ark, to keep them alive with you, both male and female. ²⁰ Of the birds after their kind, and of animals after their kind, of every creeping thing of the ground after its kind, two of every sort will come to you to keep them alive. ²¹ Gather for yourself every kind of food that is eaten and store it, so that it will be food for you and for them." ²² So Noah did this. According to all that God commanded him, so he did.

Chapter 7

¹ Yahweh said to Noah, "Come, you and all your household, into the ark, for I have seen that you are righteous before me in this generation. ² Of every clean animal you will bring with you seven males and seven females. From the animals that are not clean, of them bring two, the male and his mate. ³ Also of the birds of the sky, bring seven males and seven females, to keep their offspring alive upon the surface of all the earth. ⁴ For in seven days I will cause it to rain upon the earth for forty days and forty nights. I will destroy from off the surface of the ground every living thing that I have made." ⁵ Noah did all that Yahweh commanded him.

⁶ Noah was six hundred years old when the flood came upon the earth. ⁷ Noah, his sons, his wife, and his sons' wives went into the ark together because of the waters of the flood. ⁸ Clean animals and unclean animals, birds, and everything that creeps upon the ground, ⁹ two by two, male and female, came to Noah and went into the ark, just as God had commanded Noah. ¹⁰ It came about that after the seven days, the waters of the flood came upon the earth. ¹¹ In the six hundredth year of Noah's life, in the second month, on the seventeenth day of the month, on the same day, all the fountains of the great deep burst open, and the windows of heaven were opened. ¹² The rain began and fell on the earth for forty days and forty nights.

¹³ On that very same day Noah and his sons, Shem, Ham, and Japheth, and Noah's wife, and the three wives of his sons with them, entered into the ark. ¹⁴ They entered along with each wild animal according to its kind, and each sort of livestock according to its kind, and each creeping thing that creeps upon the earth according to its kind, and every sort of bird according to its kind, each kind of creature with wings. ¹⁵ Two of all flesh in which was the breath of life came to Noah and entered into the ark. ¹⁶ The animals that went in were male and female of all flesh; they entered in just as God had commanded him. Then Yahweh shut the door after them. ¹⁷ Then the flood came upon the earth for forty days, and the water increased and lifted the ark and raised it above the earth. ¹⁸ The waters completely covered over the earth, and the ark floated upon the surface of the water. ¹⁹ The waters rose greatly on the earth so that all the high mountains that were under the entire sky were covered. ²⁰ The waters rose fifteen cubits above the tops of the mountains. ²¹ All living beings that moved upon the earth died—birds, livestock, wild animals, all the living creatures that lived in great numbers upon the earth, and all mankind. ²² All living creatures who lived on the land, who breathed the breath of life through their noses, died. ²³ So every living thing that was on the surface of the earth was wiped out, mankind and animals and creeping things and birds of the sky. They were all destroyed from the earth. Only Noah and those with him in the ark were left. ²⁴ The waters stayed upon the earth for 150 days.

Chapter 8

¹ God remembered Noah, all the wild animals, and all the livestock that were with him in the ark. God made a wind blow over the earth, and the waters started going down. ² The fountains of the deep and the windows of heaven were closed, and it stopped raining. ³ The flood waters went down slowly from the earth, and after the end of 150 days the waters had gone down. ⁴ The ark came to rest in the seventh month, on the seventeenth day of the month, upon the mountains of Ararat. ⁵ The waters continued to go down until the tenth month. On the first day of the month, the tops of the mountains appeared.

⁶ It came about after forty days that Noah opened the window of the ark which he had made. ⁷ He sent out a raven and it flew back and forth until the waters were dried up from the earth. ⁸ Then he sent out a dove to see if the waters had gone down from the surface of the earth, ⁹ but the dove found no place to rest her foot, and she returned to him in the ark, for the waters were still covering the whole earth. He reached out with his hand, and took and brought her into the ark with him. ¹⁰ He waited another seven days and again he sent out the dove from the ark. ¹¹ The dove returned to him in the evening. Look! In her mouth was a freshly plucked olive leaf. So Noah knew that the waters had gone down from the earth. ¹² He waited another seven days, and sent out the dove again. She did not return again to him.

¹³ It came about in the six hundred and first year, in the first month, on the first day of the month, that the waters were dried up from off the earth. Noah removed the covering of the ark, looked out, and saw that, behold, the surface of the ground was dry. ¹⁴ In the second month, on the twenty-seventh day of the month, the earth was dry. ¹⁵ God said to Noah, ¹⁶ "Go out of the ark, you, your wife, your sons, and your sons' wives with you. ¹⁷ Take out with you every living creature of all flesh that is with you—the birds, the animals, and every creeping thing that creeps upon the earth—so that they may increase greatly on the earth, that they may be fruitful and multiply upon the earth." ¹⁸ So Noah went out with his sons, his wife, and his sons' wives with him. ¹⁹ Every living creature, every creeping thing, and every bird, everything that moves on the earth, according to their families, left the ark.

²⁰ Noah built an altar to Yahweh. He took some of the clean animals and some of the clean birds, and offered burnt offerings on the altar. ²¹ Yahweh smelled the pleasing aroma and said in his heart, "I will not again curse the ground because of mankind, even though the intention of mankind's heart is evil from childhood. Nor will I again destroy everything living, as I have done.

²² While the earth remains,
seed time and harvest,
cold and heat,
summer and winter,
and day and night
will not cease."

Chapter 9

¹ Then God blessed Noah and his sons, and said to them, "Be fruitful, multiply, and fill the earth. ² The fear of you and the dread of you will be upon every living thing on the earth, upon every bird of the sky, upon everything that moves on the ground, and upon all the fish of the sea. They are given into your hand. ³ Every moving thing that lives will be food for you. Just as I gave you the green plants, I now give you everything. ⁴ But you must not eat meat with its life—that is its blood—in it. ⁵ But for your blood, the life that is in your blood, I will require payment. From the hand of every animal I will require it. From the hand of any man, that is, from the hand of one who has murdered his brother, I will require an accounting for the life of that man.

⁶ Whoever sheds man's blood,
by man will his blood be shed,
for it was in the image of God that he made man.

⁷ As for you, be fruitful and multiply, spread throughout the earth and multiply on it."

⁸ Then God spoke to Noah and to his sons with him, saying, ⁹ "As for me, listen! I am going to confirm my covenant with you and with your descendants after you, ¹⁰ and with every living creature that is with you, with the birds, the livestock, and every creature of the earth with you, from all that came out of the ark, to every living creature on the earth. ¹¹ I hereby confirm my covenant with you, that never again will all flesh be destroyed by the waters of a flood. Never again will there be a flood to destroy the earth."

¹² God said, "This is the sign of the covenant which I am making between me and you and every living creature that is with you, for all future generations: ¹³ I have set my rainbow in the cloud, and it will be the sign of the covenant between me and the earth. ¹⁴ It will come about when I bring a cloud over the earth and the rainbow is seen in the cloud, ¹⁵ then I will call to mind my covenant, which is between me and you and every living creature of all flesh. The waters will never again become a flood to destroy all flesh. ¹⁶ The rainbow will be in the clouds and I will see it, in order to remember the everlasting covenant between God and every living creature of all flesh that is on the earth."

¹⁷ Then God said to Noah, "This is the sign of the covenant that I have confirmed between me and all flesh that is on the earth."

¹⁸ The sons of Noah that came out of the ark were Shem, Ham, and Japheth. Ham was the father of Canaan. ¹⁹ These three were the sons of Noah, and from these the whole earth was populated.

²⁰ Noah began to be a man of the soil, and he planted a vineyard. ²¹ He drank some of the wine and became drunk. He was lying uncovered in his tent. ²² Then Ham, the father of Canaan, saw the nakedness of his father and told his two brothers outside. ²³ So Shem and Japheth took a robe and laid it upon both their shoulders, and walked backwards and covered the nakedness of their father. Their faces were turned the other way, so they did not see their father's nakedness. ²⁴ When Noah awoke from his wine, he learned what his youngest son had done to him. ²⁵ So he said,

"Cursed be Canaan.
May he be a servant to his brothers' servants."

²⁶ He also said,

"May Yahweh, the God of Shem, be blessed,
and may Canaan be his servant.

²⁷ May God extend the territory of Japheth,
and let him make his home in the tents of Shem.
May Canaan be his servant."

²⁸ After the flood, Noah lived three hundred fifty years. ²⁹ All the days of Noah were nine hundred fifty years, and then he died.

Chapter 10

¹ These were the descendants of the sons of Noah, that is, Shem, Ham, and Japheth. Sons were born to them after the flood.

² The sons of Japheth were Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech, and Tiras.

³ The sons of Gomer were Ashkenaz, Riphath, and Togarmah.

⁴ The sons of Javan were Elishah, Tarshish, the Kittites, ^[1] and Dodanim. ⁵ From these the coastland peoples separated and went into their lands, every one with its own language, according to their clans, by their nations.

⁶ The sons of Ham were Cush, Mizraim, Put, and Canaan.

⁷ The sons of Cush were Seba, Havilah, Sabtah, Raamah, and Sabteka. The sons of Raamah were Sheba and Dedan.

⁸ Cush became the father of Nimrod, who was a mighty one on the earth. ⁹ He was a mighty hunter before Yahweh. That is why it is said, "Like Nimrod, a mighty hunter before Yahweh." ¹⁰ The first centers of his kingdom were Babylon, Uruk, Akkad, and Kalneh, in the land of Shinar. ¹¹ Out of that land he went to Assyria and built Nineveh, Rehoboth Ir, Calah, ¹² and Resen, which was between Nineveh and Calah. It was a large city.

¹³ Mizraim became the father of the Ludites, the Anamites, the Lehabites, the Naphtuhites, ¹⁴ the Pathrusites, the Kasluhites (from whom the Philistines came), and the Caphtorites.

¹⁵ Canaan became the father of Sidon, his firstborn, and of Heth, ¹⁶ also of the Jebusites, the Amorites, the Girgashites, ¹⁷ the Hivites, the Arkites, the Sinites, ¹⁸ the Arvadites, the Zemarites, and the Hamathites. Afterward the clans of the Canaanites spread out. ¹⁹ The border of the Canaanites was from Sidon, in the direction of Gerar, as far as Gaza, and as one goes toward Sodom, Gomorrah, Admah, and Zeboyim, as far as Lasha. ²⁰ These were the sons of Ham, by their clans, by their languages, in their lands, and in their nations.

²¹ Sons also were born to Shem, the older brother of Japheth. Shem was also the ancestor of all the people of Eber.

²² The sons of Shem were Elam, Ashur, Arphaxad, Lud, and Aram.

²³ The sons of Aram were Uz, Hul, Gether, and Meshech.

²⁴ Arphaxad became the father of Shelah, and Shelah became the father of Eber.

²⁵ Eber had two sons. The name of the one was Peleg, for in his days the earth was divided. His brother's name was Joktan.

²⁶ Joktan became the father of Almodad, Sheleph, Hazarmaveth, Jerah, ²⁷ Hadoram, Uzal, Diklah, ²⁸ Obal, Abimael, Sheba, ²⁹ Ophir, Havilah, and Jobab. All these were the sons of Joktan.

³⁰ Their territory was from Mesha, all the way to Sephar, the mountain of the east. ³¹ These were the sons of Shem, according to their clans and their languages, in their lands, according to their nations.

³² These were the clans of the sons of Noah, according to their genealogies, by their nations. From these the nations separated and went over the earth after the flood.

Footnotes

10:4 ^[1]Some modern English translations read,

Chapter 11

¹ Now the whole earth used one language and had the same words. ² As they journeyed in the east, they found a plain in the land of Shinar and they settled there. ³ They said to one another, "Come, let us make bricks and bake them thoroughly." They had brick instead of stone and tar as mortar. ⁴ They said, "Come, let us build ourselves a city and a tower whose top will reach to the sky, and let us make a name for ourselves. If we do not, we will be scattered across the surface of the whole earth." ⁵ So Yahweh came down to see the city and the tower which the descendants of Adam had built. ⁶ Yahweh said, "Look, they are one people with the same language, and they are beginning to do this! Soon nothing that they intend to do will be impossible for them. ⁷ Come, let us go down and confuse their language there, so that they may not understand each other." ⁸ So Yahweh scattered them from there across the surface of all the earth and they stopped building the city. ⁹ Therefore, its name was called Babel, because there Yahweh confused the language of the whole earth and from there Yahweh scattered them abroad over the surface of all the earth.

¹⁰ These were the descendants of Shem. Shem was a hundred years old, and he became the father of Arphaxad two years after the flood. ¹¹ Shem lived five hundred years after he became the father of Arphaxad. He also became the father of other sons and daughters.

¹² When Arphaxad had lived thirty-five years, he became the father of Shelah. ¹³ Arphaxad lived 403 years after he became the father of Shelah. He also became the father of other sons and daughters.

¹⁴ When Shelah had lived thirty years, he became the father of Eber. ¹⁵ Shelah lived 403 years after he became the father of Eber. He also became the father of other sons and daughters.

¹⁶ When Eber had lived thirty-four years, he became the father of Peleg. ¹⁷ Eber lived 430 years after he became the father of Peleg. He also became the father of other sons and daughters.

¹⁸ When Peleg had lived thirty years, he became the father of Reu. ¹⁹ Peleg lived 209 years after he became the father of Reu. He also became the father of other sons and daughters.

²⁰ When Reu had lived thirty-two years, he became the father of Serug. ²¹ Reu lived 207 years after he became the father of Serug. He also became the father of other sons and daughters.

²² When Serug had lived thirty years, he became the father of Nahor. ²³ Serug lived two hundred years after he became the father of Nahor. He also became the father of other sons and daughters.

²⁴ When Nahor had lived twenty-nine years, he became the father of Terah. ²⁵ Nahor lived 119 years after he became the father of Terah. He also became the father of other sons and daughters.

²⁶ After Terah had lived seventy years, he became the father of Abram, Nahor, and Haran.

²⁷ Now these were the descendants of Terah. Terah became the father of Abram, Nahor, and Haran, and Haran became the father of Lot. ²⁸ Haran died in the presence of his father Terah in the land of his birth, in Ur of the Chaldeans. ²⁹ Abram and Nahor took wives. The name of Abram's wife was Sarai and the name of Nahor's wife was Milkah, a daughter of Haran, who was the father of Milkah and Iskah. ³⁰ Now Sarai was barren; she had no child.

³¹ Terah took Abram his son, Lot the son of his son Haran, and Sarai his daughter-in-law, his son Abram's wife, and together they left Ur of the Chaldeans, to go into the land of Canaan. But they came to Haran and stayed there. ³² Terah lived 205 years and then died in Haran.

Chapter 12

¹ Now Yahweh said to Abram, "Go from your country, and from your relatives, and from your father's household, to the land that I will show you.

² I will make of you a great nation, and I will bless you,
and make your name great, and you will be a blessing.

³ I will bless those who bless you, but whoever dishonors you I will curse.
Through you will all the families of the earth be blessed."

⁴ So Abram went, as Yahweh had told him to do, and Lot went with him. Abram was seventy-five years old when he left Haran. ⁵ Abram took Sarai, his wife, Lot, his brother's son, all their possessions that they had accumulated, and the people that they had acquired in Haran. They left to go into the land of Canaan, and came to the land of Canaan. ⁶ Abram passed through the land as far as Shechem, to the oak of Moreh. At that time the Canaanites lived in the land. ⁷ Yahweh appeared to Abram, and said, "To your descendants I will give this land." So there Abram built an altar to Yahweh, who had appeared to him. ⁸ From there he moved to the hill country to the east of Bethel, where he pitched his tent, with Bethel to the west and Ai to the east. There he built an altar to Yahweh and called on the name of Yahweh. ⁹ Then Abram continued journeying, going toward the Negev.

¹⁰ There was a famine in the land, so Abram went down into Egypt to stay, for the famine was severe in the land. ¹¹ When he was about to enter into Egypt, he said to Sarai his wife, "See now, I know that you are a beautiful woman. ¹² When the Egyptians see you they will say, 'This is his wife,' and they will kill me, but they will keep you alive. ¹³ Say that you are my sister, so that it may be well with me because of you, and so that my life will be spared because of you." ¹⁴ It came about that when Abram entered into Egypt, the Egyptians saw that Sarai was very beautiful. ¹⁵ The princes of Pharaoh saw her, and praised her to Pharaoh, and the woman was taken into Pharaoh's household. ¹⁶ Pharaoh treated Abram well for her sake, and Abram received sheep and cattle, male donkeys, male servants, female servants, female donkeys, and camels. ¹⁷ Then Yahweh afflicted Pharaoh and his house with great plagues because of Sarai, Abram's wife. ¹⁸ Pharaoh summoned Abram, and said, "What is this that you have done to me? Why did you not tell me that she was your wife? ¹⁹ Why did you say, 'She is my sister,' so that I took her to be my wife? Now therefore, here is your wife. Take her, and go your way." ²⁰ Then Pharaoh gave orders to his men concerning him, and they sent him away, along with his wife and all that he had.

Chapter 13

¹ So Abram went up from Egypt and went into the Negev, he, his wife, and all that he had. Lot also went with them. ² Now Abram was very rich in livestock, in silver, and in gold. ³ He continued on his journey from the Negev to Bethel, to the place where his tent had been before, between Bethel and Ai. ⁴ He went to the place where the altar was that he had built previously. Here he called on the name of Yahweh. ⁵ Now Lot, who was traveling with Abram, also had flocks, herds, and tents. ⁶ The land was not able to support them both living close together, because their possessions were very many, so that they could not stay together. ⁷ Also, there was a dispute between the herdsmen of Abram's livestock and the herdsmen of Lot's livestock. The Canaanites and the Perizzites were living in the land at that time. ⁸ So Abram said to Lot, "Let there be no strife between you and me, and between your herdsmen and my herdsmen; after all, we are family. ⁹ Is not the whole land before you? Go ahead and separate yourself from me. If you go to the left, then I will go to the right. Or if you go to the right, then I will go to the left." ¹⁰ So Lot looked around, and saw that the whole plain of the Jordan was well watered everywhere all the way to Zoar, like the garden of Yahweh, like the land of Egypt. This was before Yahweh destroyed Sodom and Gomorrah. ¹¹ So Lot chose for himself all the plain of the Jordan and traveled east, and the relatives separated from each other. ¹² Abram lived in the land of Canaan, and Lot lived among the cities of the plain. He set up his tents as far away as Sodom. ¹³ Now the men of Sodom were very wicked sinners against Yahweh.

¹⁴ Yahweh said to Abram after Lot had departed from him, "Look from the place where you are standing to the north, south, east, and west. ¹⁵ All this land which you see, I will give to you and to your descendants forever. ¹⁶ I will make your descendants as the dust of the earth, so that if one can count the dust of the earth, your descendants also can be counted. ¹⁷ Arise, walk through the length and breadth of the land, for I will give it to you." ¹⁸ So Abram picked up his tent, and came and lived by the oaks of Mamre, which are in Hebron, and there built an altar to Yahweh.

Chapter 14

¹ It came about in the days of Amraphel, king of Shinar, Arioch, king of Ellasar, Kedorlaomer, king of Elam, and Tidal, king of Goyim, ² that they made war against Bera, king of Sodom, Birsha, king of Gomorrah, Shinab, king of Admah, Shemeber, king of Zeboyim, and the king of Bela (also called Zoar). ³ These latter five kings joined together in the Valley of Siddim (also called the Salt Sea). ⁴ Twelve years they had served Kedorlaomer, but in the thirteenth year they rebelled. ⁵ Then in the fourteenth year, Kedorlaomer and the kings who were with him came and attacked the Rephaim in Ashteroth Karnaim, the Zuzites in Ham, the Emites in Shaveh Kiriathaim, ⁶ and the Horites in their hill country of Seir, as far as El Paran, which is near the desert. ⁷ Then they turned and came to En Mishpat (also called Kadesh), and defeated all the country of the Amalekites, and also the Amorites who lived in Hazezon Tamar.

⁸ Then the king of Sodom, the king of Gomorrah, the king of Admah, the king of Zeboyim, and the king of Bela (also called Zoar) went out and prepared for battle in the Valley of Siddim ⁹ against Kedorlaomer, king of Elam, Tidal, king of Goyim, Amraphel, king of Shinar, Arioch, king of Ellasar; four kings against the five. ¹⁰ Now the Valley of Siddim was full of tar pits, and as the kings of Sodom and Gomorrah fled, they fell in there. Those who were left fled to the mountains. ¹¹ So the kings took all the goods of Sodom and Gomorrah and all their provisions, and went their way. ¹² When they went, they also took Lot, Abram's brother's son, who was living in Sodom, along with all his possessions.

¹³ One who had escaped came and told Abram the Hebrew. He was living by the oaks that belonged to Mamre, the Amorite, who was the brother of Eshkol and Aner, who were all allies of Abram. ¹⁴ Now when Abram heard that enemies had captured his relative, he led out his 318 trained men who had been born in his house, and he pursued them as far as Dan. ¹⁵ He divided his men against them at night, he and his servants, and he pursued them as far as Hobah, which is north of Damascus. ¹⁶ Then he brought back all the possessions, and also brought back his relative Lot and his goods, as well as the women and the other people.

¹⁷ After Abram returned from defeating Kedorlaomer and the kings who were with him, the king of Sodom went out to meet him at the Valley of Shaveh (also called the King's Valley).

¹⁸ Melchizedek, king of Salem, brought out bread and wine. He was priest of God Most High. ¹⁹ He blessed him saying,

"Blessed be Abram by God Most High,
Creator of heaven and earth.

²⁰ Blessed be God Most High,
who has given your enemies into your hand."

Then Abram gave him a tenth of everything.

²¹ The king of Sodom said to Abram, "Give me the people, and take the goods for yourself." ²² Abram said to the king of Sodom, "I have lifted up my hand to Yahweh, God Most High, Creator of heaven and earth, ²³ that I will not take a thread, a sandal strap, or anything that is yours, so that you can never say, 'I have made Abram rich.' ²⁴ I will take nothing except what the young men have eaten and the share of the men that went with me. Let Aner, Eshkol, and Mamre take their portion."

Chapter 15

¹ After these things the word of Yahweh came to Abram in a vision, saying, "Fear not, Abram! I am your shield and your very great reward."

² Abram said, "Lord Yahweh, what will you give me, since I continue childless, and the heir of my house is Eliezer of Damascus?" ³ Abram said, "Since you have given me no descendant, see, one born in my house will be my heir!" ⁴ Then, behold, the word of Yahweh came to him, saying, "This man will not be your heir; but rather the one who will come from your own body will be your heir." ⁵ Then he brought him outside, and said, "Look toward heaven, and number the stars, if you are able to number them." Then he said to him, "So will your descendants be." ⁶ He believed Yahweh, and he counted it to him as righteousness. ⁷ He said to him, "I am Yahweh, who brought you out of Ur of the Chaldeans, to give you this land to inherit it." ⁸ He said, "Lord Yahweh, how will I know that I will inherit it?" ⁹ Then he said to him, "Bring me a heifer three years old, a female goat three years old, a ram three years old, a dove, and a young pigeon." ¹⁰ He brought him all these, and cut them in two, and placed each half opposite the other, but he did not divide the birds. ¹¹ When the birds of prey came down upon the carcasses, Abram drove them away.

¹² Then when the sun was going down, Abram fell sound asleep and, behold, a deep and terrifying darkness overwhelmed him. ¹³ Then Yahweh said to Abram, "Know for certain that your descendants will be strangers in a land that is not theirs, and will be enslaved and oppressed for four hundred years. ¹⁴ I will judge that nation that they will serve, and afterward they will come out with abundant possessions. ¹⁵ But you will go to your fathers in peace, and you will be buried in a good old age. ¹⁶ In the fourth generation they will come here again, for the iniquity of the Amorites has not yet reached its limit." ¹⁷ When the sun had gone down and it was dark, behold, a smoking firepot and a flaming torch passed between the pieces. ¹⁸ On that day Yahweh made a covenant with Abram, saying, "To your descendants I hereby give this land, from the river of Egypt to the great river, the Euphrates— ¹⁹ the Kenites, the Kenizzites, the Kadmonites, ²⁰ the Hittites, the Perizzites, the Rephaites, ²¹ the Amorites, the Canaanites, the Girgashites, and the Jebusites."

Chapter 16

¹ Now Sarai, Abram's wife, had not borne any children for him, but she had a female servant, an Egyptian, whose name was Hagar. ² So Sarai said to Abram, "See now, Yahweh has kept me from having children. Please go to my servant. It may be that I will have children by her." Abram listened to the voice of Sarai. ³ It was after Abram had lived ten years in the land of Canaan that Sarai, Abram's wife, gave Hagar, her Egyptian servant, to her husband as a wife. ⁴ So he went to Hagar, and she conceived. When she saw that she had conceived, she looked with contempt on her mistress. ⁵ Then Sarai said to Abram, "This wrong on me is because of you. I gave my servant woman into your embrace, and when she saw that she had conceived, I was despised in her eyes. Let Yahweh judge between me and you." ⁶ But Abram said to Sarai, "See here, your servant woman is in your power, do to her what you think best." So Sarai dealt harshly with her, and she fled from her.

⁷ The angel of Yahweh found her by a spring of water in the wilderness, the spring that is on the way to Shur. ⁸ He said, "Hagar, Sarai's servant, where did you come from and where are you going?" Then she said, "I am fleeing from my mistress Sarai." ⁹ The angel of Yahweh said to her, "Return to your mistress, and submit yourself to her authority." ¹⁰ Then the angel of Yahweh said to her, "I will greatly multiply your descendants, so that they will be too numerous to count." ¹¹ The angel of Yahweh also said to her,

"Behold, you are pregnant
and will bear a son,
and you will call his name Ishmael,
because Yahweh has heard your affliction.

¹² He will be a wild donkey of a man.
He will be hostile against every man,
and every man will be hostile to him,
and he will live apart from all his brothers."

¹³ Then she gave this name to Yahweh who spoke to her, "You are the God who sees me," for she said, "Do I really continue to see, even after he has seen me?" ¹⁴ Therefore the well was called Beer Lahai Roi; behold, it is between Kadesh and Bered.

¹⁵ Hagar gave birth to Abram's son, and Abram named his son, whom Hagar bore, Ishmael. ¹⁶ Abram was eighty-six years old when Hagar bore Ishmael to Abram.

Chapter 17

¹ When Abram was ninety-nine years old, Yahweh appeared to Abram and said to him, "I am God Almighty. Walk before me, and be blameless." ² Then I will confirm my covenant between me and you, and will multiply you exceedingly." ³ Abram bowed low with his face to the ground and God talked with him, saying, ⁴ "As for me, behold, my covenant is with you. You will be the father of a multitude of nations." ⁵ No longer will your name be Abram, but your name will be Abraham—for I appoint you to be the father of a multitude of nations. ⁶ I will make you exceedingly fruitful, and I will make nations of you, and kings will descend from you. ⁷ I will establish my covenant between me and you and your descendants after you, throughout their generations for an everlasting covenant, to be God to you and to your descendants after you. ⁸ I will give to you, and to your descendants after you, the land where you have been sojourning, all the land of Canaan, for an everlasting possession, and I will be their God."

⁹ Then God said to Abraham, "As for you, you must keep my covenant, you and your descendants after you throughout their generations. ¹⁰ This is my covenant, which you must keep, between me and you and your descendants after you: Every male among you must be circumcised. ¹¹ You must be circumcised in the flesh of your foreskin, and this will be the sign of the covenant between me and you. ¹² Every male among you that is eight days old must be circumcised, throughout your people's generations. This includes him who is born into your household and him who is bought with money from any foreigner who is not one of your descendants. ¹³ He who is born into your household and he who is bought with your money must be circumcised. Thus my covenant will be in your flesh for an everlasting covenant. ¹⁴ Any uncircumcised male who is not circumcised in the flesh of his foreskin will be cut off from his people. He has broken my covenant."

¹⁵ God said to Abraham, "As for Sarai your wife, do not call her Sarai any more. Instead, her name will be Sarah. ¹⁶ I will bless her, and I will give you a son by her. I will bless her, and she will become the mother of nations. Kings of peoples will come from her." ¹⁷ Then Abraham bowed low with his face to the ground, and laughed, and said in his heart, "Can a child be born to a man who is a hundred years old? How can Sarah, who is ninety years old, bear a son?" ¹⁸ Abraham said to God, "Oh that Ishmael might live before you!" ¹⁹ God said, "No, but Sarah your wife will bear you a son, and you must name him Isaac. I will establish my covenant with him as an everlasting covenant with his descendants after him. ²⁰ As for Ishmael, I have heard you. Behold, I have blessed him and will make him fruitful and will multiply him abundantly. He will be the father of twelve princes, and I will make him become a great nation. ²¹ But my covenant I will establish with Isaac, whom Sarah will bear to you at this time in the next year."

²² When he had finished talking with him, God went up from Abraham. ²³ Then Abraham took Ishmael his son, and all those who were born into his household, and all those who were bought with his money, every male among the men of Abraham's household, and circumcised the flesh of their foreskin in that same day, as God had said to him. ²⁴ Abraham was ninety-nine years old when he was circumcised in the flesh of his foreskin. ²⁵ Ishmael his son was thirteen years old when he was circumcised in the flesh of his foreskin. ²⁶ On the very same day Abraham and Ishmael his son were both circumcised. ²⁷ All the men of his household were circumcised with him, including those born into the household and those bought with money from a foreigner.

Chapter 18

¹ Yahweh appeared to Abraham by the oaks of Mamre, as he sat in the tent doorway in the heat of the day. ² He looked up and, behold, he saw three men standing across from him. When he saw them, he ran to meet them from the tent door and bowed low to the ground. ³ He said, "My Lord, if I have found favor in your sight, please do not pass by your servant." ⁴ Let a little water be brought, wash your feet, and rest yourselves under the tree. ⁵ Let me bring a little food, so that you may refresh yourselves. Afterwards you can go your way, since you have come to your servant." They replied, "Do as you have said." ⁶ Then Abraham quickly went into the tent to Sarah, and said, "Hurry, get three seahs of fine flour, knead it, and make bread." ⁷ Then Abraham ran to the herd, and took a calf that was tender and good, and gave it to the servant, and he hurried to prepare it. ⁸ He took curds and milk, and the calf that had been prepared, and placed the food before them, and he stood by them under the tree while they ate.

⁹ They said to him, "Where is Sarah your wife?" He replied, "There, in the tent." ¹⁰ He said, "I will certainly return to you in the springtime, and see, Sarah your wife will have a son." Sarah was listening in the tent doorway, which was behind him. ¹¹ Now Abraham and Sarah were old, very advanced in age, and Sarah had passed the age when women could bear children. ¹² So Sarah laughed to herself, saying to herself, "After I am worn out and my master is old, will I now have this pleasure?" ¹³ Yahweh said to Abraham, "Why did Sarah laugh and say, 'Will I really bear a child, when I am old'?" ¹⁴ Is anything too hard for Yahweh? At the time appointed by me, in the spring, I will return to you. About this time next year Sarah will have a son." ¹⁵ Then Sarah denied it and said, "I did not laugh," for she was afraid. He replied, "No, you did laugh."

¹⁶ Then the men arose to leave and looked down toward Sodom. Abraham went with them to see them on their way. ¹⁷ But Yahweh said, "Should I hide from Abraham what I am about to do, ¹⁸ since Abraham will indeed become a great and mighty nation, and all the nations of the earth will be blessed in him? ¹⁹ For I have chosen him so that he may instruct his children and his household after him to keep the way of Yahweh, to do righteousness and justice, so that Yahweh may bring upon Abraham what he has said to him." ²⁰ Then Yahweh said, "Because the outcry against Sodom and Gomorrah is so great, and because their sin is so serious, ²¹ I will now go down there and see the outcry against her that has come to me, whether they have really done it. If not, I will know."

²² So the men turned from there, and went toward Sodom, but Abraham remained standing before Yahweh. ²³ Then Abraham approached and said, "Will you sweep away the righteous with the wicked? ²⁴ Perhaps there are fifty righteous within the city. Will you sweep it away and not spare the place for the sake of the fifty righteous that are there? ²⁵ Far be it from you to do such a thing, killing the righteous with the wicked, so that the righteous should be treated the same as the wicked. Far be it from you! Will not the Judge of all the earth do what is just?" ²⁶ Yahweh said, "If I find in Sodom fifty righteous within the city, then I will spare the whole place for their sake." ²⁷ Abraham answered and said, "See now, I have undertaken to speak to my Lord, even though I am only dust and ashes! ²⁸ What if there are five less than fifty righteous? Will you destroy the whole city for lack of five?" Then he said, "I will not destroy it, if I find there forty-five." ²⁹ He spoke to him yet again, and said, "What if there are forty found there?" He replied, "I will not do it for the forty's sake." ³⁰ He said, "Please do not be angry, Lord, so I may speak. Perhaps thirty will be found there." He replied, "I will not do it, if I find thirty there." ³¹ He said, "See now, I have undertaken to speak to my Lord! Perhaps twenty will be found there." He replied, "I will not destroy it for the twenty's sake." ³² He said, "Please do not be angry, Lord, and I will speak this one last time. Perhaps ten will be found there." Then he said, "I will not destroy it for the ten's sake." ³³ Yahweh went on his way as soon as he had finished talking with Abraham, and Abraham returned home.

Chapter 19

¹ The two angels came to Sodom in the evening, while Lot was sitting at the gate of Sodom. Lot saw them, arose to meet them, and bowed down with his face to the ground. ² He said, "See now, my masters, please turn aside into your servant's house, stay for the night, and wash your feet. Then you can rise up early and go on your way." They replied, "No, we will spend the night in the town square." ³ But he urged them strongly, so they went with him, and entered into his house. He prepared a meal and baked unleavened bread, and they ate. ⁴ But before they lay down, the men of the city, the men of Sodom, surrounded the house, both young and old, all the men from every part of the city. ⁵ They called to Lot, and said to him, "Where are the men that came in to you tonight? Bring them out to us, that we may know them." ⁶ So Lot went out the door to them and shut the door after himself. ⁷ He said, "I beg you, my brothers, do not act so wickedly. ⁸ See now, I have two daughters who have not known any man. Please let me bring them out to you, and you do to them whatever is good in your eyes. Only do nothing to these men, because they have come under the shadow of my roof." ⁹ They said, "Stand back!" They also said, "This one came here to live as a foreigner, and now he has become our judge! Now we will deal worse with you than with them." They pressed hard against the man, against Lot, and came near to break down the door. ¹⁰ But the men reached out their hands and brought Lot into the house with them and shut the door. ¹¹ Then Lot's visitors struck with blindness the men who were outside the door of the house, both small and great, so that they became exhausted when they were trying to find the door.

¹² Then the men said to Lot, "Do you have anyone else here? Any sons-in-law, your sons and your daughters, and whoever you have in the city, get them out of here. ¹³ For we are about to destroy this place, because the accusations against it before Yahweh have become so loud that he has sent us to destroy it." ¹⁴ Lot went out and spoke to his sons-in-law, the men who had promised to marry his daughters, and said, "Quick, get out of this place, for Yahweh is about to destroy the city." But to his sons-in-law he seemed to be joking. ¹⁵ When dawn came, the angels urged Lot, saying, "Get going, take your wife and your two daughters that are here, so you are not swept away in the punishment of the city." ¹⁶ But he lingered. So the men grabbed his hand, and the hand of his wife, and the hands of his two daughters, because Yahweh was merciful to him. They brought them out, and set them outside the city. ¹⁷ When they had brought them out, one of the men said, "Run for your lives! Do not look back, or stay anywhere on the plain. Escape to the mountains so you are not swept away." ¹⁸ Lot said to them, "No, please, my masters! ¹⁹ See now, your servant has found favor in your eyes, and you have shown me great kindness in saving my life, but I cannot escape to the mountains, because the disaster will overtake me, and I will die. ²⁰ See now, the city over there is a little one. Please, let me escape there—Is it not a little one?—and my life will be saved." ²¹ He said to him, "Alright, I am granting this request also, that I will not destroy the city which you have mentioned. ²² Hurry! Escape there, for I cannot do anything until you arrive there." Therefore the city was named Zoar.

²³ The sun had risen upon the earth when Lot reached Zoar. ²⁴ Then Yahweh rained down upon Sodom and Gomorrah sulfur and fire from Yahweh out of the sky. ²⁵ He destroyed those cities, and all the plain, and all the inhabitants of the cities, and the plants that grew on the ground. ²⁶ But Lot's wife, who was behind him, looked back, and she became a pillar of salt.

²⁷ Abraham got up early in the morning and went to the place where he had stood before Yahweh. ²⁸ He looked down toward Sodom and Gomorrah and toward all the land of the plain. He looked and behold, smoke was rising from the land like the smoke of a furnace.

²⁹ So when God destroyed the cities of the plain, God called Abraham to mind. He sent Lot out of the midst of the destruction when he destroyed the cities in which Lot had lived.

³⁰ But Lot went up from Zoar to live in the mountains with his two daughters, because he was afraid to live in Zoar. So he lived in a cave, he and his two daughters. ³¹ The firstborn said to the younger, "Our father is old, and there is no man anywhere to lie with us according to the way of all the world. ³² Come, let us make our father drink wine, and we will lie with him, so that we may keep our family line alive through our father." ³³ So they made their father drink wine that night. Then the firstborn went in and lay with her father; he did not know when she lay down, nor when she got up. ³⁴ The next day the firstborn said to the younger, "Listen, here I lay last night with my father. Let us make him drink wine tonight also, and you should go and lie with him, so that we may keep our family line alive through our father." ³⁵ So

they made their father drink wine that night also, and the younger went and lay with him. He did not know when she lay down or when she got up. ³⁶ So both the daughters of Lot conceived by their father. ³⁷ The firstborn gave birth to a son, and named him Moab. He became the ancestor of the Moabites of today. ³⁸ As for the younger daughter, she also gave birth to a son, and named him Ben-Ammi. He became the ancestor of the people of Ammon of today.

Chapter 20

¹ Abraham journeyed from there toward the land of the Negev, and lived between Kadesh and Shur. He was a foreigner living in Gerar. ² Abraham said concerning Sarah his wife, "She is my sister." So Abimelek king of Gerar sent for Sarah and took her. ³ But God came to Abimelek in a dream in the night, and said to him, "Behold, you are a dead man because of the woman whom you have taken, for she is a man's wife." ⁴ Now Abimelek had not come near her and he said, "Lord, would you kill even a righteous nation? ⁵ Did he not himself say to me, 'She is my sister?' Even she herself said, 'He is my brother.' I have done this in the integrity of my heart and the innocence of my hands." ⁶ Then God said to him in the dream, "Yes, I also know that in the integrity of your heart you did this, and I also kept you from sinning against me. Therefore I did not allow you to touch her. ⁷ Therefore, return the man's wife, for he is a prophet. He will pray for you, and you will live. But if you do not restore her, know that you and all who are yours will surely die."

⁸ Abimelek rose early in the morning and called all of his servants to himself. He told all these things to them, and the men were very afraid. ⁹ Then Abimelek called for Abraham and said to him, "What have you done to us? How have I sinned against you, that you have brought on me and on my kingdom a great sin? You have done to me deeds that ought not to be done." ¹⁰ Abimelek said to Abraham, "What prompted you to do this thing?" ¹¹ Abraham said, "Because I thought, 'Surely there is no fear of God in this place, and they will kill me because of my wife.' ¹² Besides, she is indeed my sister, the daughter of my father, but not the daughter of my mother; and she became my wife. ¹³ When God caused me to leave my father's house and travel from place to place, I said to her, 'You must show me this faithfulness as my wife: At every place where we go, say about me, "He is my brother."'" ¹⁴ Then Abimelek took sheep and cattle, and male slaves and female slaves, and gave them to Abraham. Then he returned Sarah, Abraham's wife, to him. ¹⁵ Abimelek said, "Look, my land is before you. Settle wherever it pleases you." ¹⁶ To Sarah he said, "Look, I have given your brother a thousand pieces of silver. It is to cover any offense against you in the eyes of all who are with you, and before everyone, you are completely made right." ¹⁷ Then Abraham prayed to God, and God healed Abimelek, his wife, and his female slaves so that they were able to have children. ¹⁸ For Yahweh had closed all the wombs of the household of Abimelek because of Sarah, Abraham's wife.

Chapter 21

¹ Yahweh paid attention to Sarah as he had said he would, and Yahweh did for Sarah just as he had promised. ² Sarah conceived and bore a son to Abraham in his old age, at the set time of which God had spoken to him. ³ Abraham named his son, the one who had been born to him, whom Sarah bore to him, Isaac. ⁴ Abraham circumcised his son Isaac when he was eight days old, just as God had commanded him. ⁵ Abraham was one hundred years old when his son Isaac was born to him. ⁶ Sarah said, "God has made me laugh; every one who hears will laugh with me." ⁷ She also said, "Who would have said to Abraham that Sarah would nurse children, and yet I have borne him a son in his old age!"

⁸ The child grew and was weaned, and Abraham made a great feast on the day that Isaac was weaned. ⁹ Sarah saw the son of Hagar the Egyptian, whom she had borne to Abraham, mocking. ¹⁰ So she said to Abraham, "Drive out this slave woman and her son, for the son of this slave woman will not be heir with my son, with Isaac." ¹¹ This thing was very grievous to Abraham because of his son. ¹² But God said to Abraham, "Do not be grieved because of the young man and because of your servant girl. Listen to Sarah's words in all she says to you about this matter, because it is through Isaac that your descendants will be named. ¹³ I will also make the son of the servant woman into a nation, because he is your descendant." ¹⁴ Abraham rose up early in the morning, took bread and a skin of water, and gave it to Hagar, putting it on her shoulder. He gave her the boy and sent her away. She departed and wandered in the wilderness of Beersheba. ¹⁵ When the water in the waterskin was gone, she abandoned the child under one of the bushes. ¹⁶ Then she went, and sat down a short distance from him, about the distance of a bowshot away, for she said, "Let me not look upon the death of the child." As she sat there across from him, she lifted up her voice and wept. ¹⁷ God heard the voice of the young man, and the angel of God called to Hagar out of heaven, and said to her, "What troubles you, Hagar? Do not be afraid, for God has heard the voice of the young man where he is. ¹⁸ Get up, raise up the young man, and encourage him; for I will make him into a great nation." ¹⁹ Then God opened her eyes, and she saw a well of water. She went and filled the skin with water and gave the young man a drink. ²⁰ God was with the young man, and he grew. He lived in the wilderness and became an archer. ²¹ He lived in the wilderness of Paran, and his mother got a wife for him from the land of Egypt.

²² It came about at that time that Abimelek and Phicol the captain of his army spoke to Abraham, saying, "God is with you in all that you do. ²³ Now therefore swear to me here by God that you will not deal falsely with me, nor with my offspring, nor with my descendants. Show to me and to the land in which you have been staying the same covenant faithfulness that I have shown to you." ²⁴ Abraham said, "I swear." ²⁵ Abraham also complained to Abimelek concerning a well of water that Abimelek's servants had seized from him. ²⁶ Abimelek said, "I do not know who has done this thing. You did not tell me before now; I have not heard of it until today." ²⁷ So Abraham took sheep and cattle and gave them to Abimelek, and the two men made a covenant. ²⁸ Then Abraham set seven female lambs of the flock by themselves. ²⁹ Abimelek said to Abraham, "What is the meaning of these seven female lambs that you have set by themselves?" ³⁰ He replied, "These seven female lambs you will receive from my hand, so that it may be a witness for me, that I dug this well." ³¹ So he called that place Beersheba, because there they both swore an oath. ³² They made a covenant at Beersheba, and then Abimelek and Phicol, the captain of his army, returned to the land of the Philistines. ³³ Abraham planted a tamarisk tree in Beersheba. There he called on the name of Yahweh, the eternal God. ³⁴ Abraham remained as a foreigner in the land of the Philistines many days.

Chapter 22

¹ It came about after these things that God tested Abraham. He said to him, "Abraham!" Abraham said, "Here I am." ² Then God said, "Take your son, your only son, whom you love, Isaac, and go to the land of Moriah. Offer him there as a burnt offering upon one of the mountains there, which I will tell you about."

³ So Abraham rose early in the morning, saddled his donkey, and took two of his young men with him, along with Isaac his son. He cut the wood for the burnt offering, then set out on his journey to the place that God had told him about. ⁴ On the third day Abraham looked up and saw the place afar off. ⁵ Abraham said to his young men, "Stay here with the donkey, and I and the young man will go over there. We will worship and come again to you." ⁶ Then Abraham took the wood for the burnt offering and put it on Isaac his son. He took in his own hand the fire and the knife; and they went both of them together. ⁷ Isaac spoke to Abraham his father and said, "My father," and he said, "Here I am, my son." He said, "See, here is the fire and the wood, but where is the lamb for the burnt offering?" ⁸ Abraham said, "God himself will provide the lamb for the burnt offering, my son." So they went on, both of them together.

⁹ When they came to the place that God had told him about, Abraham built an altar there and laid the wood on it. Then he bound Isaac his son, and laid him on the altar, on top of the wood. ¹⁰ Abraham reached out with his hand and took up the knife to kill his son. ¹¹ Then the angel of Yahweh called to him from heaven and said, "Abraham, Abraham!" and he said, "Here I am." ¹² He said, "Do not lay your hand upon the young man, nor do anything to harm him, for now I know that you fear God, seeing that you have not withheld your son, your only son, from me." ¹³ Abraham looked up and behold, behind him was a ram caught in the bushes by his horns. Abraham went and took the ram and offered him up as a burnt offering instead of his son. ¹⁴ So Abraham named that place, "Yahweh will provide," and it is said to this day, "On the mountain of Yahweh it will be provided." ¹⁵ The angel of Yahweh called to Abraham a second time from heaven ¹⁶ and said—this is Yahweh's declaration—by myself I have sworn that because you have done this thing, and have not withheld your son, your only son, ¹⁷ I will surely bless you and I will greatly multiply your descendants as the stars of the heavens, and as the sand which is upon the seashore; and your descendants will possess the gate of their enemies. ¹⁸ Through your offspring all the nations of the earth will be blessed, because you have obeyed my voice." ¹⁹ So Abraham returned to his young men, and they departed and went together to Beersheba, and he lived at Beersheba.

²⁰ It came about after these things that Abraham was told, "Milkah has borne children, as well, to your brother Nahor." ²¹ They were Uz his firstborn, Buz his brother, Kemuel the father of Aram, ²² Kesed, Hazo, Pildash, Jidlaph, and Bethuel. ²³ Bethuel became the father of Rebekah. These were the eight children that Milkah bore to Nahor, Abraham's brother. ²⁴ His concubine, whose name was Reumah, also bore Tebah, Gaham, Tahash, and Maakah.

Chapter 23

¹ Sarah lived 127 years. These were the years of the life of Sarah. ² Sarah died in Kiriath Arba, that is, Hebron, in the land of Canaan. Abraham mourned and wept for Sarah. ³ Then Abraham rose up and went from his dead wife, and spoke to the sons of Heth, saying, ⁴ "I am a foreigner and sojourner among you. Please grant me a property for a burial place among you, so that I may bury my dead." ⁵ The sons of Heth answered Abraham, saying, ⁶ "Listen to us, my master. You are a prince of God among us. Bury your dead in the choicest of our tombs. None of us will refuse you his tomb, so that you may bury your dead." ⁷ Abraham arose and bowed down to the people of the land, to the sons of Heth. ⁸ He spoke to them, saying, "If you agree that I should bury my dead, then hear me and plead with Ephron son of Zohar, for me. ⁹ Ask him to sell me the cave of Machpelah, which he owns, which is at the end of his field. For the full price let him sell it to me publicly as a property for a burial place." ¹⁰ Now Ephron was sitting among the sons of Heth, and Ephron the Hittite answered Abraham in the hearing of the sons of Heth, of all those who had come into the gate of his city, saying, ¹¹ "No, my master, hear me. I give you the field, and the cave that is in it. I give it to you in the presence of the sons of my people. I give it to you to bury your dead." ¹² Then Abraham bowed down before the people of the land. ¹³ He spoke to Ephron in the hearing of the people of the land, saying, "But if you are willing, please hear me. I will pay for the field. Take the money from me, and I will bury my dead there." ¹⁴ Ephron answered Abraham, saying, ¹⁵ "Please, my master, listen to me. A piece of land worth four hundred shekels of silver, what is that between me and you? Bury your dead." ¹⁶ Abraham listened to Ephron and Abraham weighed out to Ephron the amount of silver that he had spoken in the hearing of the sons of Heth, four hundred shekels of silver, according to the standard measurement of the merchants.

¹⁷ So the field of Ephron, which was in Machpelah, which was next to Mamre, that is, the field, the cave that was in it, and all the trees that were in the field and all around its border, passed ¹⁸ to Abraham by purchase in the presence of the sons of Heth, before all those who had come into the gate of his city. ¹⁹ After this, Abraham buried Sarah his wife in the cave of the field of Machpelah, which is next to Mamre, that is, Hebron, in the land of Canaan. ²⁰ So the field and the cave in it passed to Abraham as a property for a burial place from the sons of Heth.

Chapter 24

¹ Now Abraham was very old and Yahweh had blessed Abraham in all things. ² Abraham said to his servant, the one who was the oldest of his household and who was in charge of all that he had, "Put your hand under my thigh ³ and I will make you swear by Yahweh, the God of heaven and the God of the earth, that you will not get a wife for my son from the daughters of the Canaanites, among whom I make my home. ⁴ But you will go to my country, and to my relatives, and get a wife for my son Isaac." ⁵ The servant said to him, "What if the woman will not be willing to follow me to this land? Must I take your son back to the land from which you came?" ⁶ Abraham said to him, "Make sure that you do not take my son back there! ⁷ Yahweh, the God of heaven, who took me from my father's house and from the land of my relatives, and who promised me with a solemn oath saying, 'To your descendants I will give this land,' he will send his angel before you, and you will get a wife for my son from there. ⁸ But if the woman is not willing to follow you, then you will be free from this oath of mine. Only you are not to take my son back there." ⁹ So the servant put his hand under the thigh of Abraham his master, and swore to him concerning this matter.

¹⁰ The servant took ten of his master's camels and departed. He also took with him all kinds of goods from his master. He departed and went to the region of Aram Naharaim, to the city of Nahor. ¹¹ He made the camels kneel down outside the city by the well of water. It was evening, the time that women go out to draw water. ¹² Then he said, "Yahweh, God of my master Abraham, grant me success today and show covenant faithfulness to my master Abraham. ¹³ Look, here I am standing by the spring of water, and the daughters of the men of the city are coming out to draw water. ¹⁴ Let it happen like this. When I say to a young woman, 'Please lower your pitcher so that I may drink,' and she says to me, 'Drink, and I will water your camels too,' then let her be the one that you have appointed for your servant Isaac. By this I will know that you have shown covenant faithfulness to my master." ¹⁵ It came about that even before he had finished speaking, behold, Rebekah came out with her water pitcher on her shoulder. Rebekah was born to Bethuel son of Milkah, the wife of Nahor, Abraham's brother. ¹⁶ The young woman was very beautiful and a virgin. No man had ever known her. She went down to the spring, filled her pitcher and came up. ¹⁷ Then the servant ran to meet her and said, "Please give me a little drink of water from your pitcher." ¹⁸ She said, "Drink, my master," and she quickly let down her pitcher on her hand, and gave him a drink. ¹⁹ When she had finished giving him a drink, she said, "I will draw water for your camels also, until they have finished drinking." ²⁰ So she hurried and emptied her pitcher into the trough, then ran again to the well to draw water, and drew water for all his camels. ²¹ The man watched her in silence to see whether Yahweh had prospered his journey or not. ²² As the camels finished drinking, the man brought out a gold nose ring weighing half a shekel, and two gold bracelets for her arms weighing ten shekels, ²³ and asked, "Whose daughter are you? Tell me please, is there room in your father's house for us to spend the night?" ²⁴ She said to him, "I am the daughter of Bethuel son of Milkah, whom she bore to Nahor." ²⁵ She also said to him, "We have plenty of both straw and feed, and also room for you to spend the night." ²⁶ Then the man bowed down and worshiped Yahweh. ²⁷ He said, "Blessed be Yahweh, the God of my master Abraham, who has not abandoned his covenant faithfulness and his trustworthiness toward my master. As for me, Yahweh has led me directly to the house of my master's relatives."

²⁸ Then the young woman ran and told her mother's household about all of these things. ²⁹ Now Rebekah had a brother, and his name was Laban. Laban ran to the man who was out at the road by the spring. ³⁰ When he had seen the nose ring and the bracelets on his sister's arms, and when he had heard the words of Rebekah his sister, "This is what the man said to me," he went to the man, and, behold, he was standing by the camels at the spring. ³¹ Then Laban said, "Come, you blessed of Yahweh. Why are you standing outside? I have prepared the house, and a place for the camels." ³² So the man came to the house and he unloaded the camels. The camels were given straw and feed, and water was provided to wash his feet and the feet of the men who were with him. ³³ They set food before him to eat, but he said, "I will not eat until I have said what I have to say." So Laban said, "Speak on." ³⁴ He said, "I am Abraham's servant. ³⁵ Yahweh has blessed my master very much and he has become great. He has given him sheep and cattle, silver and gold, male servants and female servants, and camels and donkeys. ³⁶ Sarah, my master's wife, bore a son to my master when she was old, and he has given everything that he owns to him. ³⁷ My master made me swear, saying, 'You must not get a wife for my son from the daughters of the Canaanites, in whose land I make my home. ³⁸ Instead, you must go to my father's family, and to my relatives, and get a wife for my son.' ³⁹ I said to my master, 'Perhaps the woman will not follow me.' ⁴⁰ But he said to me,

'Yahweh, before whom I walk, will send his angel with you and he will prosper your way, so that you will get a wife for my son from among my relatives and from my father's family line.' ⁴¹ But you will be free from my oath if you come to my relatives and they will not give her to you. Then you will be free from my oath.' ⁴² So I arrived today at the spring, and said, 'O Yahweh, God of my master Abraham, please, if you do indeed intend to make my journey successful— ⁴³ here I am, standing by the spring of water—let the young woman who comes out to draw water, the woman to whom I say, "Please give me a little water from your pitcher to drink," ⁴⁴ the woman who says to me, "Drink, and I will also draw water for your camels"—let her be the woman whom you, Yahweh, have chosen for my master's son.' ⁴⁵ Even before I had finished speaking in my heart, behold, Rebekah came out with her pitcher on her shoulder and she went down to the spring and drew water. So I said to her, 'Please give me a drink.' ⁴⁶ She quickly lowered her pitcher from her shoulder and said, 'Drink, and I will give your camels water also.' So I drank, and she watered the camels also. ⁴⁷ I asked her and said, 'Whose daughter are you?' She said, 'The daughter of Bethuel, Nahor's son, whom Milkah bore to him.' Then I put the ring in her nose and the bracelets on her arms. ⁴⁸ Then I bowed down and worshiped Yahweh, and blessed Yahweh, the God of my master Abraham, who had led me by the way that is right to find the daughter of my master's relative for his son. ⁴⁹ Now therefore, if you are prepared to show steadfast love and faithfulness to my master, tell me. But if not, tell me, so that I may turn to the right hand or to the left."

⁵⁰ Then Laban and Bethuel answered and said, "The thing has come from Yahweh; we cannot speak to you either bad or good. ⁵¹ Look, Rebekah is before you. Take her and go, so she may be the wife of your master's son, as Yahweh has spoken." ⁵² When Abraham's servant heard their words, he bowed down to the ground before Yahweh. ⁵³ The servant brought out articles of silver and articles of gold, and clothing, and gave them to Rebekah. He also gave precious gifts to her brother and to her mother. ⁵⁴ Then he and the men who were with him ate and drank. They stayed there overnight, and when they arose in the morning, he said, "Send me away to my master." ⁵⁵ Her brother and her mother said, "Let the young woman stay with us for a few more days, at least ten. After that she may go." ⁵⁶ But he said to them, "Do not hinder me, since Yahweh has prospered my way. Send me on my way so that I may go to my master." ⁵⁷ They said, "We will call the young woman and ask her." ⁵⁸ So they called Rebekah and asked her, "Will you go with this man?" She replied, "I will go." ⁵⁹ So they sent their sister Rebekah, along with her female servant, on her journey with Abraham's servant and his men. ⁶⁰ They blessed Rebekah, and said to her,

"Our sister, may you be the mother
of thousands of ten thousands,
and may your descendants possess
the gate of those who hate them."

⁶¹ Then Rebekah arose, and she and her servant girls mounted the camels, and followed the man. Thus the servant took Rebekah, and went his way.

⁶² Now Isaac was living in the Negev, and had just returned from Beer Lahai Roi. ⁶³ Isaac went out to meditate in the field in the evening. When he looked up and saw, behold, there were camels coming! ⁶⁴ Rebekah looked, and when she saw Isaac, she jumped down from the camel. ⁶⁵ She said to the servant, "Who is that man who is walking in the field to meet us?" The servant said, "It is my master." So she took her veil, and covered herself. ⁶⁶ The servant recounted to Isaac all the things that he had done. ⁶⁷ Then Isaac brought her into his mother Sarah's tent and took Rebekah, and she became his wife, and he loved her. So Isaac was comforted after his mother's death.

Chapter 25

¹ Abraham took another wife; her name was Keturah. ² She bore him Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, and Shuah. ³ Jokshan became the father of Sheba and Dedan. The descendants of Dedan were the Assyrian people, the Letush people, and the Leum people. ⁴ Midian's sons were Ephah, Ephraim, Hanok, Abida, and Eldaah. All these were Keturah's descendants. ⁵ Abraham gave all that he owned to Isaac. ⁶ However, while he was still living, he gave gifts to the sons of his concubines and sent them to the land of the east, away from Isaac, his son. ⁷ These were the days of the years of Abraham's life which he lived, 175 years. ⁸ Abraham breathed his last and died at a good old age, an old man with a full life, and he was gathered to his people. ⁹ Isaac and Ishmael, his sons, buried him in the cave of Machpelah, in the field of Ephron son of Zohar the Hittite, which is near Mamre. ¹⁰ This field Abraham had bought from the sons of Heth. Abraham was buried there with Sarah his wife. ¹¹ After the death of Abraham, God blessed Isaac his son, and Isaac lived near Beer Lahai Roi.

¹² Now these were the descendants of Ishmael, Abraham's son, whom Hagar the Egyptian, Sarah's servant, bore to Abraham.

¹³ These were the names of Ishmael's sons, according to their birth order: Nebaioth—the firstborn of Ishmael, Kedar, Adbeel, Mibsam, ¹⁴ Mishma, Dumah, Massa, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Naphish, and Kedemah. ¹⁶ These were Ishmael's sons, and these were their names, by their villages, and by their encampments; twelve princes according to their tribes. ¹⁷ These were the years of the life of Ishmael, 137 years. He breathed his last and died, and was gathered to his people. ¹⁸ They lived from Havilah to Ashhur, which is near Egypt, as one goes toward Assyria. They lived in hostility with each other.

¹⁹ This is the account of Isaac, Abraham's son. Abraham became the father of Isaac. ²⁰ Isaac was forty years old when he took as his wife Rebekah, the daughter of Bethuel the Aramean of Paddan Aram, the sister of Laban the Aramean. ²¹ Isaac prayed to Yahweh for his wife because she was barren, and Yahweh answered his prayer, and Rebekah his wife conceived. ²² The children struggled together within her, and she said, "Why is this happening to me?" She went to ask Yahweh about this. ²³ Yahweh said to her,

"Two nations are in your womb,
and two peoples will be separated from within you.
One people will be stronger than the other,
and the older will serve the younger."

²⁴ When it was time for her to give birth, behold, there were twins in her womb. ²⁵ The first child came out red all over like a hairy garment. They called his name Esau. ²⁶ After that, his brother came out. His hand was grasping Esau's heel. He was named Jacob. Isaac was sixty years old when his wife bore them.

²⁷ The boys grew up, and Esau became a skillful hunter, a man of the field; but Jacob was a quiet man, who spent his time in the tents. ²⁸ Now Isaac loved Esau because he ate the animals that he had hunted, but Rebekah loved Jacob. ²⁹ Jacob cooked some stew. Esau came in from the field, and he was weak from hunger. ³⁰ Esau said to Jacob, "Feed me with that red stew. Please, I am exhausted!" That is why his name was called Edom. ³¹ Jacob said, "First sell me your birthright." ³² Esau said, "Look, I am about to die. What good is the birthright to me?" ³³ Jacob said, "First swear to me," so Esau swore an oath and in that way he sold his birthright to Jacob. ³⁴ Jacob gave Esau bread and stew of lentils. He ate and drank, then got up and went on his way. In this manner Esau despised his birthright.

Chapter 26

¹ Now a famine happened in the land, besides the first famine that had been in the days of Abraham. Isaac went to Abimelek, king of the Philistines at Gerar. ² Now Yahweh appeared to him and said, "Do not go down to Egypt; live in the land that I tell you to live in." ³ Stay in this very land, and I will be with you and will bless you; for to you and to your descendants, I will give all these lands, and I will fulfill the oath that I swore to Abraham your father. ⁴ I will multiply your descendants like the stars of heaven, and will give to your descendants all these lands. Through your descendants all the nations of the earth will be blessed. ⁵ I will do this because Abraham obeyed my voice and kept my instructions, my commandments, my statutes, and my laws." ⁶ So Isaac settled in Gerar. ⁷ When the men of the place asked him about his wife, he said, "She is my sister." He feared to say, "She is my wife," because he thought, "The men of this place will kill me to get Rebekah, because she is so beautiful." ⁸ After Isaac had been there a long time, Abimelek king of the Philistines happened to look out of a window. He saw, behold, Isaac was caressing Rebekah, his wife. ⁹ Abimelek called Isaac to him and said, "Look, certainly she is your wife. Why did you say, 'She is my sister'?" Isaac said to him, "Because I thought someone might kill me to get her." ¹⁰ Abimelek said, "What is this you have done to us? One of the people might easily have lain with your wife, and you would have brought guilt upon us." ¹¹ So Abimelek commanded all the people and said, "Whoever touches this man or his wife will surely be put to death."

¹² Isaac planted crops in that land and reaped in the same year a hundredfold, because Yahweh blessed him. ¹³ The man became rich, and grew more and more until he became very great. ¹⁴ He had many sheep and cattle, and a large household. The Philistines envied him. ¹⁵ Now all the wells that his father's servants had dug in the days of Abraham his father, the Philistines stopped them up by filling them with earth. ¹⁶ Abimelek said to Isaac, "Go away from us, for you are much mightier than we." ¹⁷ So Isaac departed from there and camped in the Valley of Gerar, and lived there.

¹⁸ Once again Isaac dug out the wells of water, which they had dug in the days of Abraham his father. The Philistines had stopped them up after Abraham's death. Isaac called the wells by the same names that his father had called them. ¹⁹ When Isaac's servants dug in the valley, they found there a well of flowing water. ²⁰ The herdsmen of Gerar quarreled with Isaac's herdsmen, and said, "This water is ours." So Isaac named that well "Esek," because they had quarreled with him. ²¹ Then they dug another well, and they quarreled over that, too, so he gave it the name of "Sitnah." ²² He left there and dug yet another well, but they did not quarrel over that one. So he called it Rehoboth, and he said, "Now Yahweh has made room for us, and we will prosper in the land."

²³ Then Isaac went up from there to Beersheba. ²⁴ Yahweh appeared to him that same night and said, "I am the God of Abraham your father. Do not fear, for I am with you and will bless you and multiply your descendants, for my servant Abraham's sake." ²⁵ Isaac built an altar there and called on the name of Yahweh. There he pitched his tent, and his servants dug a well.

²⁶ Then Abimelek went to him from Gerar, with Ahuzzath, his friend, and Phicol, the captain of his army.

²⁷ Isaac said to them, "Why are you coming to me, since you hate me and have sent me away from you?"

²⁸ Then they said, "We have clearly seen that Yahweh has been with you. So we decided that there should be an oath between us, yes, between us and you. So let us make a covenant with you, ²⁹ that you will do us no harm, just as we have not harmed you, and as we have treated you well and have sent you away in peace. Indeed, you are blessed by Yahweh." ³⁰ So Isaac made a feast for them, and they ate and drank. ³¹ They rose early in the morning and swore an oath with each other. Then Isaac sent them away, and they left him in peace. ³² That same day Isaac's servants came and told him about the well that they had dug. They said, "We have found water." ³³ He called the well Shibah, so the name of that city is Beersheba to this day.

³⁴ When Esau was forty years old, he took a wife, Judith the daughter of Beeri the Hittite, and also Basemath the daughter of Elon the Hittite. ³⁵ They brought sorrow to Isaac and Rebekah.

Chapter 27

¹ When Isaac was old and his eyes were dim so that he could not see, he called Esau, his older son, and said to him, "My son." Esau said to him, "Here I am," ² and Isaac said, "See now, I am old. I do not know the day of my death. ³ Therefore take your weapons, your quiver and your bow, and go out to the field and hunt game for me. ⁴ Make delicious food for me, the sort that I love, and bring it to me so I can eat it and bless you before I die."

⁵ Now Rebekah heard it when Isaac spoke to Esau his son. Esau went to the field to hunt for game and bring it back. ⁶ Rebekah spoke to Jacob her son and said, "See here, I heard your father speak to Esau your brother. He said, ⁷ 'Bring me game and make me delicious food, that I may eat it and bless you in the presence of Yahweh before my death.' ⁸ Now therefore, my son, obey my voice as I command you. ⁹ Go to the flock, and bring me two good kids; and I will make delicious food from them for your father, just like he loves. ¹⁰ You will take it to your father, so that he may eat it, so that he may bless you before his death." ¹¹ Jacob said to Rebekah his mother, "See, Esau my brother is a hairy man, and I am a smooth man. ¹² Perhaps my father will touch me, and I will seem to him as a deceiver. I will bring a curse upon me and not a blessing." ¹³ His mother said to him, "My son, let any curse fall on me. Just obey my voice, and go, bring them to me." ¹⁴ So Jacob went and got the young goats and brought them to his mother, and his mother made delicious food, just like his father loved. ¹⁵ Rebekah took the best clothes of Esau, her older son, which were with her in the house, and put them on Jacob, her younger son. ¹⁶ She put the skins of the kids on his hands and on the smooth part of his neck. ¹⁷ She put the delicious food and the bread that she had prepared into the hand of her son Jacob.

¹⁸ Jacob went to his father and said, "My father." His father said, "Here I am; who are you, my son?" ¹⁹ Jacob said to his father, "I am Esau your firstborn. I have done as you said to me. Now sit up and eat some of my game, that you may bless me." ²⁰ Isaac said to his son, "How is it that you have found it so quickly, my son?" He said, "Because Yahweh your God brought it to me." ²¹ Isaac said to Jacob, "Come near me, so I may touch you, my son, and learn whether you are my true son Esau or not." ²² Jacob went over to Isaac his father; and Isaac touched him and said, "The voice is Jacob's voice, but the hands are the hands of Esau." ²³ Isaac did not recognize him, because his hands were hairy, like his brother Esau's hands, so Isaac blessed him. ²⁴ He said, "Are you really my son Esau?" He replied, "I am." ²⁵ Isaac said, "Bring the food to me, and I will eat of your game, so that I may bless you." Jacob brought the food to him. Isaac ate, and Jacob brought him wine, and he drank. ²⁶ Then his father Isaac said to him, "Come near now and kiss me, my son." ²⁷ Jacob came near and kissed him, and he smelled the smell of his clothes and blessed him. He said,

"See, the smell of my son
is like the smell of a field
that Yahweh has blessed.

²⁸ May God give you a portion of the dew of heaven,
a portion of the fatness of the earth,
and plenty of grain and new wine.

²⁹ May peoples serve you
and nations bow down to you.
Be master over your brothers,
and may your mother's sons bow down to you.
May every one who curses you be cursed;
may every one who blesses you be blessed."

³⁰ As soon as Isaac had finished blessing Jacob, and Jacob had scarcely gone out from the presence of Isaac his father, Esau his brother came in from his hunting. ³¹ He also made delicious food and brought it to his father. He said to his father, "Father, get up and eat some of your son's game, so that you may bless me." ³² Isaac his father said to him, "Who are you?" He said, "I am your son, your firstborn, Esau." ³³ Isaac trembled very much and said, "Who was it that hunted this game and brought it to me? I ate it all before you came, and I have blessed him. Indeed, he will be blessed." ³⁴ When Esau heard the words of his father, he cried with a very great and bitter cry, and said to his father, "Bless me, me also, my father." ³⁵ Isaac said, "Your brother came here deceitfully and has taken away your blessing." ³⁶ Esau said, "Is he not rightly named Jacob? For he has cheated me these two times. He took away my birthright, and, see,

now he has taken away my blessing." Then he said, "Have you not reserved a blessing for me?" ³⁷ Isaac answered and said to Esau, "Look, I have made him your master, and I have given to him all his brothers as servants, and I have given him grain and new wine. What more can I do for you, my son?" ³⁸ Esau said to his father, "Have you not even one blessing for me, my father? Bless me, even me too, my father." Esau wept loudly. ³⁹ Isaac his father answered and said to him,

"Look, the place where you live will be
far from the richness of the earth,
away from the dew of the sky above.

⁴⁰ By your sword you will live,
and you will serve your brother.
But when you rebel,
you will break his yoke off of your neck."

⁴¹ Esau bore a grudge against Jacob because of the blessing that his father had given him. Esau said in his heart, "The days of mourning for my father are near; after that I will kill my brother Jacob." ⁴² The words of Esau her older son were told to Rebekah. So she sent and called Jacob her younger son and said to him, "See, your brother Esau is consoling himself about you by planning to kill you. ⁴³ Now therefore, my son, obey me and flee to Laban, my brother, in Haran. ⁴⁴ Stay with him for a while, until your brother's fury subsides, ⁴⁵ until your brother's anger turns away from you, and he forgets what you have done to him. Then I will send and bring you back from there. Why should I lose you both in one day?

⁴⁶ Rebekah said to Isaac, "I abhor life because of the daughters of Heth. If Jacob takes one of the daughters of Heth as a wife, like these women, some of the daughters of the land, what good will my life be to me?"

Chapter 28

¹ Isaac called Jacob, blessed him, and commanded him, "You must not take a wife from the Canaanite women." ² Arise, go to Paddan Aram, to the house of Bethuel your mother's father, and take a wife from there, one of the daughters of Laban, your mother's brother. ³ May God Almighty bless you, make you fruitful and multiply you, so that you may become a community of peoples. ⁴ May he give you the blessing of Abraham, to you, and to your descendants after you, that you may inherit the land where you have been sojourning, which God gave to Abraham." ⁵ So Isaac sent Jacob away. Jacob went to Paddan Aram, to Laban son of Bethuel the Aramean, the brother of Rebekah, Jacob's and Esau's mother.

⁶ Now Esau saw that Isaac had blessed Jacob and sent him away to Paddan Aram, to take a wife from there. He also saw that Isaac had blessed him and given him a command, saying, "You must not take a wife from the women of Canaan." ⁷ Esau also saw that Jacob had obeyed his father and his mother, and had gone to Paddan Aram. ⁸ Esau saw that the women of Canaan did not please Isaac his father. ⁹ So he went to Ishmael, and took, besides the wives that he had, Mahalath the daughter of Ishmael, Abraham's son, the sister of Nebaioth, to be his wife.

¹⁰ Jacob left Beersheba and went toward Haran. ¹¹ He came to a certain place and stayed there all night, because the sun had set. He took one of the stones in that place, put it under his head, and lay down in that place to sleep. ¹² He dreamed and saw a stairway set up on the earth. Its top reached to heaven and the angels of God were ascending and descending on it. ¹³ Behold, Yahweh stood above it and said, "I am Yahweh, the God of Abraham your father, and the God of Isaac. The land on which you are lying, I will give to you and to your descendants. ¹⁴ Your descendants will be like the dust of the earth, and you will spread far out to the west, to the east, to the north, and to the south. Through you and through your descendants will all the families of the earth be blessed. ¹⁵ Behold, I am with you, and I will keep you wherever you go. I will bring you into this land again; for I will not leave you. I will do all that I have promised to you." ¹⁶ Jacob awoke out of his sleep, and he said, "Surely Yahweh is in this place, and I did not know it." ¹⁷ He was afraid and said, "How terrifying is this place! This is none other than the house of God. This is the gate of heaven."

¹⁸ Jacob arose early in the morning and took the stone that he had put under his head. He set it up as a pillar and poured oil upon the top of it. ¹⁹ He called the name of that place Bethel, but the name of the city originally was Luz. ²⁰ Jacob vowed a vow, saying, "If God will be with me and will protect me on this road on which I am walking, and will give me bread to eat, and clothes to wear, ²¹ so that I return safely to my father's house, then Yahweh will be my God. ²² Then this stone that I have set up as a pillar will be a sacred stone. From everything that you give me, I will surely give a tenth back to you."

Chapter 29

¹ Then Jacob went on his journey and came to the land of the people of the east. ² As he looked, he saw a well in the field, and, behold, three flocks of sheep were lying there by it. For out of that well they would water the flocks, and the stone over the well's mouth was large. ³ When all the flocks had gathered there, the shepherds would roll the stone from the well's mouth and water the sheep, and then put the stone again over the well's mouth, back in its place. ⁴ Jacob said to them, "My brothers, where are you from?" They replied, "We are from Haran." ⁵ He said to them, "Do you know Laban son of Nahor?" They said, "We know him." ⁶ He said to them, "Is he well?" They said, "He is well, and, look there, Rachel his daughter is coming with the sheep." ⁷ Jacob said, "See, it is the middle of the day. It is not the time for the flocks to be gathered together. You should water the sheep and then go and let them graze." ⁸ They said, "We cannot water them until all the flocks are gathered together. The men will then roll the stone from the well's mouth, and we will water the sheep." ⁹ While Jacob was still speaking with them, Rachel came with her father's sheep, for she was tending them. ¹⁰ When Jacob saw Rachel, the daughter of Laban, his mother's brother, and the sheep of Laban, his mother's brother, Jacob came over, rolled the stone from the well's mouth, and watered the flock of Laban, his mother's brother. ¹¹ Jacob kissed Rachel and wept loudly. ¹² Jacob told Rachel that he was her father's relative, and that he was Rebekah's son. Then she ran and told her father.

¹³ When Laban heard the news about Jacob his sister's son, he ran to meet him, embraced him, kissed him, and brought him to his house. Jacob told Laban all these things. ¹⁴ Laban said to him, "You are indeed my bone and my flesh." Then Jacob stayed with him for about one month. ¹⁵ Then Laban said to Jacob, "Should you serve me for nothing because you are my relative? Tell me, what will your wages be?" ¹⁶ Now Laban had two daughters. The name of the older was Leah, and the name of the younger was Rachel. ¹⁷ Leah's eyes were tender, but Rachel was beautiful in form and appearance. ¹⁸ Jacob loved Rachel, so he said, "I will serve you seven years for Rachel, your younger daughter." ¹⁹ Laban said, "It is better that I give her to you, than that I should give her to another man. Stay with me." ²⁰ So Jacob served seven years for Rachel; and they seemed to him only a few days, for the love he had for her.

²¹ Then Jacob said to Laban, "Give me my wife, for my days have been completed—so that I may go to her!" ²² So Laban gathered together all the men of the place and made a feast. ²³ In the evening, Laban took Leah his daughter and brought her to Jacob, who went to her. ²⁴ Laban gave his female servant Zilpah to his daughter Leah, to be her servant. ²⁵ In the morning, behold, it was Leah! Jacob said to Laban, "What is this you have done to me? Did I not serve you for Rachel? Why then have you deceived me?" ²⁶ Laban said, "It is not our custom to give the younger daughter before the firstborn. ²⁷ Complete the bridal week of this daughter, and we will give you the other also in return for serving me another seven years." ²⁸ Jacob did so, and completed Leah's week. Then Laban gave him Rachel his daughter as his wife also. ²⁹ Laban also gave Bilhah to his daughter Rachel, to be her servant. ³⁰ So Jacob went to Rachel, too, but he loved Rachel more than Leah. So Jacob served Laban for seven more years.

³¹ Yahweh saw that Leah was not loved, so he opened her womb, but Rachel was barren. ³² Leah conceived and bore a son, and she called his name Reuben. For she said, "Because Yahweh has looked upon my affliction; surely now my husband will love me." ³³ Then she conceived again and bore a son. She said, "Because Yahweh has heard that I am unloved, he has therefore given me this son also," and she called his name Simeon. ³⁴ Then she conceived again and bore a son. She said, "Now this time will my husband be attached to me, because I have borne him three sons." Therefore his name was called Levi. ³⁵ She conceived again and bore a son. She said, "This time I will praise Yahweh." Therefore she called his name Judah; then she stopped having children.

Chapter 30

¹ When Rachel saw that she bore Jacob no children, Rachel was jealous of her sister. She said to Jacob, "Give me children, or I will die." ² Jacob's anger burned against Rachel. He said, "Am I in the place of God, who has withheld from you the fruit of the womb?" ³ She said, "See, there is my servant Bilhah. Go to her, so she might give birth to children on my knees, and I will have children by her." ⁴ So she gave him her servant Bilhah as a wife, and Jacob went to her. ⁵ Bilhah conceived and bore Jacob a son. ⁶ Then Rachel said, "God has vindicated me, and he has heard my voice and given me a son." For this reason she called his name Dan. ⁷ Bilhah, Rachel's servant, conceived again and bore Jacob a second son. ⁸ Rachel said, "With mighty wrestlings have I wrestled with my sister and have prevailed." She called his name Naphtali.

⁹ When Leah saw that she had stopped having children, she took Zilpah, her servant, and gave her to Jacob as a wife. ¹⁰ Zilpah, Leah's servant, bore Jacob a son. ¹¹ Leah said, "This is fortunate!" so she called his name Gad. ¹² Then Zilpah, Leah's servant, bore Jacob a second son. ¹³ Leah said, "I am happy! For the daughters will call me happy." So she called his name Asher.

¹⁴ Reuben went in the days of wheat harvest and found mandrakes in the field. He brought them to his mother Leah. Then Rachel said to Leah, "Give me some of your son's mandrakes." ¹⁵ Leah said to her, "Is it a small matter to you, that you have taken away my husband? Do you now want to take away my son's mandrakes, too?" Rachel said, "Then he will lie with you tonight, in exchange for your son's mandrakes." ¹⁶ Jacob came from the field in the evening. Leah went out to meet him and said, "You must come to me, for I have hired you with my son's mandrakes." So Jacob lay with Leah that night. ¹⁷ God listened to Leah, and she conceived and bore Jacob a fifth son. ¹⁸ Leah said, "God has given me my wages, because I gave my servant woman to my husband." She called his name Issachar. ¹⁹ Leah conceived again and bore a sixth son to Jacob. ²⁰ Leah said, "God has given me a good gift. Now my husband will honor me, because I have borne him six sons." She called his name Zebulun. ²¹ Afterwards she bore a daughter and called her name Dinah. ²² God called Rachel to mind and listened to her. He caused her to become pregnant. ²³ She conceived and bore a son. She said, "God has taken away my shame." ²⁴ She called his name Joseph, saying, "Yahweh has added to me another son."

²⁵ After Rachel had borne Joseph, Jacob said to Laban, "Send me away, so that I may go to my own home and to my country. ²⁶ Give me my wives and my children for whom I have served you, and let me go, for you know the service I have given you." ²⁷ Laban said to him, "If now I have found favor in your eyes, wait, because I have learned by using divination that Yahweh has blessed me for your sake." ²⁸ Then he said, "Name your wages, and I will pay them." ²⁹ Jacob said to him, "You know how I have served you, and how your livestock have fared with me. ³⁰ For you had little before I came, and it has increased abundantly. Yahweh has blessed you wherever I worked. Now when will I provide for my own household also?" ³¹ So Laban said, "What will I pay you?" Jacob said, "You will not give me anything. If you will do this thing for me, I will again feed your flock and keep it. ³² Let me walk through all your flock today, removing from it every speckled and spotted sheep, and every black one among the sheep, and the spotted and speckled among the goats. These will be my wages. ³³ My integrity will testify for me later on, when you come to check on my wages. Every one that is not speckled and spotted among the goats, and black among the sheep, if any are found with me, will be considered to be stolen." ³⁴ Laban said, "Agreed. Let it be according to your word." ³⁵ That day Laban removed the male goats that were striped and spotted, and all the female goats that were speckled and spotted, every one that had white in it, and all the black ones among the sheep, and gave them into the hand of his sons. ³⁶ Laban also put three days' journey between himself and Jacob. So Jacob kept tending the rest of Laban's flocks.

³⁷ Jacob took fresh cut branches of the poplar, almond, and plane trees, and he peeled white streaks in them and made the white inner wood appear that was in the sticks. ³⁸ Then he set the sticks that he had peeled in front of the flocks, in front of the watering troughs where they came to drink. They conceived when they came to drink. ³⁹ The flocks bred in front of the sticks; and the flocks produced striped, speckled, and spotted young. ⁴⁰ Jacob separated out these lambs, but made the rest of them face toward the striped animals and all the black sheep in the flock of Laban. Then he separated out his flocks for himself alone and did not put them together with Laban's flocks. ⁴¹ Whenever the stronger sheep in the flock were breeding, then Jacob would lay the sticks in the watering troughs before the eyes of the flock,

so that they might conceive among the sticks. ⁴² But when the feebler animals in the flock came, he did not put the sticks in front of them. So the feebler animals were Laban's, and the stronger were Jacob's. ⁴³ The man became very prosperous. He had large flocks, female servants and male servants, and camels and donkeys.

Chapter 31

¹ Now Jacob heard the words of Laban's sons, that they said, "Jacob has taken away all that was our father's, and it is from our father's possessions that he has gotten all this wealth." ² Jacob saw the look on Laban's face. He saw that his attitude toward him had changed. ³ Then Yahweh said to Jacob, "Return to the land of your fathers and to your relatives, and I will be with you." ⁴ Jacob sent and called Rachel and Leah to the field to his flock ⁵ and said to them, "I see your father's attitude toward me has changed, but the God of my father has been with me. ⁶ You know that it is with all my strength that I have served your father. ⁷ Your father has deceived me and changed my wages ten times, but God has not permitted him to hurt me. ⁸ If he said, 'The speckled animals will be your wages,' then all the flock bore speckled young. If he said, 'The striped will be your wages,' then the whole flock bore striped young. ⁹ In this way God has taken away the livestock of your father and given them to me. ¹⁰ Once at the time of breeding season, I saw in a dream the male goats that were mating with the flock. The male goats were striped, speckled, and spotted. ¹¹ The angel of God said to me in the dream, 'Jacob.' I said, 'Here I am.' ¹² He said, 'Lift up your eyes and see all the male goats that are breeding with the flock. They are striped, speckled, and spotted, for I have seen everything that Laban is doing to you. ¹³ I am the God of Bethel, where you anointed a pillar, where you made a vow to me. Now rise up and leave this land and return to the land of your birth.'" ¹⁴ Rachel and Leah answered and said to him, "Is there any portion or inheritance for us in our father's house? ¹⁵ Are we not treated by him as foreigners? For he has sold us and has also completely devoured our money. ¹⁶ For all the riches that God has taken away from our father are now ours and our children's. Now then, whatever God has said to you, do it."

¹⁷ Then Jacob arose and placed his sons and his wives upon the camels. ¹⁸ He drove all his livestock ahead of him, along with all his property, including the livestock he had acquired in Paddan Aram. Then he set out to go to his father Isaac in the land of Canaan. ¹⁹ When Laban had gone to shear his flock, Rachel stole her father's household gods. ²⁰ Jacob also deceived Laban the Aramean, by not telling him that he was fleeing. ²¹ So he fled with all that he had and quickly passed over the River, and headed toward the hill country of Gilead.

²² On the third day Laban was told that Jacob had fled. ²³ So he took his relatives with him and pursued him for a seven days' journey. He overtook him in the hill country of Gilead. ²⁴ Now God came to Laban the Aramean in a dream at night and said to him, "Be careful that you speak to Jacob neither good nor bad." ²⁵ Laban overtook Jacob. Now Jacob had pitched his tent in the hill country. Laban also camped with his relatives in the hill country of Gilead. ²⁶ Laban said to Jacob, "What have you done, that you deceived me and carried away my daughters like captives of the sword? ²⁷ Why did you flee secretly and trick me and did not tell me? I would have sent you away with celebration and with songs, with tambourine and with harps. ²⁸ You did not allow me to kiss my grandsons and my daughters good bye. Now you have acted foolishly. ²⁹ It is in my power to do you harm, but the God of your father spoke to me last night and said, 'Be careful that you speak to Jacob neither good nor bad.' ³⁰ Now you have gone away because you longed to return to your father's house. But why did you steal my gods?" ³¹ Jacob answered and said to Laban, "I fled secretly because I was afraid and thought that you would take your daughters from me by force. ³² Whoever has stolen your gods will not continue to live. In the presence of our relatives, identify whatever with me is yours and take it." For Jacob did not know that Rachel had stolen them.

³³ Laban went into Jacob's tent, into Leah's tent, and into the tent of the two female servants, but he did not find them. He went out of Leah's tent and entered into Rachel's tent. ³⁴ Now Rachel had taken the household gods, put them in a camel's saddle, and sat upon them. Laban searched the whole tent, but did not find them. ³⁵ She said to her father, "Do not be angry, my master, that I cannot stand up before you, for I am having my period." So he searched but did not find his household gods.

³⁶ Jacob was angry and argued with Laban. He said to him, "What is my offense? What is my sin, that you have hotly pursued me? ³⁷ For you have searched all my possessions. What have you found of all your household goods? Set them here before our relatives, so that they may judge between the two of us. ³⁸ For twenty years I have been with you. Your ewes and your female goats have not miscarried, nor have I eaten any rams from your flocks. ³⁹ What was torn by beasts I did not bring to you. I bore the loss of it. You demanded payment from my hand, whether stolen by day or stolen by night. ⁴⁰ There I was; in the

day the heat consumed me, and the frost by night; and I went without sleep. ⁴¹ These twenty years I have been in your household. I worked for you fourteen years for your two daughters, and six years for your flock. You have changed my wages ten times. ⁴² Unless the God of my father, the God of Abraham, and the one Isaac fears, had been with me, surely now you would have sent me away empty-handed. God has seen my affliction and my toil, and he rebuked you last night."

⁴³ Laban answered and said to Jacob, "The daughters are my daughters, the grandchildren are my grandchildren, and the flocks are my flocks. All that you see is mine. But what can I do today to these my daughters, or to their children whom they have borne? ⁴⁴ So now, let us make a covenant, you and I, and let it be for a witness between you and me." ⁴⁵ So Jacob took a stone and set it up as a pillar. ⁴⁶ Jacob said to his relatives, "Gather stones." So they took stones and made a pile. Then they ate there by the pile. ⁴⁷ Laban called it Jegar Sahadutha, but Jacob called it Galeed. ⁴⁸ Laban said, "This pile is a witness between me and you today." Therefore its name was called Galeed. ⁴⁹ It is also called Mizpah, because Laban said, "May Yahweh watch between you and me, when we are out of sight one from another. ⁵⁰ If you mistreat my daughters, or if you take any wives besides my daughters, although no one else is with us, see, God is witness between you and me." ⁵¹ Laban said to Jacob, "Look at this pile, and look at the pillar, which I have set between you and me. ⁵² This pile is a witness, and the pillar is a witness, that I will not pass beyond this pile to you, and that you will not pass beyond this pile and this pillar to me, to do harm. ⁵³ May the God of Abraham, and the god of Nahor, the gods of their father, judge between us." Jacob swore by the Fear of his father Isaac. ⁵⁴ Jacob offered a sacrifice on the mountain and called his relatives to eat a meal. They ate and spent the entire night on the mountain. ⁵⁵ Early in the morning Laban got up, kissed his grandsons and his daughters and blessed them. Then Laban left and returned home.

Footnotes

31:25 ^[1]Some modern translations have

Chapter 32

¹ Jacob also went on his way, and the angels of God met him. ² When Jacob saw them, he said, "This is God's camp," so he called the name of that place Mahanaim.

³ Jacob sent messengers on ahead of him to his brother Esau in the land of Seir, in the region of Edom. ⁴ He commanded them, saying, "This is what you will say to my master Esau: This is what your servant Jacob says: 'I have been staying with Laban, and have delayed my return until now. ⁵ I have cattle and donkeys, and flocks, male servants, and female servants. I have sent this message to my master, so that I may find favor in your eyes.'" ⁶ The messengers returned to Jacob and said, "We went to your brother Esau. He is coming to meet you, and four hundred men are with him." ⁷ Then Jacob was very afraid and upset. So he divided the people who were with him into two camps, and also the flocks, the herds, and the camels. ⁸ He said, "If Esau comes to one camp and attacks it, then the camp that remains will escape." ⁹ Jacob said, "God of my father Abraham, and God of my father Isaac, Yahweh, who said to me, 'Return to your country and to your kindred, and I will prosper you,' ¹⁰ I am not worthy of all your acts of covenant faithfulness and of all the trustworthiness that you have done for your servant. For with only my staff I passed over this Jordan, and now I have become two camps. ¹¹ Please rescue me from the hand of my brother, from the hand of Esau, for I am afraid of him, that he will come and attack me and the mothers with the children. ¹² But you said, 'I will certainly make you prosper. I will make your descendants like the sand of the sea, which cannot be numbered for their number.'"

¹³ Jacob stayed there that night. He took some of what he had with him as a gift for Esau, his brother: ¹⁴ two hundred female goats and twenty male goats, two hundred ewes and twenty rams, ¹⁵ thirty milking camels and their colts, forty cows and ten bulls, twenty female donkeys and ten male donkeys. ¹⁶ These he gave into the hand of his servants, every herd by itself. He said to his servants, "Go on ahead of me and put a space between each of the herds." ¹⁷ He instructed the first servant, saying, "When Esau my brother meets you and asks you, saying, 'To whom do you belong? Where are you going? Whose animals are these that are in front of you?' ¹⁸ Then you will say, 'They are your servant Jacob's. They are a gift sent to my master Esau. See, he is also coming after us.'" ¹⁹ Jacob also gave instructions to the second group, the third, and all the men who followed the herds. He said, "You will say the same thing to Esau when you meet him. ²⁰ You must also say, 'Your servant Jacob is coming after us.'" For he thought, "I will appease him with the gifts that I am sending ahead of me. Then later, when I will see him, perhaps he will receive me." ²¹ So the gifts went on ahead of him. He himself stayed that night in the camp.

²² Jacob got up during the night, and he took his two wives, his two women servants, and his eleven sons. He sent them across the ford of the Jabbok. ²³ In this way he sent them across the stream along with all his possessions. ²⁴ Jacob was left alone, and a man wrestled with him until dawn. ²⁵ When the man saw that he could not defeat him, he struck Jacob's hip, so that his hip was dislocated as he wrestled with him. ²⁶ The man said, "Let me go, for the dawn is breaking." Jacob said, "I will not let you go unless you bless me." ²⁷ The man said to him, "What is your name?" Jacob said, "Jacob." ²⁸ The man said, "Your name will no longer be called Jacob, but Israel. For you have struggled with God and with men and have prevailed." ²⁹ Jacob asked him, "Please tell me your name." He said, "Why is it that you ask my name?" Then he blessed him there. ³⁰ Jacob called the name of the place Peniel for he said, "I have seen God face to face, and my life is delivered." ³¹ The sun rose on Jacob as he passed Peniel. He was limping because of his hip. ³² That is why to this day the people of Israel do not eat the ligaments of the hip which are at the hip joint, because the man injured those ligaments while dislocating Jacob's hip.

Chapter 33

¹ Jacob looked up and, behold, Esau was coming, and with him were four hundred men. Jacob divided the children among Leah, Rachel, and the two female servants. ² Then he put the female servants and their children in front, followed by Leah and her children, and followed by Rachel and Joseph last of all. ³ He himself went on ahead of them. He bowed toward the ground seven times, until he came near to his brother. ⁴ Esau ran to meet him, embraced him, hugged his neck, and kissed him. Then they wept. ⁵ When Esau looked up, he saw the women and the children. He said, "Who are these people with you?" Jacob said, "The children whom God has graciously given your servant." ⁶ Then the female servants came forward with their children, and they bowed down. ⁷ Next Leah also and her children came forward and bowed down. Finally Joseph and Rachel came forward and bowed down. ⁸ Esau said, "What do you mean by all these groups that I met?" Jacob said, "To find favor in the sight of my master." ⁹ Esau said, "I have enough, my brother. Keep what you have for yourself." ¹⁰ Jacob said, "No, please, if I have found favor in your eyes, then accept my gift from my hand, for indeed, I have seen your face, and it is like seeing the face of God, and you have accepted me. ¹¹ Please accept my gift that was brought to you, because God has dealt graciously with me, and because I have enough." Thus Jacob urged him, and Esau accepted it. ¹² Then Esau said, "Let us be on our way. I will go before you." ¹³ Jacob said to him, "My master knows that the children are young, and that the sheep and the cattle are nursing their young. If they are driven hard even one day, all the animals will die. ¹⁴ Please let my master go on ahead of his servant. I will travel more slowly, at the pace of the livestock that are before me, and at the pace of the children, until I come to my master in Seir." ¹⁵ Esau said, "Let me leave with you some of my men who are with me." But Jacob said, "Why do that? Let me find favor in the sight of my lord." ¹⁶ So Esau that day started on his way back to Seir. ¹⁷ Jacob traveled to Sukkoth, built himself a house, and made shelters for his livestock. Therefore the name of the place is called Sukkoth.

¹⁸ When Jacob came from Paddan Aram, he arrived safely at the city of Shechem, which is in the land of Canaan. He camped near the city. ¹⁹ Then he bought the piece of ground where he had pitched his tent from the sons of Hamor, Shechem's father, for a hundred pieces of silver. ²⁰ There he set up an altar and called it El Elohe Israel.

Chapter 34

¹ Now Dinah, Leah's daughter whom she bore to Jacob, went out to meet the young women of the land. ² Shechem son of Hamor the Hivite, the prince of the land, saw her. He took her and lay with her, and he humiliated her. ³ He was drawn to Dinah, the daughter of Jacob. He loved the young woman and spoke tenderly to her. ⁴ Shechem spoke to his father Hamor, saying, "Get this young woman for me as a wife." ⁵ Now Jacob heard that he had defiled Dinah his daughter. His sons were with his livestock in the field, so Jacob held his peace until they came. ⁶ Hamor the father of Shechem went out to Jacob to speak with him. ⁷ The sons of Jacob came in from the field when they heard of the matter. The men were offended. They were very angry because he had disgraced Israel by lying with Jacob's daughter, for such a thing should not have been done. ⁸ Hamor spoke with them, saying, "My son Shechem loves your daughter. Please give her to him as a wife. ⁹ Intermarry with us, give your daughters to us, and take our daughters for yourselves. ¹⁰ You will live with us, and the land will be open to you to live and trade in, and to acquire property." ¹¹ Shechem said to her father and to her brothers, "Let me find favor in your eyes, and whatever you tell me I will give. ¹² Ask me for as great a bride price and gift as you will, and I will give whatever you say to me, but give me the young woman as a wife." ¹³ The sons of Jacob answered Shechem and Hamor his father with deceit, because Shechem had defiled Dinah their sister. ¹⁴ They said to them, "We cannot do this thing, to give our sister to anyone who is uncircumcised; for that would be a disgrace to us. ¹⁵ Only on this condition will we agree with you: If you will become circumcised as we are, if every male among you is circumcised. ¹⁶ Then will we give our daughters to you, and we will take your daughters to ourselves, and we will live with you and become one people. ¹⁷ But if you do not listen to us and become circumcised, then we will take our sister and we will leave."

¹⁸ Their words pleased Hamor and his son Shechem. ¹⁹ The young man did not delay to do what they said, because he delighted in Jacob's daughter, and because he was the most honored person in all his father's household. ²⁰ Hamor and Shechem his son went to the gate of their city and spoke with the men of their city, saying, ²¹ "These men are at peace with us, so let them live in the land and trade in it for, really, the land is large enough for them. Let us take their daughters as wives, and let us give them our daughters. ²² Only on this condition will the men agree to live with us and become one people: If every male among us is circumcised, as they are circumcised. ²³ Will not their livestock and their property—all their animals be ours? So let us agree with them, and they will live among us." ²⁴ All who went out to the gates of his city listened to Hamor and Shechem, his son. All males were circumcised, all who went out to the gates of his city. ²⁵ On the third day, when they were still in pain, two of the sons of Jacob (Simeon and Levi, Dinah's brothers), each took his sword and they attacked the city that was certain of its security, and they killed all the males. ²⁶ They killed Hamor and his son Shechem with the edge of the sword. They took Dinah from Shechem's house and went away. ²⁷ The other sons of Jacob came to the dead bodies and plundered the city, because the people had defiled their sister. ²⁸ They took their flocks, their herds, their donkeys, and everything in the city and in the surrounding fields. ²⁹ They captured all their wealth, all their children, and their wives. They even plundered everything that was in the houses. ³⁰ Jacob said to Simeon and Levi, "You have brought trouble on me, to make me stink to the inhabitants of the land, the Canaanites and the Perizzites. I am few in number. If they gather themselves together against me and attack me, then I will be destroyed, I and my household." ³¹ But Simeon and Levi said, "Should Shechem have dealt with our sister as with a prostitute?"

Chapter 35

¹ God said to Jacob, "Arise, go up to Bethel, and dwell there. Build an altar there to God, who appeared to you when you fled from Esau your brother." ² Then Jacob said to his household and to all who were with him, "Get rid of the foreign gods that are among you, purify yourselves, and change your clothes." ³ Then let us depart and go up to Bethel. I will build an altar there to God, who answered me in the day of my distress, and has been with me wherever I have gone." ⁴ So they gave to Jacob all the foreign gods that were in their hand, and the rings that were in their ears. Jacob buried them under the oak that was near Shechem. ⁵ As they traveled, God made panic to fall on the cities that were around them, so those people did not pursue the sons of Jacob. ⁶ So Jacob arrived at Luz (that is, Bethel), which is in the land of Canaan, he and all the people who were with him. ⁷ He built an altar there and called the place El Bethel, because there God had revealed himself to him, when he was fleeing from his brother. ⁸ Deborah, Rebekah's nurse, died. She was buried down from Bethel under the oak tree, so it was called Allon Bakuth.

⁹ When Jacob came from Paddan Aram, God appeared to him again and blessed him. ¹⁰ God said to him, "Your name is Jacob, but your name will no longer be called Jacob. Your name will be Israel." So God called his name Israel. ¹¹ God said to him, "I am God Almighty. Be fruitful and multiply. A nation and a company of nations will come from you, and kings will be among your descendants. ¹² The land that I gave to Abraham and Isaac, I will give to you. To your descendants after you I also give the land." ¹³ God went up from him in the place where he spoke with him. ¹⁴ Jacob set up a pillar in the place where God had spoken to him, a pillar of stone. He poured out a drink offering over it and poured oil on it. ¹⁵ Jacob called the name of the place where God spoke with him, Bethel.

¹⁶ They journeyed on from Bethel. While they were still some distance from Ephrath, Rachel went into labor. She had hard labor. ¹⁷ While she was in hardest labor, the midwife said to her, "Do not be afraid, for now you will have another son." ¹⁸ As she was dying, with her dying breath she named him Ben-Oni, but his father called him Benjamin. ¹⁹ Rachel died and was buried on the way to Ephrath (that is, Bethlehem). ²⁰ Jacob set up a pillar upon her grave. It is the marker of Rachel's grave to this day. ²¹ Israel traveled on and pitched his tent beyond the watchtower of the flock. ²² While Israel was living in that land, Reuben lay with Bilhah his father's concubine, and Israel heard of it.

Now Jacob had twelve sons.

²³ His sons by Leah were Reuben, Jacob's firstborn, and Simeon, Levi, Judah, Issachar, and Zebulun.

²⁴ His sons by Rachel were Joseph and Benjamin.

²⁵ His sons by Bilhah, Rachel's female servant, were Dan and Naphtali.

²⁶ The sons of Zilpah, Leah's female servant, were Gad and Asher. All these were the sons of Jacob who were born to him in Paddan Aram.

²⁷ Jacob came to Isaac, his father, in Mamre in Kiriath Arba (the same as Hebron), where Abraham and Isaac had lived.

²⁸ Isaac lived for one hundred eighty years. ²⁹ Isaac breathed his last and died, and was gathered to his ancestors, an old man full of days. Esau and Jacob, his sons, buried him.

Chapter 36

¹ These were the descendants of Esau (also called Edom).

² Esau took his wives from the Canaanites. These were his wives: Adah the daughter of Elon the Hittite; Oholibamah the daughter of Anah, the granddaughter of Zibeon the Hivite; ³ and Basemath, Ishmael's daughter, sister of Nebaioth. ⁴ Adah bore Eliphaz to Esau, and Basemath bore Reuel. ⁵ Oholibamah bore Jeush, Jalam, and Korah. These were the sons of Esau who were born to him in the land of Canaan. ⁶ Esau took his wives, his sons, his daughters, and all the members of his household, his livestock—all his other animals, and all his possessions, which he had gathered in the land of Canaan, and went into a land away from his brother Jacob. ⁷ He did this because their possessions were too many for them to stay together. The land where they were sojourning could not support them because of their livestock. ⁸ So Esau, also known as Edom, settled in the hill country of Seir.

⁹ These were the descendants of Esau, the ancestor of the Edomites in the hill country of Seir.

¹⁰ These were the names of Esau's sons: Eliphaz son of Adah, the wife of Esau; Reuel son of Basemath, the wife of Esau.

¹¹ The sons of Eliphaz were Teman, Omar, Zepho, Gatam, and Kenaz.

¹² Timna, a concubine of Eliphaz, Esau's son, bore Amalek. These were the grandsons of Adah, Esau's wife.

¹³ These were the sons of Reuel: Nahath, Zerah, Shammah, and Mizzah. These were the grandsons of Basemath, Esau's wife.

¹⁴ These were the sons of Oholibamah, Esau's wife, who was the daughter of Anah and the granddaughter of Zibeon. She bore to Esau Jeush, Jalam, and Korah.

¹⁵ These were the clans among Esau's descendants: the descendants of Eliphaz, the firstborn of Esau: Teman, Omar, Zepho, Kenaz, ¹⁶ Korah, Gatam, and Amalek. These were the clans descended from Eliphaz in the land of Edom. They were the grandsons of Adah.

¹⁷ These were the clans from Reuel, Esau's son: Nahath, Zerah, Shammah, Mizzah. These were the clans descended from Reuel in the land of Edom. They were the grandsons of Basemath, Esau's wife.

¹⁸ These were the clans of Oholibamah, Esau's wife: Jeush, Jalam, Korah. These are the clans that descended from Esau's wife Oholibamah, daughter of Anah. ¹⁹ These were the sons of Esau (who was known as Edom), and these were their chiefs.

²⁰ These were the sons of Seir the Horite, the inhabitants of the land: Lotan, Shobal, Zibeon, Anah, ²¹ Dishon, Ezer, and Dishan. These were the clans of the Horites, the inhabitants of Seir in the land of Edom.

²² The sons of Lotan were Hori and Heman, and Timna was Lotan's sister.

²³ These were the sons of Shobal: Alvan, Manahath, Ebal, Shepho, and Onam.

²⁴ These were the sons of Zibeon: Aiah and Anah. This is Anah who found the hot springs in the wilderness, as he was pasturing donkeys of Zibeon his father.

²⁵ These were the children of Anah: Dishon and Oholibamah, the daughter of Anah.

²⁶ These were the sons of Dishon: Hemdan, Eshban, Ithran, and Keran.

²⁷ These were the sons of Ezer: Bilhan, Zaavan, and Akan.

²⁸ These were the sons of Dishan: Uz and Aran.

²⁹ These were the clans of the Horites: Lotan, Shobal, Zibeon, and Anah, ³⁰ Dishon, Ezer, Dishan: These were clans of the Horites, according to their clan lists in the land of Seir.

- ³¹ These were the kings who reigned in the land of Edom before any king reigned over the sons of Israel:
- ³² Bela son of Beor, reigned in Edom, and the name of his city was Dinhabah.
- ³³ When Bela died, then Jobab son of Zerah of Bozrah, reigned in his place.
- ³⁴ When Jobab died, Husham who was of the land of the Temanites, reigned in his place.
- ³⁵ When Husham died, Hadad son of Bedad who defeated the Midianites in the land of Moab, reigned in his place. The name of his city was Avith.
- ³⁶ When Hadad died, then Samlah of Masrekah reigned in his place.
- ³⁷ When Samlah died, then Shaul of Rehoboth by the river reigned in his place.
- ³⁸ When Shaul died, then Baal-Hanan son of Akbor reigned in his place.
- ³⁹ When Baal-Hanan son of Akbor died, then Hadar reigned in his place. The name of his city was Pau. His wife's name was Mehetabel, the daughter of Matred, the granddaughter of Me-Zahab.
- ⁴⁰ These were the names of the heads of clans from Esau's descendants, according to their clans and their regions, by their names: Timna, Alvah, Jetheth, ⁴¹ Oholibamah, Elah, Pinon, ⁴² Kenaz, Teman, Mibzar, ⁴³ Magdiel, and Iram. These were the clan heads of Edom, according to their settlements in the land they possessed. This was Esau, the father of the Edomites.
-

Chapter 37

¹ Jacob lived in the land where his father had sojourned, in the land of Canaan.

² This is the account of Jacob. Joseph, who was a young man seventeen years old, was guarding the flock with his brothers. He was with the sons of Bilhah and with the sons of Zilpah, his father's wives. Joseph brought an unfavorable report about them to their father. ³ Now Israel loved Joseph more than all his sons because he was the son of his old age. He made him a beautifully decorated garment. ⁴ His brothers saw that their father loved him more than all his brothers. They hated him and would not speak peaceably to him.

⁵ Joseph dreamed a dream, and he told his brothers about it. They hated him even more. ⁶ He said to them, "Please listen to this dream which I dreamed. ⁷ Behold, we were tying bundles of grain in the field and behold, my bundle rose and stood upright, and behold, your bundles came around and bowed down to my bundle." ⁸ His brothers said to him, "Will you really reign over us? Will you actually rule over us?" They hated him even more for his dreams and for his words. ⁹ He dreamed another dream and told it to his brothers. He said, "Look, I have dreamed another dream: The sun and the moon and eleven stars bowed down to me." ¹⁰ He told it to his father just as to his brothers, and his father rebuked him. He said to him, "What is this dream that you have dreamed? Will your mother and I and your brothers actually come to bow down to the ground to you?" ¹¹ His brothers were jealous of him, but his father kept the matter in mind.

¹² His brothers went to tend their father's flock in Shechem. ¹³ Israel said to Joseph, "Are not your brothers tending the flock in Shechem? Come, and I will send you to them." Joseph said to him, "I am ready." ¹⁴ He said to him, "Go now, see whether it is well with your brothers and well with the flock, and bring me word." So Jacob sent him out of the Valley of Hebron, and Joseph went to Shechem. ¹⁵ A certain man found Joseph. Behold, Joseph was wandering in a field. The man asked him, "What do you seek?" ¹⁶ Joseph said, "I am seeking my brothers. Tell me, please, where they are tending the flock." ¹⁷ The man said, "They left this place, for I heard them say, 'Let us go to Dothan.'" Joseph went after his brothers and found them at Dothan.

¹⁸ They saw him from a distance, and before he came near to them, they plotted against him to kill him. ¹⁹ His brothers said to one another, "Look, this master of dreams is approaching. ²⁰ Come now, therefore, let us kill him and cast him into one of the pits. We will say, 'A wild animal has devoured him.' We will see what will become of his dreams." ²¹ Reuben heard it and rescued him from their hand. He said, "Let us not take his life." ²² Reuben said to them, "Shed no blood. Throw him into this pit that is in the wilderness, but lay no hand upon him"—that he might rescue him out of their hand to bring him back to his father. ²³ It came about that when Joseph reached his brothers, they stripped him of his beautifully decorated garment. ²⁴ They took him and threw him into the pit. The pit was empty with no water in it.

²⁵ They sat down to eat bread. They lifted up their eyes and looked, and, behold, a caravan of Ishmaelites was coming from Gilead, with their camels bearing spices and balm and myrrh. They were traveling to carry them down to Egypt. ²⁶ Judah said to his brothers, "What profit is it if we kill our brother and cover up his blood? ²⁷ Come, and let us sell him to the Ishmaelites and not lay our hands upon him. For he is our brother, our flesh." His brothers listened to him. ²⁸ The Midianite merchants passed by. His brothers drew Joseph up and lifted him up out of the pit. They sold Joseph to the Ishmaelites for twenty pieces of silver. The Ishmaelites carried Joseph into Egypt.

²⁹ Reuben returned to the pit, and, behold, Joseph was not in the pit. He tore his clothes. ³⁰ He returned to his brothers and said, "The boy is not there! And I, where can I go?" ³¹ They slaughtered a goat and then took Joseph's garment and dipped it into the blood. ³² Then they brought the beautifully decorated garment to their father and said, "We found this. Please see whether it is your son's garment or not." ³³ Jacob recognized it and said, "It is my son's clothing. A wild animal has devoured him. Joseph has certainly been torn to pieces." ³⁴ Jacob tore his garments and put sackcloth upon his loins. He mourned for his son many days. ³⁵ All his sons and daughters rose up to comfort him, but he refused to be comforted. He said, "Indeed I will go down to Sheol mourning for my son." His father wept for him. ³⁶ The Midianites sold him in Egypt to Potiphar, an officer of Pharaoh, the captain of the bodyguard.

Chapter 38

¹ It came about at that time that Judah left his brothers and stayed with a certain Adullamite, whose name was Hirah. ² He met there a daughter of a Canaanite man whose name was Shua. He took her and went to her. ³ She conceived and had a son. He was named Er. ⁴ She conceived again and had a son. She called his name Onan. ⁵ She again had a son and called his name Shelah. It was at Kezib where she gave birth to him. ⁶ Judah found a wife for Er, his firstborn. Her name was Tamar. ⁷ Er, Judah's firstborn, was wicked in the sight of Yahweh. Yahweh killed him. ⁸ Judah said to Onan, "Go to your brother's wife. Do the duty of a brother-in-law to her, and raise up a child for your brother." ⁹ Onan knew that the child would not be his. Whenever he went to his brother's wife, he wasted it on the ground so he would not have a child for his brother. ¹⁰ What he did was evil in the sight of Yahweh. Yahweh killed him also. ¹¹ Then Judah said to Tamar, his daughter-in-law, "Remain a widow in your father's house until Shelah, my son, grows up." For he feared, "He might also die, just like his brothers." Tamar left and lived in her father's house.

¹² After a long time, Shua's daughter, the wife of Judah, died. Judah was comforted and went up to the shearers of his sheep at Timnah, he and his friend Hirah the Adullamite. ¹³ Tamar was told, "Look, your father-in-law is going up to Timnah to shear his sheep." ¹⁴ She took off the clothing of her widowhood and covered herself with her veil and wrapped herself. She sat in the gate of Enaim, which is by the road to Timnah. For she saw that Shelah had grown up but she had not been given to him as a wife. ¹⁵ When Judah saw her he thought that she was a prostitute because she had covered her face. ¹⁶ He went to her by the road and said, "Come, please let me come to you"—for he did not know that she was his daughter-in-law—and she said, "What will you give me so you can come to me?" ¹⁷ He said, "I will send you a young goat from the flock." She said, "Will you give me a pledge until you send it?" ¹⁸ He said, "What pledge can I give you?" She replied, "Your seal and cord, and the staff that is in your hand." He gave them to her and he went to her, and she conceived by him. ¹⁹ She got up and went away. She took off her veil and put on the clothing of her widowhood. ²⁰ Judah sent the young goat by his friend the Adullamite in order that he might receive the pledge back from the woman's hand, but he did not find her. ²¹ Then the Adullamite asked the men of the place, "Where is the cultic prostitute who was at Enaim by the road?" They said, "There has not been a cultic prostitute here." ²² He returned to Judah and said, "I did not find her. Also, the men of the place said, 'There has not been a cultic prostitute here.'" ²³ Judah said, "Let her keep the things, that we not be put to shame. Indeed, I sent this young goat, but you did not find her."

²⁴ It came about after about three months that it was told to Judah, "Tamar your daughter-in-law has committed prostitution, and indeed, she is pregnant by it." Judah said, "Bring her here and let her be burned." ²⁵ When she was brought out, she sent to her father-in-law a message, "By the man who owns these I am pregnant." She said, "Determine please whose these are, the seal and cords and staff." ²⁶ Judah recognized them and said, "She is more righteous than I am, since I did not give her as a wife to Shelah, my son." He did not know her again. ²⁷ It came about at the time for her to give birth that, behold, twins were in her womb. ²⁸ It came about as she was giving birth one put out a hand, and the midwife took a scarlet thread and tied it on his hand and said, "This one came out first." ²⁹ But then he drew back his hand, and, behold, his brother came out first. The midwife said, "How you have broken out!" So he was named Perez. ³⁰ Then his brother came out, who had the scarlet thread upon his hand, and he was named Zerah.

Chapter 39

¹ Joseph was brought down to Egypt. Potiphar, an official of Pharaoh who was captain of the guard and an Egyptian, bought him from the Ishmaelites, who had brought him down there. ² Yahweh was with Joseph and he became a prosperous man. He lived in the house of his Egyptian master. ³ His master saw that Yahweh was with him and that Yahweh prospered everything that he did. ⁴ Joseph found favor in his sight. He served Potiphar. Potiphar made Joseph manager over his house, and everything that he possessed, he put under his care. ⁵ It came about from the time that he made him manager over his house and over everything he possessed, that Yahweh blessed the Egyptian's house because of Joseph. The blessing of Yahweh was on everything that Potiphar had in the house and in the field. ⁶ Potiphar put everything that he had under Joseph's care. He did not have to think about anything except the food that he ate. Now Joseph was handsome and attractive. ⁷ It came about after this that his master's wife cast her eyes on Joseph and said, "Lie with me." ⁸ But he refused and said to his master's wife, "Look, my master does not pay attention to what I do in the house, and he has put everything that he owns under my care. ⁹ No one is greater in this house than I am. He has not kept back anything from me but you, because you are his wife. How then can I do this great wickedness and sin against God?" ¹⁰ She spoke to Joseph day after day, but he refused to lie with her or to be with her. ¹¹ It came about one day that he went into the house to do his work. None of the men of the house were there in the house. ¹² She caught him by his clothes and said, "Lie with me." He left his clothing in her hand, fled, and went outside. ¹³ It came about, when she saw that he had left his clothing in her hand and had fled outside, ¹⁴ that she called to the men of her house and told them, "See, Potiphar has brought in a Hebrew to mock us. He came to me to lie with me, and I screamed. ¹⁵ It came about when he heard me scream, that he left his clothing with me, fled, and went outside." ¹⁶ She set his clothing next to her until his master came home. ¹⁷ She told him this explanation, "The Hebrew servant whom you brought to us, came in to mock me. ¹⁸ It came about that when I screamed, he left his clothing with me and fled outside."

¹⁹ It came about that, when his master heard the explanation his wife told him, "This is what your servant did to me," he became very angry. ²⁰ Joseph's master took him and put him in prison, the place where the king's prisoners were confined. He was there in the prison. ²¹ But Yahweh was with Joseph and showed covenant faithfulness to him. He gave him favor in the sight of the prison warden. ²² The prison warden gave into Joseph's hand all the prisoners who were in the prison. Whatever they did there, Joseph was in charge of it. ²³ The prison warden did not worry about anything that was in his hand, because Yahweh was with him. Whatever he did, Yahweh prospered.

Chapter 40

¹ It came about that after these things, the cupbearer of the king of Egypt and king's baker offended their master, the king of Egypt. ² Pharaoh was angry with his two officials, the chief of the cupbearers and the chief of the bakers. ³ He put them in custody in the house of the captain of the guard, in the same prison where Joseph was confined. ⁴ The captain of the guard assigned Joseph to them, and he served them. They remained in custody for some time. ⁵ Both of them dreamed a dream—the cupbearer and the baker of the king of Egypt who were confined in the prison—each man had his own dream in the same night, and each dream had its own interpretation. ⁶ Joseph came to them in the morning and saw them. Behold, they were upset. ⁷ He asked Pharaoh's officials who were with him in custody in his master's house, saying, "Why do you look so sad today?" ⁸ They said to him, "We have both dreamed a dream and no one can interpret it." Joseph said to them, "Do not interpretations belong to God? Tell me, please."

⁹ The chief of the cupbearers told his dream to Joseph. He said to him, "In my dream, behold, a vine was in front of me. ¹⁰ In the vine were three branches. As it budded, its blossoms came out and the clusters of grapes ripened. ¹¹ Pharaoh's cup was in my hand. I took the grapes and squeezed them into Pharaoh's cup, and I placed the cup into Pharaoh's hand." ¹² Joseph said to him, "This is the interpretation of it. The three branches are three days. ¹³ Within three days Pharaoh will lift up your head and restore you to your office. You will put Pharaoh's cup into his hand, just as when you were his cupbearer. ¹⁴ But think of me when it goes well with you, and please show kindness to me. Mention me to Pharaoh and bring me out of this prison. ¹⁵ For indeed I was abducted out of the land of the Hebrews. Here also have I done nothing that they should put me in this dungeon."

¹⁶ When the chief of the bakers saw that the interpretation was favorable, he said to Joseph, "I also had a dream, and, behold, three baskets of bread were on my head. ¹⁷ In the top basket there were all kinds of baked goods for Pharaoh, but the birds ate them out of the basket on my head." ¹⁸ Joseph answered and said, "This is the interpretation. The three baskets are three days. ¹⁹ Within three days Pharaoh will lift up your head from you and will hang you on a tree. The birds will eat your flesh off you." ²⁰ It came about on the third day that it was Pharaoh's birthday. He made a feast for all his servants. He lifted up the head of the chief of the cupbearers and the head of the chief of the bakers, among his servants. ²¹ He restored the chief of the cupbearers to his responsibility, and he put the cup into Pharaoh's hand again. ²² But he hanged the chief of the bakers, just as Joseph had interpreted to them. ²³ Yet the chief cupbearer did not remember Joseph, but forgot about him.

Chapter 41

¹ It came about at the end of two full years that Pharaoh had a dream. Behold, he stood by the Nile. ² Behold, seven cows came up out of the Nile, desirable and fat, and they grazed in the reeds. ³ Behold, seven other cows came up after them out of the Nile, undesirable and thin. They stood by the other cows on the bank of the river. ⁴ Then the undesirable and thin cows ate the seven desirable and fat cows. Then Pharaoh woke up. ⁵ Then he slept and dreamed a second time. Behold, seven heads of grain came up on one stalk, wholesome and good. ⁶ Behold, seven heads, thin and scorched by the east wind, sprouted up after them. ⁷ The thin heads swallowed up the seven wholesome and full heads. Pharaoh woke up, and, behold, it was a dream. ⁸ It came about in the morning that his spirit was troubled. He sent and called for all the magicians and wise men of Egypt. Pharaoh told them his dreams, but there was no one who could interpret them to Pharaoh.

⁹ Then the chief cupbearer said to Pharaoh, "I have remembered my sins today. ¹⁰ Pharaoh was angry with his servants, and put me in custody in the house of the captain of the guard, the chief baker and me.

¹¹ We dreamed a dream the same night, he and I. We dreamed each man according to the interpretation of his dream. ¹² There was with us there a young Hebrew man, a servant of the captain of the guard. We told him and he interpreted for us our dreams. He interpreted for each of us according to his dream. ¹³ It came about as he interpreted for us, so it happened. Pharaoh restored me to my post, but the other one he hanged."

¹⁴ Then Pharaoh sent and called for Joseph. They quickly took him out of the dungeon. He shaved himself, changed his clothes, and came in to Pharaoh. ¹⁵ Pharaoh said to Joseph, "I had a dream, but there is no interpreter for it. But I have heard about you, that when you hear a dream you can interpret it." ¹⁶ Joseph answered Pharaoh, saying, "It is not in me. God will answer Pharaoh with favor." ¹⁷ Pharaoh spoke to Joseph, "In my dream, behold, I stood on the bank of the Nile. ¹⁸ Behold, seven cows came up out of the Nile, fat and desirable, and they grazed among the reeds. ¹⁹ Behold, seven other cows came up after them, weak, very undesirable, and thin. I never saw in all the land of Egypt such undesirableness like them. ²⁰ The thin and undesirable cows ate up the first seven fat cows. ²¹ When they had eaten them up, it could not be known that they had eaten them, for they were still as undesirable as before. Then I awoke. ²² I looked in my dream, and, behold, seven heads came up upon one stalk, full and good. ²³ Behold, seven more heads—withered, thin, and scorched by the east wind—sprang up after them. ²⁴ The thin heads swallowed up the seven good heads. I told these dreams to the magicians, but there was none that could explain it to me."

²⁵ Joseph said to Pharaoh, "The dreams of Pharaoh are the same. What God is about to do, he has declared to Pharaoh. ²⁶ The seven good cows are seven years, and the seven good heads are seven years. The dreams are the same. ²⁷ The seven thin and undesirable cows that came up after them are seven years, and also the seven thin heads scorched by the east wind will be seven years of famine. ²⁸ That is the thing which I spoke to Pharaoh. What God is about to do he has revealed to Pharaoh. ²⁹ Look, seven years of great abundance will come throughout all the land of Egypt. ³⁰ Seven years of famine will come after them, and all the abundance will be forgotten in the land of Egypt, and the famine will devastate the land. ³¹ The abundance will not be remembered in the land because of the famine that will follow, for it will be very severe. ³² That the dream was repeated to Pharaoh is because the matter has been established by God, and God will soon do it. ³³ Now let Pharaoh look for a man discerning and wise, and put him over the land of Egypt. ³⁴ Let Pharaoh appoint officials over the land, and let them take a fifth of the crops of Egypt in the seven abundant years. ³⁵ Let them gather all the food of these good years that are coming and store up grain under the authority of Pharaoh, for food to be used in the cities. They should preserve it. ³⁶ The food will be a supply for the land for the seven years of famine which will be in the land of Egypt. In this way the land will not be devastated by the famine."

³⁷ This advice was good in the eyes of Pharaoh and in the eyes of all his servants. ³⁸ Pharaoh said to his servants, "Can we find such a man as this, in whom is the Spirit of God?" ³⁹ So Pharaoh said to Joseph, "Since God has shown you all this, there is none so discerning and wise as you. ⁴⁰ You will be over my house, and according to your word will all my people be ruled. Only in the throne will I be greater than you." ⁴¹ Pharaoh said to Joseph, "See, I have put you over all the land of Egypt." ⁴² Pharaoh took off his signet ring from his hand and put it upon Joseph's hand. He clothed him with clothes of fine linen, and put

a gold chain on his neck. ⁴³ He had him ride in the second chariot which he possessed. Men shouted before him, "Bend the knee." Pharaoh put him over all the land of Egypt. ⁴⁴ Pharaoh said to Joseph, "I am Pharaoh, and apart from you, no man will lift his hand or his foot in all the land of Egypt." ⁴⁵ Pharaoh called Joseph's name "Zaphenath-Paneah." He gave him Asenath, the daughter of Potiphra priest of On, as a wife. Joseph went out over the land of Egypt.

⁴⁶ Joseph was thirty years old when he stood before Pharaoh, king of Egypt. Joseph went out from the presence of Pharaoh, and went throughout all the land of Egypt. ⁴⁷ In the seven bountiful years the land produced abundantly. ⁴⁸ He gathered up all the food of the seven years that was in the land of Egypt and put the food in the cities. He put into each city the food from the fields that surrounded it. ⁴⁹ Joseph stored up grain like the sand of the sea, so much that he stopped counting, because it was beyond counting. ⁵⁰ Joseph had two sons before the years of famine came, whom Asenath, the daughter of Potiphra priest of On, bore to him. ⁵¹ Joseph called the name of his firstborn Manasseh, for he said, "God has made me forget all my trouble and all my father's household." ⁵² He called the name of the second son Ephraim, for he said, "God has made me fruitful in the land of my affliction." ⁵³ The seven years of abundance that was in the land of Egypt came to an end. ⁵⁴ The seven years of famine began, as Joseph had said. There was famine in all lands, but in all the land of Egypt there was food. ⁵⁵ When all the land of Egypt was famished, the people loudly called on Pharaoh for food. Pharaoh said to all the Egyptians, "Go to Joseph and do what he says." ⁵⁶ The famine was over all the face of the whole land. Joseph opened all the storehouses and sold to the Egyptians. The famine was severe in the land of Egypt. ⁵⁷ All the earth was coming to Egypt to buy grain from Joseph, because the famine was severe in all the earth.

Chapter 42

¹ Now Jacob became aware that there was grain in Egypt. He said to his sons, "Why do you look at one another?" ² He said, "See here, I have heard that there is grain in Egypt. Go down there and buy for us from there so we may live and not die." ³ Joseph's ten brothers went down to buy grain from Egypt. ⁴ But Jacob did not send Benjamin, Joseph's brother, with his brothers, for he said, "I fear that harm might come to him." ⁵ The sons of Israel came to buy among those who came, for the famine was in the land of Canaan. ⁶ Now Joseph was the governor over the land. He was the one who sold to all the people of the land. Joseph's brothers came and bowed down to him with their faces to the ground. ⁷ Joseph saw his brothers and recognized them, but he disguised himself to them and spoke severely with them. He said to them, "Where have you come from?" They said, "From the land of Canaan to buy food." ⁸ Joseph recognized his brothers, but they did not recognize him. ⁹ Then Joseph remembered the dreams he had dreamed about them, and he said to them, "You are spies! You have come to see the undefended parts of the land." ¹⁰ They said to him, "No, my master. Your servants have come to buy food." ¹¹ We are all one man's sons. We are honest men. Your servants are not spies." ¹² He said to them, "No, you have come to see the undefended parts of the land." ¹³ They said, "We your servants are twelve brothers, the sons of one man in the land of Canaan. See, the youngest is this day with our father, and one brother is no longer alive." ¹⁴ Joseph said to them, "It is what I said to you; you are spies. ¹⁵ By this you will be tested. By the life of Pharaoh, you will not leave here, unless your youngest brother comes here. ¹⁶ Send one of yourselves and let him get your brother. You will remain in prison, that your words may be tested, whether there is truth in you. Or else, by the life of Pharaoh, surely you are spies." ¹⁷ He put them all in custody for three days.

¹⁸ Joseph said to them on the third day, "Do this and live, for I fear God. ¹⁹ If you are honest men, let one of your brothers be confined in this prison, but you go, carry grain for the famine of your houses. ²⁰ Bring your youngest brother to me so your words will be verified and you will not die." So they did so. ²¹ They said to one another, "We are truly guilty concerning our brother in that we saw the distress of his soul when he pleaded with us and we would not listen. Therefore this distress has come upon us." ²² Reuben answered them, "Did I not tell you, 'Do not sin against the boy,' but you would not listen? Now, see, his blood is required of us." ²³ They did not know that Joseph understood them, for there was an interpreter between them. ²⁴ He turned from them and wept. He returned to them and spoke to them. He took Simeon from among them and bound him before their eyes. ²⁵ Then Joseph commanded his servants to fill his brothers' bags with grain, and to put every man's money back into his sack, and to give them provisions for the journey. It was done for them.

²⁶ The brothers loaded their donkeys with their grain and departed from there. ²⁷ As one of them opened his sack to give his donkey feed in the lodging place, he saw his money. Behold, it was in the opening of his sack. ²⁸ He said to his brothers, "My money has been put back. Look at it; it is in my sack." Their hearts sank and they turned trembling to one another, saying, "What is this that God has done to us?" ²⁹ They went to Jacob, their father in the land of Canaan and told him all that had happened to them. They said, ³⁰ "The man, the lord of the land, spoke roughly with us and thought that we were spies in the land. ³¹ We said to him, 'We are honest men. We are not spies. ³² We are twelve brothers, sons of our father. One is no longer alive, and the youngest is this day with our father in the land of Canaan.' ³³ The man, the lord of the land, said to us, 'By this I will know that you are honest men. Leave one of your brothers with me, take grain for the famine in your houses, and go your way. ³⁴ Bring your youngest brother to me. Then I will know that you are not spies, but that you are honest men. Then I will release your brother to you, and you will trade in the land.'"

³⁵ It came about as they emptied their sacks, that, behold, every man's bag of silver was in his sack. When they and their father saw their bags of silver, they were afraid. ³⁶ Jacob their father said to them, "You have bereaved me of my children. Joseph is no longer alive, Simeon is gone, and you will take Benjamin away. All these things are against me." ³⁷ Reuben spoke to his father, saying, "You may kill my two sons if I do not bring Benjamin back to you. Put him in my hands, and I will bring him to you again." ³⁸ Jacob said, "My son will not go down with you. For his brother is dead and he alone is left. If harm comes to him on the road in which you go, then you will bring down my gray hair with sorrow to Sheol."

Chapter 43

¹ The famine was severe in the land. ² It came about when they had eaten the grain that they had brought out of Egypt, their father said to them, "Go again; buy us some food." ³ Judah told him, "The man solemnly warned us, 'You will not see my face unless your brother is with you.'" ⁴ If you send our brother with us, we will go down and buy you food. ⁵ But if you do not send him, we will not go down. For the man said to us, 'You will not see my face unless your brother is with you.'" ⁶ Israel said, "Why did you treat me so badly by telling the man that you had another brother?" ⁷ They said, "The man asked details about us and our family. He said, 'Is your father still alive? Do you have another brother?' We answered him according to these questions. How could we have known that he would say, 'Bring your brother down?'" ⁸ Judah said to Israel his father, "Send the boy with me. We will rise and go that we may live and not die, both we, you, and also our children. ⁹ I will be a guarantee for him. You will hold me responsible. If I do not bring him back to you and set him before you, then let me bear the blame forever. ¹⁰ For if we had not delayed, surely by now we would have come back here a second time." ¹¹ Their father Israel said to them, "If it be so, now do this. Take some of the best products of the land in your bags. Carry down to the man a gift—some balm and honey, spices and myrrh, pistachio nuts and almonds. ¹² Take double money in your hand. The money that was returned in the opening of your sacks, carry again in your hand. Perhaps it was a mistake. ¹³ Take also your brother. Rise and go again to the man. ¹⁴ May God Almighty give you mercy before the man, so that he may release to you your other brother and Benjamin. If I am bereaved of my children, I am bereaved." ¹⁵ The men took this gift, and in their hand they took double the amount of money, along with Benjamin. They got up and went down to Egypt and stood before Joseph.

¹⁶ When Joseph saw Benjamin with them, he said to the steward of his house, "Bring the men into the house, slaughter an animal and prepare it, for the men will eat with me at noon." ¹⁷ The steward did as Joseph said. He brought the men to Joseph's house. ¹⁸ The men were afraid because they were brought to Joseph's house. They said, "It is because of the money that was returned in our sacks the first time we were brought in, that he may seek an opportunity against us. He might arrest us and take us as slaves, and take our donkeys." ¹⁹ They approached the steward of Joseph's house, and they spoke to him at the door of the house, ²⁰ saying, "My master, we came down the first time to buy food. ²¹ It came about, when we reached the lodging place, that we opened our sacks, and, behold, every man's money was in the opening of his sack, our money in full weight. We have brought it back in our hands. ²² Other money we have also brought down in our hand to buy food. We do not know who put our money in our sacks." ²³ The steward said, "Peace be to you, do not fear. Your God and the God of your father must have put your money in your sacks. I received your money." The steward then brought Simeon out to them. ²⁴ The steward took the men into Joseph's house. He gave them water, and they washed their feet. He gave feed to their donkeys. ²⁵ They prepared the gifts for Joseph's coming at noon, for they had heard that they would eat there.

²⁶ When Joseph came home, they brought the gifts which were in their hand into the house, and bowed down before him to the ground. ²⁷ He asked them about their welfare and said, "Is your father well, the old man of whom you spoke? Is he still alive?" ²⁸ They said, "Your servant our father is well. He is still alive." And they bowed down and gave him honor. ²⁹ When he lifted up his eyes he saw Benjamin his brother, his mother's son, and he said, "Is this your youngest brother of whom you spoke to me?" Then he said, "May God be gracious to you, my son." ³⁰ Joseph hurried to go out of the room, for he was deeply moved about his brother. He sought somewhere to weep. He went to his room and wept there. ³¹ He washed his face and came out. He controlled himself, saying, "Serve the food." ³² The servants served Joseph by himself and the brothers by themselves. The Egyptians there ate with him by themselves because the Egyptians could not eat bread with the Hebrews, for that is detestable to the Egyptians. ³³ The brothers sat before him, the firstborn according to his birthright, and the youngest according to his youth. The men were astonished together. ³⁴ Joseph sent portions to them from the food in front of him. But Benjamin's portion was five times as much as any of his brothers. They drank freely and were merry with him.

Chapter 44

¹ Joseph commanded the steward of his house, saying, "Fill the men's sacks with food, as much as they can carry, and put every man's money in his sack's opening. ² Put my cup, the silver cup, in the sack's opening of the youngest, and also his money for the grain." The steward did as Joseph had said. ³ The morning dawned, and the men were sent away, they and their donkeys. ⁴ When they were out of the city but were not yet far off, Joseph said to his steward, "Get up, follow after the men, and when you overtake them, say to them, 'Why have you returned evil for good?' ⁵ Is this not the cup from which my master drinks, and the cup that he uses for divination? You have done evil, this thing that you have done.'" ⁶ The steward overtook them and spoke these words to them. ⁷ They said to him, "Why does my master speak such words as these? Far be it from your servants that they would do such a thing. ⁸ Look, the money that we found in our sacks' openings, we brought again to you out of the land of Canaan. How then could we steal out of your master's house silver or gold? ⁹ If any of your servants is found with it, let him die, and we also will be my master's slaves." ¹⁰ The steward said, "Now also let it be according to your words. He with whom the cup is found will be my slave, and you others will be innocent." ¹¹ Then each man hurried and brought his sack down to the ground, and each man opened his sack. ¹² The steward searched. He began with the oldest and finished with the youngest, and the cup was found in Benjamin's sack. ¹³ Then they tore their clothes. Each man loaded his donkey and returned to the city.

¹⁴ Judah and his brothers came to Joseph's house. He was still there, and they bowed before him to the ground. ¹⁵ Joseph said to them, "What is this that you have done? Do you not know that a man like me practices divination?" ¹⁶ Judah said, "What can we say to my master? What can we speak? Or how can we justify ourselves? God has found out the iniquity of your servants. Look, we are my master's slaves, both we and he also in whose hand the cup was found." ¹⁷ Joseph said, "Far be it from me that I should do so. The man in whose hand the cup was found, that person will be my slave, but as for you others, go up in peace to your father."

¹⁸ Then Judah came near to him and said, "My master, please let your servant speak a word in my master's ears, and do not let your anger burn against your servant, for you are just like Pharaoh. ¹⁹ My master asked his servants, saying, 'Do you have a father or a brother?' ²⁰ We said to my master, 'We have a father, an old man, and a child of his old age, a little one. But his brother is dead, and he alone is left of his mother, and his father loves him.' ²¹ Then you said to your servants, 'Bring him down to me that I may see him.' ²² After that, we said to my master, 'The boy cannot leave his father. For if he should leave his father his father would die.' ²³ Then you said to your servants, 'Unless your youngest brother comes down with you, you will not see my face again.' ²⁴ Then it came about when we went up to your servant my father, we told him the words of my master. ²⁵ Our father said, 'Go again, buy us some food.' ²⁶ Then we said, 'We cannot go down. If our youngest brother is with us, then will we go down, for we will not be able to see the man's face unless our youngest brother is with us.' ²⁷ Your servant my father said to us, 'You know that my wife bore me two sons. ²⁸ One of them went out from me and I said, 'Surely he is torn in pieces, and I have not seen him since.' ²⁹ Now if you also take this one from me, and harm comes to him, you will bring down my gray hair with sorrow to Sheol.' ³⁰ Now, therefore, when I come to your servant my father, and the young man is not with us, since his life is bound up in the boy's life, ³¹ it will come about, when he sees the boy is not with us, he will die. Your servants will bring down the gray hair of your servant our father with sorrow to Sheol. ³² For your servant became a guarantee for the boy to my father and said, 'If I do not bring him to you, then I will bear the guilt to my father forever.' ³³ Now therefore, please let your servant stay instead of the boy as slave to my master, and let the boy go up with his brothers. ³⁴ For how can I go up to my father if the boy is not with me? I am afraid to see the evil that would come on my father."

Chapter 45

¹ Then Joseph could not control himself before all the servants who stood by him. He said loudly, "Everyone must leave me." So no servant stood by him when Joseph made himself known to his brothers. ² He wept loudly, the Egyptians heard it, and the house of Pharaoh heard of it. ³ Joseph said to his brothers, "I am Joseph. Is my father still alive?" His brothers could not answer him, for they were shocked in his presence. ⁴ Then Joseph said to his brothers, "Come near to me, please." They came near. He said, "I am Joseph your brother, whom you sold into Egypt. ⁵ Do not be grieved or angry with yourselves that you sold me here, for God sent me ahead of you to preserve life. ⁶ For these two years the famine has been in the land, and there are still five years in which there will be neither plowing nor harvest. ⁷ God sent me ahead of you to preserve you as a remnant in the earth, and to keep you alive by a great deliverance. ⁸ So now it was not you who sent me here but God, and he has made me a father to Pharaoh, master of all his house, and ruler of all the land of Egypt. ⁹ Hurry and go up to my father and say to him, 'This is what your son Joseph says, "God has made me master of all Egypt. Come down to me, do not delay. ¹⁰ You will live in the land of Goshen, and you will be near me, you and your children and your children's children, and your flocks and your herds, and all that you have. ¹¹ I will provide for you there, for there are still five years of famine, so that you do not come to poverty, you, your household, and all that you have.'" ¹² Look, your eyes see, and the eyes of my brother Benjamin, that it is my mouth that speaks to you. ¹³ You will tell my father about all my honor in Egypt and of all that you have seen. You will hurry and bring my father down here." ¹⁴ He hugged his brother Benjamin's neck and wept, and Benjamin wept on his neck. ¹⁵ He kissed all his brothers and wept over them. After that his brothers talked with him.

¹⁶ The news of the matter was told in Pharaoh's house: "Joseph's brothers have come." It pleased Pharaoh and his servants very much. ¹⁷ Pharaoh said to Joseph, "Say to your brothers, 'Do this: Load your animals and go to the land of Canaan. ¹⁸ Get your father and your households and come to me. I will give you the good of the land of Egypt, and you will eat the fat of the land.' ¹⁹ Now you are commanded, 'Do this, take carts out of the land of Egypt for your children and for your wives. Get your father and come. ²⁰ Do not be concerned about your possessions, for the good of all the land of Egypt is yours.'"

²¹ The sons of Israel did so. Joseph gave them carts, according to the command of Pharaoh, and gave them provisions for the journey. ²² To all of them he gave each man changes of clothing, but to Benjamin he gave three hundred pieces of silver and five changes of clothing. ²³ For his father he sent this: ten donkeys loaded with the good things of Egypt; and ten female donkeys loaded with grain, bread, and other supplies for his father for the journey. ²⁴ So he sent his brothers away and they left. He said to them, "See that you do not quarrel on the journey." ²⁵ They went up out of Egypt and came to the land of Canaan, to Jacob their father. ²⁶ They told him saying "Joseph is still alive, and he is ruler over all the land of Egypt." His heart was astonished, for he could not believe what they told him. ²⁷ They told him all the words of Joseph that he had said to them. When Jacob saw the carts that Joseph had sent to carry him, the spirit of Jacob their father revived. ²⁸ Israel said, "It is enough. Joseph my son is still alive. I will go and see him before I die."

Chapter 46

¹ Israel made his journey with all that he had and went to Beersheba. There he offered sacrifices to the God of his father Isaac. ² God spoke to Israel in a vision at night, saying, "Jacob, Jacob." He said, "Here I am." ³ He said, "I am God, the God of your father. Do not fear to go down to Egypt, for there I will make you a great nation. ⁴ I will go down with you into Egypt, and I will surely bring you up again and Joseph will close your eyes with his own hand." ⁵ Jacob rose up from Beersheba. The sons of Israel transported Jacob their father, their children, and their wives, in the carts that Pharaoh had sent to carry him. ⁶ They took their livestock and their possessions that they had accumulated in the land of Canaan. They came into Egypt, Jacob and all his descendants with him. ⁷ He brought with him to Egypt his sons and his sons' sons, his daughters and his sons' daughters, and all his descendants.

⁸ These are the names of the sons of Israel who came to Egypt: Jacob and his descendants, Reuben, Jacob's firstborn;

⁹ the sons of Reuben, Hanok, Pallu, Hezron, and Karmi;

¹⁰ the sons of Simeon, Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, and Shaul, the son of a Canaanite woman;

¹¹ and the sons of Levi, Gershon, Kohath, and Merari.

¹² The sons of Judah were Er, Onan, Shelah, Perez, and Zerah (but Er and Onan had died in the land of Canaan). The sons of Perez were Hezron and Hamul.

¹³ The sons of Issachar were Tola, Puah, Jashub, and Shimron.

¹⁴ The sons of Zebulun were Sered, Elon, and Jahleel. ¹⁵ These were the sons of Leah whom she bore to Jacob in Paddan Aram, along with his daughter Dinah. His sons and his daughters numbered thirty-three.

¹⁶ The sons of Gad were Zephon, Haggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi, and Areli.

¹⁷ The sons of Asher were Imnah, Ishvah, Ishvi, and Beriah; and Serah was their sister. The sons of Beriah were Heber and Malkiel. ¹⁸ These were the sons of Zilpah, whom Laban had given to Leah his daughter. These sons she bore to Jacob—sixteen in all.

¹⁹ The sons of Jacob's wife Rachel were Joseph and Benjamin. ²⁰ In Egypt Manasseh and Ephraim were born to Joseph by Asenath, the daughter of Potiphera priest of On.

²¹ The sons of Benjamin were Bela, Beker, Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosh, Muppim, Huppim, and Ard.

²² These were the sons of Rachel who were born to Jacob—fourteen in all.

²³ The son of Dan was Hushim.

²⁴ The sons of Naphtali were Jahziel, Guni, Jezer, and Shillem. ²⁵ These were the sons born to Jacob by Bilhah, whom Laban gave to Rachel his daughter—seven in all.

²⁶ All those who went to Egypt with Jacob, who were his direct descendants, not counting Jacob's sons' wives, were sixty-six in all. ²⁷ With the two sons of Joseph who were born to him in Egypt, the people of the house of Jacob who went to Egypt were seventy in all.

²⁸ Jacob sent Judah ahead of him to Joseph to show the way before him to Goshen, and they came to the land of Goshen. ²⁹ Joseph prepared his chariot and went up to meet Israel his father in Goshen. He saw him, hugged his neck, and wept on his neck a long time. ³⁰ Israel said to Joseph, "Now let me die, since I have seen your face, that you are still alive." ³¹ Joseph said to his brothers and to his father's house, "I will go up and tell Pharaoh, saying, 'My brothers and my father's house, who were in the land of Canaan, have come to me. ³² The men are shepherds, for they have been keepers of livestock. They have brought their flocks, their herds, and all that they have.' ³³ It will come about, when Pharaoh calls you and asks, 'What is your occupation?' ³⁴ that you should say, 'Your servants have been keepers of livestock from our

youth until now, both we, and our forefathers.' Do this so that you may live in the land of Goshen, for every shepherd is an abomination to the Egyptians."

Chapter 47

¹ Then Joseph went in and told Pharaoh, "My father and my brothers, their flocks, their herds, and all that they own, have arrived from the land of Canaan. See, they are in the land of Goshen." ² He took five of his brothers and introduced them to Pharaoh. ³ Pharaoh said to his brothers, "What is your occupation?" They said to Pharaoh, "Your servants are shepherds, as our ancestors." ⁴ Then they said to Pharaoh, "We come as temporary residents in the land. There is no pasture for your servants' flocks, because the famine is severe in the land of Canaan. So now, please let your servants live in the land of Goshen." ⁵ Then Pharaoh spoke to Joseph, saying, "Your father and your brothers have come to you. ⁶ The land of Egypt is before you. Settle your father and your brothers in the best region, the land of Goshen. If you know any capable men among them, put them in charge of my livestock." ⁷ Then Joseph brought in Jacob his father and presented him to Pharaoh. Jacob blessed Pharaoh. ⁸ Pharaoh said to Jacob, "How long have you lived?" ⁹ Jacob said to Pharaoh, "The years of my sojourning are 130. The years of my life have been few and painful. They have not been as long as the days of my ancestors' sojourning." ¹⁰ Then Jacob blessed Pharaoh and went out from his presence. ¹¹ Then Joseph settled his father and his brothers. He gave them a possession in the land of Egypt, the best of the land, in the land of Rameses, as Pharaoh had commanded. ¹² Joseph provided food for his father, his brothers, and all his father's household, according to the number of their little ones.

¹³ Now there was no food in all the land; for the famine was severe. The land of Egypt and the land of Canaan wasted away because of the famine. ¹⁴ Joseph gathered all the money that was in the land of Egypt and in the land of Canaan, by selling grain to the inhabitants. Then Joseph brought the money to Pharaoh's palace. ¹⁵ When all the money of the lands of Egypt and Canaan was spent, all the Egyptians came to Joseph saying, "Give us food! Why should we die in your presence because our money is gone?"

¹⁶ Joseph said, "If your money is gone, bring your livestock and I will give you food in exchange for your livestock." ¹⁷ So they brought their livestock to Joseph. Joseph gave them food in exchange for the horses, for the flocks, for the herds, and for the donkeys. He fed them with bread in exchange for all their livestock that year. ¹⁸ When that year was ended, they came to him the next year and said to him, "We will not hide from my master that our money is all gone, and the herds of cattle are my master's. There is nothing left in the sight of my master, except our bodies and our land. ¹⁹ Why should we die before your eyes, both we and our land? Buy us and our land in exchange for food, and we and our land will be servants to Pharaoh. Give us seed that we may live and not die, and that the land may not become desolate."

²⁰ So Joseph bought all the land of Egypt for Pharaoh. For every Egyptian sold his field, because the famine was very severe. In this way, the land became Pharaoh's. ²¹ As for the people, he made them slaves from one end of Egypt's border to the other end. ²² It was only the land of the priests that Joseph did not buy, because the priests were given an allowance. They ate from the allotment which Pharaoh gave them. Therefore they did not sell their land. ²³ Then Joseph said to the people, "See, I have bought you and your land today for Pharaoh. Now here is seed for you, and you will plant the land. ²⁴ At the harvest, you must give a fifth to Pharaoh, and four parts will be your own, for seed of the field and for food for your households and your little ones." ²⁵ They said, "You have saved our lives. May we find favor in your eyes. We will be Pharaoh's servants." ²⁶ So Joseph made it a statute which is in effect in the land of Egypt to this day, that one-fifth belongs to Pharaoh. Only the land of the priests did not become Pharaoh's.

²⁷ So Israel lived in the land of Egypt, in the land of Goshen. His people gained possessions there. They were fruitful and multiplied greatly. ²⁸ Jacob lived in the land of Egypt seventeen years, so the years of Jacob's life were one hundred forty-seven years. ²⁹ When the time approached for Israel to die, he called his son Joseph and said to him, "If now I have found favor in your eyes, put your hand under my thigh, and show me faithfulness and trustworthiness. Please do not bury me in Egypt. ³⁰ When I lie down with my fathers, you will carry me out of Egypt and bury me in my forefathers' burial place." Joseph said, "I will do as you have said." ³¹ Israel said, "Swear to me," and Joseph swore to him. Then Israel bowed down at the head of his bed.

Chapter 48

¹ It came about after these things, that one said to Joseph, "Look, your father is sick." So he took with him his two sons, Manasseh and Ephraim. ² When Jacob was told, "Look, your son Joseph has arrived to see you," Israel gathered strength and sat up in bed. ³ Jacob said to Joseph, "God Almighty appeared to me at Luz in the land of Canaan. He blessed me ⁴ and said to me, 'Behold, I will make you fruitful, and multiply you. I will make of you an assembly of nations. I will give this land to your descendants as an everlasting possession.' ⁵ Now your two sons, who were born to you in the land of Egypt before I came to you into Egypt, they are mine. Ephraim and Manasseh will be mine, just as Reuben and Simeon are mine. ⁶ The offspring who are born after them will be yours; they will be listed under the names of their brothers in their inheritance. ⁷ But as for me, when I came from Paddan, to my sorrow Rachel died in the land of Canaan on the way, while there was still some distance to go to Ephrath. I buried her there on the way to Ephrath" (that is, Bethlehem).

⁸ When Israel saw Joseph's sons, he said, "Whose are these?" ⁹ Joseph said to his father, "They are my sons, whom God has given me here." Israel said, "Bring them to me, that I may bless them." ¹⁰ Now Israel's eyes were failing because of his age, so he could not see. So Joseph brought them near to him, and he kissed them and embraced them. ¹¹ Israel said to Joseph, "I never expected to see your face again, but God has even allowed me to see your children." ¹² Joseph brought them out from between Israel's knees, and then he bowed with his face to the earth. ¹³ Joseph took them both, Ephraim in his right hand toward Israel's left hand, and Manasseh in his left hand toward Israel's right hand, and brought them close to him. ¹⁴ Israel reached out with his right hand and laid it upon Ephraim's head, who was the younger, and his left hand upon Manasseh's head. He crossed his hands, for Manasseh was the firstborn. ¹⁵ Israel blessed Joseph, saying,

"The God before whom my fathers Abraham and Isaac walked,
the God who has cared for me to this day,

¹⁶ the angel who has protected me from all harm,
may he bless these boys.

May my name be named in them,
and the name of my fathers Abraham and Isaac.
May they grow into a multitude on the earth."

¹⁷ When Joseph saw his father place his right hand upon the head of Ephraim, it displeased him. He took his father's hand to move it from Ephraim's head to Manasseh's head. ¹⁸ Joseph said to his father, "Not so, my father; for this is the firstborn. Put your right hand upon his head." ¹⁹ His father refused and said, "I know, my son, I know. He also will become a people, and he also will be great. Yet his younger brother will be greater than he, and his descendants will become a multitude of nations." ²⁰ Israel blessed them that day with these words,

"The people of Israel will pronounce blessings by your names saying,
'May God make you like Ephraim and like Manasseh'."

In this way, Israel put Ephraim before Manasseh.

²¹ Israel said to Joseph, "See, I am about to die, but God will be with you, and will bring you back to the land of your fathers. ²² To you, as one who is above your brothers, I give to you the mountain slope that I took from the Amorites with my sword and my bow."

Chapter 49

- ¹ Then Jacob called for his sons, and said:
 "Gather yourselves together,
 that I may tell you what will happen to you in the future.
- ² Assemble yourselves and listen, you sons of Jacob.
 Listen to Israel, your father.
- ³ Reuben, you are my firstborn, my might,
 and the beginning of my strength,
 outstanding in dignity, and outstanding in power.
- ⁴ Uncontrollable as rushing water,
 you will not have the preeminence,
 because you went up to your father's bed.
 Then you defiled it; you went up to my couch.
- ⁵ Simeon and Levi are brothers.
 Weapons of violence are their swords.
- ⁶ O my soul, do not come into their council;
 O my glory, do not join in their meetings.
 For in their anger they killed men.
 It was for pleasure that they hamstrung oxen.
- ⁷ May their anger be cursed, for it was fierce
 and their fury, for it was severe.
 I will divide them in Jacob
 and scatter them in Israel.
- ⁸ Judah, your brothers will praise you.
 Your hand will be on the neck of your enemies.
 Your father's sons will bow down before you.
- ⁹ Judah is a lion's cub.
 My son, you have gone up from your victims.
 He stooped down, he crouched like a lion, like a lioness.
 Who would dare to awaken him?
- ¹⁰ The scepter will not depart from Judah,
 nor the ruler's staff from between his feet,
 until Shiloh comes. The nations will obey him.
- ¹¹ Binding his donkey to the vine,
 and his donkey's colt to the choice vine,
 he has washed his garments in wine,
 and his robe in the blood of grapes.
- ¹² His eyes will be as dark as wine,
 and his teeth as white as milk.
- ¹³ Zebulun will live by the shore of the sea.
 He will be a harbor for ships,
 and his border will extend to Sidon.
- ¹⁴ Issachar is a strong donkey,
 lying down between the sheepfolds.
- ¹⁵ He sees a good resting place
 and the pleasant land.
 He will bend his shoulder to the burden
 and become a servant for forced labor.
- ¹⁶ Dan will judge his people
 as one of the tribes of Israel.
- ¹⁷ Dan will be a snake beside the road,
 a poisonous snake in the path

that bites the horse's heels,
so that his rider falls backward.

18 I wait for your salvation, Yahweh.

19 Gad—raiders will attack him,
but he will attack them at their heels.

20 Asher's food will be rich,
and he will provide royal delicacies.

21 Naphtali is a doe let loose;
he will have beautiful fawns.

22 Joseph is a fruitful bough,
a fruitful bough near a spring,
whose branches climb over the wall.

23 The archers will attack him bitterly
and shoot at him with hostility.

24 But his bow will remain steady,
and his hands will be skillful
because of the hands of the Mighty One of Jacob,
because of the name of the Shepherd, the Rock of Israel.

25 The God of your father will help you
and the Almighty God will bless you
with blessings of the sky above,
blessings of the deep that lies beneath,
and blessings of the breasts and womb.

26 The blessings of your father are greater
than the blessings of the ancient mountains
or the desirable things of the ancient hills.

May they be on the head of Joseph,
even upon the crown of the head of the prince of his brothers.

27 Benjamin is a hungry wolf.
In the morning he will devour the prey,
and in the evening he will divide the plunder."

28 These are the twelve tribes of Israel. This is what their father said to them when he blessed them. Each one he blessed with an appropriate blessing. **29** Then he instructed them and said to them, "I am about to go to my people. Bury me with my forefathers in the cave that is in the field of Ephron the Hittite, **30** in the cave that is in the field of Machpelah, which is near Mamre in the land of Canaan, the field that Abraham bought for a burial place from Ephron the Hittite. **31** There they buried Abraham and Sarah his wife; there they buried Isaac and Rebekah his wife; and there I buried Leah. **32** The field and the cave that is in it were purchased from the people of Heth." **33** When Jacob finished these instructions to his sons, he pulled his feet into the bed, breathed his last, and went to his people.

Chapter 50

¹ Then Joseph was so distressed that he collapsed on the face of his father, and he wept over him, and he kissed him. ² Joseph commanded his servants the physicians to embalm his father. So the physicians embalmed Israel. ³ They took forty days, for that was the full time for embalming. The Egyptians wept for him seventy days.

⁴ When the days of weeping were over, Joseph spoke to the house of Pharaoh, saying, "If now I have found favor in your eyes, please speak to Pharaoh, saying, ⁵ 'My father made me swear, saying, "See, I am about to die. Bury me in my tomb that I dug for myself in the land of Canaan. There you will bury me." Now let me go up and bury my father, and then I will return.'" ⁶ Pharaoh answered, "Go and bury your father, as he made you swear." ⁷ Joseph went up to bury his father. All the servants of Pharaoh went with him—the elders of his household, all the senior officials of the land of Egypt, ⁸ with all Joseph's household and his brothers, and his father's household. But their children, their flocks, and their herds were left in the land of Goshen. ⁹ Chariots and horsemen also went with him. It was a very large group of people. ¹⁰ When they came to the threshing floor of Atad on the other side of the Jordan, they mourned with very great and grievous sorrow. There Joseph made a seven-day mourning for his father. ¹¹ When the inhabitants of the land, the Canaanites, saw the mourning at the threshing floor of Atad, they said, "This is a very sad occasion for the Egyptians." That is why the name of the place was called Abel Mizraim, which is beyond the Jordan. ¹² So his sons did for Jacob just as he had instructed them. ¹³ His sons carried him to the land of Canaan and buried him in the cave in the field of Machpelah, near Mamre. Abraham had bought the cave with the field for a burial place. He had bought it from Ephron the Hittite. ¹⁴ After he had buried his father, Joseph returned into Egypt, he, along with his brothers, and all who had accompanied him to bury his father.

¹⁵ When Joseph's brothers saw that their father was dead, they said, "What if Joseph continues to be angry against us and wants to repay us in full for all the evil we did to him?" ¹⁶ So they commanded the presence of Joseph, saying, "Your father gave instructions before he died, saying, ¹⁷ 'Tell Joseph this, "Please forgive the transgression of your brothers and their sin when they did evil to you.'" Now please forgive the servants of the God of your father." Joseph wept when they spoke to him. ¹⁸ His brothers also went and lay facedown before him. They said, "See, we are your servants." ¹⁹ But Joseph answered them, "Do not be afraid. Am I in the place of God? ²⁰ As for you, you meant to harm me, but God meant it for good, to preserve the lives of many people, as you see today. ²¹ So now do not be afraid. I will provide for you and your little children." He comforted them in this way and spoke kindly to their hearts.

²² Joseph lived in Egypt, together with his father's family. He lived one hundred ten years. ²³ Joseph saw Ephraim's children to the third generation. He also saw the children of Makir son of Manasseh, who were placed on the knees of Joseph. ²⁴ Joseph said to his brothers, "I am about to die; but God will surely come to you and lead you up out of this land to the land which he swore to give to Abraham, to Isaac, and to Jacob." ²⁵ Then Joseph made the sons of Israel swear an oath. He said, "God will surely come to you. At that time you must carry up my bones from here." ²⁶ So Joseph died, 110 years old. They embalmed him and he was placed in a coffin in Egypt.

Language: ไทย (Thai)

Book: Genesis

Genesis

Chapter 1

¹ ในปฐมกาล พระเจ้าทรงสร้างฟ้าและแผ่นดิน ² แผ่นดินนั้นไม่มีสัญญาณ และว่างเปล่าอยู่ ความมืดปกคลุมอยู่เหนือผิวหน้าของที่ลึก พระวิญญาณของพระเจ้าเคลื่อนไหวอยู่เหนือผิวน้ำนั้น

³ พระเจ้าตรัสว่า "จงเกิดความสว่าง" และความสว่างก็เกิดขึ้น ⁴ พระเจ้าทรงเห็นว่าความสว่างนั้นดี พระองค์ทรงแยกความสว่างออกจากความมืด ⁵ พระเจ้าทรงเรียกความสว่างว่า "วัน" และความมืดนั้นพระองค์ทรงเรียกว่า "คืน" มีเวลาเย็น และเวลาเช้าเป็นวันที่หนึ่ง

⁶ พระเจ้าตรัสว่า "จงเกิดภาคพื้นระหว่างน้ำ และให้ภาคพื้นแยกน้ำออกจากกัน" ⁷ พระเจ้าทรงสร้างภาคพื้น และแบ่งแยกน้ำซึ่งอยู่ใต้ภาคพื้นออกจากน้ำที่อยู่เหนือภาคพื้น ก็เป็นอย่างนั้น ⁸ พระเจ้าทรงเรียกภาคพื้นนั้นว่า "ท้องฟ้า" มีเวลาเย็นและเวลาเช้าเป็นวันที่สอง

⁹ พระเจ้าตรัสว่า "ให้น้ำที่อยู่ใต้ฟ้ารวมอยู่ในที่ที่เดียวกัน และให้พื้นดินแห้งปรากฏขึ้น ก็เป็นอย่างนั้น ¹⁰ พระเจ้าทรงเรียกพื้นดินแห้งว่า "แผ่นดิน" และน้ำที่รวมกันนั้นพระองค์ทรงเรียกว่า "ทะเล" พระองค์ทรงเห็นว่าดี ¹¹ พระเจ้าตรัสว่า "ให้แผ่นดินมีพืชเกิดขึ้น พืชต่าง ๆ ที่มีเมล็ด และต้นไม้ผลที่ให้ผลไม้ที่มีเมล็ดข้างในผล แต่จะอย่างตามชนิดของพวกมัน" ก็เป็นอย่างนั้น ¹² แผ่นดินได้ให้พืช พืชต่าง ๆ ที่มีเมล็ดตามชนิดของพวกมัน และต้นไม้ทั้งหลายที่มีผลที่มีเมล็ดอยู่ในผลตามชนิดของพวกมัน พระเจ้าทรงเห็นว่าดี ¹³ มีเวลาเย็นและเวลาเช้าเป็นวันที่สาม

¹⁴ พระเจ้าตรัสว่า "จงมีดวงสว่างในท้องฟ้าเพื่อแยกวันออกจากคืน และให้พวกมันเป็นสัญลักษณ์สำหรับฤดูต่าง ๆ สำหรับวันต่าง ๆ และมีทั้งหลาย ¹⁵ ให้มีทั้งหลายเป็นดวงสว่างในท้องฟ้าเพื่อที่จะให้แสงสว่างเหนือแผ่นดิน" ก็เป็นอย่างนั้น ¹⁶ พระเจ้าทรงสร้างดวงสว่างใหญ่สองดวง ดวงสว่างที่ใหญ่กว่าให้ครองวัน และดวงสว่างที่เล็กกว่าครองคืน พระองค์ทรงสร้างดวงดาวต่าง ๆ ด้วย ¹⁷ พระเจ้าทรงตั้งมันทั้งหลายไว้ในท้องฟ้าเพื่อส่องสว่างเหนือแผ่นดิน ¹⁸ เพื่อที่จะครองวัน และคืน เพื่อจะแยกความสว่างออกจากความมืด พระเจ้าทรงเห็นว่าดี ¹⁹ มีเวลาเย็นและเวลาเช้าเป็นวันที่สี่

²⁰ พระเจ้าตรัสว่า "ให้น้ำจึงเต็มไปด้วยสิ่งมีชีวิตจำนวนมาก และให้นกทั้งหลายบินเหนือแผ่นดิน ในภาคพื้นแห่งท้องฟ้า" ²¹ พระเจ้าทรงสร้างสัตว์ทะเลขนาดใหญ่ตามชนิดของพวกมันเช่นเดียวกันกับสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย สิ่งมีชีวิตที่เคลื่อนไหว และอยู่ในน้ำทุกแห่ง และนกที่บินได้ทั้งหลายตามชนิดของพวกมัน พระเจ้าทรงเห็นว่าดี ²² พระเจ้าทรงอวยพรพวกมันทั้งหลาย ตรัสว่า "จงแพร่พันธุ์ และทวีมากขึ้น จงมีอุดมในน้ำ ในทะเล ให้นกทั้งหลายทวีมากขึ้นบนแผ่นดิน ²³ มีเวลาเย็นและเวลาเช้าเป็นวันที่ห้า

²⁴ พระเจ้าตรัสว่า "ให้แผ่นดินเกิดสัตว์ที่มีชีวิตแต่อย่างตามชนิดของพวกมัน คือสัตว์ใช้งาน สัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์ป่าของแผ่นดินแต่ละอย่างตามชนิดของพวกมัน" ก็เป็นอย่างนั้น ²⁵ พระเจ้าได้ทรงสร้างสัตว์ป่าของแผ่นดินตามชนิดของพวกมัน สัตว์ใช้งานตามชนิดของพวกมัน และทุกสิ่งที่เลื้อยคลานบนพื้นดินตามชนิดของพวกมัน พระองค์ทรงเห็นว่าดี

²⁶ พระเจ้าตรัสว่า "ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาของเรา ตามลักษณะของเรา ให้พวกเขาครอบครองฝูงปลาของทะเล ฝูงนกของท้องฟ้า ฝูงสัตว์เลื้อย เหนือแผ่นดินทั้งหมด และครอบครองสัตว์เลื้อยคลานทุกชนิดที่เคลื่อนไหวบนแผ่นดิน ²⁷ พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระองค์ ตามพระฉายาของพระองค์ พระองค์ทรงสร้างพวกเขาเป็นชายและหญิง

²⁸ พระเจ้าทรงอวยพรพวกเขา และตรัสกับพวกเขาว่า "จงแพร่พันธุ์ และทวีมากขึ้นจนเต็มแผ่นดิน และครอบครองแผ่นดิน จงครอบครองฝูงปลาของทะเล ครอบครองฝูงนกของท้องฟ้า และสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่างซึ่งเคลื่อนไหวบนแผ่นดิน" ²⁹ พระเจ้าตรัสว่า "ดูเถิดเราได้ให้พืชทุกชนิดที่มีเมล็ด ที่อยู่บนพื้นผิวของแผ่นดินทั้งหมด และต้นไม้ทุกต้นที่ให้ผลซึ่งมีเมล็ดอยู่ข้างใน พวกมันจะเป็นอาหารของพวกเจ้า ³⁰ ของพวกสัตว์ทุกตัวของแผ่นดิน ของนกทุกตัวของท้องฟ้า และสิ่งมีชีวิตทุกชนิดที่เลื้อยคลานบนแผ่นดิน และของทุกสิ่งซึ่งทรงสร้างที่มีลมหายใจ เราให้พืชสีเขียวทุกอย่างเป็นอาหาร" ก็เป็นอย่างนั้น ³¹ พระเจ้าทรงเห็นทุกสิ่งที่พระองค์ทรงสร้าง ดูเถิด มันดีมาก มีเวลาเย็นและเวลาเช้าเป็นวันที่หก

Chapter 2

¹ เมื่อฟ้าและแผ่นดิน และสรรพสิ่งที่มีชีวิตซึ่งมีอยู่ในนั้นถูกสร้างเสร็จแล้ว ² ในวันที่เจ็ด พระเจ้าทรงเสร็จสิ้นงานของพระองค์ที่พระองค์ทรงกระทำ และดังนั้นพระองค์จึงทรงพักจากการงานของพระองค์ทั้งหมดในวันที่เจ็ด ³ พระเจ้าทรงอวยพระพรวันที่เจ็ด และทรงตั้งไว้เป็นวันบริสุทธิ์ เพราะว่าในวันที่เจ็ดพระองค์ทรงพักจากการงานทั้งสิ้นของพระองค์ซึ่งพระองค์ทรงได้กระทำในการทรงสร้างของพระองค์

⁴ เหล่านี้คือเหตุการณ์เกี่ยวกับฟ้าและแผ่นดินเมื่อถูกสร้างขึ้น ในวันที่พระยาห์เวห์ พระเจ้าทรงสร้างแผ่นดินและฟ้า ⁵ ยังไม่มีพุ่มไม้ของท้องทุ่งเกิดขึ้นบนแผ่นดินเลย ไม่มีต้นไม้ออกขึ้น เพราะพระยาห์เวห์ พระเจ้าไม่ได้ทรงทำให้ฝนตกลงมาบนแผ่นดิน และไม่มีผู้คนไถพรวนดิน ⁶ มีแต่หมอกปกคลุมแผ่นดิน และให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวน้ำของพื้นดินทั้งหมด ⁷ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ทรงสร้างมนุษย์จากผงคสิดิน และระบายลมหายใจแห่งชีวิตเข้าทางจมูกของเขา และมนุษย์จึงกลายเป็นผู้ที่มีชีวิต

⁸ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ทรงสร้างสวนขึ้นสวนหนึ่งทางทิศตะวันออกในเอเดน และพระองค์ทรงให้มนุษย์ที่พระองค์ทรงสร้างอยู่ที่นี่ ⁹ จากพื้นดิน พระเจ้า พระยาห์เวห์ ทรงทำให้ต้นไม้ทุกต้นงอกจากพื้นดินเติบโต สวยงามน่าดู และดีที่จะเป็นอาหาร นีรวมถึงต้นไม้แห่งชีวิต และต้นไม้แห่งความรู้ดีและชั่วซึ่งอยู่กลางสวนนั้น

¹⁰ มีแม่น้ำสายหนึ่งไหลมาจากเอเดนไปรดสวนนั้น จากที่นั้นก็แยกออกและกลายเป็นแม่น้ำสี่สาย ¹¹ แม่น้ำสายแรกชื่อปิซอน มันเป็นแม่น้ำที่ไหลผ่านแผ่นดินทั้งหมดของอาวารห์ ที่นั่นมีทองคำ ¹² ทองคำของแผ่นดินนั้นเป็นทองคำที่ดี มียางไม้ตะคร้ำ และโมราด้วย ¹³ แม่น้ำสายที่สองชื่อกิซอน แม่น้ำสายนี้ไหลผ่านแผ่นดินทั้งหมดของคูช ¹⁴ แม่น้ำสายที่สามชื่อทิกริสซึ่งไหลไปทางตะวันออกของอัสซีเรีย แม่น้ำสายที่สี่คือยูเฟรติส

¹⁵ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ให้มนุษย์อยู่ในสวนแห่งเอเดน เพื่อทำงานและดูแลสวน ¹⁶ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ตรัสสั่งมนุษย์ว่า "เจ้าสามารถกินผลไม้จากไม้ผลทุกต้นในสวนนี้ ¹⁷ ยกเว้นผลจากต้นไม้แห่งความรู้ดีและชั่ว เจ้าอย่าได้กินเพราะว่าในวันที่เจ้ากินกิน เจ้าจะต้องตายแน่นอน"

¹⁸ จากนั้นพระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ตรัสว่า "ไม่เป็นการดีที่ผู้ชายจะอยู่คนเดียว เราจะสร้างผู้ช่วยเหลือที่เหมาะสมสำหรับเขา" ¹⁹ จากพื้นดินพระเจ้า พระยาห์เวห์ ทรงสร้างสัตว์ทุกตัวของท้องทุ่ง และนกทุกตัวของท้องฟ้า จากนั้นพระองค์ได้นำพวกมันมาให้มนุษย์เพื่อดูว่าเขาจะเรียกพวกมันว่าอะไร ไม่ว่าผู้ชายนั้นจะเรียกสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดนั้นว่าอะไร นั่นก็คือชื่อของพวกสัตว์เหล่านั้น ²⁰ ผู้ชายนั้นได้ตั้งชื่อให้บรรดาสัตว์เลี้ยง และนกทั้งหลายของท้องฟ้า และพวกสัตว์ป่าของท้องทุ่ง แต่สำหรับตัวผู้ชายนั้นไม่พบว่าผู้ช่วยเหลือที่เหมาะสมสำหรับเขา

²¹ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ทรงกระทำให้ผู้ชายนอนหลับสนิท ดังนั้นผู้ชายนั้นจึงหลับ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ทรงชักกระดูกซี่โครงอันหนึ่งของเขาออกมา และทรงกระทำให้เนื้อตรงที่พระองค์ทรงชักกระดูกซี่โครงออกมานั้นปิดสนิท ²² ด้วยซี่โครงที่ชักออกมาจากผู้ชายนั้นพระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ทรงสร้างผู้หญิง และทรงนำเธอมาพบผู้ชาย ²³ ผู้ชายนั้นได้พูดว่า "นี่แหละ นี่คือกระดูกของกระดูกของฉัน และเนื่องจากเนื้อของฉัน เธอจะถูกเรียกว่า 'ผู้หญิง' เพราะว่าเธอถูกนำออกมาจากผู้ชาย" ²⁴ ดังนั้นผู้ชายจะละบิดา มารดาของเขา เขาจะรวมเป็นหนึ่งเดียวกับภรรยาของเขา และพวกเขาจะกลายเป็นเนื้อเดียวกัน

²⁵ ผู้ชายและภรรยาของเขา พวกเขาทั้งสองเปลือยกายอยู่ แต่ไม่อายกัน

Chapter 3

¹ ส่วนภูนั้นเป็นสัตว์ที่ฉลาดกว่าสัตว์อื่นของท้องทุ่งซึ่งพระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ทรงสร้าง มันถามผู้หญิงนั้นว่า "พระเจ้าตรัสจริง ๆ หรือว่า 'เจ้าต้องไม่กินผลไม้ใด ๆ ในสวนนี้' " ² ผู้หญิงนั้นตอบว่า "เราสามารถกินผลไม้จากต้นไม้ผลทั้งหลายของสวนนี้ ³ ยกเว้นผลของต้นไม้ซึ่งอยู่กลางสวนนั้น พระเจ้าตรัสไว้ว่า 'เจ้าจงอย่าได้กินหรือแตะต้องมัน มิฉะนั้นเจ้าจะตาย' " ⁴ จุกสาวกับผู้หญิงนั้นว่า "เจ้าจะไม่ตายจริงหรือ" ⁵ เพราะพระเจ้ารู้ว่าในวันที่เขาจะกินผลไม้ นั้น ดวงตาของเขาจะถูกเปิดออกและเขาจะเป็นเหมือนพระเจ้า คือรู้ถึงความดีและความชั่ว" ⁶ เมื่อผู้หญิงนั้นเห็นว่าต้นไม้ที่ดีที่จะเป็นอาหาร และมันก็น่าดู และต้นไม้เป็นสิ่งที่น่าสนใจที่นำพารัศมีที่อยากจะทำให้คนฉลาดขึ้น เธอจึงเก็บผลจำนวนหนึ่งของต้นไม้และกิน จากนั้นเธอจึงให้ผลไม้บางส่วนแก่สามีของเธอซึ่งอยู่กับเธอ และเขาก็กินผลไม้ด้วย ⁷ ดวงตาของพวกเขาทั้งสองก็ถูกเปิดออก และพวกเขาก็รู้ว่าพวกเขาได้เปลือยกายอยู่ พวกเขาจึงเย็บใบมะเดื่อเข้าด้วยกัน และทำเป็นสิ่งที่ใช้ปกคลุมสำหรับพวกเขา

⁸ ในตอนเย็นพวกเขาได้ยินเสียงพระเจ้า พระยาห์เวห์ กำลังทรงดำเนินอยู่ในสวน ดังนั้นผู้ชายและภรรยาของเขาได้ไปซ่อนตัวให้พ้นจากพระพักตร์พระเจ้า พระเจ้าอยู่ท่ามกลางต้นไม้ทั้งหลายในสวน ⁹ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ทรงเรียกหาผู้ชายนั้น และตรัสกับเขาว่า "เจ้าอยู่ที่ไหน?" ¹⁰ ผู้ชายตอบว่า "ข้าพระองค์ได้ยินเสียงพระองค์ในสวน และข้าพระองค์กลัวเพราะว่าข้าพระองค์เปลือยกายอยู่ ดังนั้นข้าพระองค์จึงได้ซ่อนตัวอยู่" ¹¹ พระเจ้าตรัสว่า "ใครบอกเจ้าว่าเจ้าเปลือยกายอยู่? เจ้าได้กินผลจากต้นไม้ที่เราสั่งเจ้าว่าอย่ากินแล้วหรือ?" ¹² ผู้ชายนั้นตอบว่า "ผู้หญิงผู้ที่พระองค์ทรงให้อยู่กับข้าพระองค์นั้น เป็นผู้ให้ผลจากต้นไม้แก่ข้าพระองค์ และข้าพระองค์ก็กินมัน" ¹³ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ตรัสกับผู้หญิงนั้นว่า "เจ้าได้กระทำการใดไปนี้?" ผู้หญิงนั้นตอบว่า "งูได้หลอกลวงข้าพระองค์ ข้าพระองค์จึงกิน"

¹⁴ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ตรัสแก่ภูนั้น "เพราะว่าเจ้าได้กระทำการนี้ เจ้าตัวเดียวจะถูกแช่งสาปท่ามกลางสัตว์ใช้งานทั้งหมด และสัตว์ป่าทั้งหลายของท้องทุ่ง เจ้าจะต้องเลื้อยไปด้วยท้อง และผงคลีดินจะเป็นสิ่งที่เจ้าต้องกินไปตลอดชีวิตของเจ้า" ¹⁵ เราจะทำให้เจ้ากับผู้หญิงเป็นปรปักษ์กัน และระหว่างพงศ์พันธุ์ของเจ้ากับพงศ์พันธุ์ของเธอ เขาจะทำให้หัวของเจ้าฟกช้ำ และเขาจะทำให้สันเท้าของเขาฟกช้ำ" ¹⁶ พระองค์ตรัสกับผู้หญิงว่า "เราจะเพิ่มความเจ็บปวดอย่างมากมายให้แก่เจ้าในขณะที่เจ้าจะมีบุตรทั้งหลาย มันจะเป็นความเจ็บปวดที่เจ้าจะคลอดบุตรทั้งหลาย ความปรารถนาของเจ้าจะทำให้เจ้ามีลูก แต่เขาจะปกครองเหนือเจ้า" ¹⁷ พระองค์ตรัสกับอาดัมว่า "เพราะว่าเจ้าฟังเสียงของภรรยาของเจ้า และกินผลจากต้นไม้ นั้น ตามที่เราได้สั่งเจ้าว่า 'เจ้าอย่ากินผลจากต้นไม้' แผ่นดินถูกสาปเพราะเจ้า เจ้าจะหาเลี้ยงชีพด้วยการทำงานอย่างทุกข์ยากลำบากแสนเข็ญตลอดชีวิตของเจ้า" ¹⁸ แผ่นดินจะจอกต้นไม้ที่มีหนาม และพืชที่มีหนามให้เจ้า และเจ้าจะกินบรรดาพืชของท้องทุ่ง" ¹⁹ เจ้าจะได้กินอาหารโดยหยาดเหงื่อของใบหน้าของเจ้า จนกว่าเจ้าจะกลับไปเป็นดินที่เจ้าถูกสร้างมา เพราะเจ้าเป็นผงคลีดินและเจ้าจะกลับไปเป็นผงคลีดิน"

²⁰ ผู้ชายได้เรียกชื่อภรรยาของเขาว่า "เอวา" เพราะเธอเป็นมารดาของสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย ²¹ พระเจ้า พระยาห์เวห์ ได้ทำเสื้อผ้านด้วยหนังสัตว์สำหรับอาดัมกับภรรยาของเขา และสวมให้พวกเขา

²² พระเจ้า พระยาห์เวห์ ตรัสว่า "บัดนี้มนุษย์ได้กลายเป็นคนหนึ่งเหมือนพวกเรา ในความรู้ดีและชั่ว ดังนั้นตั้งแต่บัดนี้ไปเขาจะต้องไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปใช้มือผลิตผลของต้นไม้แห่งชีวิต และกิน และมีชีวิตตลอดไป" ²³ ดังนั้นพระเจ้า พระยาห์เวห์ จึงทรงส่งเขาออกไปจากสวนแห่งเอเดน เพื่อเพาะปลูกบนพื้นดินจากที่ซึ่งเขาได้ถูกนำมานั้น ²⁴ ดังนั้นพระเจ้าได้ทรงขับผู้ชายออกไปจากสวน และพระองค์ได้ทรงตั้งพวกเครูบไว้ที่ทางตะวันออกของสวนแห่งเอเดน และดาบเพลิงที่หมุนได้รอบทุกทิศทางเพื่อเฝ้าทางเข้าถึงต้นไม้แห่งชีวิต

Chapter 4

¹ ผู้ชายนั้นจึงหลับนอนกับเอวากรรยาของเขา นางได้ตั้งครรภ์และให้กำเนิดคาอิน นางกล่าวว่า "ฉันได้ให้กำเนิดชายคนหนึ่งโดยการช่วยเหลือของพระยาห์เวห์" ² จากนั้นนางได้ให้กำเนิดอาเบล น้องชายของเขา ส่วนอาเบลเป็นคนเลี้ยงแกะ แต่คาอินเป็นคนเพาะปลูกพืช ³ อยู่มาวันหนึ่งคาอินได้นำผลแห่งพื้นดินมาถวายพระยาห์เวห์ ⁴ ส่วนอาเบลนั้น เขาได้นำแกะหัวปีจากฝูงแกะและไขมันบางส่วนมาถวาย พระยาห์เวห์ทรงยอมรับอาเบลและของถวายของเขา ⁵ แต่คาอินและของถวายของเขานั้นพระองค์ไม่ทรงยอมรับ ดังนั้นคาอินจึงโกรธมาก และเขาทำหน้าบูดบึ้ง ⁶ พระยาห์เวห์ตรัสกับคาอินว่า "เจ้าโกรธทำไม และทำไมเจ้าทำหน้าบูดบึ้ง? ⁷ ถ้าเจ้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง เจ้าจะไม่ได้รับการยอมรับหรือ? แต่หากเจ้าทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ความบาปก็หมอบอยู่ที่ประตู และปรารถนาที่จะควบคุมเจ้า ซึ่งเจ้าจะต้องเอาชนะมัน"

⁸ คาอินได้พูดกับอาเบลน้องชายของเขา ในขณะที่พวกเขาอยู่ในท้องทุ่ง คาอินได้ลุกขึ้นทำร้ายอาเบลน้องชายของเขาและฆ่าเขา ⁹ ภายหลังพระยาห์เวห์ได้ตรัสกับคาอินว่า "อาเบลน้องชายของเจ้าอยู่ไหน?" เขาตอบว่า "ข้าพระองค์ไม่รู้ ข้าพระองค์เป็นผู้ดูแลน่องของข้าพระองค์หรือ?" ¹⁰ พระยาห์เวห์ตรัสว่า "เจ้าได้ทำอะไร? เลือดของน้องชายเจ้ากำลังส่งเสียงจากพื้นดินถึงเรา" ¹¹ บัดนี้เจ้าได้ถูกสาปแช่งจากแผ่นดินซึ่งเจ้าปากรับเลือดของน้องชายเจ้า จากมือของเจ้า ¹² เมื่อเจ้าไถพรวนเพาะปลูกจะไม่เกิดผลมาก เจ้าจะเป็นผู้ที่หลบหนี และพเนจรไปในแผ่นดิน " ¹³ คาอินทูลกับพระยาห์เวห์ว่า "โทษของข้าพระองค์ก็ใหญ่หลวงนัก เกินกว่าข้าพระองค์จะรับได้" ¹⁴ ที่จริงแล้ว วันนั้นพระองค์ได้ขับไล่ข้าพระองค์ออกจากแผ่นดินนี้ และข้าพระองค์จะหลบซ่อนจากพระพักตร์พระองค์ ข้าพระองค์จะเป็นผู้ที่หลบหนี และพเนจรไปในแผ่นดิน และใครก็ตามที่พบข้าพระองค์ก็จะฆ่าข้าพระองค์" ¹⁵ พระยาห์เวห์ได้ตรัสกับเขาว่า "ถ้าใครฆ่าคาอิน ผู้นั้นจะถูกแก้แค้นตอบแทนเจ็ดเท่า" จากนั้นพระยาห์เวห์ได้ทำเครื่องหมายไว้บนคาอิน เหตุนี้ถ้าใครพบเขา ผู้นั้นจะไม่ได้ทำร้ายเขา ¹⁶ ดังนั้นคาอินจึงได้ออกไปพ้นพระพักตร์พระยาห์เวห์ และอาศัยอยู่ในแผ่นดินของโนด ทางทิศตะวันออกของเอเดน

¹⁷ คาอินได้หลับนอนกับภรรยาของเขาและนางก็ตั้งครรภ์ นางคลอดบุตรชายชื่อเอโนช เขาได้สร้างเมืองหนึ่งและตั้งชื่อเมืองนั้นตามชื่อนุตรชายของเขาคือ เอโนช ¹⁸ เอโนชมีบุตรชื่ออิราด อิราดเป็นบิดาของเมหุยาเอล เมหุยาเอลเป็นบิดาของเมธูซาเอล เมธูซาเอลเป็นบิดาของลาเมค ¹⁹ ลาเมคมีภรรยาสองคน คนหนึ่งชื่ออาดัม อีกคนหนึ่งชื่อซิลลาห์ ²⁰ อาดัมให้กำเนิดยาบาล เขาเป็นบิดาของคนทั้งหลายที่อาศัยอยู่ในเต็นท์ผู้ซึ่งเลี้ยงสัตว์ ²¹ น้องชายของเขาชื่ออูบาล เขาเป็นบิดาของคนเหล่านั้นผู้ซึ่งเล่นพิณเขาคู่และเป่าปี่ ²² สำหรับซิลลาห์ นางได้ให้กำเนิดกูนัลคาอินผู้เป็นช่างทำเครื่องทองสัมฤทธิ์ และเหล็ก น้องสาวของกูนัลคาอิน คือนาอามาห์ ²³ ลาเมคได้พูดกับภรรยาทั้งสองของเขาว่า "อาดัม และซิลลาห์จงฟังเสียงของเรา เจ้าผู้เป็นภรรยาของลาเมค จงฟังในสิ่งที่เราจะพูด เพราะว่าเราได้ฆ่าผู้ชายคนหนึ่งผู้ที่ทำให้เราบาดเจ็บ ชายหนุ่มคนหนึ่งผู้ที่ทำให้เราฟกช้ำ" ²⁴ ถ้าทำกับคาอินจะถูกแก้แค้นตอบแทนเจ็ดเท่า ดังนั้นถ้าทำกับลาเมคก็ถูกแก้แค้นตอบแทนถึงเจ็ดสิบเจ็ดเท่า"

²⁵ อาดัมได้หลับนอนกับภรรยาของเขา และนางได้ให้กำเนิดบุตรชายอีกคนหนึ่ง นางเรียกชื่อเขาว่าเสก และกล่าวว่า "พระเจ้าได้ทรงให้บุตรชายอีกคนหนึ่งแก่ฉันแทนอาเบลซึ่งถูกคาอินฆ่า" ²⁶ เสกมีบุตรชายและเขาได้เรียกชื่อว่าเอโนช ในเวลานั้นคนทั้งหลายได้เริ่มออกพระนามของพระยาห์เวห์

Chapter 5

¹ นี่คือนันทิกของเชื้อสายของอาดัม ในวันที่พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ พระองค์ทรงสร้างพวกเขาตามพระฉายาของพระองค์ ² พระองค์ทรงสร้างพวกเขาเป็นชายและหญิง เมื่อพวกเขาได้ถูกสร้างพระองค์ทรงอวยพรพวกเขา ³ เมื่ออาดัมมีอายุได้ 130 ปี เขามีบุตรชายคนหนึ่งในลักษณะตามรูปแบบของเขา และตั้งชื่อเขาว่าเซท ⁴ หลังจากเขาได้ให้กำเนิดเซทแล้ว เขาได้มีชีวิตอีกแปดร้อยปี เขาได้ให้กำเนิดบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ⁵ อาดัมมีชีวิตอยู่ได้ 930 ปี และจากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

⁶ เมื่อเซทมีอายุได้ 105 ปี เขาได้เป็นบิดาของเอโนช ⁷ หลังจากเขาได้เป็นบิดาของเอโนชแล้ว เขาได้มีชีวิตอีก 807 ปี และได้เป็นบิดาของบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ⁸ เซทมีชีวิตอยู่ได้ 912 ปี และจากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

⁹ เมื่อเอโนชมีชีวิตอยู่มาได้ 90 ปี เขาได้เป็นบิดาของเคนัน ¹⁰ หลังจากเขาได้เป็นบิดาของเคนันแล้ว เอโนชได้มีชีวิตอีก 815 ปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ¹¹ เอโนชมีชีวิตอยู่ได้ 905 ปี และจากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

¹² เมื่อเคนันมีชีวิตอยู่มาได้เจ็ดสิบปี เขาได้เป็นบิดาของมาหะลาเล ¹³ หลังจากเขาได้เป็นบิดาของมาหะลาเลแล้ว เคนันได้มีชีวิตอีก 840 ปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ¹⁴ เคนันมีชีวิตอยู่ได้ 910 ปี และจากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

¹⁵ เมื่อมาหะลาเลมีชีวิตอยู่ได้หกสิบห้าปี เขาได้เป็นบิดาของยาเรด ¹⁶ หลังจากเขาได้เป็นบิดาของยาเรดแล้ว มาหะลาเลได้มีชีวิตอีก 830 ปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ¹⁷ มาหะลาเลมีชีวิตอยู่ได้ 895 ปี และจากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

¹⁸ เมื่อยาเรดมีชีวิตอยู่ได้ 162 ปีเขาได้เป็นบิดาของเอโนค ¹⁹ หลังจากเขาได้เป็นบิดาของเอโนคแล้ว ยาเรดได้มีชีวิตอีกแปดร้อยปีเขาได้เป็นบิดาของบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ²⁰ ยาเรดมีชีวิตอยู่ได้ 962 ปี และจากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

²¹ เมื่อเอโนคมีอายุ 65 ปีเขาได้เป็นบิดาของเมธูเสลาห์ ²² เอโนคดำเนินกับพระเจ้าสามร้อยปีหลังจากเขาได้ให้กำเนิดเมธูเสลาห์แล้ว เขาได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคน ²³ เอโนคมีชีวิตอยู่ได้ 365 ปี ²⁴ เอโนคได้ดำเนินกับพระเจ้าและจากนั้นเขาก็ได้จากไปเพราะพระเจ้าได้ทรงรับเขาไป

²⁵ เมื่อเมธูเสลาห์มีชีวิตอยู่ได้ 187 ปี เขาได้เป็นบิดาของลาเมค ²⁶ หลังจากเขาได้เป็นบิดาของลาเมคแล้ว เมธูเสลาห์มีชีวิตอีก 782 ปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคน ²⁷ เมธูเสลาห์มีชีวิตอยู่ได้ 969 ปี จากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

²⁸ เมื่อลาเมคมีชีวิตอยู่ได้ 182 ปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชายคนหนึ่ง ²⁹ เขาได้ตั้งชื่อของเขาว่าโนอาห์เพราะว่า "คนนี้จะทำให้เราพักจากงานของเรา และจากการทำงานที่ลำบากของมือของเราซึ่งเราต้องทำ เพราะแผ่นดินที่พระยาห์เวห์ได้ทรงสาปแช่ง" ³⁰ ลาเมคมีชีวิตอีก 595 ปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชาย และบุตรหญิงอีกหลายคน ³¹ ลาเมคมีชีวิตอยู่ได้ 777 ปี จากนั้นเขาจึงเสียชีวิต

³² หลังจากโนอาห์มีชีวิตอยู่ได้ 500 ปี เขามีบุตรชื่อ เซม ฮาม และยาเฟท

Chapter 6

¹ ต่อมาเมื่อมนุษย์ได้เริ่มทวีมากขึ้นบนแผ่นดิน และให้กำเนิดบุตรสาวทั้งหลาย ² บุตรชายทั้งหลายของพระเจ้าได้เห็นว่าบุตรสาวทั้งหลายของมนุษย์มีเสน่ห์ พวกเขาจึงเลือกและรับหญิงเหล่านั้นมาเป็นภรรยา ³ พระยาห์เวห์ตรัสว่า "วิญญาณของเราจะไม่อยู่กับมนุษย์ตลอดไป เพราะพวกเขาเป็นเนื้อหนัง พวกเขาจะมีอายุเพียง 120 ปี ⁴ มีคนรูปร่างใหญ่โตบนแผ่นดินในเวลานั้น และหลังจากนั้นด้วย นี่เกิดขึ้นเมื่อบุตรชายทั้งหลายของพระเจ้าแต่งงานกับบรรดาบุตรสาวของมนุษย์ และมีบุตร คนเหล่านี้เป็นผู้ชายที่แข็งแกร่งในสมัยโบราณ เป็นผู้ชายที่มีชื่อเสียง"

⁵ พระยาห์เวห์ทรงเห็นว่าความชั่วร้ายของมนุษย์มีมากขึ้นบนแผ่นดิน และความคิดในจิตใจทุกอย่างของพวกเขาโน้มเอียงไปในสิ่งเลวร้ายอย่างต่อเนื่อง ⁶ พระยาห์เวห์ทรงเสียพระทัยที่พระองค์ได้ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นบนแผ่นดิน และทำให้พระทัยของพระองค์ทรงโสมนัส ⁷ ดังนั้นพระยาห์เวห์ได้ตรัสว่า "เราจะกวาดล้างมนุษย์ผู้ที่เราได้สร้างเสียจากพื้นแผ่นดิน ทั้งมนุษย์ และสัตว์ใหญ่ และสิ่งต่าง ๆ ที่เลื้อยคลาน และนกทั้งหลายของท้องฟ้า เพราะเราเสียใจที่ได้สร้างพวกเขาทั้งหลาย" ⁸ แต่โนอาห์เป็นผู้ที่ชอบในสายพระเนตรของพระยาห์เวห์

⁹ เหล่านี้เป็นเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับโนอาห์ โนอาห์เป็นคนชอบธรรม ปราศจากตำหนิท่ามกลางคนทั้งหลายในเวลานั้น โนอาห์ได้เดินกับพระเจ้า ¹⁰ โนอาห์ได้ให้กำเนิดบุตรชายสามคนคือ เซม ฮาม และยาเฟท

¹¹ แผ่นดินถูกทำให้เสื่อมทรามลงต่อพระพักตร์พระเจ้า และเต็มไปด้วยความโหดร้ายรุนแรง ¹² พระเจ้าได้ทอดพระเนตรดูพื้นแผ่นดิน ดูเถิดมันเสื่อมทรามลง เพราะว่าเนื้อหนังทั้งหมดเสื่อมทรามลงบนทางของพวกเขาทั้งหลายบนแผ่นดิน

¹³ พระเจ้าได้ตรัสกับโนอาห์ว่า "เราเห็นว่ามันถึงเวลาแล้วที่จะนำอุจฉลาที่ยังเนื้อหนังทั้งหลาย เพราะว่าแผ่นดินเต็มไปด้วยความโหดร้ายรุนแรงผ่านพวกเขา ที่จริงแล้วเราจะทำลายพวกเขาพร้อมกับพื้นแผ่นดิน ¹⁴ จงสร้างเรือเพื่อตัวเจ้าเองจากไม้สน จงสร้างห้องต่าง ๆ ภายในเรือ และปิดผนึกมันด้วยยาชันทั้งภายในและภายนอก ¹⁵ ต่อไปนี้คือวิธีการที่เจ้าจะสร้างเรือ ความยาวของเรือสามร้อยศอก ความกว้างของเรือห้าสิบศอก และมีความสูง ของเรือสามสิบศอก ¹⁶ จงทำหลังคาสำหรับเรือ จงทำช่องสำหรับมันให้เสร็จห่างจากด้านบนหนึ่งศอก และจงทำประตูบนด้านนั้นของเรือ และทำดาดฟ้าชั้นที่หนึ่ง ชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 ¹⁷ จงฟัง เราจะนำน้ำท่วมมาเหนือพื้นแผ่นดิน เพื่อทำลายเนื้อหนังที่มีลมปราณแห่งชีวิตจากภายใต้ท้องฟ้า ทุกสิ่งที่ซึ่งอยู่บนพื้นแผ่นดินจะตาย ¹⁸ แต่เราจะตั้งพันธสัญญาของเรากับเจ้า เจ้าจะเข้ามาในเรือนั้น เจ้าและบรรดาบุตรชายของเจ้า และภรรยาของเจ้า และบรรดาภรรยาของบุตรชายทั้งหลายของเจ้า ¹⁹ และเจ้าจงนำสิ่งที่ชีวิตแห่งเนื้อหนังทั้งหมด ทุกชนิดอย่างละสองตัวทั้งตัวผู้และตัวเมีย เพื่อให้พวกมันมีชีวิตอยู่กับเจ้า ²⁰ นกทั้งหลายตามชนิดของพวกมัน สัตว์ใหญ่ตามชนิดของพวกมัน สิ่งที่เลื้อยคลานแห่งแผ่นดินตามชนิดของมัน สัตว์ทุกชนิดจะมาหาเจ้าเป็นฝูง ๆ เพื่อพวกมันจะรอดตาย ²¹ จงจัดเตรียมอาหารทุกชนิดเพื่อที่จะกินและเก็บเอาไว้เพื่อตัวเจ้าเอง ดังนั้นมันจะเป็นอาหารสำหรับเจ้าและพวกมัน" ²² ดังนั้นโนอาห์จึงได้ทำสิ่งนี้ตามที่พระเจ้าได้ทรงบัญชาแก่เขาทุกอย่าง และเขาก็ได้ทำ

Chapter 7

¹ พระยาห์เวห์ได้ตรัสกับโนอาห์ว่า "เจ้าและทุกคนในครัวเรือนของเจ้า จงเข้ามาในเรือ เพราะว่าในคนรุ่นนี้เราได้เห็นแล้วว่าเจ้าเป็นคนชอบธรรมต่อหน้าเรา ² เจ้าจงนำสัตว์สะอาดทุกชนิด ตัวผู้เจ็ดตัว ตัวเมียเจ็ดตัว สัตว์ไม่สะอาดทุกชนิด อย่างละสองตัวคือ ตัวผู้หนึ่งตัวและคู่ของมัน ³ นกทั้งหลายของท้องฟ้าให้นำมา ตัวผู้เจ็ดตัว และตัวเมียเจ็ดตัว เพื่อรักษาพันธุ์ไว้บนพื้นแผ่นดินทั้งหมด ⁴ เพราะว่าในอีกเจ็ดวันเราจะทำให้ฝนตกบนแผ่นดินนานสี่สิบวันสี่สิบคืน เราจะทำลายสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่างที่เราได้สร้างจากพื้นแผ่นดิน" ⁵ โนอาห์ได้ปฏิบัติทุกสิ่งตามที่พระยาห์เวห์ทรงบัญชาเขา

⁶ โนอาห์มีอายุได้หกร้อยปีเมื่อน้ำท่วมแผ่นดิน ⁷ โนอาห์ บุตรชายทั้งหลายของเขา ภรรยาของเขา และภรรยาทั้งหลายของบรรดาบุตรชายของเขา ได้เข้าไปในเรือด้วยกันเพราะน้ำท่วมนั้น ⁸ สัตว์ทั้งหลายทั้งที่สะอาดและไม่สะอาด นกทั้งหลาย และสัตว์ทุกชนิดที่เลื้อยคลานบนพื้นดิน ⁹ เป็นคู่ ๆ ตัวผู้และตัวเมียได้มาหาโนอาห์ และเข้าไปในเรือดังที่พระเจ้าได้ทรงบัญชาโนอาห์ ¹⁰ ก็เป็นอย่างนั้นหลังจากเจ็ดวันผ่านไป น้ำก็ได้ท่วมพื้นแผ่นดิน

¹¹ ในปีที่หกร้อยของชีวิตโนอาห์ ในเดือนที่สอง ในวันที่สิบเจ็ดของเดือน ในวันนั้นเองตาน้ำทั้งหลายของที่ลึกลงได้พุ่งขึ้นมามากมายเยียบพลัน และหน้าต่างทั้งหลายของท้องฟ้าก็ได้ถูกเปิดออก ¹² ฝนได้เริ่มตกและตกลงบนพื้นแผ่นดินสี่สิบวันสี่สิบคืน ¹³ ในวันเดียวกันนั้นโนอาห์และบุตรชายทั้งหลายของเขา เช่น ฮาม และยาเฟท และภรรยาของโนอาห์ และภรรยาทั้งสามคนของบรรดาบุตรชายของเขา กับพวกเขาทั้งหลายได้เข้าไปในเรือนั้น ¹⁴ พวกเขาได้เข้าไปพร้อมกับสัตว์ป่าตามชนิดของมัน และสัตว์ใช้งานตามชนิดของมัน และบรรดาสิ่งที่เลื้อยคลานบนพื้นดินตามชนิดของมัน และนกทุกชนิดตามชนิดของมัน สิ่งที่มีชีวิตทุกชนิดที่มีปีก ¹⁵ สัตว์ทั้งหลายที่มีลมปราณแห่งชีวิตได้มาหาโนอาห์ และเข้าไปในเรือเป็นคู่ ๆ ¹⁶ สัตว์ทั้งหลายทั้งหมดที่เข้าไปเป็นคู่ผู้และตัวเมีย พวกมันเข้ามาตามที่พระเจ้าได้ทรงบัญชาแก่เขา จากนั้นพระยาห์เวห์ได้ปิดประตูหลังจากที่พวกเขาเข้าไป

¹⁷ จากนั้นน้ำได้ท่วมแผ่นดินเป็นเวลาสี่สิบวัน และน้ำได้เพิ่มขึ้น และยกเรือขึ้นและยกเรือขึ้นเหนือแผ่นดิน ¹⁸ น้ำได้ท่วมเหนือแผ่นดินทั้งหมด และเรือได้ลอยอยู่บนผิวน้ำ ¹⁹ น้ำได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้นภูเขาสูงทั้งหมดซึ่งอยู่ใต้ท้องฟ้ากว้างถูกน้ำท่วมหมด ²⁰ น้ำได้เพิ่มขึ้นสูงสิบห้าศอกเหนือยอดภูเขาทั้งหลาย ²¹ สิ่งที่มีชีวิตทุกสิ่งเคลื่อนไหวบนพื้นแผ่นดินตายทั้งหมดคือ บรรดานกทั้งหลาย สัตว์ใช้งาน สัตว์ป่าทั้งหลาย ทุกสิ่งที่มีชีวิตจำนวนมากที่อาศัยอยู่บนแผ่นดิน และมนุษย์ทั้งหมด ²² ทุกสิ่งที่มีชีวิตบนแผ่นดินที่หายใจด้วยลมปราณแห่งชีวิตผ่านจมูกของพวกเขา ได้ตายหมด ²³ ดังนั้นทุกสิ่งที่มีชีวิตที่อยู่บนพื้นผิวของแผ่นดินถูกกวาดล้างออกไป นับตั้งแต่มนุษย์ไปจนถึงสัตว์ที่มีขนาดใหญ่กว่า สิ่งที่เลื้อยคลาน และนกทั้งหลายแห่งท้องฟ้า พวกเขาทั้งหลายได้ถูกทำลายไปจากแผ่นดิน เหลือเพียงโนอาห์และคนเหล่านั้นที่อยู่กับเขาในเรือนั้นเท่านั้น ²⁴ น้ำไม่ได้ลดลงจากแผ่นดินเป็นเวลาหนึ่งร้อยห้าสิบวัน

Chapter 8

¹ พระเจ้าได้ทรงระลึกถึงโนอาห์ สัตว์ป่าทั้งหมดและ สัตว์ใช้งานทั้งหลายที่อยู่กับเขาในเรือนั้น พระเจ้าทรงทำให้ลมพัดมาเหนือแผ่นดิน และน้ำก็เริ่มลดลง ² น้ำพุของที่ลึก และหน้าต่างทั้งหลายของท้องฟ้าก็ถูกปิด และฝนก็หยุดตก ³ น้ำท่วมได้ลดลงอย่างช้า ๆ จากพื้นดิน และหลังจากหนึ่งร้อยห้าสิบวันผ่านไปน้ำก็ลดลง ⁴ เรือได้หยุดลงติดค้างอยู่ที่ยอดเขาอารารัตในเดือนที่เจ็ด ในวันที่สิบเจ็ดของเดือนนั้น ⁵ น้ำยังลดลงอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเดือนที่สิบ ในวันที่หนึ่งของเดือนนั้น ยอดเขาต่าง ๆ ก็ได้ปรากฏขึ้น

⁶ เรื่องนี้ได้เกิดขึ้นหลังจากสี่สิบวันที่โนอาห์ได้เปิดหน้าต่างของเรือซึ่งเขาได้ทำไว้ ⁷ เขาได้ปล่อยอีกาออกไป และมันได้บินกลับไปกลับมาจนกระทั่งน้ำแห้งจากแผ่นดิน ⁸ จากนั้นเขาได้ส่งนกพิราบตัวหนึ่งออกไปเพื่อจะดูว่าน้ำได้ลดลงจากพื้นผิวของแผ่นดินหรือยัง ⁹ แต่นกพิราบไม่มีที่จะเกาะ และมันได้กลับมาหาเขาที่เรือ เพราะว่ามันยังคงท่วมพื้นแผ่นดินทั้งหมดอยู่ เขาได้ยื่นมือของเขามาก และจับมันและนำมันเข้ามาในเรือกับเขา ¹⁰ เขาได้รออีกเจ็ดวัน และเขาได้ส่งนกพิราบออกไปจากเรืออีกครั้ง ¹¹ นกพิราบกลับมาหาเขาในตอนเย็น ดูเถิดในปากของมันมีใบมะกอกเขียวสดด้วย ดังนั้นโนอาห์จึงรู้ว่าน้ำได้ลดลงจากแผ่นดินแล้ว ¹² เขาได้รออีกเจ็ดวัน และได้ส่งนกพิราบนั้นออกไปอีกครั้ง และมันไม่ได้กลับมาหาเขาอีก

¹³ ต่อมาในปีที่หกร้อยหนึ่ง ในเดือนที่หนึ่ง ในวันที่หนึ่งของเดือนนั้นที่น้ำได้แห้งไปจากพื้นดิน โโนอาห์ได้เอาสิ่งที่คลุมเรือออก ได้มองออกไปข้างนอกและได้เห็น ดูเถิดผิวพื้นดินได้แห้งแล้ว ¹⁴ ในเดือนที่สอง ในวันที่สิบเจ็ดของเดือนนั้น พื้นแผ่นดินก็แห้ง ¹⁵ พระเจ้าตรัสกับโนอาห์ว่า ¹⁶ "จงออกไปจากเรือ เจ้า ภรรยาของเจ้า บุตรชายทั้งหลายของเจ้า และภรรยาทั้งหลายของบรรดาบุตรชายของเจ้า กับเจ้า ¹⁷ จงนำทุกสิ่งที่มีชีวิตของเนื้อหนังทั้งหมดที่อยู่กับเจ้า ออกไปกับเจ้าคือนกทั้งหลาย สัตว์ต่าง ๆ และสัตว์เลื้อยคลานทุกชนิดที่เลื้อยคลานบนแผ่นดิน ดังนั้นพวกมันทั้งหลายจะเติบโตเพิ่มจำนวนขึ้นของสิ่งที่มีชีวิตอย่างมากมายทั่วพื้นแผ่นดิน แพร่พันธุ์ และเพิ่มจำนวนบนแผ่นดิน" ¹⁸ ดังนั้นโนอาห์ได้ออกไปกับบรรดาบุตรของเขา ภรรยาของเขา และภรรยาทั้งหลายของพวกบุตรชายของเขา พร้อมกับเขา ¹⁹ ทุกสิ่งที่มีชีวิต ทุกสิ่งที่เลื้อยคลาน และนกทุกตัว ทุกสิ่งที่เคลื่อนไหวบนแผ่นดินตามพันธุ์ของพวกมัน ได้ออกจากเรือ

²⁰ โโนอาห์ได้สร้างแท่นบูชาแด่พระยาห์เวห์ เขาได้นำสัตว์สะอาดบางตัว และนกที่สะอาดบางตัว และเผ่าบูชาบนแท่นบูชานั้น ²¹ พระยาห์เวห์ทรงได้กลิ่นที่พอพระทัย และตรัสในพระทัยของพระองค์ว่า "เราจะไม่แช่งสาปแผ่นดินอีก เพราะถึงแม้ว่ามนุษย์มีจิตใจที่โหดเหี้ยมไปในทางที่ชั่วร้ายมาตั้งแต่เด็ก หรือจะไม่ทำลายทุกสิ่งที่มีชีวิตอย่างที่เรารู้ได้เคยทำอีก ²² ตราบใดที่พื้นแผ่นดินยังคงอยู่ ฤดูหว่านและฤดูเก็บเกี่ยว เย็นและร้อน ฤดูร้อนและฤดูหนาว และกลางวันและกลางคืนจะยังคงมีเรื่อยไปตราบนั้น"

Chapter 9

¹ จากนั้นพระเจ้าได้ทรงอวยพรโนอาห์และบุตรทั้งหลายของเขา และได้ตรัสกับพวกเขาว่า "จงมีลูกดกทวีมากขึ้น และเต็มแผ่นดิน" ² ความหวาดกลัวต่อเจ้า และความเกรงกลัวต่อเจ้าจะมีเหนือสัตว์ทุกตัวที่มีชีวิตบนพื้นแผ่นดิน เหมือนกทุกตัวของท้องฟ้า เหมือนทุกสิ่งที่เลื้อยคลานบนพื้นดิน และเหนือปลาทั้งหมดแห่งท้องทะเล พวกมันทั้งหมดได้ถูกมอบไว้ในมือเจ้า ³ สิ่งที่เคยกลัวทุกสิ่งที่มีชีวิตอยู่จะเป็นอาหารสำหรับเจ้า บัดนี้เราให้ทุกสิ่งแก่เจ้า เหมือนที่เราได้ให้พืชสีเขียวแก่เจ้า ⁴ แต่เจ้าต้องไม่กินเนื้อกับชีวิตของมัน คือเลือดของมัน ในเนื้อนั้น ⁵ แต่สำหรับเลือดของเจ้า ชีวิตที่อยู่ในเลือดของเจ้า เราจะเรียกค่าตอบแทน จากมือของสัตว์ทุกตัว เราจะเรียกค่าตอบแทนจากมือของมนุษย์ใด ๆ นั่นคือจากมือของใครก็ตามผู้ซึ่งฆ่าพี่น้องของเขา เราจะเรียกคืนเพราะชีวิตของคน ๆ นั้น ⁶ ใครก็ตามที่ทำให้มนุษย์เลือดไหล เลือดของเขาจะไหลโดยมนุษย์ด้วย เพราะว่ามันอยู่ในพระฉายาของพระเจ้าที่พระองค์ได้ทรงสร้างมนุษย์ ⁷ สำหรับพวกเขา จงแพร่พันธุ์ และเพิ่มจำนวนขึ้น แพร่ออกไปทั่วแผ่นดิน และทวีมากขึ้นบนแผ่นดิน"

⁸ จากนั้นพระเจ้าได้ตรัสกับโนอาห์ และกับบุตรชายทั้งหลายของเขาที่อยู่กับเขา ตรัสว่า ⁹ "จงฟัง สำหรับเรา เราจะยืนยันพันธสัญญาของเรากับเจ้า และเชื้อสายของเจ้าหลังจากเจ้า ¹⁰ และสรรพสิ่งที่ชีวิตที่มีอยู่กับเจ้า กับนกทั้งหลาย สัตว์เลี้ยง และสรรพสิ่งที่แผ่นดินที่มีอยู่กับเจ้า จากทั้งหมดที่ออกมาจากเรือ ถึงสรรพสิ่งที่ชีวิตบนแผ่นดิน ¹¹ เรายืนยันพันธสัญญาของเราที่มีกับเจ้า คือเนื้อหนังทั้งหมดจะไม่ถูกทำลายโดยน้ำท่วมอีก จะไม่มีน้ำท่วมทำลายแผ่นดินอีก" ¹² พระเจ้าตรัสว่า "นี่คือเครื่องหมายแห่งพันธสัญญาซึ่งเราได้ทำขึ้นระหว่างเรากับเจ้า และทุกสิ่งที่มีชีวิตที่มีอยู่กับเจ้า สำหรับคนทุกชั่วอายุ ¹³ เราได้ตั้งรุ้งกินน้ำของเราไว้ที่เมฆ และนี่จะเป็นเครื่องหมายของพันธสัญญาระหว่างเราและแผ่นดิน ¹⁴ จะเป็นเช่นนั้นเมื่อเราให้มีเมฆเหนือแผ่นดิน และเห็นรุ้งกินน้ำที่เมฆนั้น ¹⁵ เราก็จะระลึกถึงพันธสัญญาของเราที่ได้ทำระหว่างเรากับเจ้า และทุกสิ่งที่มีชีวิตแห่งเนื้อหนัง น้ำจะไม่ท่วมทำลายเนื้อหนังทั้งหมด ¹⁶ รุ้งกินน้ำจะอยู่ที่เมฆและเราจะเห็นเพื่อที่จะระลึกถึงพันธสัญญานี้รันดร์ระหว่างพระเจ้าและทุกสิ่งที่มีชีวิตของเนื้อหนังทั้งหมดซึ่งอยู่บนแผ่นดิน" ¹⁷ จากนั้นพระเจ้าได้ตรัสกับโนอาห์ว่า "นี่คือเครื่องหมายของพันธสัญญาที่เราได้ยืนยันไว้แล้วระหว่างเรากับเนื้อหนังทั้งหมดที่อยู่บนแผ่นดิน"

¹⁸ บุตรทั้งหลายของโนอาห์ที่ออกมาจากเรือ คือ เชม ฮาม และยาเฟท ฮามเป็นบิดาของคานาอัน ¹⁹ ทั้งสามคนนี้เป็นบุตรของโนอาห์ และด้วยพวกเขาเหล่านี้ทำให้พื้นแผ่นดินทั้งหมดเต็มไปด้วยประชาชน

²⁰ โนอาห์ได้เริ่มเป็นชาวสวน เขาได้ทำสวนองุ่น ²¹ เขาได้ดื่มเหล้าองุ่นและเมา เขาได้นอนเปลือยกายอยู่ในเต็นท์ของเขา ²² จากนั้นฮาม บิดาของคานาอัน มาเห็นการเปลือยกายของบิดา และได้ไปบอกพี่น้องของเขาที่อยู่ข้างนอก ²³ ดังนั้นเชม และยาเฟทจึงได้เอาเสื้อคลุมยาว และพาดบนบ่าของพวกเขาทั้งสอง และเดินถอยหลังเข้าไป และปกปิดการเปลือยกายของบิดาของพวกเขา พวกเขาได้หันหน้าไปทางอื่น ดังนั้นพวกเขาจึงไม่ได้เห็นการเปลือยกายของบิดาของพวกเขา ²⁴ เมื่อโนอาห์ตื่นขึ้นจากการเมาของเขา เขาได้รู้ถึงสิ่งที่บุตรชายคนสุดท้ายต้องทำกับเขา ²⁵ ดังนั้นเขาจึงได้พูดว่า "คานาอันจงถูกแช่งสาป ให้เป็นคนใช้ของคนรับใช้ทั้งหลายของพวกพี่น้องเขา" ²⁶ เขายังพูดด้วยอีกว่า "ขอให้พระยาห์เวห์ พระเจ้าของเชมได้รับการสรรเสริญ และให้คานาอันเป็นคนรับใช้ของเขา ²⁷ ขอให้พระเจ้าเพิ่มอาณาเขตของยาเฟท และให้เขาสร้างบ้านในเต็นท์ทั้งหลายของเชม ให้คานาอันเป็นคนใช้ของเขา" ²⁸ หลังจากนั้นน้ำท่วม โนอาห์มีชีวิตอยู่ได้อีกสามร้อยห้าสิบปี ²⁹ รวมโนอาห์มีอายุได้เก้าร้อยห้าสิบปี และจากนั้นเขาก็ตาย

Chapter 10

- ¹ เหล่านี้คือเชื้อสายของบุตรชายทั้งหลายของโนอาห์ คือ เซม ฮามและยาเฟท พวกเขาได้ให้กำเนิดบุตรชายทั้งหลายหลังน้ำท่วม
- ² บุตรชายทั้งหลายของยาเฟทคือโกเมอร์ มาโกก มาดัย ยาวาน ฏูบัล เมเชค และทึราส ³ บุตรชายทั้งหลายของโกเมอร์คือ อัสเคนัส ร์ฟาก และโทการมาห์ ⁴ บุตรชายทั้งหลายของยาวานคือ เอลิซาร์ การชัช คิทธิม และโดดานิม ⁵ จากคนเหล่านี้ ประชาชนตามชายฝั่งได้แยกและเข้าไปในแผ่นดินของพวกเขา แต่ละคนตามภาษาของตน ตามตระกูล โดยประชาติทั้งหลายของพวกเขา
- ⁶ บุตรชายทั้งหลายของฮามคือคูช มีสรายิม พุต และคานาอัน ⁷ บุตรชายทั้งหลายของคูชคือ เซ-บา ฮาวิลาร์ สับกาห์ ราอามาห์ และสับเทคา บุตรชายทั้งหลายของราอามาห์คือ เซบา และเดดาน ⁸ คูชเป็นบิดาของนิมโรดซึ่งเป็นผู้พิชิตคนแรกของแผ่นดิน ⁹ เขาเป็นนายพรานที่ทรงพลังต่อพระพักตร์พระยาห์เวห์ นั่นคือที่มาของคำพูดที่ว่า "เหมือนนิมโรด นายพรานที่ทรงพลังต่อพระพักตร์พระยาห์เวห์" ¹⁰ ศูนย์กลางของอำนาจแห่งแรกของเขาคือเมืองบาบิโลน เมืองเอเรก เมืองอัคคัด และเมืองคาลเนห์ในแผ่นดินชินาร์ ¹¹ นอกจากแผ่นดินนั้นเขาได้ไปยังอัสซีเรียและสร้างเมืองนินะเวห์ เมืองเรโหโบทอร์ เมืองคาลาห์ ¹² และเมืองเรเสน ซึ่งอยู่ระหว่างเมืองนินะเวห์และเมืองคาลาห์ มันเป็นเมืองใหญ่ ¹³ มีสรายิมได้ให้กำเนิดคนลูติ คนอานามิม คนเลหะบิม คนบัฟฏูอิม ¹⁴ คนปิกรุสิม คนคัสลูอิม(ต้นตระกูลคนฟิลิสเตีย) และคนคัฟไทริม
- ¹⁵ คานาอันเป็นบิดาของโชดอนซึ่งเป็นบุตรคนแรกของเขา และเฮก ¹⁶ และคนเยบุส คนอาโมไรต์ คนเกอร์กาซี ¹⁷ คนฮิไวต์ คนอารคี คนสิตี ¹⁸ คนอารวัต คนเศเมอร์ และคนฮามีธ ภายหลังตระกูลของคนคานาอันได้ขยายออกไป ¹⁹ อาณาเขตของคนคานาอันเริ่มจากเมืองโชดอน ไปทางเมืองเกรห์ ไกลไปจนถึงเมืองกาซา และไปทางเมืองโซโดม เมืองโกโมราห์ เมืองอัดมาห์ และเมืองเศโบอิมไปไกลจนถึงเมืองลาซา ²⁰ เหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของฮามโดยตระกูลของพวกเขา โดยภาษาของพวกเขา ในแผ่นดินของพวกเขาและในประชาติทั้งหลายของพวกเขา
- ²¹ เซม พี่ชายคนโตของยาเฟทได้ให้กำเนิดบุตรชายทั้งหลายด้วย ²² เซมเป็นบรรพบุรุษของคนเอเบอร์ทั้งหมด บุตรชายทั้งหลายของเซมคือ เอลาม อัสซุร อารปคชาด ลูต และอารัม ²³ บุตรชายทั้งหลายของอารัมคือ อูส อูล เกเธอร์ และมัช ²⁴ อารปคชาดได้ให้กำเนิดเชลาห์ และเชลาห์ได้ให้กำเนิดเอเบอร์ ²⁵ เอเบอร์มีบุตรชายสองคน คนหนึ่งชื่อเฟเลกเพราะว่าในสมัยของเขาได้มีการแบ่งแยกแผ่นดิน น้องชายของเขาชื่อโยกทาน ²⁶ โยกทานได้ให้กำเนิดอัลโมดัด เซเลฟ ฮาซารมาเวก เยราห์ ²⁷ อาโดรัม อุซาล ดิคลาห์ ²⁸ โอบาล อาบีมาเอล เซบา ²⁹ โอเฟอร์ ฮาวิลาร์ และโยบับ ทั้งหมดเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของโยกทาน ³⁰ ดินแดนของพวกเขาเริ่มจากเมืองเมซาไปทางเซฟาร์ ภูเขาทางทิศตะวันออก ³¹ คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของเซม ตามตระกูลของพวกเขาและภาษาต่าง ๆ ของพวกเขา ในแผ่นดินของเขากันหลาย ตามประชาติทั้งหลายของพวกเขา
- ³² เหล่านี้คือตระกูลของบุตรชายทั้งหลายของโนอาห์ ตามพงศ์พันธุ์ของพวกเขา โดยประชาติทั้งหลายของพวกเขา จากพวกเหล่านี้ประชาติทั้งหลาย ได้แบ่งแยกและไปทั่วแผ่นดินหลังน้ำท่วม

Chapter 11

¹ เมื่อนั้นคนทั้งแผ่นดินใช้ภาษาและคำศัพท์เดียวกัน ² ในขณะที่พวกเขาได้เดินทางไปทางตะวันออก พวกเขาได้พบที่ราบในแผ่นดินชินาร์ และพวกเขาจึงได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นั่น ³ พวกเขาได้พูดกันว่า "มาเถิด ให้เราเป็นอิฐ และเผาอิฐให้สุก" พวกเขาใช้อิฐแทนก้อนหิน และนำมันดินแทนปูน ⁴ พวกเขาได้พูดว่า "มาเถิด ให้พวกเราสร้างเมือง และหอคอยซึ่งมียอดถึงท้องฟ้าด้วยพวกเราเอง และให้เราสร้างชื่อสำหรับพวกเราเอง ถ้าเราไม่สร้าง เราจะถูกทำให้กระจัดกระจายไปทั่วแผ่นดิน" ⁵ ดังนั้นพระยาห์เวห์จึงได้เสด็จลงมาเพื่อกอดพระเนตรเมืองและหอคอยนั้นซึ่งพงศ์พันธุ์ของอาดัมได้สร้างขึ้น ⁶ พระยาห์เวห์ได้ตรัสว่า "ดูเถิด พวกเขาเป็นประชาชนหนึ่งเดียว มีภาษาเดียว และพวกเขากำลังเริ่มต้นทำสิ่งนี้ ในไม่ช้าสิ่งที่พวกเขาตั้งใจจะทำ จะไม่มีอะไรที่เป็นไปไม่ได้สำหรับพวกเขา" ⁷ มาเถิด ให้พวกเราลงไปและทำให้ภาษาของพวกเขาวุ่นวายที่นั่น เพื่อที่ว่าพวกเขาจะไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน" ⁸ ดังนั้นพระยาห์เวห์ได้ทรงกระทำให้พวกเขากระจัดกระจายไปจากที่นั่น ไปทั่วพื้นแผ่นดินและพวกเขาได้หยุดการก่อสร้างเมืองนั้น ⁹ ดังนั้นจึงเรียกชื่อเมืองนั้นว่าบาเบล เพราะที่นั่นพระยาห์เวห์ได้ทรงกระทำให้ภาษาของทั้งแผ่นดินวุ่นวาย และจากที่นั่นพระยาห์เวห์ได้ทรงกระทำให้พวกเขากระจัดกระจายไปทั่วพื้นแผ่นดิน

¹⁰ คนเหล่านี้คือเชื้อสายของเฮม เฮมมีได้อายุหนึ่งร้อยปี และหลังจากนั้นท่วมน้ำสองปี เขาได้เป็นบิดาของอารปิคชาด ¹¹ เฮมได้มีชีวิตต่อไปอีกห้าร้อยปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของอารปิคชาด เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

¹² เมื่ออารปิคชาดมีชีวิตอยู่ได้สามสิบห้าปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ¹³ อารปิคชาดได้มีชีวิตต่อไปอีก 403 ปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

¹⁴ เมื่อนูตมีชีวิตได้สามสิบปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ¹⁵ นูตได้มีชีวิตต่อไปอีก 403 ปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

¹⁶ เมื่อนูตมีชีวิตได้สามสิบปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ¹⁷ นูตได้มีชีวิตต่อไปอีก 430 ปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

¹⁸ เมื่อนูตมีชีวิตได้สามสิบปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ¹⁹ นูตได้มีชีวิตต่อไปอีก 209 ปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

²⁰ เมื่อนูตมีชีวิตได้สามสิบสองปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ²¹ นูตได้มีชีวิตต่อไปอีก 207 ปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

²² เมื่อนูตมีชีวิตได้สามสิบปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ²³ นูตได้มีชีวิตต่อไปอีกสองร้อยปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

²⁴ เมื่อนูตมีชีวิตได้ยี่สิบเก้าปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ²⁵ นูตได้มีชีวิตต่อไปอีก 119 ปี หลังจากที่เขาได้เป็นบิดาของนูต เขายังได้เป็นบิดาของบุตรชายและบุตรหญิงอีกหลายคนด้วย

²⁶ หลังจากนูตมีชีวิตได้เจ็ดสิบปี เขาได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต นูต และอาราน ²⁷ คนเหล่านี้เป็นเชื้อสายของนูต นูตได้เป็นบิดาของอับราม นาโฮร์ และอาราน และอารานได้เป็นบิดาของบุตรชื่อนูต ²⁸ อารานได้เสียชีวิตขณะที่นูต บิดาของเขายังมีชีวิตอยู่ในแผ่นดินที่เขาเกิดคือเมืองเออร์ของชาวเคลเดีย ²⁹ อับรามและนาโฮร์ได้แต่งงาน ภรรยาของอับรามคือซาราย และภรรยานาโฮร์คือมิลคาห์บุตรสาวของอาราน ผู้เป็นบิดาของมิลคาห์ และอิสคาห์ ³⁰ เนื่องจากซารายเป็นหมัน นางจึงไม่มีบุตร

³¹ นูตได้พาอับรามบุตรชายของเขา โลกบุตรชายของอาราน บุตรชายของเขา และซาราย ลูกสะใภ้ ภรรยาของอับรามบุตรชายของเขาจากเมืองเออร์ของชาวเคลเดียไปด้วยกัน เพื่อไปยังแผ่นดินคานาอัน แต่พวกเขาได้มาถึงเมืองอาราน และพักอยู่ที่นั่น ³² นูตได้มีชีวิตได้ 205 ปี และจากนั้นได้เสียชีวิตที่เมืองอาราน

Chapter 12

¹ เวลานั้นพระยาห์เวห์ได้ตรัสกับอับรามว่า "จงไปจากประเทศของเจ้า จากญาติพี่น้องของเจ้า และจากครัวเรือนของบิดาเจ้า ไปยังดินแดนที่เราจะแสดงแก่เจ้า ² เราจะทำให้เจ้าเป็นชนชาติที่ยิ่งใหญ่ และเราจะอวยพรเจ้า และทำให้ชื่อของเจ้ายิ่งใหญ่ และเจ้าจะเป็นพร ³ เราจะอวยพรคนเหล่านั้นที่อวยพรเจ้า แต่ใครก็ตามที่ไม่ให้เกียรติเจ้า เราจะข่งสาปเขา ผ่านทางเจ้า ครบครันทั้งหมดยกเว้นแผ่นดินจะรับพร"

⁴ ดังนั้นอับรามจึงได้ไปตามที่พระยาห์เวห์ได้ทรงบอกให้เขาไป และโลกได้ไปกับเขา อับรามมีอายุได้เจ็ดสิบห้าปีเมื่อเขาออกจากเมืองฮาราน ⁵ อับรามได้นำซาราย ภรรยาของเขา โลก บุตรชายของน้องชายของเขา ทรีพยัสสินทั้งหมดของพวกเขาที่พวกเขาได้สะสมไว้ และคนทั้งหลายที่พวกเขาได้มาในเมืองฮาราน พวกเขาได้ออกไปยังแผ่นดินคานาอัน และได้มาถึงแผ่นดินคานาอัน ⁶ อับรามได้ผ่านเข้าไปในแผ่นดินนั้น เข้าไปใกล้ถึงเมืองเซเคม ถึงต้นโอ๊กแห่งโมเรห์ ที่เวลานั้นคนคานาอันได้อาศัยอยู่ในแผ่นดินนั้น ⁷ พระยาห์เวห์ได้ทรงปรากฏแก่อับรามและตรัสว่า "เราจะมอบแผ่นดินนี้ให้กับเชื้อสายทั้งหลายของเจ้า" ณ ที่นั้น อับรามได้สร้างแท่นบูชาแก่พระยาห์เวห์ พระองค์ผู้ได้ปรากฏแก่เขา ⁸ จากนั้น เขาได้ย้ายไปยังแถบเทือกเขา ไปทางตะวันออกของเมืองเบรเอลซึ่งเขาได้ตั้งเต็นท์ของเขา โดยเมืองเบรเอลอยู่ทางตะวันตก และเมืองอัยอยู่ทางตะวันออก ที่นั่นเขาได้สร้างแท่นบูชาแก่พระยาห์เวห์ และออกพระนามของพระยาห์เวห์ ⁹ จากนั้นอับรามยังคงได้เดินทางมุ่งหน้าไปยังเนเกบ

¹⁰ ได้เกิดการกัณดารอาหารในแผ่นดิน ดังนั้นอับรามได้ลงไปยังอียิปต์เพื่อที่จะอาศัยอยู่ เพราะการกัณดารอาหารได้รุนแรงมากขึ้นในแผ่นดิน ¹¹ เมื่อเขาจะเข้าไปในอียิปต์ เขาได้พูดกับซาราย ภรรยาของเขาว่า "ดูเถิด เราเห็นว่าเจ้าเป็นผู้หญิงสวย ¹² เมื่อคนอียิปต์เห็นเจ้า พวกเขาจะพูดว่า 'นี่คือภรรยาของเขา' และพวกเขาจะฆ่าเรา แต่ให้เจ้ามีชีวิตรอด ¹³ จงพูดว่าเจ้านี้องสาวของเรา ดังนั้นจะเป็นการดีสำหรับเราเพราะเจ้า และดังนั้นชีวิตของเราจะถูกสงวนไว้เพราะเจ้า" ¹⁴ และก็เป็นอย่างนั้นเมื่ออับรามได้เข้าไปในอียิปต์ ชาวอียิปต์ได้เห็นว่ามีชายสวยมาก ¹⁵ เจ้าชายของฟาโรห์ได้เห็นนาง และทูลยกย่องนางต่อฟาโรห์ นางได้ถูกนำไปยังพระราชวังของฟาโรห์ ¹⁶ ฟาโรห์ได้ทรงดูแลอับรามเป็นอย่างดีเพราะเห็นแก่นาง และได้มอบบรรดาแกะ วัว ลาตัวผู้ คนรับใช้ชาย คนรับใช้หญิง ลาตัวเมีย และอูฐทั้งหลายให้กับเขา

¹⁷ พระยาห์เวห์ได้ทรงทำให้เกิดภัยพิบัติร้ายแรงกับฟาโรห์และพระราชวงศ์ของพระองค์ เพราะซาราย ภรรยาของอับราม ¹⁸ ฟาโรห์ได้ทรงเรียกอับรามและตรัสว่า "อะไรกันนี้ เจ้าได้กระทำต่อเรา?" ทำไมเจ้าไม่บอกเราว่านางเป็นภรรยาของเจ้า? ¹⁹ ทำไมเจ้าจึงบอกว่า 'นางคือน้องสาวของเจ้า' ดังนั้นเราจึงนำนางมาเป็นภรรยาของเรา? ดังนั้นบัดนี้ นี่คือภรรยาของเจ้า จงนำนางไป และไปตามทางของเจ้า" ²⁰ จากนั้นฟาโรห์ได้ทรงออกคำสั่งแก่คนของพระองค์เกี่ยวกับเขา และพวกเขาได้ส่งเขาไปพร้อมกับภรรยาของเขา และทุกสิ่งที่เขาถืออยู่

Chapter 13

¹ ดังนั้นอับรามได้ออกจากฮีบปต์และเข้าไปยังเนเกบ คือ เขา ภรรยาของเขา และทุกสิ่งที่มี และโลกก็ได้ไปกับพวกเขาด้วย ² ขณะนี้อับรามร่ำรวยมากทั้งในด้านของฝูงสัตว์เลี้ยง เจ็นและทอง ³ เขาได้เดินทางต่อไปจากเนเกบถึงเบรเอล ไปถึงที่ที่เขาตั้งเต็นท์ครั้งก่อน อยู่ระหว่างเมืองเบรเอลกับเมืองอัย ⁴ เขาไปยังที่ที่ตั้งเต็นท์ที่เขาได้สร้างไว้ครั้งก่อน ที่นี้อับรามได้ร้องออกพระนามพระยาห์เวห์ ⁵ ส่วนโลกที่เดินทางมากับอับรามก็มีฝูงสัตว์ ผู้คน และเต็นท์จำนวนมากด้วย ⁶ แผ่นดินนั้นไม่กว้างขวางมากพอสำหรับพวกเขาที่จะอาศัยอยู่ใกล้กัน เพราะว่าทรัพย์สินของพวกเขามีมากมาย ดังนั้นพวกเขาจึงไม่สามารถอยู่ด้วยกันได้ ⁷ และเกิดการทะเลาะวิวาทกันระหว่างคนเลี้ยงสัตว์ของอับรามและคนเลี้ยงสัตว์ของโลก ในเวลานั้นคนคานาอัน และคนเปอร์สชัได้อาศัยอยู่ในแผ่นดินนั้น

⁸ ดังนั้นอับรามจึงได้พูดกับโลกว่า "อย่าให้มีการทะเลาะวิวาทระหว่างเรากับเจ้า และระหว่างคนของเจ้ากับคนของเราเลย เพราะเราเป็นครอบครัวเดียวกัน ⁹ แผ่นดินทั้งหมดอยู่ต่อหน้าเจ้าแล้วมีใช้หรือ? ไปเถิด เจ้าจงแยกไปจากเรา ถ้าเจ้าไปทางซ้าย เราก็จะไปทางขวา หรือถ้าเจ้าไปทางขวา เราก็จะไปทางซ้าย" ¹⁰ โลกก็ได้มองไปรอบ ๆ และได้เห็นว่าที่ราบของแม่น้ำจอร์แดนทั้งหมดเป็นที่ที่มีน้ำบริบูรณ์ทุกแห่งไปจนถึงเมืองโสอาร์ เหมือนสวนของของพระยาห์เวห์ เหมือนแผ่นดินฮีบปต์ นี่เป็นสภาพก่อนที่พระยาห์เวห์จะทำลายเมืองโสโดม และเมืองโกโมราห์ ¹¹ ดังนั้นโลกจึงเลือกที่ราบทั้งหมดของแม่น้ำจอร์แดนสำหรับตัวเขาเอง และได้เดินทางไปทางตะวันออก และญาติทั้งสองก็ได้แยกทางกัน ¹² อับรามได้อาศัยอยู่ในแผ่นดินคานาอัน และโลกได้อาศัยอยู่ท่ามกลางเมืองทั้งหลายของที่ราบนั้น เขาตั้งเต็นท์ของเขาอยู่ห่างไกลจากเมืองโสโดม ¹³ ส่วนชาวเมืองโสโดมนั้นเป็นคนบาปชั่วร้ายต่อต้านพระยาห์เวห์

¹⁴ พระยาห์เวห์ได้ตรัสกับอับรามหลังจากที่โลกได้แยกตัวออกไปจากเขาแล้วว่า "จงมองดูจากที่ที่เจ้ากำลังยืนอยู่นี้ไปทางทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ¹⁵ แผ่นดินทั้งหมดที่เจ้าเห็นนี้ เราจะมอบให้แก่เจ้าและแก่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้าตลอดไปเป็นนิรันดร์ ¹⁶ เราจะทำให้บรรดาเชื้อสายของเจ้ามีมากเหมือนผงคลีแห่งแผ่นดิน ดังนั้นถ้าใครสามารถนับผงคลีแห่งแผ่นดินได้ ก็จะนับเชื้อสายของเจ้าได้อย่างนั้น ¹⁷ จงลุกขึ้น เดินไปให้ทั่วแผ่นดินนี้ ทั้งด้านยาว และด้านกว้าง เพราะว่าเราจะมอบแผ่นดินนี้ให้เจ้า" ¹⁸ ดังนั้นอับรามจึงได้ย้ายเต็นท์ของเขา และมาอาศัยอยู่ที่ต้นโอ๊กแห่งบับเร ที่ซึ่งอยู่ในเฮโบรน และที่นั่นเขาได้สร้างแท่นบูชาแด่พระยาห์เวห์

Chapter 14

¹ ในรัชสมัยของอัมราเฟลกษัตริย์เมืองชินาร์ อาร์โศกษัตริย์เมืองเอลลาสาร์ เคโดร์ลาโอเมอร์กษัตริย์เมืองเอลาม และกิดาลกษัตริย์เมืองโกยิม นั้น ² พวกเขาได้ทำสงครามต่อสู้กับเบ-รากษัตริย์เมืองโสโดม มิชากษัตริย์เมืองโกโมราห์ ชินาบกษัตริย์เมืองอัดมาห์ เซเมเบอร์กษัตริย์เมืองเศโบยิม และกษัตริย์เมืองเบ-ลา (ถูกเรียกว่า ไศอาร์ ด้วย) ³ ภายหลังกษัตริย์ทั้งห้าพระองค์เหล่านี้ได้ร่วมมือกันที่หุบเขาสิดติม (ถูกเรียกว่าทะเลเกลือด้วย) ⁴ พวกเขาได้รับใช้เคโดร์ลาโอเมอร์มาสิบสองปี แต่ในปีที่สิบสาม พวกเขาได้ก่อการกบฏ ⁵ จากนั้นในปีที่สิบสี่เคโดร์ลาโอเมอร์ และกษัตริย์ทั้งหลายที่อยู่ฝ่ายเขาได้มา และโจมตีคนเรฟาอิมที่เมืองอัยกาโรคารนาอิม คนคูซิมที่เมืองฮาม คนเอมิมที่เมืองชาวห์ศัรยารอิม ⁶ และคนโฮรีที่ดินแดนภูเขาเซออร์ของพวกเขา ไกลไปถึงเมืองเอลปารานซึ่งอยู่ใกล้ทะเลทราย ⁷ จากนั้นพวกเขาได้กลับมายังเมืองเอนมิสปัท (ถูกเรียกว่าคาเดชด้วย) และระบบเนินแดนทั้งหมดของคนอามาเลซ และคนอาโมไรต์ที่อาศัยอยู่ที่เมืองฮาซาโซนทามาร์ด้วย ⁸ จากนั้นกษัตริย์เมืองโสโดม กษัตริย์เมืองโกโมราห์ กษัตริย์เมืองอัดมาห์ กษัตริย์เมืองเศโบยิม และกษัตริย์เมืองเบ-ลา (ถูกเรียกว่า ไศอาร์ด้วย) ได้ออกไปและเตรียมตัวทำสงครามในหุบเขาสิดติม ⁹ ต่อสู้กับเคโดร์ลาโอเมอร์กษัตริย์เมืองเอลาม กิดาลกษัตริย์เมืองโกยิม อัมราเฟลกษัตริย์เมืองชินาร์ อาร์โศกษัตริย์เมืองเอลลาสาร์ รวมเป็นกษัตริย์สี่พระองค์ต่อสู้กับกษัตริย์ห้าพระองค์ ¹⁰ ขณะนั้นหุบเขาสิดติมเต็มไปด้วยบ่อน้ำมันดิน เมื่อกษัตริย์เมืองโสโดมและเมืองโกโมราห์หนีไปนั้น พวกเขาได้ตกลงไปในบ่อนั้น เหล่าคนที่เหลือได้หนีไปยังกูซา ¹¹ ดังนั้นพวกเขาได้ยึดเอาเสบียงอาหารและสิ่งของทั้งหมดของเมืองโสโดมและโกโมราห์ และไปตามทางของพวกเขา ¹² เมื่อพวกเขาจากไป พวกเขาได้จับตัวโลก หลานชายของอับราม ซึ่งอาศัยอยู่ที่เมืองโสโดม และทรัพย์สินทั้งหมดของพวกเขาไปด้วย

¹³ มีคนหนึ่งหนีมาได้และได้มาบอกอับราม คนฮีบรู เขาอยู่ที่ตันไอค์ที่เป็นของมัมเร คนอาโมไรต์ผู้ซึ่งเป็นพี่น้องของเอชโคล และอาเนอร์ คนเหล่านี้ทั้งหมดเป็นมิตรกับอับราม ¹⁴ ในขณะนั้นเมื่ออับรามได้ยินว่าพวกศัตรูได้จับตัวญาติของเขาไป เขาได้นำผู้ชายที่ได้รับการฝึกของเขา 318 คน ผู้ซึ่งเกิดในบ้านของเขา และเขาได้ไล่ตามพวกเขาไปไกลถึงเมืองดาน ¹⁵ เขาได้แบ่งคนของเขาออกต่อสู้กับพวกเขาในเวลากลางคืน และโจมตีพวกเขา และไล่ตามพวกเขาไปไกลถึงเมืองโซนาห์ซึ่งอยู่ทางเหนือของเมืองดามัสกัส ¹⁶ จากนั้นเขาก็ได้นำสิ่งที่ถูกยึดคืนมาได้ทั้งหมด และนำญาติของเขา คือ โลก และทรัพย์สินของเขา รวมทั้งบรรดาผู้หญิงและคนอื่น ๆ กลับมาด้วย

¹⁷ หลังจากอับรามได้กลับมาจากการทำให้เคโดร์ลาโอเมอร์ และกษัตริย์ทั้งหลายที่อยู่ฝ่ายเขา พ่ายแพ้แล้ว กษัตริย์เมืองโสโดมได้ออกมาพบเขาที่หุบเขาชาวห์ (ถูกเรียกว่า หุบเขากษัตริย์ ด้วย) ¹⁸ เมลคีเซเดค กษัตริย์เมืองซาเลมได้นำเอาขนมปังและเหล้าขุ่นออกมาให้ เขาเป็นปุโรหิตของพระเจ้าสูงสุด ¹⁹ เขาได้อวยพรอับรามว่า "พระพรจงมีแด่อับรามโดยพระเจ้าสูงสุด ผู้ทรงสร้างท้องฟ้าและแผ่นดิน" ²⁰ สรรเสริญพระเจ้าสูงสุด ผู้ทรงทำให้ศัตรูของเจ้าอยู่ในมือของเจ้า" จากนั้นอับรามได้ถวายหนึ่งในสิบของทุกสิ่งให้แก่เมลคีเซเดค

²¹ กษัตริย์เมืองโสโดมได้ตรัสกับอับรามว่า "จงให้ประชาชนแก่ข้า และเอาสิ่งของไปสำหรับตัวเจ้าเอง" ²² อับรามได้พูดกับกษัตริย์เมืองโสโดมว่า "ข้าพระองค์ได้ยกมือของข้าพระองค์ต่อพระยาห์เวห์ พระเจ้าสูงสุด ผู้ทรงสร้างท้องฟ้าและแผ่นดินว่า ²³ ข้าพระองค์จะไม่เอาเส้นด้ายสักหนึ่งเส้น สายรัดรองเท้าสักหนึ่งเส้น หรือสิ่งใด ๆ ที่เป็นของพระองค์ ดังนั้นพระองค์จะไม่สามารถตรัสได้ว่า 'เราได้ทำให้อับรามมั่งคั่ง' ²⁴ ข้าพระองค์จะไม่เอาอะไรเลยยกเว้นสิ่งที่บรรดาคนหนุ่มทั้งหลายได้กินและส่วนแบ่งของพวกเขาผู้ชายที่ไปกับข้าพระองค์ ขอให้อาเนอร์ เอชโคล และมัมเร ได้รับส่วนของพวกเขาก็ดี"

Chapter 15

¹ หลังจากสิ่งเหล่านี้แล้ว พระดำรัสของพระยาห์เวห์ได้มาถึงอับรามในนิมิต ตรัสว่า "อย่ากลัวเลยอับราม เราเป็นโล่ของเจ้าและบำเหน็จอันยิ่งใหญ่ของเจ้า" ² อับรามได้กล่าวว่ "องค์พระผู้เป็นเจ้า พระยาห์เวห์ พระองค์จะทรงให้อะไรแก่ข้าพระองค์ ในเมื่อข้าพระองค์ยังไม่มีบุตรชาย และผู้สืบทอดมรดกของบ้านข้าพระองค์ก็คือ เฮสเอเซอร์แห่งดามัสกัสหรือ?" ³ อับรามได้ทูลอีกว่า "ตั้งแต่พระองค์ไม่ได้ให้ข้าพระองค์มีทายาท ดูก่อนพ่อบ้านของข้าพระองค์ก็เป็นผู้สืบทอดมรดกของข้าพระองค์" ⁴ จากนั้น ดูก่อนพระดำรัสของพระยาห์เวห์ได้มาถึงเขา ตรัสว่า "คนผู้ไม่ใช่ผู้รับมรดกของเจ้า แต่ผู้ที่มาจากร่างกายของเจ้าจะเป็นผู้รับมรดกของเจ้า" ⁵ จากนั้นพระองค์ได้ทรงนำเขาออกไปข้างนอก และตรัสว่า "จงดูบนท้องฟ้า และนับดวงดาวทั้งหลาย ถ้าเจ้าสามารถนับพวกมันได้" จากนั้นพระองค์ได้ตรัสแก่เขาอีกว่า "ดังนั้นเชื้อสายของเจ้าก็จะเป็นอย่างนั้น" ⁶ เขาเชื่อพระยาห์เวห์ และพระองค์ทรงถือว่านี่คือความชอบธรรมของเขา

⁷ พระองค์ได้ตรัสแก่เขาว่า "เราคือพระยาห์เวห์ผู้ที่นำเจ้าออกมาจากเมืองเออร์ของคนเคลเดีย เพื่อที่จะให้แผ่นดินนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของเจ้า" ⁸ เขาได้พูดว่า "องค์พระผู้เป็นเจ้า พระยาห์เวห์ ข้าพระองค์จะรู้ได้อย่างไรว่าข้าพระองค์จะได้แผ่นดินนี้เป็นกรรมสิทธิ์?" ⁹ จากนั้นพระองค์ได้ตรัสสั่งเขาว่า "จงนำวีรสาวอายุสามปีหนึ่งตัว แพะตัวเมียอายุสามปีหนึ่งตัว แกะตัวผู้อายุสามปีหนึ่งตัว นกเขาหนึ่งตัว และนกพิราบหนุ่มหนึ่งตัว มาให้เรา"

¹⁰ เขาได้นำสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดมาให้พระองค์ และตัดออกเป็นสองท่อน และวางแต่ละท่อนไว้ตรงข้ามกัน แต่เขาไม่ได้ตัดแบ่งพวกนก ¹¹ เมื่อพวกนกที่ล่าเหยื่อบินโฉบลงมาบนเหล่าซากสัตว์ทั้งหลาย อับรามก็ได้จับไล่พวกมันไป

¹² จากนั้นเมื่อดวงอาทิตย์ได้กำลังคล้อยต่ำลง อับรามรู้สึกง่วงนอนและ ดูก่อน ความมืดที่ลึกดำ และน้ำค้างยังได้มาปกคลุมเขาไว้ ¹³ พระยาห์เวห์จึงได้ตรัสกับอับรามว่า "จงรู้แน่เถิดว่าเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าจะเป็นคนแปลกหน้าในดินแดนที่ไม่ใช่ของพวกเขา และจะต้องถูกบังคับให้เป็นทาส และกดขี่ข่มเหงเป็นเวลาสี่ร้อยปี ¹⁴ เราจะพิพากษาชนชาตินั้นที่พวกเขาใช้ และหลังจากนั้นพวกเขาจะออกมาพร้อมกับทรัพย์สินมากมาย ¹⁵ แต่เจ้าจะไปหาบรรพบุรุษของเจ้าอย่างสงบ และเจ้าจะถูกฝังเมื่ออายุมากแล้ว" ¹⁶ ในชั่วอายุคนที่สี่พวกเขาจะมาก็ี่อีกครั้ง เพราะว่าความชั่วช้าของคนอาโมไรต์ยังไม่ถึงขีดสุด"

¹⁷ เมื่อดวงอาทิตย์ตก และมืดแล้ว ดูก่อน มีมือคว้นไฟและคบเพลิงได้ผ่านไประหว่างซากสัตว์เหล่านั้น ¹⁸ ในวันนั้นพระยาห์เวห์ได้ทรงกระทำพันธสัญญากับอับราม ตรัสว่า "โดยนัยนี้ เรามอบแผ่นดินนี้แก่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้า จากแม่น้ำแห่งอียิปต์ถึงแม่น้ำใหญ่ คือแม่น้ำยูเฟรติส ¹⁹ แผ่นดินของคนเคไนต์ คนเคนีส คนชัตโมไนต์ ²⁰ คนฮิตไทต์ คนเปอร์ซีส คนเรฟาอิม ²¹ คนอาโมไรต์ คนคานาอัน คนเกอร์กาซ และคนเยนุส "

Chapter 16

¹ ถึงวันนี้ ซารายภรรยาอับรามยังไม่ได้ให้กำเนิดบุตรแก่อับราม แต่นางมีคนใช้ผู้หญิงคนฮีบปคนหนึ่งชื่อฮาการ์ ² ดังนั้นซารายจึงพูดกับอับรามว่า "ดูเถิด พระยาห์เวห์ไม่ทรงให้ฉันมีบุตร ไปเถิด ไปหลับนอนกับคนใช้ของฉัน บางทีฉันอาจจะมียุตรโดยนาง" อับรามก็ได้ฟังเสียงของซาราย ³ นั่นเป็นเวลาสิบปีหลังจากที่อับรามได้อาศัยอยู่ในแผ่นดินคานาอัน ที่ซาราย ภรรยาของอับรามได้ยักฮาการ์คนใช้ชาวฮีบปตัวของนางให้เป็นภรรยาของอับราม ⁴ ดังนั้นเขาจึงได้หลับนอนกับฮาการ์ และนางได้ตั้งครรภ์ เมื่อนางรู้ว่านางตั้งครรภ์ นางจึงได้ดูหมิ่นนายหญิงของนาง ⁵ ซารายจึงได้พูดกับอับรามว่า "ความทุกข์นี้ตกแก่ฉันเพราะท่าน ฉันได้ยกสาวใช้ของฉันไปสู่อ้อมกอดของท่าน และเมื่อนางพบว่านางตั้งครรภ์ ฉันก็ถูกดูหมิ่นในสายตาของนาง ขอให้พระยาห์เวห์ตัดสินความระหว่างฉันกับท่าน" ⁶ แต่อับรามได้พูดกับซารายว่า "นี่แน่ะ หญิงคนใช้ของเจ้าอยู่ในอำนาจของเจ้า จงกระทำกับนางในสิ่งที่เจ้าเห็นว่าดีที่สุด" ดังนั้นซารายจึงได้จัดการกับนางอย่างหนัก และนางก็ได้หนีไปจากเธอ

⁷ กูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์ได้พบนางที่บ่อน้ำพุในถิ่นทุรกันดาร บ่อน้ำพุที่อยู่บนทางไปเมืองซูร์ ⁸ ท่านได้ถามว่า "ฮาการ์ คนใช้ของซาราย เจ้ามาจากไหน และเจ้ากำลังจะไปไหน?" นางจึงตอบว่า "ฉันกำลังหนีจากนายหญิงของฉัน ซาราย" ⁹ กูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์ได้พูดกับนางว่า "จงกลับไปหานายหญิงของเจ้า และยอมอยู่ใต้อำนาจของนาง" ¹⁰ จากนั้นกูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์ได้พูดกับนางว่า "เราจะเพิ่มเชื้อสายของเจ้าอย่างทวีคูณ ดังนั้นพวกเขาจะมีจำนวนมากมายเกินกว่าจะนับได้" ¹¹ กูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์นั้นยังได้พูดกับนางอีกด้วยว่า "ดูเถิด เจ้าตั้งครรภ์ และจะให้กำเนิดบุตรชาย และเจ้าจะเรียกชื่อของเขาว่า อิสมาเอล เพราะว่าพระยาห์เวห์ได้ทรงสดับฟังความทุกข์ร้อนของเจ้า" ¹² เขาจะเป็นล้าป้าของผู้ชาย เขาจะเป็นประภคณ์ต่อสู้กับผู้ชายทุกคน และผู้ชายทุกคนจะเป็นประภคณ์กับเขา และเขาจะอาศัยแยกออกจากพี่น้องทั้งหมดของเขา" ¹³ จากนั้นนางได้เรียกนามนี้ต่อพระยาห์เวห์ผู้ที่ได้ตรัสแก่นางว่า "พระองค์คือพระเจ้าผู้ที่ทรงเห็นข้าพระองค์" เพราะนางได้พูดว่า "แม้ว่าหลังจากที่พระองค์ได้ทรงเห็น ข้าพระองค์ก็ยังเห็นได้จริง ๆ หรือ?" ¹⁴ ดังนั้นบ่อน้ำนั้นจึงถูกเรียกชื่อว่า เบเออลาไฮรอย ดูเถิดมันตั้งอยู่ระหว่างคาเดชกับเบเรด

¹⁵ ฮาการ์ได้ให้กำเนิดบุตรชายแก่อับราม และอับรามได้ตั้งชื่อบุตรชายของเขาที่เกิดจากฮาการ์ว่า อิสมาเอล ¹⁶ อับรามมีอายุได้แปดสิบหกปี เมื่อฮาการ์ได้ให้กำเนิดอิสมาเอลแก่อับราม

Chapter 17

¹ เมื่ออับรามอายุได้เก้าสิบเก้าปี พระยาห์เวห์ได้ทรงปรากฏแก่อับราม และตรัสกับเขาว่า "เราเป็นพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ จงดำเนินต่อหน้าเรา และปราศจากที่ต่ำหยาบ ² จากนั้นเราจะยืนยันพันธสัญญาของเราะหว่างเรากับเจ้า และจะเพิ่มทวีให้แก่เจ้าอย่างล้นเหลือ" ³ อับรามได้โน้มตัวลง หน้าจรดพื้น และพระเจ้าได้ทรงสนทนากับเขา ตรัสว่า ⁴ "สำหรับเรา นี่คือการพันธสัญญาของเรากับเจ้า เจ้าจะเป็นบิดาของชนชาติมากมาย ⁵ อับรามจะไม่ใช้ชื่อของเจ้าอีกต่อไป แต่ชื่อของเจ้าจะเป็นอับราฮัม เพราะว่าเราจะให้เจ้าเป็นบิดาของชนชาติมากมาย ⁶ เราจะทำให้เจ้าทวีเพิ่มขึ้นเหลือคณานับ และเราจะให้ชนชาติทั้งหลายของเจ้าเกิดขึ้น และภริยานี้หลายพระองค์จะออกมาจากเจ้า ⁷ เราจะตั้งพันธสัญญาระหว่างเรากับเจ้า และเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าที่เกิดมาภายหลังเจ้า ตลอดทุกชั่วอายุคนของพวกเขา เป็นพันธสัญญานิรันดร์ ที่จะเป็พระเจ้าของเจ้า และของเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าที่เกิดมาภายหลังเจ้า ⁸ เราจะมอบแผ่นดินที่ซึ่งเจ้าได้อาศัยอยู่แก่เจ้า และเชื้อสายทั้งหลายที่เกิดมาภายหลังเจ้า คือแผ่นดินคานาอันทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์นิรันดร์ และเราจะเป็นพระเจ้าของพวกเขา"

⁹ จากนั้นพระเจ้าได้ตรัสแก่อับราฮัมว่า "สำหรับเจ้า เจ้าต้องรักษาพันธสัญญาของเรา เจ้าและเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าที่เกิดมาภายหลังเจ้า ตลอดทุกชั่วอายุคนของพวกเขา ¹⁰ นี่คือการพันธสัญญาของเราซึ่งเจ้าต้องรักษาระหว่างเรากับเจ้าและเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าที่เกิดมาภายหลังเจ้า คือผู้ชายทุกคนท่ามกลางเจ้าต้องเข้าสุหนัต ¹¹ เจ้าต้องเข้าสุหนัตตัดหนังหุ้มปลายองคชาติ และนี่จะเป็นหมายสำคัญของพันธสัญญาระหว่างเรากับเจ้า ¹² ผู้ชายทุกคนท่ามกลางเจ้าซึ่งมีอายุแปดวันต้องเข้าสุหนัตตลอดทุกชั่วอายุชาติพันธุ์ของเจ้า นี่รวมถึงผู้ชายที่เกิดในครัวเรือนของเจ้า และผู้ชายที่ถูกซื้อมาจากคนต่างชาติด้วยเงิน ผู้ซึ่งไม่ใช่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้า ¹³ ผู้ชายซึ่งเกิดในครัวเรือนของเจ้า และผู้ชายที่ถูกซื้อมาด้วยเงินของเจ้าต้องเข้าสุหนัต ดังนั้นพันธสัญญาของเราจะอยู่ในเนื้อหนังของเจ้า เป็นพันธสัญญานิรันดร์ ¹⁴ ผู้ชายคนใดที่ไม่เข้าสุหนัตตัดหนังหุ้มปลายองคชาติจะถูกตัดออกจากชนชาติของเขา เขาได้ละเมิดพันธสัญญาของเรา"

¹⁵ พระเจ้าได้ตรัสแก่อับราฮัมว่า "สำหรับซาราย ภรรยาของเจ้า อย่าเรียกนางว่าซารายอีกต่อไป แต่ชื่อของนางจะเป็นซาร่าห์ ¹⁶ เราจะอวยพรนาง และเราจะให้นุตรชายคนหนึ่งจากนางแก่เจ้า เราจะอวยพรนาง และนางจะเป็นมารดาของชนชาติทั้งหลาย ภริยานี้ทั้งหลายของปวงชนจะมาจากนาง" ¹⁷ จากนั้นอับราฮัมได้ก้มลง หน้าจรดพื้นดิน และหัวเราะ และพูดในใจของเขาว่า "ผู้ชายที่อายุน้อยร้อยปีจะมีบุตรได้หรือ? ซาร่าห์ซึ่งมีอายุเก้าสิบปีจะให้กำเนิดบุตรชายได้หรือ?" ¹⁸ อับราฮัมได้ทูลพระเจ้าว่า "โอ ขอให้อิชมาเอลมีชีวิตอยู่ต่อพระพักตร์พระองค์" ¹⁹ พระเจ้าได้ตรัสว่า "ไม่ใช่เช่นนั้น แต่ซาร่าห์ ภรรยาของเจ้าจะให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่งแก่เจ้า และเจ้าต้องตั้งชื่อเขาว่า อิสอัค เราจะตั้งพันธสัญญาของเรากับเขาเป็นพันธสัญญานิรันดร์กับเชื้อสายทั้งหลายของเขาที่เกิดภายหลังเขา ²⁰ สำหรับอิชมาเอลนั้น เราได้ฟังเจ้า ดูเถิดเราจะอวยพรเขา และจะทำให้เขามีเพิ่มมากขึ้น และจะทวีคูณอย่างมากมายแก่เขา เขาจะเป็นบิดาของผู้นำสืบสองเผ่า และเราจะทำให้เขาเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่ ²¹ แต่พันธสัญญาของเรา เราจะตั้งไว้กับอิสอัคผู้ซึ่งซาร่าห์จะให้กำเนิดแก่เจ้า ในเวลานี้ ในปีหน้า "

²² เมื่อพระองค์ทรงกล่าวกับเขาเสร็จแล้ว พระเจ้าจึงไปจากอับราฮัม ²³ จากนั้นอับราฮัมได้นำอิชมาเอล บุตรชายของเขา และคนเหล่านั้นทั้งหมดที่เกิดในครัวเรือนของเขา และคนเหล่านั้นทั้งหมดที่ถูกซื้อด้วยเงินของเขา ผู้ชายทุกคนในท่ามกลางครัวเรือนของอับราฮัม ให้มาเข้าสุหนัตตัดหนังหุ้มปลายองคชาติในวันเดียวกันที่พระเจ้าได้ตรัสแก่เขา ²⁴ อับราฮัมอายุได้เก้าสิบเก้าปีเมื่อเขาเข้าสุหนัตตัดหนังหุ้มปลายองคชาติ ²⁵ อิชมาเอลบุตรของเขาอายุได้สิบสามปีเมื่อเขาเข้าสุหนัตตัดหนังหุ้มปลายองคชาติ ²⁶ ในวันเดียวกันนั้นทั้งอับราฮัม และอิชมาเอลบุตรชายของเขา ได้เข้าสุหนัต ²⁷ ผู้ชายทั้งหมดในครัวเรือนของเขาได้เข้าสุหนัตกับเขา รวมทั้งคนเหล่านั้นที่เกิดในครัวเรือนนั้น และคนเหล่านั้นที่ถูกซื้อมาจากคนต่างชาติด้วยเงิน

Chapter 18

¹ พระยาห์เวห์ได้ทรงปรากฏแก่อับราฮัมที่หลุมต้นโอ๊กของมัมเร ในเวลาอากาศร้อนของวัน ในขณะที่เขานั่งอยู่ที่ประตูเต็นท์ ² เขาเงยหน้าขึ้นมองดูนี้แน่เขาเห็นผู้ชายสามคนกำลังยืนอยู่ตรงข้ามกับเขา เมื่ออับราฮัมได้เห็นพวกเขา อับราฮัมได้วิ่งจากประตูเต็นท์ไปพบพวกเขา และโน้มตัวลงถึงดิน ³ เขาได้พูดว่า "นายท่าน ถ้าข้าพเจ้าเป็นที่โปรดปรานในสายตาของท่าน ขออย่าได้ผ่านไประยะนี้ ⁴ ขอให้ข้าพเจ้าได้นำเอาน้ำมาให้ท่านสักเล็กน้อย ล้างเท้าของท่าน ให้ท่านได้พักผ่อนได้ต้นไม้นี้ ⁵ ให้ข้าพเจ้านำอาหารสักเล็กน้อยมาให้ ดังนั้นท่านจะได้กระทำให้ท่านเองสดชื่นขึ้น หลังจากนั้นท่านค่อยเดินทางต่อไป เพราะท่านได้แวะมาเยี่ยมเยียนผู้รับใช้ของท่าน" พวกเขาตอบว่า "จงทำตามที่เราพูดเถิด" ⁶ แล้วอับราฮัมได้รับเข้าไปในเต็นท์ ไปหาซาร่าห์ และพูดว่า "รีบหน่อย เอาแป้งอย่างดีสามถัง นวดและทำขนมปัง" ⁷ จากนั้นอับราฮัมได้วิ่งไปที่ฝูงสัตว์ และนำเอาลูกวัวที่ยังอ่อนและดี มาให้คนใช้ และเขาได้รับที่จะจัดเตรียมทำเป็นอาหาร ⁸ เขาได้เอานม และน้ำมัน และลูกวัวที่ได้จัดทำไว้แล้ว และวางอาหารนั้นต่อหน้าพวกเขา และเขาได้ยืนอยู่ข้างพวกเขาได้ต้นไม้นี้ในขณะที่พวกเขากินอาหาร

⁹ พวกเขาได้พูดกับเขาว่า "ซาร่าห์ ภรรยาของเจ้าอยู่ไหน?" เขาตอบว่า "ที่นั่น อยู่ในเต็นท์" ¹⁰ เขาได้พูดว่า "แต่คนเดียว เราจะกลับมาหาเจ้าในฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง ภรรยาของเจ้าจะมีบุตรชาย" ซาร่าห์กำลังฟังอยู่ที่ประตูเต็นท์ซึ่งอยู่ข้างหลังเขา ¹¹ ขณะนั้นอับราฮัมและซาร่าห์แก่ มีอายุมากแล้ว และซาร่าห์ก็มีอายุมากเกินกว่าที่จะมีบุตรได้ ¹² ดังนั้นซาร่าห์จึงหัวเราะกับตัวเองและพูดกับตัวเองว่า "หลังจากที่ฉันหมดแรงแล้ว และฉันอายุของฉันก็แก่แล้ว ฉันจะมีความยินดีในเรื่องนี้อีกหรือ?" ¹³ พระยาห์เวห์จึงตรัสแก่อับราฮัมว่า "ทำไมซาร่าห์หัวเราะและพูดว่า 'ฉันจะให้กำเนิดบุตรคนหนึ่งจริงหรือ ในเมื่อฉันแก่แล้ว?' ¹⁴ มีอะไรที่ยากเกินไปสำหรับพระยาห์เวห์หรือ? ในเวลาที่เรารู้กำหนด ในฤดูใบไม้ผลิ เราจะกลับมาหาเจ้า ประมาณเวลานี้ ในปีหน้าซาร่าห์จะให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง" ¹⁵ ซาร่าห์ได้ปฏิเสธและพูดว่า "ข้าพระองค์ไม่ได้หัวเราะ" เพราะนางหวาดกลัว พระองค์ทรงตอบว่า "อย่าเลย เจ้าได้หัวเราะ"

¹⁶ แล้วผู้ชายเหล่านั้นจึงได้ลุกขึ้นจากไป และมองลงไปเมืองโสโดม อับราฮัมไปกับพวกเขาเพื่อมองดูพวกเขาไปตามทาง ¹⁷ แต่พระยาห์เวห์ได้ตรัสว่า "ควรหรือที่เราจะปิดบังอับราฮัมในสิ่งที่เราจะทำ" ¹⁸ เพราะว่าอับราฮัมจริง ๆ แล้วจะเป็นชนชาติที่ยิ่งใหญ่และมีอำนาจมาก และชนชาติทั้งหมดของแผ่นดินจะได้รับพรเพราะเขา? ¹⁹ เพราะว่าเราได้เลือกเขา ดังนั้นเขาจะสั่งสอนบุตรทั้งหลายของเขา และครุว์เรือนของเขาที่จะมาภายหลังเขาให้ถือรักษาทางของพระยาห์เวห์ เพื่อกระทำความชอบธรรมและยุติธรรม ดังนั้นพระยาห์เวห์จะได้ประทานให้แก่อับราฮัมตามที่พระองค์ได้ตรัสแก่เขาแล้วนั้น" ²⁰ จากนั้นพระยาห์เวห์ได้ตรัสว่า "เพราะว่ามีเสียงเรียกร้องกล่าวโทษเมืองโสโดม และเมืองโกโมราห์อย่างมากมาย และเพราะว่าความบาปของพวกเขานั้นร้ายแรง ²¹ บัดนี้เราจะลงไปที่นี่และดูตามเสียงเรียกร้องกล่าวโทษเมืองนั้นที่มาถึงเรา ดูว่าพวกเขาได้ทำบาปอย่างนั้นจริงไหม ถ้าไม่ เราก็จะรู้"

²² ดังนั้นพวกผู้ชายได้หันไปจากที่นั่น และมุ่งตรงไปยังเมืองโสโดม แต่อับราฮัมยังคงยืนอยู่ต่อพระพักตร์พระยาห์เวห์ ²³ จากนั้นอับราฮัมได้เข้ามาใกล้และทูลถามว่า "พระองค์จะทรงทำลายล้างคนชอบธรรมพร้อมกับคนอธรรมหรือ?" ²⁴ บางทีอาจจะมิใช่ผู้ชอบธรรมห้าสิบคนในเมืองนั้น พระองค์จะทรงทำลายเมืองนั้น และจะไม่ละเว้นเมืองนั้นเพราะคนชอบธรรมห้าสิบคนที่อยู่ที่นี่หรือ? ²⁵ ขอให้มันอยู่ห่างไกลจากพระองค์ที่จะทรงกระทำการนั้นคือ การฆ่าคนชอบธรรมพร้อมกับคนอธรรม ดังนั้นควรหรือที่คนชอบธรรมจะถูกกระทำแบบเดียวกันกับคนอธรรม ขอให้มันอยู่ห่างไกลจากพระองค์เถิด ผู้พิพากษาของแผ่นดินทั้งหมดยังจะไม่ทำอะไรที่ยุติธรรมหรือ?" ²⁶ พระยาห์เวห์ได้ตรัสว่า "หากเราพบคนชอบธรรมห้าสิบคนในเมืองโสโดม เราจะละเว้นเมืองนั้นทั้งเมืองเพื่อเห็นแก่พวกเขา" ²⁷ อับราฮัมได้ตอบและทูลว่า "ดูเถิด ข้าพระองค์ขอพระกรุณาที่จะทูลต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ แม้ว่าข้าพระองค์จะเป็นเพียงธุลี และขี้เถ้า" ²⁸ ถ้าหากมีคนชอบธรรมน้อยกว่าห้าสิบคนไปห้าคน พระองค์จะทรงทำลายเมืองทั้งเมืองเพราะขาดไปห้าคนนั้นหรือไม่? " พระองค์ได้ตรัสว่า "เราจะไม่ทำลายเมืองนั้น ถ้าเราพบสี่สิบห้าคนที่นี่" ²⁹ เขาได้พูดกับพระองค์อีกครั้ง และได้ทูลว่า "และถ้าพบสี่สิบคนที่นี่เล่า" พระองค์ได้ตรัสตอบว่า "เราจะไม่ทำลายมันเพราะเห็นแก่สี่สิบคนนั้น" ³⁰ เขาได้ทูลว่า "องค์พระผู้เป็นเจ้า ขอทรงพระกรุณาอย่าทรงกริ้วเลย ข้าพระองค์ขอกูลว่า บางทีอาจจะพบสามสิบคนที่นี่" พระองค์ตรัสตอบว่า "เราจะไม่ทำลายมันถ้าเราพบสามสิบคนที่นี่" ³¹ เขาได้ทูลว่า "ดูเถิด ข้าพระองค์ขอทรงพระกรุณาที่จะทูลต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ บางทีอาจจะพบยี่สิบคนที่นี่" พระองค์ตรัสตอบว่า "เราจะไม่ทำลายเมืองนั้นเพราะเห็นแก่ยี่สิบคนนั้น" ³² เขาได้ทูลว่า "องค์พระผู้เป็นเจ้าขอทรงพระกรุณาอย่าทรงกริ้ว และข้าพระองค์ขอกูลครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้าย บางทีอาจจะพบสิบคนที่นี่" แล้วพระองค์ได้ตรัสว่า "เราจะไม่ทำลายเมืองนั้นเพราะเห็นแก่สิบคนนั้น" ³³ พระยาห์เวห์ได้เสด็จไปทันทีเมื่อพระองค์เสร็จสิ้นการพูดกับอับราฮัม และอับราฮัมก็ได้กลับไปบ้าน

Chapter 19

¹ กุตสวรรค์สององค์ได้มาถึงเมืองโสโดมในตอนเย็น ขณะที่โลกกำลังนั่งอยู่ที่ประตูเมืองโสโดม โลกจึงเห็นพวกเขา จึงลุกขึ้นไปพบพวกเขา และโน้มตัวลงหน้าถึงพื้น ² เขาพูดว่า "กรุณาเถิด เจ้านายของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอเชิญท่านแวะไปยังบ้านผู้รับใช้ของท่าน พักค้างคืน และล้างเท้าของท่าน จากนั้นท่านสามารถตื่นขึ้นแต่เช้า และเดินทางต่อไป" พวกเขาตอบว่า "ไม่หรือ เราจะพักค้างคืนที่ลานเมือง" ³ แต่เขาพยายามจะยั้งคະຍອມมากขึ้น ดังนั้นพวกเขาจึงได้ไปกับเขา และเข้าไปในบ้านของเขา เขาได้จัดเตรียมอาหาร และบึงขนมปังไร้เชื้อ และพวกเขาก็ได้กิน ⁴ แต่ก่อนที่พวกเขาจะนอนลง พวกผู้ชายของเมืองนั้น พวกผู้ชายของเมืองโสโดมได้ล้อมบ้านนั้นไว้ ทั้งคนหนุ่มและคนแก่ ผู้ชายทั้งหมดจากทุกชอกทุกซอยของเมืองนั้น ⁵ พวกเขาเริ่มเรียกหาโลก และได้พูดกับเขาว่า "พวกผู้ชายที่ได้เข้ามาหาเจ้าคืนนี้ที่ไหน? จงนำพวกเขาออกมาให้เรา พวกเราจะหลับนอนกับพวกเขา"

⁶ โลกจึงได้ออกไปนอกประตู ไปหาพวกเขา และได้ปิดประตูหลังจากที่เขาออกไปแล้ว ⁷ เขาได้พูดว่า "ข้าพเจ้าขอรับรองพวกท่าน พี่น้องของข้าพเจ้า อย่ากระทำการชั่วร้ายอย่างนั้นเลย" ⁸ ดูก่อน ข้าพเจ้ามีบุตรสาวสองคนผู้ที่ไม่เคยหลับนอนกับผู้ชายคนใดมาก่อน ข้าพเจ้าขอรับรองท่าน ข้าพเจ้าจะนำพวกเขาออกมาให้พวกท่าน และพวกท่านจะทำอะไรกับพวกเขา ก็แล้วแต่พวกท่าน เพียงแต่อย่าทำอะไรกับผู้ชายเหล่านี้ เพราะว่าพวกเขาได้มาอยู่ใต้ร่มเงาหลังคาบ้านของข้าพเจ้า" ⁹ พวกเขาพูดว่า "จงถอยไป" พวกเขาพูดอีกด้วยว่า "คนนี้มาที่นี่เพื่อที่จะอาศัยอยู่ที่นี้เหมือนคนต่างชาติคนหนึ่ง แต่บัดนี้เขาได้กลายเป็นผู้พิพากษาเรา บัดนี้พวกเราจัดการอย่างที่เราจะยังแกล้งเจ้ามากกว่าที่จะกระทำกับพวกเขา" พวกเขาได้ปลุกผู้ชายคนนั้นอย่างแรง คือผู้กับโลก และเข้ามาใกล้ จวนที่จะพังประตูบ้านลง ¹⁰ แต่พวกผู้ชายนั้นได้ยื่นมือออกไปถึงโลกกลับเข้ามาในบ้านและปิดประตู ¹¹ จากนั้นพวกแขกของโลกได้จู๋โจมอย่างที่ไม่สามารถมองเห็นได้ต่อพวกผู้ชายที่อยู่นอกประตูบ้าน ทั้งคนหนุ่มและคนแก่ ดังนั้นพวกเขาจึงอ่อนแรงลงเมื่อพวกเขาได้พยายามเข้ามาที่ประตูบ้าน

¹² แล้วพวกผู้ชายนั้นได้พูดกับโลกว่า "เจ้ามีใครอยู่ที่นี้อีกไหม? บุตรชายทั้งหลาย บุตรสาวทั้งหลาย และใครก็ตามที่เจ้ามีในเมืองนี้ จงพาพวกเขาออกจากที่นี่" ¹³ เพราะว่าเราจะทำลายสถานที่นี้เพราะว่าการเรียกร้องกล่าวหาเรื่องนี้ดังมากไปถึงพระพักตร์พระยาห์เวห์ ดังนั้นพระองค์จึงทรงส่งพวกเรามาทำลายเมืองนี้" ¹⁴ โลกได้ออกไปพูดกับพวกบุตรชายของเขา พวกผู้ชายที่ได้สัญญาว่าจะแต่งงานกับบุตรสาวทั้งหลายของเขา และพูดว่า "เร็วๆ รีบออกไปจากที่นี่ เพราะพระยาห์เวห์กำลังจะทรงทำลายเมืองนี้" แต่สำหรับพวกบุตรชายของเขา เขาดูเหมือนพูดเรื่องตลก

¹⁵ เมื่อใกล้จะสว่าง เหล่ากุตสวรรค์ได้เร่งโลก กล่าวว่า "จงไปเถิด นำภรรยาของเจ้าและบุตรสาวสองคนที่อยู่ที่นี่ เพื่อที่จะไม่ถูกทำลายไปกับการลงโทษเมืองนี้" ¹⁶ แต่เขาไล่เล พวกผู้ชายนั้นจึงจับมือเขา และมือของภรรยาของเขา และมือของบุตรสาวทั้งสองของเขา เพราะว่าพระยาห์เวห์ทรงพระกรุณาต่อเขา พวกเขาได้นำเขาทั้งหลาย และออกไปนอกเมืองนั้น ¹⁷ เมื่อพวกเขาได้นำเขาทั้งหลายออกมา ผู้ชายคนหนึ่งได้พูดว่า "จงวิ่งไปเพื่อเอาชีวิตรอด อย่าหันกลับมามอง หรือหยุดพักที่ใดในที่ราบนั้น จงหนีไปยังภูเขากลับมาเพื่อที่พวกเจ้าจะไม่ถูกกวาดล้าง"

¹⁸ โลกได้พูดกับพวกเขาว่า "อย่าเลย กรุณาเถิด" ¹⁹ เจ้านายของข้าพเจ้า ผู้รับใช้ของท่านได้เป็นที่โปรดปรานในสายตาของท่านแล้ว และท่านได้สำแดงความเมตตาที่ยิ่งใหญ่แก่ข้าพเจ้าในการช่วยชีวิตของข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถหนีไปยังภูเขากลับมาได้ทั้งนี้เพราะภัยพิบัติจะถึงข้าพเจ้าเสียก่อน และข้าพเจ้าจะตาย" ²⁰ ดูก่อนเมืองนั้น อยู่ที่นี่ อยู่ใกล้พอที่จะหนีไปที่นั่น และเป็นเมืองเล็ก ๆ กรุณาอนุญาตให้ข้าพเจ้าหนีไปที่นั่นเถิด (ไม่ใช่เมืองเล็กหรือ?) และชีวิตของข้าพเจ้าจะปลอดภัย" ²¹ เขาได้พูดกับท่านว่า "ตกลง เรายอมรับคำร้องขอนี้ด้วย ที่เราจะไม่ทำลายเมืองที่เจ้าได้กล่าวถึง" ²² เร็วเถิด จงหนีไปที่นั่น เพราะว่าเราไม่สามารถทำอะไรได้นอกจากจะเจ้าจะไปถึงที่นั่น" ด้วยเหตุนี้เมืองนั้นจึงถูกเรียกว่า ไศฮาร์ ²³ ดวงอาทิตย์ขึ้นเหนือแผ่นดินเมื่อโลกได้ไปถึงเมืองไศฮาร์

²⁴ จากนั้นพระยาห์เวห์ทรงได้ส่งกำมะถันและไฟจากท้องฟ้าลงมาเหนือเมืองโสโดมและเมืองโกโมราห์ ²⁵ พระองค์ทรงได้ทำลายเมืองเหล่านั้น และที่ราบทั้งหมด และผู้ที่อยู่ในเมืองเหล่านั้นทั้งหมด และพืชทั้งหลายที่เติบโตบนพื้นดิน ²⁶ แต่ภรรยาของโลกที่อยู่ข้างหลังเขา ได้หันกลับมามองดู และนางได้กลายเป็นเสาเกลือ ²⁷ อับราฮัมได้ลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ และได้ไปที่ที่เขาได้ยืนอยู่ต่อพระพักตร์พระยาห์เวห์ ²⁸ เขาได้มองลงไปยังเมืองโสโดม และเมืองโกโมราห์ และแผ่นดินของที่ราบนั้นทั้งหมด เขาได้มองดู และนี่แหละ มีควันพลุ้งขึ้นจากแผ่นดินเหมือนควันของเตาเผา

²⁹ ดังนั้นเมื่อพระเจ้าทรงได้ทำลายเมืองทั้งหลายของที่ราบ พระเจ้าทรงได้ระลึกถึงอับราฮัม พระองค์ทรงได้ส่งโลกออกไปพ้นจากการทำลายล้าง เมื่อพระองค์ทรงได้ทำลายเมืองทั้งหลายที่โลกได้อาศัยอยู่ ³⁰ โลกจึงได้ออกไปจากเมืองไศฮาร์ไปอาศัยอยู่บนภูเขากับบุตรสาวทั้งสองคนเพราะเขาหวาดกลัวที่จะอาศัยอยู่ในเมืองไศฮาร์ เหตุนี้เขาจึงได้อาศัยอยู่ในที่นั่น เขาและบุตรสาวทั้งสอง

³¹ บุตรสาวคนโตได้พูดกับน้องสาวว่า "บิดาของเราอายุมากแล้ว และไม่มีผู้ชายคนใดที่จะมาหลับนอนกับเราตามธรรมเนียมประเพณีของโลก ³² มาเถิด ให้เราชักชวนบิดาดื่มเหล้าองุ่น และเราจะหลับนอนกับเขา เพื่อที่จะขยายพงศ์พันธุ์ของบิดาเรา" ³³ ดังนั้นพวกเขาจึงให้บิดาของพวกเขาดื่มเหล้าองุ่นในคืนนั้น จากนั้นบุตรสาวคนโตได้เข้าไปหลับนอนกับบิดาของนาง เขาไม่รู้ว่านางได้เข้ามานอนเมื่อใด หรือนางได้ลุกออกไปเมื่อใด ³⁴ ในวันต่อมาบุตรสาวคนโตได้พูดกับน้องสาวว่า "จงฟัง เมื่อคืนนี้ฉันได้หลับนอนกับบิดาของฉัน ให้เราชักชวนเขาดื่มเหล้าองุ่นอีกคืนนี้ และเจ้าควรเข้าไปและหลับนอนกับเขา ดังนั้นเราจะขยายพงศ์พันธุ์ของบิดา" ³⁵ ดังนั้นพวกเขาจึงให้บิดาของพวกเขาดื่มเหล้าองุ่นในคืนนั้นด้วย และบุตรสาวคนน้องก็ได้เข้าไปและหลับนอนกับเขา เขาไม่รู้ว่านางได้เข้ามานอนเมื่อใด หรือนางได้ลุกออกไปเมื่อใด ³⁶ นี่แหละบุตรสาวทั้งสองของโลกก็ได้ตั้งครรภ์โดยบิดาของพวกเขา ³⁷ บุตรสาวคนแรกได้ให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง และได้ตั้งชื่อเขาว่า โมอับ เขาได้เป็นบรรพบุรุษของคนโมอับทุกวันนี้ ³⁸ สำหรับบุตรสาวคนน้อง นางก็ได้ให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง และได้ตั้งชื่อเขาว่า เบนอัมมี เขาได้เป็นบรรพบุรุษของคนอัมโมนทุกวันนี้

Chapter 20

¹ อับราฮัมได้เดินทางจากที่นั่นไปยังแผ่นดินเนเกบ และได้อาศัยอยู่ระหว่างเมืองคาเดชกับเมืองบูร์ เขาได้เป็นคนต่างชาติดำอาศัยอยู่ในเมืองเกอร์

² อับราฮัมได้พูดเกี่ยวกับซาร่าภรรยาของเขาว่า "นางคือน้องสาวของฉัน" ดังนั้นอาบีเมเลค กษัตริย์แห่งเมืองเกอร์จึงได้ส่งคนของพระองค์มาและนำซาร่าไป

³ แต่พระเจ้าได้เสด็จมาหาอาบีเมเลคในพระสุบินในคืนนั้น และได้ตรัสกับเขาว่า "ดูเถิด เจ้าเป็นผู้ชายที่ตายแล้ว เพราะผู้หญิงผู้ที่เจ้าได้นำมานั้นนางเป็นภรรยาของผู้ชายคนหนึ่ง" ⁴ ขณะนั้นอาบีเมเลคยังไม่ได้เข้าใกล้นาง และพระองค์จึงทูลว่า "ข้าแต่องค์พระผู้เป็นเจ้า พระองค์จะทรงประหารชนชาติที่ขบถหรือ?" ⁵ เขาเองไม่ใช่หรือที่พูดกับข้าพระองค์ว่า 'นางคือน้องสาวของฉัน'? แม้กระทั่งตัวนางเองก็ได้พูดว่า 'เขาคือพี่ชายของฉัน' ข้าพระองค์ได้กระทำการนี้ด้วยความซื่อสัตย์จากใจของข้าพระองค์ และมือที่ไร้เดียงสาของข้าพระองค์" ⁶ พระเจ้าจึงได้ตรัสแก่พระองค์ในพระสุบินว่า "ถูกต้อง เรารู้ด้วยว่าเจ้าได้ทำสิ่งนี้ด้วยความซื่อสัตย์จากใจของเจ้า เราจึงได้ป้องกันเจ้าจากการทำบาปต่อตัวเราด้วย ดังนั้นเราจึงไม่ได้อนุญาตให้เจ้าแตะต้องนาง" ⁷ ดังนั้นจึงคืนภรรยาของเขาไป เพราะว่าเขาเป็นผู้เผยพระวจนะ เขาจะอธิษฐานเพื่อเจ้า และเจ้าจะมีชีวิตอยู่ต่อไป แต่ถ้าเจ้าไม่คืนนางไป จงรู้เถิดว่าเจ้า และคนทั้งหมดที่เป็นของเจ้าจะตายอย่างแน่นอน"

⁸ อาบีเมเลคทรงตื่นบรรทมแต่เช้าตรู่ และทรงได้เรียกข้าราชการทั้งหมดของพระองค์เข้ามาหาพระองค์เอง พระองค์ทรงได้บอกถึงสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดแก่พวกเขา และพวกเขาก็หวาดกลัว ⁹ จากนั้นอาบีเมเลคทรงได้เรียกอับราฮัมเข้ามาเฝ้า และได้ตรัสกับเขาว่า "เจ้าได้ทำอะไรกับพวกเรา? เราได้กระทำการบาปต่อสูกับเจ้าอย่างไร เจ้าได้นำความบาปที่ยิ่งใหญ่มาบนเรา และบนอาณาจักรของเรา? เจ้าได้กระทำให้เราในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ" ¹⁰ อาบีเมเลคได้ตรัสกับอับราฮัมว่า "อะไรที่กระตุ้นเจ้าให้ทำสิ่งนี้?" ¹¹ อับราฮัมได้ทูลว่า "เพราะว่าข้าพระองค์ได้คิดว่า 'แน่ทีเดียว ในสถานที่นี้คงไม่มีใครเกรงกลัวพระเจ้า และพวกเขาจะฆ่าข้าพระองค์เพราะภรรยาของข้าพระองค์' ¹² นอกจากนั้น ที่จริงแล้วนางคือน้องสาวของข้าพระองค์ บุตรสาวของบิดาของข้าพระองค์ แต่ไม่ใช่บุตรสาวของมารดาของข้าพระองค์ และนางก็ได้กลายเป็นภรรยาของข้าพระองค์" ¹³ เมื่อพระเจ้าทรงได้กระทำให้ข้าพระองค์ออกจากบ้านของบิดาของข้าพระองค์ และเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ข้าพระองค์ได้พูดกับนางว่า 'เจ้าต้องแสดงถึงความสัตย์ซื่อเช่นภรรยาของฉัน คือในทุกแห่งที่เราจะไป ให้พูดถึงฉันว่า 'เขาคือพี่ชายของฉัน''"

¹⁴ จากนั้นอาบีเมเลคทรงได้นำเอา แกะ และวัว ข้าทาสชายหญิงจำนวนหนึ่ง และมอบพวกเขาแก่อับราฮัม จากนั้นพระองค์ทรงได้คืนซาร่าภรรยาของอับราฮัมให้กับเขา ¹⁵ อาบีเมเลคได้ตรัสว่า "ดูเถิด แผ่นดินของเราอยู่ต่อหน้าเจ้าแล้ว จงเลือกตั้งกรากตามที่เจ้าพอใจ" ¹⁶ ส่วนซาร่า พระองค์ตรัสว่า "นี่แน่ะ เราได้ให้เงินหนึ่งพันแผ่นแก่พี่ของเจ้า เป็นค่าทำขวัญเจ้า ท่ามกลางสายตากันทั้งหลายที่อยู่กับเจ้า และต่อหน้าคนทั้งปวง เจ้าได้ทำสิ่งที่ถูกต้องอย่างสมบูรณ์" ¹⁷ จากนั้นอับราฮัมได้อธิษฐานต่อพระเจ้า และพระเจ้าทรงเยียวยารักษาอาบีเมเลค ภรรยาของเขา และทาสผู้หญิงของเขา ดังนั้นพวกเขาจึงสามารถให้กำเนิดบุตรได้ ¹⁸ เพราะว่าพระยาห์เวห์ทรงได้ทำให้ผู้หญิงทั้งหมดของครัวเรือนของอาบีเมเลคเป็นหมันอย่างสมบูรณ์ เพราะเรื่องของซาร่า ภรรยาของอับราฮัม

Chapter 21

¹ พระยาห์เวห์ทรงเอาใจใส่ซาร่าห์ ดังที่พระองค์ได้ตรัสว่าพระองค์จะทรงกระทำ และพระยาห์เวห์ทรงกระทำแก่ซาร่าห์เหมือนดังที่พระองค์ทรงได้สัญญาไว้ ² ซาร่าห์ตั้งครรภ์และคลอดบุตรชายคนหนึ่งให้แก่อับราฮัมในวัยชราของเขา ในเวลาที่กำหนดไว้ตามที่พระเจ้าได้ตรัสแก่เขาแล้วนั้น ³ อับราฮัมตั้งชื่อบุตรชายของเขา บุตรคนเดียวที่ได้เกิดมาให้เขา ผู้ที่ซาร่าห์ให้กำเนิดแก่เขา คือ อิสอัค ⁴ อับราฮัมได้ทำสุหนัตบุตรชายของเขา คือ อิสอัค เมื่อเขาอายุได้แปดวันตามที่พระเจ้าทรงมีพระบัญชา ⁵ อับราฮัมมีอายุได้หนึ่งร้อยปีเมื่อบุตรชายของเขา คือ อิสอัคได้กำเนิดมาให้เขา ⁶ ซาร่าห์พูดว่า "พระเจ้าทรงได้ทำให้ฉันหัวเราะ นั่นคือทุกคนที่ได้ยินจะหัวเราะกับฉัน" ⁷ นางจึงพูดอีกด้วยว่า "ใครควรจะพูดแก่อับราฮัมว่าซาร่าห์ควรเลี้ยงเด็ก และฉันยังให้บุตรชายคนหนึ่งแก่เขาในวัยชราของเขา"

⁸ เด็กคนนั้นได้เติบโตและหย่านม และอับราฮัมจึงจัดงานเลี้ยงฉลองใหญ่ในวันที่อิสอัคหย่านม ⁹ เมื่อซาร่าห์ได้เห็นบุตรชายของฮาการ์ คนอียิปต์ ผู้ซึ่งนางได้ให้กำเนิดแก่อับราฮัมที่กำลังล้อเลียน ¹⁰ ดังนั้นนางจึงพูดกับอับราฮัมว่า "จงขับไล่นางทาสคนนี้และบุตรชายของนางไปเสีย เพราะบุตรชายของนางทาสคนนี้จะไม่ใช่ผู้สืบทอดมรดกกับบุตรชายของฉันกับอิสอัค" ¹¹ สิ่งนี้ทำให้อับราฮัมเป็นทุกข์ใจอย่างมากเพราะบุตรชายของเขา ¹² แต่พระเจ้าได้ตรัสแก่อับราฮัมว่า "อย่าเป็นทุกข์เพราะเด็กคนนั้นเลย และเพราะหญิงรับใช้ของเจ้า จงฟังคำของนางในทุกสิ่งที่นางพูดแก่เจ้าในเรื่องนี้ เพราะโดยทางอิสอัค เชื้อสายของเจ้าจะมีชื่อเสียง" ¹³ เราจะทำให้บุตรชายของหญิงรับใช้นั้นเป็นชาติหนึ่งด้วย เพราะว่าเขาคือเชื้อสายของเจ้า" ¹⁴ อับราฮัมได้ลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ เอาขนมปังและน้ำหนึ่งถุงหนึ่ง และให้แก่ฮาการ์ วางบนไหล่ของนาง เขาได้ให้เด็กชายนั้นแก่นาง และส่งนางไป นางได้จากไปและเดินไปอย่างไม่มีจุดมุ่งหมายในถิ่นทุรกันดารแห่งเบเออร์เซบา

¹⁵ เมื่อน้ำในถุงหนึ่งหมด นางจึงทิ้งเด็กไว้ใต้พุ่มไม้แห่งหนึ่ง ¹⁶ จากนั้นนางได้ไปและนั่งลงไม่ไกลไปจากเขา ระยะไกลประมาณลูกธนูตก เพราะนางได้พูดว่า "อย่าให้ฉันมองดูความตายของเด็กนั้น" เมื่อนางได้นั่งที่นั่นตรงข้ามกับเขานางได้ร้องเสียงดังและร่ำไห้ ¹⁷ พระเจ้าทรงได้สดับเสียงของเด็กนั้น และทูตสวรรค์ของพระเจ้าได้เรียกฮาการ์จากท้องฟ้า และพูดกับนางว่า "เจ้ามีปัญหาคืออะไร ฮาการ์? อย่ากลัวเลย เพราะว่าพระเจ้าทรงได้สดับเสียงของเด็กนั้นจากที่ที่เธออยู่" ¹⁸ จงลุกขึ้น ยกเด็กนั้นขึ้น และให้กำลังใจเขา เพราะว่าเราจะทำให้เขาเป็นชนชาติที่ยิ่งใหญ่ชนชาติหนึ่ง" ¹⁹ จากนั้นพระเจ้าทรงได้เปิดตาของนาง และนางได้เห็นบ่อน้ำ นางได้ไป และเติมน้ำในถุงหนึ่งและให้เด็กนั้นดื่ม ²⁰ พระเจ้าได้ประทับอยู่กับเด็กนั้น และเขาได้เติบโตขึ้น เขาได้อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดาร และกลายเป็นมือธนู ²¹ เขาอาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดารแห่งปาราน และมารดาของเขาได้หาภรรยาให้เขาจากแผ่นดินอียิปต์

²² และในเวลานั้นที่อาบีเมเลคและฟีโคห์แม่ทัพของเขาได้กล่าวกับอับราฮัมว่า "พระเจ้าประทับอยู่กับเจ้าในทุกสิ่งที่เจ้าทำ" ²³ เหตุฉะนั้นบัดนี้ จงปฏิญาณต่อเรา ณ ที่นี้โดยพระเจ้าว่าเจ้าจะไม่ประพฤติอย่างผิดๆ กับเรา หรือกับบุตรหลานของเรา หรือกับเชื้อสายทั้งหลายของเรา จงแสดงแก่เรา และแก่ดินแดนซึ่งเจ้ากำลังอาศัยอยู่นี้ เหมือนพันธสัญญาที่สัตย์ซื่อที่เราได้แสดงต่อเจ้า" ²⁴ อับราฮัมพูดว่า "ข้าพระองค์ขอปฏิญาณ"

²⁵ อับราฮัมยังได้บ่นกับอาบีเมเลคเรื่องบ่อน้ำที่ข้าราชการของอาบีเมเลคได้ขุดไปจากเขา ²⁶ อาบีเมเลคได้ตรัสว่า "เราไม่ทราบว่ามีใครได้ทำสิ่งนี้ เจ้าไม่ได้บอกเรามาก่อนหน้านี้ เราไม่เคยยินเรื่องนี้มาก่อนจนถึงวันนี้" ²⁷ ดังนั้นอับราฮัมจึงเอาแกะ และวัวหลายตัว และยกพวกมันให้อาบีเมเลค และชายทั้งสองได้ทำพันธสัญญาต่อกัน ²⁸ จากนั้นอับราฮัมได้จัดเอาลูกแกะตัวเมียเจ็ดตัวจากฝูงแกะตามที่กำหนดไว้ ²⁹ อาบีเมเลคตรัสแก่อับราฮัมว่า "ลูกแกะตัวเมียเจ็ดตัวเหล่านี้ที่เจ้าได้จัดแยกตามที่กำหนดไว้ มีความหมายอะไร?" ³⁰ เขากุลตอบว่า "ลูกแกะตัวเมียเจ็ดตัวเหล่านี้ พระองค์จะได้รับจากมือของข้าพระองค์ นี้แหละจะเป็นพยานสำหรับข้าพระองค์ว่าข้าพระองค์ได้ขุดบ่อน้ำนี้"

³¹ เขาจึงเรียกสถานที่นั้นว่า เบเออร์เซบา ³² เพราะว่าพวกเขาทั้งสองฝ่ายได้ปฏิญาณกันที่นั่น พวกเขาได้ทำพันธสัญญากันที่เบเออร์เซบา และจากนั้นอาบีเมเลคและฟีโคห์แม่ทัพของเขาจึงกลับไปยังแผ่นดินฟิลิสเตีย ³³ อับราฮัมได้ปลูกต้นสนหมอกไว้ที่เบเออร์เซบา ที่นั่นเขาได้นมัสการพระยาห์เวห์ พระเจ้าบิรันดร์ ³⁴ อับราฮัมยังคงได้เป็นคนต่างด้าวในแผ่นดินของฟิลิสเตียเป็นเวลาหลายวัน

Chapter 22

¹ ต่อมาพระเจ้าทรงทดสอบอับราฮัม พระองค์ตรัสแก่เขาว่า "อับราฮัม" อับราฮัมทูลตอบว่า "ข้าพระองค์อยู่ที่นี้" ² จากนั้นพระเจ้าตรัสว่า "จงนำบุตรชายของเจ้า บุตรชายเพียงคนเดียวของเจ้าผู้ซึ่งเจ้ารัก คืออิสอัค และไปยังแผ่นดินโมรียาห์ ถวายเขาที่นั่นเป็นเครื่องเผาบูชาบนภูเขาลูกหนึ่ง ที่นั่น ซึ่งเราจะบอกแก่เจ้า"

³ อับราฮัมจึงตื่นแต่เช้าตรู่ ผูกอานลาของเขา และนำชายหนุ่มสองคนไปกับเขาด้วย พร้อมกับอิสอัคบุตรชายของเขา เขาได้ตัดไม้ฟืนเพื่อใช้สำหรับการเผาเครื่องบูชา จากนั้นจึงเริ่มต้นการเดินทางของเขาไปยังสถานที่ที่พระเจ้าทรงบอกแก่เขา ⁴ ในวันที่สาม อับราฮัมมองขึ้นไป และเห็นสถานที่นั้นอยู่แต่ไกล ⁵ อับราฮัมพูดกับพวกชายหนุ่มของเขาว่า "จงอยู่ที่นี้กับลานี้ และเรากับเด็กจะไปที่นั่น เราจะไปนมัสการและกลับมาหาพวกเจ้าอีก" ⁶ จากนั้นอับราฮัมเอาไม้ฟืนสำหรับเผาเครื่องบูชา และวางบนอิสอัคบุตรชายของเขา เขาลือไฟและมัดในมือของเขาเอง และพวกเขาทั้งสองไปด้วยกัน ⁷ อิสอัคพูดกับอับราฮัมบิดาของเขาว่า "บิดาของฉัน" และเขาตอบว่า "เราอยู่ที่นี้ ลูกเอ๋ย" เขาพูดว่า "ดูเถิด ที่นี้มีไฟและไม้ฟืน แต่ลูกแกะสำหรับการเผาบูชาอยู่ไหน?" ⁸ อับราฮัมพูดว่า "ลูกเอ๋ย พระเจ้าพระองค์เองจะจัดเตรียมลูกแกะสำหรับการเผาบูชาเอง" ดังนั้นพวกเขาทั้งสองจึงออกไปด้วยกัน

⁹ เมื่อพวกเขามาถึงสถานที่ซึ่งพระเจ้าทรงบอกแก่เขา อับราฮัมได้สร้างแท่นบูชาที่นั่น และวางฟืนบนแท่นนั้น จากนั้นเขามัดอิสอัค บุตรชายของเขา และวางเขาบนแท่นบูชา บนกองฟืน ¹⁰ อับราฮัมยื่นมือของเขาออกจับมัดมือเพื่อจะฆ่าบุตรชายของเขา ¹¹ แล้วทูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์ เรียกเขาจากท้องฟ้า พูดว่า "อับราฮัม อับราฮัม" และเขาก็ตอบว่า "ข้าพระองค์อยู่ที่นี้" ¹² ทูตสวรรค์กล่าวว่า "อย่าแตะต้องเด็กนั้น หรือทำอะไรที่จะทำร้ายเขา บัดนี้เรารู้แล้วว่าเจ้าเกรงกลัวพระเจ้า เราเห็นว่าเจ้าไม่ได้หวงแหนบุตรชายของเจ้า บุตรชายเพียงคนเดียวของเจ้าจากเรา" ¹³ อับราฮัมมองขึ้นไป และดูเถิด ข้างหลังเขามีแกะตัวผู้ตัวหนึ่งติดอยู่ในพุ่มไม้เพราะเขาของมัน อับราฮัมจึงไปนำแกะตัวนั้นมา และถวายเป็นเครื่องเผาบูชาแทนบุตรชายของเขา ¹⁴ ดังนั้นอับราฮัมจึงเรียกสถานที่นั้นว่า "พระยาห์เวห์จะทรงจัดเตรียมไว้" และทำให้กล่าวกันในทุกวันนี้ว่า "ที่บนภูเขาของพระยาห์เวห์ จะมีการถูกจัดเตรียมไว้"

¹⁵ ทูตสวรรค์ของพระยาห์เวห์เรียกอับราฮัมครั้งที่สองจากท้องฟ้า ¹⁶ และกล่าวว่า นี่คือการประกาศของพระยาห์เวห์ว่า "โดยเราเอง เราปฏิญาณว่าเพราะเราได้ทำในสิ่งนี้ และไม่ได้หวงแหนบุตรชายของเจ้า บุตรชายเพียงคนเดียวของเจ้า ¹⁷ แน่ละ เราจะอวยพรเจ้า และเราจะเพิ่มเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าอย่างมากเหมือนบรรดาดวงดาวแห่งท้องฟ้า และเหมือนทรายที่ชายทะเล และบรรดาเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าจะยึดครองประตูเมืองของศัตรูทั้งหลายของพวกเขา ¹⁸ ผ่านบรรดาผู้สืบเชื้อสายของเจ้า บรรดาประชาชาติทั้งหลายแห่งแผ่นดินจะได้รับพระพรเพราะเจ้า เชื้อพงศ์เลี้ยงของเรา" ¹⁹ ดังนั้นอับราฮัมกลับมาหาพวกชายหนุ่มของเขา และพวกเขาเดินทางกลับไปด้วยกันถึงเมืองเบเออร์เซบา และเขาได้อาศัยอยู่ที่เมืองเบเออร์เซบา

²⁰ อับราฮัมได้รับการบอกเล่าว่า "มีลคาร์ได้ให้กำเนิดบุตรทั้งหลายแก่นาโฮร์น้องชายท่านด้วย" ²¹ พวกเขา คือ อูสนบุตรชายคนโตของเขา บุสนน้องชายของเขา เคบูเอลบิดาของอารัม ²² เคเสด ฮาโซ ปิลดาซ ยิดลาฟ และเบรูเอล ²³ เบรูเอลได้ให้กำเนิดเรเบคkah ทั้งแปดคนเหล่านี้คือบุตรที่มีลคาร์ได้ให้กำเนิดแก่นาโฮร์ น้องชายของอับราฮัม ²⁴ ภรรยาของเขาคือชื่อเรอูมาห์ก็ได้ให้กำเนิดเทบาค์ คาลัม ทาฮาซ และมาอาคาค์

Chapter 23

¹ ซาราคมีชีวิตหนึ่งร้อยยี่สิบเจ็ดปี นี่คือปีแห่งชีวิตของซาราค ² ซาราคตายในเมืองคีรียากอราบา นั่นคือเฮโบรน ในดินแดนคานาอัน อับราฮัมโศกเศร้าเสียใจและร้องไห้ให้กับซาราค

³ จากนั้นอับราฮัมลุกขึ้น และไปจากภรรยาที่เสียชีวิตแล้วของเขา และพบกับบรรดานุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ว่า ⁴ "ข้าพเจ้าเป็นคนต่างด้าวคนหนึ่งอยู่ท่ามกลางพวกท่าน กรุณาให้ที่ดินเป็นสุสานท่ามกลางพวกท่าน เพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้ฝังคนตายของข้าพเจ้า" ⁵ บุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ตอบอับราฮัมว่า ⁶ "จงฟังเรา เจ้านายของเรา ท่านคือเจ้านายของพระเจ้าท่ามกลางพวกเรา จงฝังคนตายของท่านในอุโมงค์ที่ดีที่สุดของพวกเราเถอะ ไม่มีใครในพวกเราจะปฏิเสธไม่ให้อุโมงค์ของเขาแก่ท่าน เพื่อที่ท่านจะฝังคนตายของท่าน" ⁷ อับราฮัมลุกขึ้น และก้มลงคำนับชาวแผ่นดินนั้น บุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์

⁸ เขาพูดกับพวกเขา กล่าวว่า "ถ้าท่านตกลงที่จะให้ข้าพเจ้าฝังคนตายของข้าพเจ้า อย่างนั้นจงฟังข้าพเจ้า และขอเรื่องเอโฟรนบุตรชายของโศหารเพื่อข้าพเจ้า ⁹ ขอให้เขาขายถ้ำแห่งมัคเปลาห์ที่เขาเป็นเจ้าของ ซึ่งอยู่ที่ปลายนาของเขาให้ข้าพเจ้า ขอให้เขาขายที่นั้นให้ข้าพเจ้าเต็มตามราคาอย่างเปิดเผยเพื่อใช้เป็นสุสาน" ¹⁰ ในขณะที่นั้นเอโฟรนกำลังนั่งอยู่ท่ามกลางบุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ และเอโฟรนคนฮิตไทต์ตอบอับราฮัมให้บุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ได้ยิน คนเหล่านั้นทั้งหมดที่ได้มาที่ประตูเมืองของเขา กล่าวว่า ¹¹ "อย่าเลย เจ้านายของข้าพเจ้า จงฟังข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอให้ท่าน และถ้าที่อยู่ที่นั่นแก่ท่าน ข้าพเจ้าให้แก่ท่านต่อหน้าบรรดานุตรชายทั้งหลายของประชาชนของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าให้ท่านใช้เป็นที่พักฝังคนตายของท่าน" ¹² อับราฮัมจึงก้มลงคำนับต่อหน้าชาวแผ่นดินนั้น

¹³ เขาพูดกับเอโฟรนให้ชาวแผ่นดินนั้นได้ยิน กล่าวว่า "แต่ถ้าท่านเต็มใจ กรุณาฟังข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะจ่ายเงินสำหรับที่นา นั้น จงรับเงินจากข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะฝังคนตายที่นั่น" ¹⁴ เอโฟรนตอบอับราฮัมว่า ¹⁵ "เจ้านายของข้าพเจ้า กรุณาฟังข้าพเจ้าบ้าง ที่ดินผืนหนึ่งมีค่าเป็นเงินหนักสี่ร้อยเชเชล มีอะไรระหว่างข้าพเจ้ากับท่านหรือ? จงฝังคนตายของท่านเถิด" ¹⁶ อับราฮัมได้ฟังเอโฟรน และอับราฮัมก็ชั่งเงินให้แก่เอโฟรนตามจำนวนที่เขาบอกให้บุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ได้ยิน เงินหนักสี่ร้อยเชเชลตามมาตรฐานการชั่งของพ่อค้าทั้งหลาย

¹⁷ ดังนั้นที่นาของเอโฟรนที่อยู่ในมัคเปลาห์ ซึ่งอยู่ถัดจากมัมเร นั่นคือ ที่นา ถ้ำที่อยู่ที่นี่ และต้นไม้ทั้งหมดที่อยู่ในทุ่งนา นั้น และรอบๆ เขตแดน ¹⁸ ได้ถูกมอบให้อับราฮัมโดยการซื้อต่อหน้าบรรดานุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ ต่อหน้าคนเหล่านั้นทั้งหมดที่ได้มาที่ประตูเมืองของเขา ¹⁹ หลังจากนั้น อับราฮัมได้ฝังซาราค ภรรยาของเขาในถ้ำของที่นาของมัคเปลาห์ ซึ่งอยู่ถัดจากมัมเร นั่นคือ เฮโบรน ในแผ่นดินคานาอัน ²⁰ ดังนั้นที่นาและถ้ำที่นั้นถูกมอบให้อับราฮัมเป็นที่ดินที่ใช้เป็นสุสานจากบุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์

Chapter 24

¹ ขณะนั้นอับราฮัมมีอายุมากแล้ว และพระยาห์เวห์ทรงอวยพรอับราฮัมในทุกสิ่งทุกอย่าง ² อับราฮัมพูดกับคนรับใช้ของท่าน คนที่มีอายุมากที่สุด ในครัวเรือนของท่าน และเป็นผู้ซึ่งดูแลทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านมี กล่าวว่า "จงวางมือของเจ้าไว้ขาอ่อนของเรา ³ และเราจะให้เจ้าสาบานโดยพระยาห์เวห์ พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์ และพระเจ้าแห่งแผ่นดินโลก ว่าเจ้าจะไม่หาภรรยาให้บุตรชายของเราจากบุตรสาวทั้งหลายของคนคานาอัน ผู้ที่เราอาศัยอยู่ท่ามกลางพวกเขา ⁴ แต่เจ้าจงไปยังดินแดนของเรา และพวกญาติของเรา และหาภรรยาให้อิสอัคนุบุตรชายของเรา"

⁵ คนรับใช้นั้นถามอับราฮัมว่า "ถ้าหญิงนั้นไม่เต็มใจที่จะติดตามข้าพเจ้ากลับมาแผ่นดินนี้เล่า? ข้าพเจ้าจะต้องนำบุตรชายของท่านกลับไปยังแผ่นดินที่ท่านจากมานั้นหรือ?" ⁶ อับราฮัมตอบเขาว่า "ระวัง อย่าให้เจ้านำบุตรชายของเรากลับไปนั้น ⁷ พระยาห์เวห์ พระเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์ ผู้ทรงนำเราออกมาจากบ้านของบิดา และจากแผ่นดินของพวกญาติของเรา ผู้ทรงสัญญาให้เราด้วยคำสัตย์สาบานที่หนักแน่น ตรัสว่า 'เราจะประทานแผ่นดินนี้ให้แก่ผู้ที่สืบเชื้อสายของเจ้า' พระองค์จะทรงส่งทูตสวรรค์ของพระองค์ไปยังหน้าเจ้า และเจ้าจะได้ภรรยาสำหรับบุตรชายของเราจากที่นั่น ⁸ แต่ถ้าหญิงนั้นไม่เต็มใจที่จะติดตามเจ้ามา นั่นก็หมายความว่าเจ้าเป็นอิสระจากคำสัตย์สาบานที่ให้กับไว้กับเรา เพียงแต่เจ้าอย่านำบุตรชายของเรากลับไปนั้น"

⁹ คนรับใช้นั้นก็เอาเมียของเขาวางที่ไว้ขาอ่อนของอับราฮัม เจ้านายของเขา และสาบานต่อท่านเกี่ยวกับเรื่องนี้ ¹⁰ คนรับใช้นั้นนำอุฐิสืบตัวของเจ้านายของเขาและออกเดินทาง เขานำของขวัญชนิดต่าง ๆ จากเจ้านายของเขาไปกับเขาด้วย เขาออกเดินทางและไปยังดินแดนอารัม นาคะราฮิม ไปเมืองของนาโฮร์

¹¹ เขาให้พวกอูฐผูกเข้าลงที่ริมบ่อน้ำนอกเมืองนั้น มันเป็นเวลาเย็น เป็นเวลาที่พวกผู้หญิงจะออกไปตักน้ำ ¹² เขาจึงกล่าวว่า "พระยาห์เวห์ พระเจ้าของอับราฮัม เจ้านายของข้าพเจ้า ในวันนี้อประทานความสำเร็จให้ข้าพระองค์ และสำแดงพันธสัญญาที่สัตย์ซื่อแก่อับราฮัม เจ้านายของข้าพระองค์ ¹³ ดูก่อน ขณะที่ข้าพระองค์กำลังยืนอยู่ที่น้ำพุ และพวกบุตรสาวของผู้ชายทั้งหลายของเมืองนี้กำลังออกมาตักน้ำ ¹⁴ ขอให้สิ่งนี้เกิดขึ้นเถิด เมื่อข้าพระองค์พูดกับหญิงสาวคนหนึ่งคนใดว่า 'ขอลดเหยือกน้ำของเจ้าลงให้เราดื่มน้ำหน่อย' และนางจะพูดกับข้าพระองค์ว่า 'จงดื่มเถิด และฉันจะเอาน้ำให้พวกอูฐของท่านด้วย' ขอให้นางเป็นผู้ที่พระองค์ทรงกำหนดให้สำหรับอิสอัคนุรับใช้ของพระองค์ คือ ด้วยการนี้ข้าพระองค์จะรู้ว่าพระองค์ได้ทรงสำแดงพันธสัญญาที่สัตย์ซื่อแก่เจ้านายของข้าพระองค์"

¹⁵ เวลาผ่านไป แม้ว่าเขายังพูดไม่จบ ดูก่อน เรเบคคาออกมาพร้อมด้วยเหยือกน้ำบนไหล่ของนาง เรเบคคาเป็นบุตรของเบธูเอล บุตรของมิลคาห์ ภรรยาของนาโฮร์ น้องชายของอับราฮัม ¹⁶ หญิงสาวนั้นสวยงามมาก และเป็นหญิงพรหมจารี ยังไม่มีผู้ชายคนใดหลับนอนกับนาง นางลงไปที่น้ำพุเอาน้ำใส่เต็มเหยือกของนาง และกลับขึ้นมา

¹⁷ คนรับใช้นั้นจึงวิ่งไปหานางและพูดว่า "ขอน้ำจากเหยือกน้ำของเจ้าให้เราดื่มหน่อย" ¹⁸ นางตอบว่า "จงดื่มเถิด เจ้านายของฉัน" และนางก็รับลดเหยือกน้ำลงบนมือของนาง และให้เขาดื่ม ¹⁹ เมื่อนางให้เขาดื่มเสร็จแล้ว นางกล่าวว่า "ฉันจะตักน้ำให้พวกอูฐของท่านจนกว่าพวกมันจะกินอิ่มด้วย" ²⁰ ดังนั้นนางจึงรีบและเทน้ำจากเหยือกน้ำของนางลงในรางน้ำ และวิ่งไปที่บ่อน้ำอีกครั้งเพื่อที่จะตักน้ำ และตักน้ำสำหรับอูฐทั้งหมดของเขา ²¹ ผู้ชายนั้นเฝ้าดูนางอย่างเงียบๆ เพื่อที่จะดูว่าพระยาห์เวห์ทรงทำให้การเดินทางของเขาประสบความสำเร็จหรือไม่

²² เมื่อพวกอูฐดื่มน้ำเสร็จ คนรับใช้นั้นได้เอาแหวนทองคำน้ำหนักครึ่งเชเชล สำหรับใส่จมูกและกำไลทองคำน้ำหนักสิบเชเชลสำหรับใส่แขนของนางออกมา ²³ และถามว่า "เจ้าเป็นบุตรสาวของใคร? ขอกรุณายกข้าพเจ้าด้วยว่าที่บ้านบิดาของเจ้ามีห้องพักที่จะให้เราพักค้างคืนไหม?" ²⁴ นางตอบเขาว่า "ฉันเป็นบุตรสาวของเบธูเอล บุตรชายของมิลคาห์ ผู้ที่นางให้กำเนิดแก่นาโฮร์" ²⁵ นางบอกเขามากขึ้นว่า "เราบีบทั้งฟางข้าว และอาหารมากมาย และห้องสำหรับให้ท่านพักค้างคืนด้วย" ²⁶ ผู้ชายนั้นจึงโค้งคำนับ และนมัสการพระยาห์เวห์ ²⁷ เขากล่าวว่า "สรรเสริญแด่พระยาห์เวห์ พระเจ้าของอับราฮัม เจ้านายของข้าพเจ้า ผู้ไม่ทรงทอดทิ้งพันธสัญญาที่สัตย์ซื่อและน่าเชื่อถือของพระองค์ต่อเจ้านายของข้าพเจ้า สำหรับข้าพเจ้า พระยาห์เวห์ทรงนำข้าพเจ้าตรงสู่บ้านญาติทั้งหลายของเจ้านายของข้าพเจ้า"

²⁸ หญิงสาวนั้นจึงวิ่งไป และบอกให้ครัวเรือนของมารดาของนางเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด ²⁹ ขณะนั้นเรเบคคามีพี่ชายคนหนึ่ง และเขาชื่อลาบัน ลาบันวิ่งไปหาผู้ขายคนนั้น ผู้ผู้ที่ถนนทางไปน้ำพุ ³⁰ เมื่อเขาเห็นแหวนใส่จมูก และกำไลบนแขนน้องสาวของเขา และเมื่อเขาได้ยินเรื่องของเรเบคคาน้องสาวของเขา "นี่คือสิ่งที่ผู้ขายคนนั้นพูดกับฉัน" เขาไปหาผู้ขายคนนั้น และดูเถิด เขากำลังยืนอยู่ข้างอูฐที่น้ำพุ ³¹ ลาบันจึงพูดว่า "มาเถิด ท่านคือพระพรของพระยาห์เวห์ ทำไมท่านจึงยืนอยู่ข้างนอก? เราจัดเตรียมบ้าน และที่สำหรับพวกอูฐแล้ว"

³² ผู้ขายคนนั้นมายังบ้าน และนำของลงจากหลังอูฐทั้งหลาย พวกอูฐรับฟางข้าวและเลี้ยงดู และน้ำถูกจัดเตรียมไว้สำหรับล้างเท้าของเขา และเท้าของพวกผู้ขายที่อยู่กับเขา ³³ พวกเขาจัดตั้งอาหารต่อหน้าเขาเพื่อให้เขากิน แต่เขาพูดว่า "ข้าพเจ้าจะไม่กินจนกว่าข้าพเจ้าจะพูดในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องพูด" ดังนั้นลาบันจึงพูดว่า "จงพูดเถิด"

³⁴ เขาพูดว่า "ข้าพเจ้าเป็นคนรับใช้ของอับราฮัม ³⁵ พระยาห์เวห์ทรงอวยพรอับราฮัม เจ้านายของข้าพเจ้าอย่างมากมาย และท่านเป็นผู้ยิ่งใหญ่ พระองค์ประทานผู้คนและฝูงสัตว์เลี้ยง เจ็น และทอง คนรับใช้ทั้งชายและหญิง และอูฐ และลาทั้งหลายแก่ท่าน ³⁶ ชาราค ภรรยาของเจ้านายของข้าพเจ้าได้ให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่งแก่เจ้านายของข้าพเจ้าเมื่อนางมีอายุมากแล้ว และท่านมอบทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านเป็นเจ้าของแก่เขา

³⁷ นายของข้าพเจ้าให้ข้าพเจ้าสาบานว่า 'เจ้าต้องไม่หาภรรยาให้บุตรชายของเราจากบุตรสาวทั้งหลายของคนคานาอัน ซึ่งเราอาศัยอยู่ในแผ่นดินของพวกเรา ³⁸ แต่เจ้าต้องไปหาครอบครัวของบิดาของเรา และญาติของเรา และหาภรรยาให้บุตรชายของเรา ³⁹ ข้าพเจ้ากล่าวแก่เจ้านายของข้าพเจ้าว่า 'บางทีหญิงนั้นจะไม่ติดตามข้าพเจ้ามา' ⁴⁰ แต่ท่านพูดกับข้าพเจ้าว่า 'พระยาห์เวห์ ผู้ที่เราเดินอยู่ต่อพระพักตร์พระองค์ จะ

ทรงส่งทูตสวรรค์ของพระองค์ไปกับเจ้า และพระองค์จะทรงทำให้ทางของเจ้าประสบความสำเร็จ ดังนั้นเจ้าหาภรรยาให้บุตรชายของเราจากท่ามกลางญาติของเรา และจากเชื้อสายครอบครัวของบิดาของเรา ⁴¹ แต่เจ้าจะเป็นอิสระจากคำสัตย์สาบานของเรา ถ้าเจ้ามาถึงญาติของเรา และพวกเขาไม่ให้นางแก่เจ้า ดังนั้นเจ้าจะเป็นอิสระจากคำสัตย์สาบานของเรา'

⁴² ดังนั้น วันนี้ข้าพเจ้ามาถึงน้ำพุ และพูดว่า "โอ พระยาห์เวห์ พระเจ้าของอับราฮัม ของเจ้านายของข้าพระองค์ กรุณาเถิด ถ้าพระองค์ทรงปรารถนาที่จะทำให้การเดินทางของข้าพระองค์ประสบความสำเร็จ ⁴³ ข้าพระองค์อยู่ที่นี้ กำลังยืนอยู่ที่ริมน้ำพุ ขอให้หญิงสาวผู้ที่ออกมาตักน้ำ ผู้หญิงคนนั้นผู้ที่ข้าพระองค์พูดกับนางว่า "ขอน้ำจากเหยือกน้ำของเจ้าให้เราดื่มสักหน่อยเถิด ⁴⁴ " ผู้หญิงนั้นผู้ที่พูดกับข้าพระองค์ว่า "จงดื่มเถิด และฉันจะตักน้ำให้อูฐทั้งหลายของท่านด้วย" ขอให้นางเป็นผู้หญิงผู้ที่พระองค์ พระยาห์เวห์ ทรงเลือกให้บุตรชายของเจ้านายของข้าพระองค์'

⁴⁵ ก่อนที่ข้าพเจ้าจะพูดในใจจนจบ ดูเถิด เรเบคาห์ได้ออกมาพร้อมกับเหยือกใส่น้ำของนาง บนไหล่ของนาง และนางลงมาน้ำพุ และตักน้ำ ข้าพเจ้าจึงพูดกับนางว่า 'กรุณาให้น้ำดื่มแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด' ⁴⁶ นางเอาเหยือกน้ำของนางลงจากไหล่ของนางทันที และพูดว่า 'จงดื่มเถิด และฉันจะเอาน้ำให้พวกอูฐของท่านด้วย' ดังนั้นข้าพเจ้าจึงดื่มน้ำ และนางเอาน้ำให้พวกอูฐด้วย

⁴⁷ ข้าพเจ้าถามนาง และพูดว่า 'เธอเป็นบุตรสาวของใคร?' เธอตอบว่า 'บุตรสาวของเบธูเอล บุตรชายของนาโฮร์ ผู้ซึ่งมีลาคห์เป็นผู้ให้กำเนิดเขา' ข้าพเจ้าจึงใส่แหวนที่นิ้วของนาง และกำไรที่แขนของนาง ⁴⁸ จากนั้นข้าพเจ้าโน้มตัวลง และนมัสการพระยาห์เวห์ และสรรเสริญพระยาห์เวห์ พระเจ้าของอับราฮัม เจ้านายของข้าพเจ้า ผู้ทรงนำข้าพเจ้ามาถูกทางให้มาพบบุตรสาวญาติของเจ้านายของข้าพเจ้าสำหรับบุตรชายของเรา ⁴⁹ บัดนี้ ถ้าท่านได้จัดเตรียมที่จะปฏิบัติต่อเจ้านายของข้าพเจ้าด้วยความสัตย์ซื่อของครอบครัว และความไว้วางใจที่ทรงคุณค่า กรุณาบอกข้าพเจ้าเถิด แต่ถ้าไม่ ก็จงบอกข้าพเจ้า เพื่อที่ข้าพเจ้าควรหันไปทางขวา หรือไปทางซ้าย"

⁵⁰ จากนั้น ลาบีนและเบธูเอลตอบ และพูดว่า "สิ่งนี้มาจากพระยาห์เวห์ เราไม่สามารถกล่าวแก่ท่านไม่ว่าดี หรือไม่ดี ⁵¹ ดูเถิดเรเบคาห์อยู่ต่อหน้าท่านแล้ว จงรับนางเถิดไปเถิด และนางควรจะเป็นภรรยาของบุตรชายของเจ้านายของท่าน ดังที่พระยาห์เวห์ได้ตรัส" ⁵² เมื่อคนรับใช้ของอับราฮัมได้ยินถ้อยคำของพวกเขา เขาได้โน้มตัวลงถึงพื้นต่อพระยาห์เวห์ ⁵³ คนรับใช้นั้นนำเอาเครื่องเงิน และเครื่องทอง และเสื้อผ้า และมอบให้กับเรเบคาห์ เขาให้ของขวัญที่มีค่าแก่พี่ชายของนางและแก่มารดาของนางด้วย

⁵⁴ จากนั้นเขาและพวกผู้ชายที่อยู่กับเขากินและดื่ม พวกเขาพักค้างคืนที่นั่น และเมื่อพวกเขาตื่นขึ้นในตอนเช้า เขาพูดว่า "จงส่งข้าพเจ้ากลับไปหาเจ้านายของข้าพเจ้าเถิด" ⁵⁵ พี่ชายของนางและมารดาของนางพูดว่า "จงให้หญิงสาวอยู่กับเรอีกสักสองสามวัน อย่างน้อยสัปดาห์หนึ่ง หลังจากนั้น ก็ค่อยให้นางไป" ⁵⁶ แต่เขาพูดกับพวกเขาว่า "อย่าหมกมุ่นเหยี่ยวข้าพเจ้าไว้เลย เพราะว่าพระยาห์เวห์ทรงทำให้ทางของข้าพเจ้าสำเร็จ ขอส่งข้าพเจ้าไปตามทางของข้าพเจ้าเพื่อที่ข้าพเจ้าจะกลับไปหาเจ้านายของข้าพเจ้า"

⁵⁷ พวกเขาพูดว่า "เราจะเรียกหญิงสาวนั้นมา และถามนาง" ⁵⁸ ดังนั้นพวกเขาเรียกเรเบคาห์มา และถามนางว่า "เจ้าจะไปกับผู้ชายคนนี้หรือ?" นางตอบว่า "ฉันจะไป" ⁵⁹ ดังนั้นพวกเขาจึงส่งน้องสาวของพวกเขา คือ เรเบคาห์ ไปกับหญิงคนรับใช้ของนาง ในการเดินทางของนางกับคนรับใช้ของอับราฮัม และผู้ชายของเขา ⁶⁰ พวกเขาอวยพรเรเบคาห์ และพูดแก่นางว่า "น้องสาวของเรา ขอให้เจ้าเป็นมารดาของคนนับแสน และให้เชื้อสายของเจ้ายึดครองประตูเมืองของคนเหล่านั้นที่เกลียดชังพวกเขา"

⁶¹ แล้วเรเบคาห์ลุกขึ้น นางและพวกหญิงคนรับใช้ของนางขึ้นอูฐ และติดตามชายนั้นไป คนรับใช้นั้นจึงได้พาเรเบคาห์ และไปตามทางของเขา ⁶² ขณะนั้นอิสอัคกำลังอาศัยอยู่ในเบเกบ และเขาเพิ่งกลับมาจากเบเอเอลาโฮรอย ⁶³ อิสอัคออกไปที่ทุ่งนาในตอนเย็น เมื่อเขาเงยหน้าขึ้นมอง และเห็น ดูเถิดมีอูฐหลายตัวกำลังมา ⁶⁴ เรเบคาห์มองดู และเมื่อนางเห็นอิสอัค นางก็กระโดดลงจากอูฐ

⁶⁵ นางพูดกับคนรับใช้นั้น "ผู้ชายคนนั้นที่กำลังเดินในทุ่งนามาหาเรานี้คือใคร?" คนรับใช้ตอบว่า "นั่นคือนายของข้าพเจ้าเอง" ดังนั้นนางจึงหยิบผ้าคลุมหน้า และปิดหน้านางเอง ⁶⁶ คนรับใช้นั้นเล่าทุกสิ่งที่เขาทำให้อิสอัคฟัง ⁶⁷ จากนั้นอิสอัคพานางไปที่เต็นท์ของซาร่าห์ มารดาของเขา เขารับเรเบคาห์ไว้ และนางก็เป็นภรรยาของเขา และเขารักนาง ดังนั้นอิสอัคได้รับการปลอบใจหลังจากที่มารดาของเขาเสียชีวิต

Chapter 25

¹ อับราฮัมมีภรรยาอีกคนหนึ่ง นางชื่อเคอราห์ ² นางให้กำเนิดศิมราน โยชาน เมดาน มีเดีย อิชบาก และซูอาห์ ³ โยชานได้เป็นบิดาของเซบา และเดดาน เชื้อสายทั้งหลายของเดดานคือคนอัสซีเรีย คนเลกูช และคนเลอุม ⁴ บุตรชายทั้งหลายของมีเดียคือ เอฟาห์ เอฟอร์ อาโนค อาบิดา และเอลดาอาห์ ทั้งหมดเหล่านี้คือเชื้อสายทั้งหลายของเคอราห์

⁵ อับราฮัมยกสิ่งที่เขาเป็นเจ้าของทั้งหมดให้กับอิสอัค ⁶ อย่างไรก็ตามในขณะที่เขายังมีชีวิตอยู่ เขาให้สิ่งของหลายอย่างแก่บุตรชายทั้งหลายที่เกิดจากภรรยาน้อยของเขา และได้ส่งพวกเขาไปยังแผ่นดินทางทิศตะวันออก ไปจากอิสอัค บุตรชายของเขา

⁷ เหล่านี้เป็นช่วงเวลาแห่งชีวิตของอับราฮัม เขามีชีวิตอยู่ 175 ปี ⁸ อับราฮัมสิ้นลมหายใจ และตายในขณะที่เขาแก่มาอยู่แล้ว เป็นคนแก่ที่มีอายุมาก และเขาได้ถูกรวบรวมไว้กับพวกคนทั้งหลายของเขา ⁹ อิสอัค และอิชมาเอล พวกบุตรชายของเขาฝังเขาไว้ในถ้ำแห่งมัดเปลาห์ ในที่นาของเอโฟรน บุตรชายของโศหร คนฮิตไทต์ซึ่งอยู่ใกล้บามเร ¹⁰ ที่นาคืออับราฮัมซื้อจากบุตรชายทั้งหลายของคนฮิตไทต์ อับราฮัมถูกฝังไว้ที่นั่นกับซาร่าห์ ภรรยาของเขา ¹¹ ภายหลังการเสียชีวิตของอับราฮัม พระเจ้าทรงอวยพระพรอิสอัค บุตรชายของเขา และอิสอัคอาศัยอยู่ใกล้กับเบเอเอลไฮรอย

¹² ต่อไปนี้เป็นเชื้อสายทั้งหลายของอิชมาเอล บุตรชายของอับราฮัมที่ฮาการ์ คนอียิปต์ หญิงรับใช้ของซาร่าห์ เป็นผู้ให้กำเนิดแก่อับราฮัม ¹³ เหล่านี้คือรายชื่อบุตรชายทั้งหลายของอิชมาเอล ตามลำดับการเกิดของพวกเขา คือ เนบาโยธ บุตรหัวปีของอิชมาเอล เคดาร์ อัดบีเอล มิบซัม ¹⁴ มิซมา ดูมาห์ บัสสา ¹⁵ ฮาดัด เทมา เยกูร์ นาฟิซ และเคเดมาห์ ¹⁶ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของอิชมาเอล และเหล่านี้เป็นรายชื่อของพวกเขาที่ได้ติดตามหมู่บ้านทั้งหลายของพวกเขา และโดยถือตามการตั้งค่ายทั้งหลายของพวกเขา เจ้าชายสิบสองพระองค์ตามเผ่าทั้งหลายของพวกเขา

¹⁷ เหล่านี้คือปีของชีวิตอิชมาเอล คือ 137 ปี เขาสิ้นลมหายใจและเสียชีวิต และถูกรวบรวมไว้กับพวกคนทั้งหลายของเขา ¹⁸ พวกเขาอาศัยตั้งแต่อาวลาห์จนถึงซูร์ ซึ่งอยู่ใกล้อียิปต์ ไปทางอัสซีเรีย พวกเขาอาศัยอยู่อย่างไม่เป็นมิตรต่อกันและกัน

¹⁹ นี่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอิสอัค บุตรชายของอับราฮัม อับราฮัมผู้ได้เป็นบิดาของอิสอัค ²⁰ อิสอัคอายุสี่สิบปีเมื่อเขาได้เรเบคาห์เป็นภรรยาของเขา บุตรสาวของเบธูเอล คนอารัม ชาวเมืองปิตดานอารัม น้องสาวของลาบัน คนอารัม ²¹ อิสอัคอธิษฐานทูลขอต่อพระยาห์เวห์เพื่อภรรยาของเขาเพราะเรเบคาห์ไม่มีบุตร และพระยาห์เวห์ทรงตอบคำอธิษฐานของเขา และเรเบคาห์ภรรยาของเขาก็ตั้งครรภ์

²² การก่อกวนสองเบียดกันอยู่ในครรภ์ของนาง และนางพูดว่า "ทำไมสิ่งนี้จึงเกิดขึ้นกับข้าพระองค์?" นางไปและทูลถามพระยาห์เวห์เกี่ยวกับเรื่องนี้ ²³ พระยาห์เวห์ตรัสกับนางว่า "มีคนสองชาติอยู่ในครรภ์ของเจ้า และทั้งสองชนชาติจะแยกจากกันในเจ้า ชนชาติหนึ่งจะแข็งแกร่งกว่าอีกชนชาติหนึ่ง และคนที่มียาญมากกว่าจะรับใช้คนที่มียาญน้อยกว่า"

²⁴ เมื่อถึงกำหนดเวลาสำหรับนางที่จะคลอดบุตร ดูกิด มีเด็กฝาแฝดอยู่ในครรภ์ของนาง ²⁵ เด็กคนแรกก็ออกมาตัวแดง มีขนปกคลุมทั่วตัว พวกเขาจึงตั้งชื่อเขาว่าเอชว ²⁶ หลังจากนั้นน้องชายออกมา มือของเขาได้จับส้นเท้าเอชวไว้ เขาจึงถูกตั้งชื่อว่ายาโคบ อิสอัคมีอายุหกสิบปีเมื่อภรรยาของเขาให้กำเนิดพวกเขา

²⁷ พวกเด็กนั้นเติบโตขึ้น และเอชวเป็นนายพรานที่ชำนาญ ผู้ชายแห่งท้องทุ่ง แต่ยาโคบเป็นผู้ชายที่เรียบง่ายใช้เวลาของเขาอยู่ในเต็นท์ทั้งหลายนั้น

²⁸ อิสอัครักเอชวเพราะเขาได้กินเนื้อสัตว์ทั้งหลายที่เขาล่ามาได้ แต่เรเบคาห์รักยาโคบ

²⁹ วันหนึ่งยาโคบต้มอาหาร เอชวกลับมาจากทุ่งนา และเขาเหนื่อยอ่อนจากความหิว ³⁰ เอชวพูดกับยาโคบว่า "ให้อาหารฉันหน่อยคือ ถั่วแดง ต้มมัน กรุณาเถอะเพราะฉันหมดแรงแล้ว" นี่คือเหตุผลที่เรียกชื่อเขาว่า เอโดม ³¹ ยาโคบพูดว่า "จงขายสิทธิบุตรหัวปีของท่านให้ข้าก่อน" ³² เอชวพูดว่า "ดูเถิดข้ากำลังจะตายอยู่แล้ว สิทธิบุตรหัวปีจะเป็นประโยชน์อะไรกับข้า?" ³³ ยาโคบพูดว่า "ก่อนอื่นจงสาบานให้ข้า" ดังนั้นเอชวจึงกล่าวคำสัตย์สาบาน และด้วยวิธีนี้เขาขายสิทธิบุตรหัวปีของเขาให้ยาโคบ ³⁴ ยาโคบให้ขนมปัง และถั่วแดงต้มแก่เอชว เขากินและดื่ม จากนั้นก็ลุกขึ้นและจากไปตามทางของเขา ด้วยเหตุนี้ เอชวได้เหยียดหยามสิทธิบุตรหัวปีของเขา

Chapter 26

¹ บัดนี้เกิดการกีดกันอาหารในแผ่นดิน นอกเหนือไปจากที่เคยเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยของอับราฮัม อิสอัคได้ไปหาเอบีเมเลค กษัตริย์ของคนที่ฟิลิสเตียที่เมืองเกราธ ² พระยาห์เวห์ทรงปรากฏแก่เขาและตรัสว่า "อย่าลงไปยังอียิปต์ จงอยู่ในแผ่นดินที่เราบอกให้เจ้าอาศัยอยู่ ³ จงอยู่ในแผ่นดินแห่งนี้แหละ และเราจะอยู่กับเจ้าและอวยพรเจ้า สำหรับเจ้าและเชื้อสายทั้งหลายของเจ้า เราจะให้แผ่นดินทั้งหมดเหล่านี้ และเราจะทำให้คำสัญญาที่เราไว้ให้กับอับราฮัมบิดาของเจ้าสำเร็จ ⁴ เราจะทำให้เชื้อสายทั้งหลายของเจ้าทวีมากขึ้นเหมือนดวงดาวทั้งหลายในท้องฟ้า และเราจะให้แผ่นดินเหล่านี้แก่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้า ประชาชาติทั้งหมดของแผ่นดินนี้จะได้รับพระพรผ่านทางเชื้อสายทั้งหลายของเจ้า ⁵ เราจะทำสิ่งนี้เพราะอับราฮัมได้เชื่อฟังเสียงของเรา และรักษาคำสั่งสอนทั้งหลายของเรา พระบัญญัติทั้งหลายของเรา บทบัญญัติทั้งหลายของเรา และธรรมเนียมปฏิบัติทั้งหลายของเรา"

⁶ ดังนั้นอิสอัคจึงได้ตั้งถิ่นฐานในเกราธ ⁷ เมื่อผู้ชายทั้งหลายของสถานที่นั้นถามเขาเกี่ยวกับภรรยาของเขา เขาตอบว่า "นางคือน้องสาวของเรา" เขากลัวที่จะพูดว่า "นางคือภรรยาของเรา" เพราะเขาคิดว่า "ผู้ชายทั้งหลายของสถานที่นี้จะฆ่าเรา เพื่อเอาเรเบคาห์ไปเพราะนางสวยมาก" ⁸ หลังจากอิสอัคอยู่ที่นั่นเป็นเวลานาน เอบีเมเลค กษัตริย์ของคนฟิลิสเตียทอดพระเนตรจากหน้าต่าง นี่แน่ะ พระองค์ทรงเห็นอิสอัคกำลังคอดูบเรเบคาห์ ภรรยาของเขา ⁹ เอบีเมเลคทรงเรียกให้อิสอัคมาเข้าเฝ้าพระองค์และตรัสว่า "ดูเถิด นางต้องเป็นภรรยาของเจ้าแน่ๆ ทำไมเจ้าจึงพูดว่า 'นางคือน้องสาวของเรา'?" อิสอัคทูลพระองค์ว่า "เพราะข้าพระองค์คิดว่าบางคนอาจจะฆ่าข้าพระองค์เพื่อเอานางไป" ¹⁰ เอบีเมเลคตรัสว่า "เจ้าได้ทำอะไรกับเรา? ผู้ชายคนใดคนหนึ่งอาจหลับนอนกับภรรยาของเจ้าจริงๆ แล้ว และเจ้าจะนำความผิดมาสู่เรา" ¹¹ ดังนั้นเอบีเมเลคจึงทรงเตือนประชาชนทั้งหมดและตรัสว่า "ผู้ใดแตะต้องผู้ชายคนนี้ หรือภรรยาของเขา ผู้นั้นจะต้องตายแน่นอน"

¹² อิสอัคปลูกพืชบนแผ่นดินและเก็บเกี่ยวผลในปีเดียวกันนั้นหนึ่งร้อยเท่า เพราะพระยาห์เวห์ทรงอวยพรพระเขา ¹³ ชายคนนั้นกลายเป็นคนร่ำรวย และเพิ่มมากขึ้น และมากขึ้นจนกระทั่งเขากลายเป็นผู้ยิ่งใหญ่ ¹⁴ เขามีแกะ และปศุสัตว์มากมาย และเป็นครวรีเรือนใหญ่ คนฟิลิสเตียก็อิจฉาเขา ¹⁵ บัดนี้บ่อน้ำทั้งหมดที่คนรับใช้ทั้งหลายของบิดาของเขาขุดไว้ในสมัยของอับราฮัม บิดาของเขา พวกเขาคนฟิลิสเตียได้ถมบ่อน้ำเหล่านั้นด้วยดิน ¹⁶ เอบีเมเลคตรัสกับอิสอัคว่า "จงไปจากเราเถิด เพราะเจ้ามีกำลังมากกว่าพวกเรา "

¹⁷ ดังนั้นอิสอัคจึงไปจากที่นั่น และตั้งถิ่นฐานในหุบเขาแห่งเกราธ และอาศัยอยู่ที่นั่น ¹⁸ อีกครั้งหนึ่งที่อิสอัคขุดบ่อน้ำที่ซึ่งพวกเขาขุดแล้วในสมัยของอับราฮัม บิดาของเขา แต่คนฟิลิสเตียถมบ่อน้ำเหล่านั้นหลังการเสียชีวิตของอับราฮัม อิสอัคเรียกชื่อบ่อน้ำทั้งหลายนี้ด้วยชื่อเดียวกันตามกับบิดาของเขาตั้งชื่อไว้ ¹⁹ เมื่อคนรับใช้ทั้งหลายของอิสอัคขุดบ่อน้ำในหุบเขา พวกเขาพบบ่อน้ำที่มีน้ำไหล ²⁰ คนเลี้ยงสัตว์ทั้งหลายของเกราธทะเลาะกับพวกเขาคนเลี้ยงสัตว์ของอิสอัค และพูดว่า "บ่อน้ำนี้เป็นของพวกเรา" ดังนั้นอิสอัคจึงเรียกชื่อบ่อน้ำนั้นว่า "เอเสก" เพราะว่าคนเหล่านั้นได้ทะเลาะกับเขา ²¹ จากนั้นพวกเขาขุดบ่อน้ำอีกบ่อหนึ่ง และพวกเขาก็ทะเลาะกันด้วยเรื่องบ่อน้ำนี้อีก ดังนั้นเขาจึงให้ชื่อบ่อน้ำนี้ว่า "สิดนาห์" ²² เขาจากที่นั่นไป และขุดบ่อน้ำอีกบ่อหนึ่ง แต่พวกเขาไม่ได้ทะเลาะกันเรื่องบ่อน้ำนี้ ดังนั้นเขาจึงเรียกชื่อบ่อน้ำนี้ว่า เรโหโบก และเขาพูดว่า "บัดนี้พระยาห์เวห์ได้ให้ที่แก่พวกเรา และพวกเราจะเจริญรุ่งเรืองในแผ่นดิน"

²³ จากนั้นอิสอัคขึ้นไปจากที่นั่นไปยังเมืองเบเออร์เซบา ²⁴ พระยาห์เวห์ทรงปรากฏแก่เขาในคืนเดียวกันนั้น และตรัสว่า "เราคือพระเจ้าของอับราฮัมบิดาเจ้า อย่ากลัวเลย เพราะเราอยู่กับเจ้าและจะอวยพรเจ้าและทำให้เชื้อสายทั้งหลายของเจ้าทวีมากขึ้น เพราะเห็นแก่อับราฮัมผู้รับใช้ของเรา" ²⁵ อิสอัคสร้างแท่นบูชาที่นั่น และออกพระนามพระยาห์เวห์ ที่นั่นเขาตั้งเต็นท์ของเขา และคนรับใช้ทั้งหลายของเขาได้ขุดบ่อน้ำ

²⁶ จากเกราธ ดังนั้นเอบีเมเลคพร้อมกับอาซุซซัส พระสหายของพระองค์ และฟีโคลส์แม่ทัพของพระองค์ไปหาเขา ²⁷ อิสอัคพูดกับพวกเขาว่า "พวกท่านมาหาข้าพเจ้าทำไม ในเมื่อพวกท่านเกลียดชังข้าพเจ้า และขับไล่ข้าพเจ้าออกมาจากพวกท่าน?" ²⁸ พวกเขาตอบว่า "เราเห็นอย่างชัดเจนแล้วว่าพระยาห์เวห์ทรงสถิตอยู่กับท่าน ดังนั้นเราจึงตัดสินใจว่า ควรจะมีการให้สัตย์สาบานระหว่างพวกเรา คือระหว่างเรากับท่าน ให้เราทำพันธสัญญากับท่าน ²⁹ ที่ท่านจะไม่ทำร้ายเรา เช่นเดียวกันเราจะไม่ทำร้ายท่าน และเหมือนที่เราได้ดูแลท่านเป็นอย่างดี และส่งท่านจากมาอย่างสันติ ท่านเป็นผู้ที่พระยาห์เวห์อวยพรพระจริง ๆ"

³⁰ ดังนั้นอิสอัคจึงเลี้ยงอาหารพวกเขา และพวกเขากินและดื่ม ³¹ พวกเขาตื่นแต่เช้าตรู่ และทำสัตย์สาบานต่อกันและกัน จากนั้นอิสอัคส่งพวกเขาไป และพวกเขาก็จากไปอย่างสันติ ³² ในวันเดียวกันนั้น คนรับใช้ของอิสอัคมาและบอกเขาเกี่ยวกับบ่อน้ำที่พวกเขาได้ขุด พวกเขาบอกว่า "พวกเราพบน้ำแล้ว" ³³ เขาเรียกบ่อน้ำนั้นว่าชิบาห์ เมืองนั้นจึงถูกเรียกชื่อว่าเบเออร์เซบา จนถึงทุกวันนี้

³⁴ เมื่อเขาอายุสี่สิบปี เขามีภรรยาชื่อ ยูติธ บุตรหญิงของเบเออร์ คนอิตไทต์ และบาเสมัท บุตรหญิงของเอลอน คนอิตไทต์ ³⁵ พวกเขาंनाความโศกเศร้ามาสู่อิสอัคและเรเบคาห์

Chapter 27

¹ เมื่ออิสอัคแก่ตัวลง และตาของเขาก็มืดมัว ดังนั้นเขาจึงไม่สามารถมองเห็นอะไร เขาเรียกเอซาว บุตรชายคนโตเข้ามาและพูดกับเขาว่า "ลูกชายของเราเอ๋ย" เขาตอบกับบิดาว่า "ลูกอยู่ที่นี้" ² เขาพูดว่า "ดูเถิด พ่อก็แก่ลงมากแล้ว พ่อไม่รู้ว่าจะตายเมื่อไร" ³ ดังนั้นจงเอาอาวุธของเจ้า กระบอกใส่ลูกธนู และธนูของเจ้า และออกไปในท้องทุ่ง และล่าสัตว์มาเพื่อพ่อ ⁴ ทำอาหารอร่อยสำหรับพ่อ อาหารที่พ่อชอบและนำมาให้พ่อ ดังนั้น พ่อจะกินอาหารนั้น และอวยพรให้เจ้าก่อนที่พ่อจะตาย"

⁵ ขณะนั้นเรเบคาห์ได้ยินเรื่องราวที่อิสอัคพูดกับเอซาว บุตรชายของเขา เอซาวไปยังท้องทุ่งเพื่อล่าสัตว์และนำกลับมา ⁶ เรเบคาห์พูดกับยาโคบ บุตรชายของนาง และพูดว่า "นี่แน่ แม่ได้ยินพ่อของเจ้าพูดกับเอซาวพี่ชายของเจ้า เขาพูดว่า 'จงนำเนื้อสัตว์ และทำอาหารที่อร่อยให้พ่อเพื่อที่ พ่อจะกินและอวยพรเจ้าต่อพระพักตร์พระยาห์เวห์ ก่อนที่พ่อจะตาย' ⁷ ดังนั้นลูกชายของแม่เอ๋ย จงเชื่อฟังคำของแม่ที่แม่สั่งเจ้า ⁸ จงไปทำฝูงสัตว์ และนำแพะหนุ่มที่ดีสองตัวมาให้แม่ และแม่จะทำอาหารอร่อยจากพวกแพะนั้นสำหรับพ่อของเจ้า อย่างที่เขารับ ⁹ เจ้าจะนำอาหารนั้นไปให้พ่อของเจ้า เพื่อให้เขากิน ดังนั้นเขาจะได้อวยพรเจ้าก่อนความตายของเขาจะมาถึง"

¹¹ ยาโคบพูดกับเรเบคาห์ มารดาของเขาว่า "ดูเถิด เอซาวพี่ชายของลูกเป็นคนมีขนดก แต่ลูกเป็นคนผิวเกลี้ยงเกลา ¹² บางทีพ่อของลูกจะสัมผัสลูก และลูกจะกลายเป็นคนหลอกลวงเขา ลูกจะนำคำแช่งสาปมาสู่ตัวลูก ไม่ใช่คำอวยพร" ¹³ มารดาของเขาพูดกับเขาว่า "ลูกชายของเราเอ๋ย คำแช่งสาปใดๆ นั้นให้ตกแก่แม่เถิด เพียงแต่เชื่อฟังคำของแม่และไป จงนำพวกมันมาให้แม่" ¹⁴ ดังนั้นยาโคบจึงได้ไป และเอาพวกแพะหนุ่ม และนำพวกมันมาให้มารดาของเขา และมารดาของเขาก็กินอาหารอร่อยอย่างที่มีมารดาของเขาชอบ

¹⁵ เรเบคาห์นำเอาเสื้อผ้าที่ดีที่สุดของเอซาว บุตรชายคนโตของนาง ซึ่งอยู่กับนางในบ้าน และสวมให้กับยาโคบ บุตรชายคนเล็กของนาง ¹⁶ นางเอาหนังของแพะหนุ่มสวมบนมือของเธอ และบนส่วนที่เกลี้ยงเกลาที่ช่วงคอของเธอ ¹⁷ นางนำอาหารอร่อย และขนมปังที่นางเตรียมใส่มือบุตรชายของนางคือยาโคบ

¹⁸ ยาโคบเข้าไปหาบิดาของเขาและพูดว่า "พ่อของฉัน" เขาตอบว่า "ลูกชายของเราเอ๋ยพ่ออยู่ที่นี่ เจ้าคือใคร?" ¹⁹ ยาโคบตอบบิดาของเขาว่า "ลูกเอง เอซาว ลูกชายคนโตของท่าน ลูกได้ทำตามที่ท่านบอกลูก บัดนี้ขอให้ท่านนั่งลงและกินเนื้อที่ลูกหามา แล้วท่านจะได้ด้วยพรลูก" ²⁰ อิสอัคพูดกับบุตรชายของเขาว่า "ลูกชายของเราเอ๋ย เป็นไปได้ได้อย่างไรที่เจ้าสามารถล่าสัตว์ได้รวดเร็วอย่างนี้?" เขาตอบว่า "เพราะว่าพระยาห์เวห์ พระเจ้าของท่านนำฉันมาให้ลูก" ²¹ อิสอัคพูดกับยาโคบว่า "ลูกชายของเราเอ๋ย จงมาใกล้ๆ พ่อเถิด เพื่อพ่อจะได้สัมผัสเจ้า เพื่อที่พ่อจะรู้ว่าเจ้าเป็นลูกชายของพ่อ คือเอซาวตัวจริงหรือไม่" ²² ยาโคบเข้าไปยังอิสอัคบิดาของเขา และอิสอัคสัมผัสเขาและพูดว่า "เสียงนั้นคือเสียงของยาโคบ แต่มือเป็นมือของเอซาว"

²³ อิสอัคจำเขาไม่ได้เพราะมือของเขามีขนเหมือนมือเอซาว พี่ชายของเขา ดังนั้นอิสอัคจึงได้อวยพรเขา ²⁴ เขาพูดว่า "เจ้าคือเอซาวลูกชายของเราจริงๆ หรือ?" เขาได้ตอบว่า "ใช่" ²⁵ อิสอัคพูดว่า "จงนำอาหารมาให้พ่อ และพ่อจะกินเนื้อที่เจ้าหามา แล้วพ่อจะอวยพรเจ้า" ยาโคบนำอาหารมาให้เขา อิสอัคกินและยาโคบนำเหล้าองุ่นมาให้เขา และเขาก็ดื่ม

²⁶ จากนั้นอิสอัค บิดาของเขาพูดกับเขาว่า "ลูกชายของเราเอ๋ย บัดนี้ จงเข้ามาใกล้พ่อและจูบพ่อ" ²⁷ ยาโคบเข้ามาใกล้ และจูบเขา และเขาได้กลิ่นเสื้อผ้าของเขาและอวยพรเขา เขาพูดว่า "ดูสิ กลิ่นบุตรชายของเราเหมือนกลิ่นของท้องทุ่งที่พระยาห์เวห์ทรงอวยพรพระ"

²⁸ ขอพระเจ้าประทานส่วนที่มีน้ำค้างแห่งท้องฟ้า และส่วนที่อุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน และมีธัญพืช และเหล้าองุ่นใหม่มากมาย ²⁹ ให้ประชาชนทั้งหลายรับใช้เจ้า และประชากรทั้งหลายโค้งคำนับให้แก่เจ้า เป็นเจ้านายเหนือพี่น้องทั้งหลายของเจ้า และขอให้บุตรชายทั้งหลายของมารดาเจ้าโค้งคำนับให้แก่เจ้า ขอให้ทุกคนที่แช่งสาปเจ้าถูกแช่งสาป ขอให้ทุกคนที่อวยพรเจ้าได้รับการอวยพร

³⁰ ทันทีที่อิสอัคเสร็จสิ้นการอวยพรยาโคบ และยาโคบเกือบจะกลับออกไปจากอิสอัคบิดาของเขาแทบไม่ทัน เอซาวพี่ชายของเขากลับมาจากการล่าสัตว์ ³¹ เขาก็ปรุงอาหารที่อร่อย และนำมาให้บิดาของเขา เขาพูดกับบิดาของเขาว่า "พ่อ ขอให้ท่านลุกขึ้นและกินสิ่งที่ลูกชายของท่านได้ล่ามา เพื่อที่ท่านจะได้ด้วยพรลูก" ³² อิสอัคบิดาของเขาพูดกับเขาว่า "เจ้าเป็นใคร?" เขาตอบว่า "ลูกคือลูกชายของท่าน ลูกชายคนโตของท่าน คือเอซาว" ³³ อิสอัคตัวสั่นมาก และพูดว่า "มันเป็นใครที่ได้ไปล่าสัตว์และนำมาให้พ่อ? พ่อกินมันหมดก่อนที่เจ้าเข้ามา และพ่อได้อวยพรเขาไปแล้วจริงๆ เขาจะได้รับการอวยพร"

³⁴ เมื่อเอซาวได้ยินถ้อยคำทั้งหลายของบิดาเขา เขาก็ร้องไห้ด้วยเสียงอันดัง และขมขื่น และพูดกับบิดาของเขาว่า "ขออวยพรลูก ให้ลูกด้วย พ่อของลูก" ³⁵ อิสอัคพูดว่า "น้องชายของเจ้ามาที่นี่อย่างมีเสน่ห์และเอาคำอวยพรของเจ้าไปแล้ว" ³⁶ เอซาวพูดว่า "ผู้ที่ทำไม่ถูกต้องนี้คือยาโคบมิใช่หรือ? เพราะเขาหลอกลวงลูกอย่างนี้สองครั้งแล้ว เขาเอาสิทธิบุตรหัวปีของลูกไป และดูสิ เดี๋ยวนี้เขาเอาคำอวยพรของลูกไปอีกแล้ว" จากนั้นเขาพูดว่า "ท่านไม่มีคำอวยพรสำรองสำหรับลูกเลยหรือ?" ³⁷ อิสอัคตอบและพูดกับเอซาวว่า "ดูเถิด พ่อทำให้เขาเป็นเจ้านายของเจ้า และพ่อให้พี่น้องทั้งหมดของเขากินและรับใช้เขา และพ่อให้ธัญพืช และเหล้าองุ่นใหม่แก่เขา บุตรชายของพ่อเอ๋ย พ่อจะสามารถทำอะไรมากกว่านี้สำหรับเจ้าได้หรือ?" ³⁸ เอซาวพูดกับบิดาของเขาว่า "พ่อของลูก ท่านไม่มีคำอวยพรเหลือสำหรับลูกอีกสักคำอวยพรหนึ่งหรือ? พ่อของลูกขออวยพรลูก อวยพรลูกด้วย" เอซาวร้องไห้เสียงดัง

³⁹ อิสอัคบิดาของเขาตอบ และพูดกับเขาว่า "ดูเถิด สถานที่ที่เจ้าอยู่จะอยู่ห่างไกลจากความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน ห่างไกลจากน้ำค้างของท้องฟ้าเบื้องบน ⁴⁰ เจ้าจะมีชีวิตอยู่ได้ด้วยดาบของเจ้า และเจ้าจะรับใช้น้องชายของเจ้า แต่เมื่อเจ้าบฏ เจ้าจะสลัดแอกของเจ้าออกจากคอของเจ้า"

41 เอชาเวลียดซังยาโคบเพราะคำอวยพรที่บิดาของเขาให้แก่เขา เอชาเวลียดในใจของเขาว่า "วันเวลาแห่งความโศกเศร้าสำหรับบิดาของฉันกำลังเข้ามาใกล้ หลังจากนั้นฉันจะฆ่าน้องชายของฉัน คือยาโคบ" **42** ถ้อยคำของเอชาเวลียด บุตรชายคนโตของนางได้ถูกนำมาบอกให้เรเบคาห์รู้ ดังนั้นนางจึงได้ส่งคนไป และเรียวยาคอบ บุตรชายคนเล็กของนาง และพูดกับเขาว่า "ดูเถิดพี่ชายของเจ้า คือเอชาเวลียด กำลังปลอบใจตัวเองเกี่ยวกับเจ้า โดยการวางแผนที่จะฆ่าเจ้า" **43** บัดนี้ ลูกชายของแม่เอ๋ยจงเชื่อฟังแม่ และหนีไปหาลาบัน พี่ชายของแม่ ที่เมืองฮาราน **44** จงอยู่กับเขาชั่วขณะที่หนึ่งจนกว่าความโกรธของพี่ชายเจ้าจะลดลง **45** จนกว่าความโกรธของพี่ชายเจ้าหันไปจากเจ้า และเขาลืมในสิ่งที่เจ้าได้กระทำแก่เขา จากนั้นแม่จะส่งคนไป และรับเจ้ากลับมาจากที่นั่น ทำไมแม่ต้องเสียพวกเจ้าทั้งสองคนในวันเดียวกัน?

46 เรเบคาห์พูดกับอิสอัคว่า "ฉันเมื่อชีวิตเพราะบุตรหญิงทั้งหลายของคนฮิตไทต์ ถ้ายาโคบรับเอาบุตรหญิงของคนฮิตไทต์คนใดคนหนึ่งเป็นภรรยา เหมือนผู้หญิงเหล่านี้ บุตรหญิงของแผ่นดินนี้บางคน ชีวิตของฉันจะมีประโยชน์อะไร?"

Chapter 28

¹ อิสอัคเรียกยาโคบเข้ามา อวยพรเขา และสั่งเขาว่า "เจ้าต้องไม่รับหญิงคานาอันมาเป็นภรรยา ² จงลุกขึ้น ไปปิดตานอาร์ม ไปยังบ้านของเบธเอล บิดาของมารดาเจ้า และรับเอาภรรยาคนหนึ่งจากที่นั่น จากบุตรหญิงคนใดคนหนึ่งของลาบันพี่ชายของมารดาของเจ้า ³ ขอพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ทรงอวยพรเจ้า ทำให้เจ้าเกิดผล และทวีมากขึ้น ดังนั้นเจ้าจะกลายเป็นมวลงมากมาย ⁴ ขอให้พระองค์ประทานคำอวยพรของอับราฮัมแก่เจ้า และแก่บรรดาเชื้อสายทั้งหลายของเจ้าหลังจากเจ้า เจ้าจะได้รับแผ่นดินที่เจ้าอาศัยอยู่ซึ่งพระเจ้าได้ประทานให้แก่อับราฮัมเป็นมรดก" ⁵ ดังนั้นอิสอัคได้ส่งยาโคบไป ยาโคบไปยังปิดตานอาร์ม ไปหาลาบัน บุตรชายของเบธเอล ชาวอาร์ม พี่ชายของเรเบคาห์ มารดาของยาโคบและเอซาว

⁶ บัดนี้เอซาวได้เห็นอิสอัคอวยพรยาโคบ และส่งเขาไปยังปิดตานอาร์ม เพื่อหาภรรยาจากที่นั่น เขาเห็นอิสอัคอวยพรเขาและสั่งเขา พู่ว่า "เจ้าต้องไม่รับผู้หญิงคานาอันมาเป็นภรรยา" ด้วย ⁷ เอซาวเห็นว่ายาโคบเชื่อฟังบิดา และมารดาของเขาด้วย และเดินทางไปยังปิดตานอาร์ม ⁸ เอซาวเห็นว่าอิสอัค บิดาของเขา ไม่ชอบผู้หญิงคานาอัน ⁹ ดังนั้นเขาจึงไปหาอิสมาเอล และรับเอามาหะลักน้องสาวของเนบายอ บุตรหญิงของอิสมาเอลผู้เป็นบุตรชายของอับราฮัมมาเป็นภรรยาของเขาอีกคนหนึ่ง นอกเหนือไปจากภรรยาทั้งหลายที่เขาถืออยู่แล้ว

¹⁰ ยาโคบออกจากเมืองเบเออร์เซมา และมุ่งหน้าไปเมืองฮาราน ¹¹ เขามาถึงที่แห่งหนึ่งและพักที่นั่นทั้งคืน เพราะว่าดวงอาทิตย์ตกดินแล้ว เขาเอาก้อนหินก้อนหนึ่งจากที่นั่นมาทำเป็นหมอนรองศีรษะ และนอนลงในที่นั้นเพื่อที่จะหลับ

¹² เขาได้ฝัน และเห็นบันไดตั้งขึ้นบนแผ่นดิน ปลายของบันไดนั้นขึ้นไปถึงท้องฟ้า และหมู่ทูตสวรรค์ของพระเจ้ากำลังขึ้นและลงบนบันไดนั้น ¹³ ดูเถิดพระยาห์เวห์ทรงยืนอยู่ข้างบนนั้น และตรัสว่า "เราคือพระยาห์เวห์ พระเจ้าของอับราฮัมบรรพบุรุษของเจ้า และพระเจ้าของอิสอัค แผ่นดินที่เจ้ากำลังนอนอยู่นี้ เราจะยกให้แก่เจ้าและบรรดาเชื้อสายของเจ้า ¹⁴ เชื้อสายทั้งหลายของเจ้าจะเป็นเหมือนผงคลีของแผ่นดิน และเจ้าจะแผ่กว้างไกลออกไปยังทิศตะวันตก ทิศตะวันออก ทิศเหนือ และทิศใต้ ผ่านทางเจ้า และบรรดาเชื้อสายของเจ้า ทุกครอบครัวของแผ่นดินจะได้รับพระพร ¹⁵ ดูเถิดเราจะอยู่กับเจ้า และเราจะพิทักษ์รักษาเจ้าไม่ว่าเจ้าจะไปที่ไหน เราจะนำเจ้ากลับมายังแผ่นดินนี้อีกครั้ง เพราะว่าเราจะไม่ทอดทิ้งเจ้า เราจะทำทุกสิ่งที่เราสัญญาไว้กับเจ้า"

¹⁶ ยาโคบตื่นขึ้นจากการหลับของเขา และพูดว่า "แน่ทีเดียว พระยาห์เวห์ทรงสถิตอยู่ ณ ที่นี้ และฉันไม่รู้เรื่องมาก่อน" ¹⁷ เขาหวาดกลัว และพูดว่า "ที่นี่น่ากลัว ที่นี้ไม่ใช่อย่างอื่นแน่นอน นอกจากพระนิเวศของพระเจ้า นี่เป็นประตูแห่งฟ้าสวรรค์"

¹⁸ ยาโคบลุกขึ้นแต่เช้าตรู่ และนำเอาก้อนหินที่เขาหนุนศีรษะนั้นมา เขาตั้งมันขึ้นเป็นเหมือนเสา และเทน้ำบนลงบนยอดก้อนหินนั้น ¹⁹ เขาจึงเรียกชื่อสถานที่นั้นว่า เบธเอล ซึ่งเมืองนี้เดิมเรียกว่า ลูช

²⁰ ยาโคบปฏิญาณ กล่าวว่ "ถ้าพระเจ้าจะทรงสถิตกับข้าพระองค์ และจะพิทักษ์รักษาข้าพระองค์ในทางนี้ที่ข้าพระองค์กำลังจะเดิน และจะให้ข้าพระองค์แก่ข้าพระองค์กิน และเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่ ²¹ และทรงนำข้าพระองค์กลับสู่บ้านของบิดาอย่างปลอดภัย จากนั้นพระยาห์เวห์จะเป็นพระเจ้าของข้าพระองค์ ²² และก้อนหินที่ข้าพระองค์ได้ตั้งเป็นเหมือนเสานี้จะเป็นก้อนหินที่ศักดิ์สิทธิ์ จากทุกสิ่งที่พระองค์ประทานให้ข้าพระองค์แน่นอนทีเดียว ข้าพระองค์จะถวายหนึ่งในสิบคืนให้พระองค์"

Chapter 29

- ¹ จากนั้นยาโคบเดินทางต่อไป และมาถึงแผ่นดินของประชาชนแห่งตะวันออก ² เมื่อเขามองดู เขาเห็นบ่อน้ำบ่อหนึ่งในท้องทุ่ง และดูเถิด มีแกะสามฝูงกำลังนอนอยู่ข้างๆ บ่อน้ำนั้น พวกเขาใช้น้ำจากบ่อน้ำนั้นเลี้ยงฝูงแกะ และมีก้อนหินใหญ่ปิดปากบ่อน้ำนั้น ³ เมื่อฝูงแกะทั้งหมดมารวมกันที่นั่น คนเลี้ยงแกะทั้งหลายจึงจะกลิ้งก้อนหินออกจากปากบ่อน้ำ และตักน้ำให้แกะ และจากนั้นก็กลิ้งก้อนหินปิดปากบ่ออีกครั้ง ให้กลับไปในที่เดิม
- ⁴ ยาโคบพูดกับพวกเขาว่า "พี่น้องทั้งหลายของข้าพเจ้าเอ๋ย พวกท่านมาจากไหน?" พวกเขาตอบว่า "พวกเรามาจากเมืองฮาราน" ⁵ เขาพูดกับพวกเขาว่า "พวกท่านรู้จักลาบันบุตรชายของนาโฮร์หรือไม่?" พวกเขาตอบว่า "พวกเรารู้จักเขา" ⁶ เขาพูดกับพวกเขาว่า "เขาสบายดีหรือไม่?" พวกเขาตอบว่า "เขาสบายดี และดูนั่น ราเชล บุตรหญิงของเขากำลังมากับฝูงแกะนั้น" ⁷ ยาโคบพูดว่า "ดูสิ มันเป็นเวลาเที่ยงวัน มันไม่ใช่เวลาสำหรับฝูงสัตว์ที่จะมารวมกัน พวกท่านควรตักน้ำให้แกะและจากนั้นก็ไป ให้พวกมันกินหญ้า" ⁸ พวกเขาพูดว่า "พวกเราไม่สามารถตักน้ำให้พวกมันได้นอกจากฝูงสัตว์ทั้งหมดจะมารวมตัวกัน จากนั้นพวกผู้ชายทั้งหลายจะกลิ้งก้อนหินออกจากปากบ่อน้ำ และเราจะตักน้ำให้แกะนั้น"
- ⁹ ขณะที่ยาโคบยังกำลังพูดอยู่กับพวกเขา ราเชลมาพร้อมกับฝูงแกะของบิดานาง เพราะนางกำลังเลี้ยงพวกมัน ¹⁰ เมื่อยาโคบเห็นราเชล บุตรหญิงของลาบัน พี่ชายของมารดาเขา และแกะของลาบัน ของพี่ชายของมารดาเขา ยาโคบเข้ามา กลิ้งก้อนหินออกจากปากบ่อน้ำ และตักน้ำให้ฝูงสัตว์ของลาบัน พี่ชายของมารดาเขา ¹¹ ยาโคบจูบราเชล และร้องไห้เสียงดัง ¹² ยาโคบบอกราเชลว่าเขาเป็นญาติของบิดานาง และเขาคือบุตรชายของเรเบคาห์ จากนั้นนางวิ่งไป และบอกกับบิดาของนาง
- ¹³ เมื่อลาบันทราบเรื่องเกี่ยวกับยาโคบ บุตรชายของน้องสาวเขา เขาร้องไห้พบเขา สวมกอดเขา จูบเขา และนำเขาไปยังบ้านของเขา ยาโคบบอกลาบันถึงสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด ¹⁴ ลาบันพูดกับเขาว่า "ที่จริงแล้วเจ้าคือกระดูกของเรา และเนื้อของเรา" จากนั้นยาโคบอยู่กับเขาประมาณหนึ่งเดือน
- ¹⁵ จากนั้นลาบันพูดกับยาโคบว่า "เจ้าไม่ควรรับใช้เราเปล่าๆ เพราะว่าเจ้าเป็นญาติของเรามีใช่หรือไม่? จงบอกเรา เจ้าต้องการอะไรเป็นค่าจ้างของเจ้า?" ¹⁶ ขณะนั้นลาบันมีบุตรหญิงสองคน คนโตชื่อเลอาห์ และคนน้องชื่อราเชล ¹⁷ เลอาห์เป็นคนที่แหว่งตาที่อ่อนโยน แต่ราเชลเป็นคนที่มีความงามและหน้าตาสวยงาม ¹⁸ ยาโคบก็รักราเชล ดังนั้นเขาจึงพูดว่า "ข้าพเจ้าจะรับใช้ท่านเจ็ดปีเพื่อราเชล บุตรหญิงคนเล็กของท่าน" ¹⁹ ลาบันพูดว่า "มันดีกว่าที่เราจะยกนางให้กับเจ้า แทนที่เราจะยกนางให้กับอีกคนหนึ่ง จงอยู่กับเราเถิด"
- ²⁰ ดังนั้นยาโคบจึงทำงานรับใช้เจ็ดปีเพื่อราเชล และมันดูเหมือนเป็นเพียงไม่กี่วันสำหรับเขา เพราะความรักที่เขามีต่อนาง ²¹ จากนั้นยาโคบได้พูดกับลาบันว่า "จงให้ภรรยาแก่ข้าพเจ้าเถิด เพราะข้าพเจ้าได้ทำงานครบตามเวลาแล้ว ดังนั้นข้าพเจ้าควรแต่งงานกับนาง" ²² ดังนั้นลาบันรวบรวมผู้ชายทั้งหมดของสถานที่นั้น และจัดงานเลี้ยง
- ²³ ในเวลาค่ำ ลาบันได้นำเลอาห์บุตรหญิงของเขามา และนำนางไปให้ยาโคบผู้ซึ่งหลับนอนกับนาง ²⁴ ลาบันให้หญิงรับใช้ของเขา คือซิลปาห์แก่เลอาห์บุตรหญิงของเขา ให้เป็นคนรับใช้ของนาง ²⁵ ในตอนเช้า ดูเถิด กลายเป็นเลอาห์ ยาโคบได้พูดกับลาบัน "ท่านทำอะไรกับข้าพเจ้า? ข้าพเจ้ารับใช้ท่านเพื่อราเชลมิใช่หรือไม่? ทำไมท่านจึงได้หลอกหลวงข้าพเจ้า?" ²⁶ ลาบันพูดว่า "มันไม่ใช่ธรรมเนียมของเราที่จะให้บุตรหญิงคนเล็กก่อนบุตรหญิงคนโต ²⁷ ให้ครบเจ็ดวันของการแต่งงานของบุตรหญิงคนนี้ก่อน และเราจะยกอีกคนหนึ่งให้เจ้าด้วย และตอบแทนด้วยการรับใช้เราอีกเจ็ดปี"
- ²⁸ ยาโคบทำอย่างนั้น และจนครบเจ็ดวันของเลอาห์ จากนั้นลาบันได้มอบราเชลให้เขา บุตรหญิงของเขา ให้เป็นภรรยาของเขาด้วย ²⁹ ลาบันให้บิลฮาห์แก่ราเชล บุตรหญิงของเขา ให้เป็นคนรับใช้ของนาง ³⁰ ดังนั้นยาโคบได้หลับนอนกับราเชลด้วย แต่เขารักราเชลมากกว่าเลอาห์ และยาโคบรับใช้ลาบันเป็นเวลาอีกเจ็ดปี ³¹ พระยาห์เวห์เห็นว่าเลอาห์ไม่ได้เป็นที่รัก ดังนั้นพระองค์ทรงเปิดครรภ์ของนาง แต่ราเชลนั้นไม่มีบุตร ³² เลอาห์ตั้งครรภ์ และให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง และนางเรียกชื่อเขาว่า รูเบน เพราะว่านางพูดว่า "เพราะว่าพระยาห์เวห์ทรงมองเห็นความลำบากของฉัน บัดนี้สามีของฉันจะรักฉัน"
- ³³ จากนั้นนางตั้งครรภ์อีกครั้ง และให้กำเนิดบุตรชายอีกคนหนึ่ง นางพูดว่า "เพราะว่าพระยาห์เวห์สวดว่าฉันไม่ได้เป็นที่รัก ดังนั้นพระองค์ได้ประทานบุตรชายคนนี้แก่ฉันด้วย" และนางเรียกชื่อเขาว่า สิเมโอน ³⁴ จากนั้นนางก็ตั้งครรภ์อีกครั้ง และให้กำเนิดบุตรชายอีกคนหนึ่ง นางพูดว่า "ดังนั้นเวลานี้ สามีของฉันจะติดสนิทกับฉัน เพราะว่าฉันได้ให้กำเนิดบุตรชายสามคนแก่เขา" ดังนั้นเขาจึงถูกเรียกชื่อว่า เลวี ³⁵ นางตั้งครรภ์อีกครั้ง และให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง นางพูดว่า "ครั้งนี้ ฉันจะสรรเสริญพระยาห์เวห์" ดังนั้นนางจึงเรียกชื่อเขาว่า ยูดาห์ จากนั้นนางก็หยุดการมีบุตร

Chapter 30

¹ เมื่อราเชลเห็นว่านางไม่ได้ให้กำเนิดบุตรแก่ยาโคบ ราเชลก็อิจฉาพี่สาวของนาง นางพูดกับยาโคบว่า "จงให้บุตรแก่ฉัน หรือมิฉะนั้นก็ให้ฉันตายเสีย" ² ยาโคบโกรธราเชลมาก เขาพูดว่า "เราเป็นเหมือนพระเจ้าผู้ซึ่งทำให้เจ้าไม่มีบุตรหรือ?" ³ นางพูดว่า "ดูสิ นี่คือนิลอาห์คนรับใช้ของฉัน จงหลับนอนกับนาง เพื่อที่นางจะให้กำเนิดบุตรบนตักของฉัน และฉันจะมีบุตรโดยนาง" ⁴ ดังนั้นนางจึงให้นิลอาห์คนรับใช้ของนางเป็นภรรยาอีกคนหนึ่งของยาโคบ และเขาลับนอนกับนาง

⁵ นิลอาห์ได้ตั้งครรภ์ และให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่งแก่ยาโคบ ⁶ ราเชลจึงพูดว่า "พระเจ้าทรงตัดสินด้วยความเมตตาฉัน พระองค์ทรงฟังคำอธิษฐานของฉัน และประทานบุตรชายคนหนึ่งแก่ฉัน" ด้วยเหตุนี้นางจึงเรียกชื่อเขาว่าดาน ⁷ นิลอาห์คนรับใช้ของราเชลตั้งครรภ์อีกครั้งและคลอดบุตรชายคนที่สองแก่ยาโคบ ⁸ ราเชลพูดว่า "ด้วยการปล้ำสู้อย่างแข็งขัน ฉันปล้ำสู้กับพี่สาวของฉันและมีชัย" นางเรียกชื่อเขาว่านัฟทาลี

⁹ เมื่อเลอาห์เห็นว่านางหยุดการมีบุตรแล้ว นางนำทิลปาห์ คนรับใช้ของนางมา และให้นางเป็นภรรยาอีกคนหนึ่งของยาโคบ ¹⁰ ทิลปาห์ คนรับใช้ของเลอาห์ให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่งแก่ยาโคบ ¹¹ เลอาห์พูดว่า "นี่คือโชคดี" ดังนั้นนางจึงเรียกชื่อเขาว่ากาด ¹² จากนั้นทิลปาห์ คนรับใช้ของเลอาห์ก็ให้กำเนิดบุตรชายคนที่สองแก่ยาโคบ ¹³ เลอาห์พูดว่า "ฉันมีความสุข เพราะบุตรหญิงทั้งหลายจะเรียกฉันว่าความสุข" ดังนั้นนางจึงเรียกชื่อของเขาวัวอาเชอร์

¹⁴ ในฤดูเก็บเกี่ยวข้าวสาลี รูเบนเข้าไปในท้องทุ่งและพบต้นดูดาอิม เขานำผลทั้งหลายนมาให้เลอาห์ มารดาของเขา และราเชลพูดกับเลอาห์ว่า "ขอผลดูดาอิมของบุตรชายท่านแก่ฉันบ้าง" ¹⁵ เลอาห์พูดกับนางว่า "มันเป็นเรื่องเล็กน้อยสำหรับเจ้าหรือ ที่เจ้าแย่งเอาสามีของเราไป? และเดี๋ยวนี้เจ้ายังจะมาแย่งเอาผลดูดาอิมของบุตรชายเราไปอีกด้วยหรือ?" ราเชลพูดว่า "เพื่อแลกเปลี่ยนกับผลดูดาอิมของบุตรชายท่าน คืนนี้เขาจะหลับนอนกับท่าน"

¹⁶ ในตอนเย็น ยาโคบมาจากท้องทุ่ง เลอาห์ออกไปพบเขาและพูดว่า "ท่านต้องหลับนอนกับฉันคืนนี้ เพราะฉันได้วางท่านด้วยผลดูดาอิมของบุตรชายฉัน" ดังนั้นยาโคบจึงหลับนอนกับเลอาห์คืนนั้น ¹⁷ พระเจ้าทรงฟังเลอาห์ และนางได้ตั้งครรภ์ และให้กำเนิดบุตรชายคนที่ห้าแก่ยาโคบ ¹⁸ เลอาห์พูดว่า "พระเจ้าได้ประทานค่าจ้างของฉันเพราะฉันให้หญิงรับใช้ของฉันแก่สามีฉัน" นางเรียกชื่อเขาว่าอิสสาคาร์ ¹⁹ เลอาห์ตั้งครรภ์อีกครั้งและให้กำเนิดบุตรชายคนที่หกแก่ยาโคบ ²⁰ เลอาห์พูดว่า "พระเจ้าได้ประทานของขวัญที่ดีแก่ฉัน บัดนี้สามีของฉันจะให้เกียรติแก่ฉัน เพราะว่าฉันได้ให้กำเนิดบุตรชายหกคนแก่เขา" นางเรียกชื่อเขาว่าเศบูลุน ²¹ หลังจากนั้นนางได้ให้กำเนิดบุตรหญิงคนหนึ่ง และเรียกชื่อนางว่าดาน่าห์

²² พระเจ้าได้ระลึกถึงราเชลและฟังนาง พระองค์ทรงทำให้นางตั้งครรภ์ ²³ นางได้ตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง นางพูดว่า "พระเจ้าทรงนำเอาความอับอายของฉันออกไป" ²⁴ นางเรียกชื่อเขาว่าโยเซฟ กล่าวว่า "พระยาห์เวห์ทรงเพิ่มบุตรชายอีกคนหนึ่งให้แก่ฉัน"

²⁵ หลังจากราเชลให้กำเนิดโยเซฟ ยาโคบพูดกับลาบันว่า "ขอส่งข้าพเจ้าไป เพื่อที่ข้าพเจ้าจะไปยังบ้านของข้าพเจ้าและดินแดนของข้าพเจ้า ²⁶ ขอมอบภรรยาทั้งหลายของข้าพเจ้า และบุตรทั้งหลายของข้าพเจ้า ผู้ที่ข้าพเจ้าได้มาเพราะข้าพเจ้าได้รับใช้ท่าน และอนุญาตให้ข้าพเจ้าไป เพราะท่านรู้ถึงการรับใช้ที่ข้าพเจ้าได้รับใช้ท่าน"

²⁷ ลาบันพูดกับเขาว่า "เดี๋ยวนี้ ถ้าเราเป็นที่ขึ้นชอบในสายตาเจ้า ขอรอไว้ก่อน เพราะว่าเราเรียนรู้โดยการพิจารณาว่า พระยาห์เวห์อวยพรเราเพราะเจ้า" ²⁸ และเขาพูดอีกว่า "จงบอกค่าจ้างของเจ้ามา เราเต็มใจที่จะจ่ายค่าจ้างนั้น" ²⁹ ยาโคบพูดกับเขาว่า "ท่านรู้อยู่แล้วว่า ข้าพเจ้ารับใช้ท่านอย่างไร และฝูงสัตว์เลี้ยงของท่านได้อย่างไรเมื่ออยู่กับข้าพเจ้า ³⁰ ก่อนที่ข้าพเจ้าจะมา ท่านมีฝูงสัตว์เพียงเล็กน้อย ขณะนี้มันได้เพิ่มขึ้นมาหลาย พระยาห์เวห์อวยพรท่านในทุกอย่างที่ข้าพเจ้าได้ทำ แล้วเมื่อไรข้าพเจ้าจึงจะได้จัดเตรียมสำหรับครอบครัวของข้าพเจ้าเองบ้าง?" ³¹ ดังนั้นลาบันจึงพูดว่า "จะให้เรารายอะไรแก่เจ้า?" ยาโคบพูดว่า "ท่านไม่ต้องให้อะไรแก่ข้าพเจ้า ถ้าท่านจะทำสิ่งนี้เพื่อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะเลี้ยงและดูแลรักษาฝูงสัตว์ของท่านอีกครั้ง"

³² ในวันนี้ ให้ข้าพเจ้าเดินผ่านฝูงสัตว์ทั้งหมดของท่าน ขอแยกแกะทุกตัวที่มีจุด และดำ และสีด้าทุกตัวออกจากฝูง และแพะทุกตัวที่มีจุด และดำทุกตัวออกจากฝูง เหล่านี้จะเป็นค่าจ้างของข้าพเจ้า ³³ ความสัตย์ซื่อของข้าพเจ้าจะยืนยันกับข้าพเจ้าในภายหลัง เมื่อท่านจะมาตรวจสอบค่าจ้างของข้าพเจ้า ทุกตัวที่ไม่ดำ และไม่มียจุดท่ามกลางแกะทั้งหลาย และสีด้าท่ามกลางแกะทั้งหลาย ถ้าพบสักตัวในฝูงสัตว์ของข้าพเจ้า จะถือว่าเป็นการขโมย" ³⁴ ลาบันพูดว่า "ตกลง ให้เป็นไปตามที่เจ้าพูดนั้น" ³⁵ วันนั้นลาบันได้แยกแพะตัวผู้ทั้งหลายซึ่งมีลายยาว และจุด และแพะตัวเมียทั้งหมดที่ดำ และมียจุด ทุกตัวที่มีสีขาว และแกะทุกตัวที่มีสีด้า และให้พวกมันอยู่ในมือของพวกบุตรชายทั้งหลายของเขา ³⁶ ลาบันได้แยกฝูงสัตว์ของเขาจากของยาโคบให้อยู่ห่างกันระยะทางสามวันเดินทาง ดังนั้นยาโคบยังคงเลี้ยงสัตว์ที่เหลือของลาบัน

³⁷ ยาโคบนำทั้งไม้สนๆ จากต้นป็อปลาร์และต้นอัลมอนด์ และต้นเปาล และปอกเปลือกให้เป็นริ้วขาว ทำให้เห็นเนื้อไม้สีขาวด้านใน ³⁸ จากนั้นเขาวางกิ่งไม้ที่เขาปอกเปลือกต่อหน้าฝูงสัตว์ ข้างหน้ารางน้ำที่พวกมันเข้าดื่ม พวกมันตั้งท้องเมื่อพวกมันเข้ามาดื่มน้ำ ³⁹ ฝูงสัตว์แพร่พันธุ์ข้างหน้ากิ่งไม้เหล่านั้น และฝูงสัตว์เกิดลูกอ่อนมีลาย เป็นดำ และมียจุด ⁴⁰ ยาโคบแยกลูกแกะเหล่านั้นออก แต่ทำให้ส่วนที่เหลือหันหน้าไปทิศสัตว์ที่มีลาย และแกะดำทั้งหมดในฝูงของลาบัน จากนั้นเขาแยกฝูงสัตว์ของเขาสำหรับเขาเองต่างหาก และไม่นำไปรวมกับฝูงสัตว์ของลาบัน

⁴¹ เมื่อแกะที่แข็งแรงในฝูงกำลังจะผสมพันธุ์ ยาโคบก็จะวางกิ่งไม้เหล่านั้นในรางน้ำต่อหน้าฝูงแกะ ดังนั้นพวกมันจะต้องท้องท่ามกลางกิ่งไม้เหล่านั้น ⁴² แต่หากสัตว์ที่อ่อนแอในฝูงเข้ามา เขาจะไม่วางกิ่งไม้เหล่านั้นต่อหน้าพวกมัน ดังนั้นสัตว์ที่อ่อนแอเป็นของลาบัน และตัวที่แข็งแรงก็ตกเป็นของยาโคบ ⁴³ ผู้ชายคนนั้นกลายเป็นคนมั่งคั่ง เขามีสัตว์ฝูงใหญ่ หญิงรับใช้ทั้งหลาย และชายรับใช้ทั้งหลาย และอูฐทั้งหลาย และลาทั้งหลาย

Chapter 31

¹ ขณะนั้นยาโคบได้ยื่นถ้อยคำของพวกบุตรชายของลาบัน พวกเขาพูดกันว่า "ยาโคบได้เอาทุกสิ่งที่เป็นของบิดาเราไป และจากทรัพย์สินของบิดาเรานั่นเอง เขาจึงได้มีความมั่งคั่งทั้งหมดนี้" ² ยาโคบเห็นสีหน้าของลาบัน เขาเห็นว่าท่าทีของลาบันที่มีต่อเขาได้เปลี่ยนแปลงไป

³ จากนั้นพระยาห์เวห์ตรัสกับยาโคบว่า "จงกลับไปยังแผ่นดินของบรรพบุรุษของเจ้าและญาติของเจ้า และเราจะอยู่กับเจ้า" ⁴ ยาโคบให้คนไปและเรียกหาราเซล และเลอาห์ให้ไปยังท้องทุ่ง ไปที่ฝูงสัตว์ ⁵ และพูดกับพวกเขาว่า "ฉันเห็นว่าท่าทีของบิดาพวกเจ้าที่มีต่อฉันได้เปลี่ยนแปลงไป แต่พระเจ้าของบิดาฉันสถิตอยู่กับฉัน ⁶ พวกเจ้าก็รู้ว่ามีพระกำลังทั้งหมดของฉันที่ฉันได้รับใช้บิดาของพวกเจ้า ⁷ บิดาของพวกเจ้าหลอกลวงฉัน และปรับเปลี่ยนค่าจ้างของฉันถึงสิบครั้ง แต่พระเจ้าไม่ทรงอนุญาตให้เขาทำร้ายฉัน ⁸ ถ้าเขาพูดว่า 'สัตว์ตัวที่ดำจะเป็นค่าจ้างของเจ้า' จากนั้นฝูงสัตว์ทั้งหมดก็จะให้ลูกเป็นดำ ถ้าเขาพูดว่า 'ให้ตัวที่ลายเป็นค่าจ้างของเจ้า' จากนั้นฝูงสัตว์ทั้งหมดก็จะให้ลูกเป็นลาย

⁹ ด้วยวิธีการนี้ พระเจ้าได้นำเอาฝูงสัตว์เลี้ยงของบิดาเจ้า และมอบพวกมันให้แก่ฉัน ¹⁰ ในฤดูผสมพันธุ์สัตว์ ในความฝัน ฉันเห็นพวกแพะตัวผู้กำลังผสมพันธุ์กับฝูงสัตว์นั้น พวกแพะตัวผู้เป็นแพะลาย แพะดำ และแพะมีจุด ¹¹ กุศสวรรค์ของพระเจ้าพูดกับฉันในความฝันว่า 'ยาโคบเอ๋ย' ฉันตอบว่า 'ข้าพเจ้าอยู่ที่นี้' ¹² เขาพูดว่า 'จงเอยหน้าและดูพวกแพะตัวผู้ซึ่งกำลังผสมพันธุ์ในฝูงสัตว์นั้น พวกมันเป็นแพะลาย แพะดำ และแพะมีจุด เพราะว่าเราเห็นทุกสิ่งทีลาบันกำลังทำกับเจ้า ¹³ เราคือพระเจ้าแห่งเบเรเอล ที่ซึ่งเจ้าได้เจิมเสาหินต้นหนึ่ง ที่เจ้าได้ให้สัตย์สาบานแก่เรา บัดนี้จงลุกขึ้น และไปจากแผ่นดินนี้ และกลับไปยังแผ่นดินเกิดของเจ้า'"

¹⁴ ราเซล และเลอาห์ตอบและพูดกับเขาว่า "ยังจะมีส่วนใด หรือมรดกเหลือสำหรับพวกเราในบ้านของบิดาอีกหรือ? ¹⁵ เขาไม่ได้กระทำกับเราเช่นคนต่างชาติหรือ? เพราะเขาได้ขายเรา และใช้เงินของเราไปหมดแล้วด้วย ¹⁶ เพราะความมั่งคั่งทั้งหมด พระเจ้าได้นำไปจากบิดาพวกเรา และเดี๋ยวนี้มันเป็นของพวกเรา และบุตรทั้งหลายของพวกเรา บัดนี้ท่านจะทำในสิ่งที่พระเจ้าได้ตรัสแก่ท่านเกิด"

¹⁷ ยาโคบจึงลุกขึ้น และเอาบุตรชายทั้งหลายของเขา และภรรยาทั้งหลายของเขาขึ้นหลังพวกอู ¹⁸ เขาไล่ต้อนฝูงสัตว์ทั้งหมดของเขาไปข้างหน้าเขา พร้อมกับทรัพย์สินทั้งหมดของเขา รวมทั้งฝูงสัตว์ที่เขาหาได้ในปาดานอารัม จากนั้นเขาได้ออกเดินทางเพื่อไปหาอิสอัคบิดาของเขา ในแผ่นดินคานาอัน ¹⁹ เมื่อลาบันออกไปตัดขนแกะของเขา ราเซลได้ขโมยเกวรูปประจำบ้านของบิดานางไปด้วย ²⁰ ยาโคบลอกลาบัน คนอารัมโดยไม่ได้บอกเขาว่าเขากำลังจะจากไป ²¹ ดังนั้นเขาจึงหนีไปพร้อมกับสิ่งทั้งหมดที่เขามี และข้ามแม่น้ำไปอย่างรีบเร่ง และมุ่งหน้าไปยังดินแดนเทือกเขากิเลอาด

²² ในวันที่สาม ลาบันได้รับการบอกเล่าว่ายาโคบหนีไปแล้ว ²³ ดังนั้นเขาจึงนำเอาญาติทั้งหลายของเขาไปกับเขา และ เดินทางไล่ตามเขาเป็นเวลาเจ็ดวัน เขาตามมาถึงยาโคบในดินแดนเทือกเขากิเลอาด ²⁴ ขณะนั้นพระเจ้าเสด็จมาหาลาบัน คนอารัมในความฝันตอนกลางคืนและตรัสกับเขาว่า "จงระวังที่เจ้าจะพูดกับยาโคบ ไม่ว่าดีหรือร้าย"

²⁵ ลาบันไล่มาถึงยาโคบ ขณะที่ยาโคบตั้งเต็นท์ของเขาในดินแดนเทือกเขา เช่นกันลาบันก็ตั้งเต็นท์กับพวกญาติของเขาในดินแดนเทือกเขากิเลอาด ²⁶ ลาบันพูดกับยาโคบว่า "เจ้าได้ทำอะไร เจ้าหลอกลวงเรา และพาพวกบุตรหญิงของเราหนีมาเหมือนเชลยสงครามหรือ? ²⁷ ทำไมเจ้าถึงหนีมาแบบลับๆ และหลอกลวงเรา และไม่บอกเรา? เราอยากส่งเจ้ากลับด้วยการเลี้ยงฉลอง และร้องเพลง ด้วยรำมะนา และพิณเข่า ²⁸ เจ้าไม่ได้ให้เราบูชาหลานทั้งหลายของเรา และบุตรหญิงทั้งหลายของเรา บัดนี้เจ้าได้ทำในสิ่งที่โง่เขลา ²⁹ มันเป็นอำนาจของเราที่จะทำร้ายเจ้า แต่พระเจ้าของบิดาเจ้าได้ตรัสกับเราเมื่อคืนนี้ และตรัสว่า 'จงระวังที่เจ้าจะพูดกับยาโคบไม่ว่าจะดีหรือร้าย'

³⁰ เดี๋ยวนี้เจ้าหนีออกมาเพราะว่าเจ้าปรารถนาที่จะกลับไปยังบ้านของบิดาเจ้านานแล้ว แต่ทำไมเจ้าจึงขโมยพวกพระของเรามาด้วย?" ³¹ ยาโคบตอบและพูดกับลาบันว่า "เพราะว่าฉันกลัว และคิดว่าท่านจะใช้กำลังบีบบังคับเอาตัวบุตรหญิงทั้งหลายของท่านไปจากฉัน ดังนั้นฉันจึงออกมาอย่างลับ ๆ ³² ใครก็ตามที่ขโมยพระของท่านมาจะไม่ชีวิตอยู่อีกต่อไป ต่อหน้าญาติทั้งหลายของเรา จงพิชิตพิจารณาว่าอะไรที่อยู่กับฉัน และเป็นของท่าน และนำมันไปเถิด" เพราะว่ายาโคบไม่รู้วาราเซลได้ขโมยพวกมันมา

³³ ลาบันเข้าไปในเต็นท์ของยาโคบ เข้าไปในเต็นท์ของเลอาห์ และเข้าไปในเต็นท์ของหญิงรับใช้ทั้งสอง แต่เขาไม่ได้พบพวกมัน เขาออกมาจากเต็นท์ของเลอาห์ และเข้าไปในเต็นท์ของราเซล ³⁴ ขณะนั้นราเซลได้นำพวกเกวรูปประจำบ้าน เก็บไว้ในกุ่มอู และนั่งกับพวกมันไว้ ลาบันหาทั่วเต็นท์ทั้งหมด แต่ไม่พบพวกมัน ³⁵ นางพูดกับบิดาของนางว่า "อย่าโกรธเลยเจ้านายของฉัน ที่ฉันไม่สามารถลุกขึ้นต่อหน้าท่านได้เพราะฉันกำลังอยู่ในช่วงมีประจำเดือน" ดังนั้นเขาจึงหาแต่ไม่ได้พบพวกเกวรูปประจำบ้านของเขา

³⁶ ยาโคบโกรธและโต้เถียงกับลาบัน เขาพูดกับลาบันว่า "ฉันทำผิดอะไร? ความบาปของฉันคืออะไร ที่ท่านต้องเร่งรีบติดตามฉันมา? ³⁷ เพราะท่านได้คืนหาทรัพย์สินทั้งหมดของฉันแล้ว ท่านพบอะไรของพวกเครื่องใช้ในครัวเรือนทั้งหมด? นำพวกมันมาตั้งไว้ที่นี่ ต่อหน้าญาติของเรา เพื่อที่พวกเราจะได้ตัดสินความระหว่างเราทั้งสองฝ่าย

³⁸ เป็นเวลาสี่สิบปีฉันอยู่กับท่าน แกะตัวเมียทั้งหลายของท่าน และแพะตัวเมียทั้งหลายไม่เคยหาย หรือฉันไม่เคยกินลูกแกะตัวผู้ใดๆ จากฝูงสัตว์ทั้งหลายของท่าน ³⁹ ตัวที่ถูกฉีกกัดโดยสัตว์ป่า ฉันไม่ได้นำกลับมาให้ท่าน แต่ฉันได้ใช้แทนให้ ท่านให้ฉันชดใช้แทนสัตว์ทุกตัวที่หาย ไม่ว่าจะถูกขโมยในตอนกลางวัน หรือตอนกลางคืน ⁴⁰ ฉันอยู่ที่นั่นในเวลากลางวันร้อนแผดเผาฉัน และหิมะในตอนกลางคืน และฉันออกไปโดยไม่ได้นอนหลับ

⁴¹ ยี่สิบปีมานี้ ฉันอยู่ในครัวเรือนของท่าน ฉันทำงานให้ท่านสิบสี่ปี เพื่อบุตรหญิงทั้งสองคนของท่าน และหกปีเพื่อฝูงสัตว์เลี้ยงของท่าน ท่านได้ปรับเปลี่ยนค่าจ้างของฉันสิบครึ่ง ⁴² ถ้าพระเจ้าของบิดาฉัน พระเจ้าของอับราฮัม และพระองค์เดียวที่อิสอัคเกรงกลัว ไม่ทรงสถิตอยู่กับฉันแน่นอนก็เดี๋ยวท่านคงจะส่งเราไปมือเปล่า พระเจ้าทรงทอดพระเนตรการกดขี่ข่มเหงของฉัน และฉันทำงานหนักอย่างไร และพระองค์ทรงว่ากล่าวท่านเมื่อคืนนี้"

⁴³ ลาบันตอบ และพูดกับยาโคบว่า "พวกบุตรหญิงก็เป็นบุตรหญิงทั้งหลายของเรา พวกหลานๆ ทั้งหลายของเรา และฝูงสัตว์ทั้งหลายก็คือพวกฝูงสัตว์ของเรา ทั้งหมดที่เจ้าเห็นล้วนเป็นของเรา แต่เราจะทำอะไรในวันนี้เพื่อพวกบุตรหญิงของเรา หรือเพื่อบุตรทั้งหลายของพวกเขาที่พวกเขาให้กำเนิดมา? ⁴⁴ ดังนั้น มาเถิดให้เราทำพันธสัญญากัน ระหว่างเจ้ากับเรา และให้พันธสัญญานั้นเป็นพยานระหว่างเจ้ากับเรา" ⁴⁵ ดังนั้นยาโคบจึงนำก้อนหินมาและตั้งเป็นกอง ⁴⁶ ยาโคบพูดกับพวกญาติของเขาว่า "จงเก็บก้อนหินมารวมกัน" ดังนั้นพวกเขาจึงเก็บก้อนหินมาทำเป็นกอง จากนั้นพวกเขาได้กินที่นั่นข้างกองหินนั้น

⁴⁷ ลาบันเรียกมันว่าเยการ์สาดูรา แต่ยาโคบเรียกมันว่ากาเลเอด ⁴⁸ ลาบันพูดว่า "วันนี้ กองหินนี้จะพยานระหว่างเรากับเจ้า" ดังนั้นมันจึงถูกเรียกชื่อว่ากาเลเอด ⁴⁹ มันยังถูกเรียกว่า มีสปาห์ ด้วยเพราะว่าลาบันพูดว่า "ขอให้พระยาห์เวห์ทรงเฝ้าดูระหว่างเจ้ากับเรา เมื่อเราพ้นจากสายตาซึ่งกันและกัน" ⁵⁰ ถ้าเจ้าปฏิบัติไม่ดีต่อบุตรหญิงทั้งหลายของเรา หรือถ้าเจ้าไปมีภรรยาใหม่ที่นอกเหนือไปจากบุตรหญิงทั้งหลายของเรา ถึงแม้ว่าเราฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่เห็น พระเจ้าทรงเป็นพยานระหว่างเจ้ากับเรา"

⁵¹ ลาบันพูดกับยาโคบ "จงดูกองหินนี้ และมองไปที่เสาหินซึ่งเราตั้งไว้ระหว่างเจ้ากับเรา" ⁵² กองหินนี้เป็นพยาน และเสาหินนี้ก็เป็นพยาน ที่เราจะไม่ผ่านเข้าไปเกินกว่าเสาหินไปหาเจ้า และที่เจ้าก็จะไม่ผ่านเข้าไปเกินกว่ากองหินนี้ และเสาหินนี้ไปหาเราเพื่อที่จะทำร้ายกัน" ⁵³ ขอให้พระเจ้าของอับราฮัม และพระของนาโฮร์ และพวกพระทั้งหลายของบิดาพวกเขา วินิจฉัยตัดสินความระหว่างเรา" ยาโคบได้สาบานโดยพระองค์ผู้ที่อิสอัคบิดาของท่านเกรงกลัว ⁵⁴ ยาโคบได้ถวายเครื่องบูชาบนภูเขา และเรียกพวกญาติของเขามากินอาหาร พวกเขาทั้งหลายได้กินและใช้เวลาทั้งคืนบนภูเขานั้น

⁵⁵ ลาบันตื่นขึ้นแต่เช้าตรู่ ฝูงพวกหลานชายของเขา และพวกบุตรหญิงของเขา และอวยพรพวกเขา จากนั้นลาบันก็ได้จากไป และกลับไปยังบ้าน

Chapter 32

¹ ยาโคบจึงไปตามทางของเขา และเหล่าทูตสวรรค์ของพระเจ้าพบเขา ² เมื่อยาโคบเห็นพวกเขา เขาพูดว่า “นี่คือที่พักของพระเจ้า” ดังนั้นเขาจึงเรียกชื่อที่นั่นว่ามาหะนาอีม

³ ยาโคบได้ส่งพวกคนสื่อสารไปล่วงหน้าเขา ไปหาเอชาวพี่ชายของเขาในแผ่นดินเฮธรี ในดินแดนของเอโดม ⁴ เขาส่งคนเหล่านั้นว่า “นี่คือสิ่งที่พวกเจ้าจะต้องพูดกับเอชาวเจ้านายของเรา นี่คือนี่ที่ยาโคบผู้รับใช้ของท่านพูดคือ ‘ฉันได้อยู่กับลาบันและเลื่อนเวลากลับมาของฉันจนถึงบัดนี้ ⁵ ฉันมีพวกวัว พวกลา และฝูงสัตว์เลี้ยง พวกคนรับใช้ผู้ชาย และพวกคนรับใช้ผู้หญิง ฉันได้ส่งสารนี้มาถึงเจ้านายของฉัน เพื่อที่ฉันจะได้รับความชอบในสายตาของท่าน’”

⁶ พวกคนสื่อสารกลับมาหา ยาโคบ และพูดว่า “พวกเราได้ไปหาเอชาวพี่ชายของท่าน เขากำลังมาเพื่อจะพบท่าน และมีผู้ชายสี่ร้อยคนมากับเขาด้วย” ⁷ ยาโคบก็มีความหวาดกลัว และทุกข์ใจ ดังนั้นเขาจึงแยกพวกคนที่มากับเขาเป็นสองพวก และแยกฝูงสัตว์เลี้ยง ฝูงแพะ แกะ และอูฐทั้งหลายออกเป็นสองพวกด้วย ⁸ เขาพูดว่า “ถ้าเอชาวมาพบพวกกลุ่มที่หนึ่งและโจมตี จากนั้นพวกกลุ่มที่สองที่เหลือจะได้หนีทัน”

⁹ ยาโคบพูดว่า “พระเจ้าของอับราฮัมบรรพบุรุษของข้าพระองค์ และพระเจ้าของอิสอัคบิดาของข้าพระองค์ พระยาห์เวห์ผู้ได้ตรัสกับข้าพระองค์ว่า ‘จงกลับไปยังภูมิลำเนาของเจ้า และญาติพี่น้องของเจ้า และเราจะให้เจ้าเจริญรุ่งเรือง’ ¹⁰ ข้าพระองค์ไม่มีคำพอกกับการกระทำที่สิ้นของพระองค์ตามพันธสัญญาแห่งความสัตย์ซื่อ และความไว้วางใจที่ทรงคุณค่าทั้งหมดที่พระองค์ได้ทรงกระทำเพื่อผู้รับใช้ของพระองค์ เพราะด้วยเพียงไม้เท้าของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ได้ข้ามแม่น้ำจอร์แดนนี้ และเดี๋ยวนี้ข้าพระองค์เป็นคนสองเผ่า ¹¹ ขอทรงโปรดช่วยข้าพระองค์จากมือของพี่ชายของข้าพระองค์ จากมือของเอชาว เพราะข้าพระองค์กลัวเขา เขาจะมาและโจมตีข้าพระองค์และมารดาทั้งหลายกับพวกเด็ก ¹² แต่พระองค์ตรัสว่า ‘เราจะทำให้เจ้าเจริญรุ่งเรืองแน่นอน เราจะทำให้เชื้อสายทั้งหลายของเจ้าเป็นเหมือนทรายแห่งท้องทะเล ซึ่งไม่สามารถจะนับจำนวนพวกเขาได้’”

¹³ ยาโคบพักที่นั่นคืนนั้น เขาเอาบางสิ่งที่เขามีอยู่กับเขาจัดเป็นของกำนัลสำหรับเอชาวพี่ชายของเขา ¹⁴ แพะตัวเมียสองร้อยตัวและแพะตัวผู้ยี่สิบตัว แกะตัวเมียสองร้อยตัวและแกะตัวผู้ยี่สิบตัว ¹⁵ อูฐที่กำลัสนับสามสิบตัวและลูกอูฐตัวผู้ทั้งหลายของพวกมัน วัวตัวเมียสี่สิบตัว และวัวตัวผู้สิบตัว ลาตัวเมียยี่สิบตัวและลาตัวผู้สิบตัว ¹⁶ ยาโคบสัตว์เหล่านี้ไว้ในมือพวกคนรับใช้ของเขา แต่ละฝูงแยกกลุ่มกัน เขาพูดกับพวกคนรับใช้ของเขาว่า “จงไปข้างหน้าของเราและทิ้งระยะห่างระหว่างแต่ละฝูง”

¹⁷ เขาสั่งให้คนรับใช้กลุ่มแรก พูดว่า “เมื่อเอชาวพี่ชายของเราพบพวกเจ้าและถามพวกเจ้า ถามว่า ‘พวกเจ้าเป็นคนของใคร? พวกเจ้ากำลังจะไปไหน? ใครเป็นเจ้าของฝูงสัตว์ที่อยู่ต่อหน้าของพวกเจ้า?’ ¹⁸ จากนั้นพวกเจ้าจะต้องพูดว่า ‘พวกมันเป็นของยาโคบผู้รับใช้ของท่าน’ พวกมันเป็นของกำนัลที่ส่งไปยังเอชาวเจ้านายของข้าพเจ้า ดูก่อน เขากำลังตามพวกเรา” ¹⁹ ยาโคบสั่งคนใช้กลุ่มที่สอง และกลุ่มที่สาม และผู้ชายทั้งหมดที่ติดตามฝูงสัตว์ทั้งหลาย เขาพูดว่า “เมื่อพวกเจ้าพบเอชาว พวกเจ้าจะต้องพูดกับเขาอย่างเดียวกัน ²⁰ พวกเจ้าต้องพูดด้วยว่า ‘ยาโคบผู้รับใช้ของท่านกำลังตามพวกเรา’ ” เพราะเขาได้คิดว่า “ฉันจะปลอบใจเขาด้วยพวกของกำนัลที่ฉันกำลังส่งไปล่วงหน้าฉัน จากนั้นภายหลัง เมื่อฉันจะพบเขา บางทีเขาจะยอมรับฉัน” ²¹ ดังนั้นของกำนัลทั้งหลายจึงได้ถูกส่งไปก่อนหน้าเขา ตัวเขาเองอยู่ค้างคืนอยู่ที่ที่พัก

²² ยาโคบตื่นขึ้นในตอนกลางคืน และนำเอาภรรยาทั้งสองของเขา หญิงรับใช้ทั้งสองของเขา และบุตรชายทั้งสิบเอ็ดคนของเขา เขาจึงส่งพวกเขาข้ามที่ตื่นของแม่น้ำยับบอ ²³ ด้วยวิธีนี้เขาจึงส่งพวกเขาข้ามแม่น้ำไปกับภรรยาสิบคนของเขาทั้งหมด ²⁴ ยาโคบถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว และมีผู้ชายคนหนึ่งมาปล้ำสู้กับเขาจนกระทั่งรุ่งเช้า

²⁵ เมื่อผู้ชายคนนั้นได้เห็นว่าเขาไม่สามารถเอาชนะยาโคบได้ เขาจึงทุบสะโพกของยาโคบ สะโพกของยาโคบจึงเคล็ดเมื่อเขาได้ปล้ำสู้กับชายคนนั้น

²⁶ ผู้ชายคนนั้นพูดว่า “ปล่อยเราไปเถิด เพราะกำลังจะเช้าแล้ว” ยาโคบพูดว่า “ฉันจะไม่ปล่อยท่านไป นอกจากท่านจะอวยพรฉันก่อน”

²⁷ ผู้ชายคนนั้นพูดกับเขาว่า “เจ้าชื่ออะไร?” ยาโคบตอบว่า “ยาโคบ” ²⁸ ผู้ชายคนนั้นพูดว่า “ชื่อของเจ้าจะไม่ถูกเรียกว่ายาโคบอีกต่อไป แต่จะถูกเรียกว่า อิสราเอล เพราะว่าเจ้าได้ต่อสู้กับพระเจ้ากับพวกผู้ชาย และได้รับชัยชนะ” ²⁹ ยาโคบพูดกับเขาว่า “กรุณายกชื่อของท่านให้ฉันรู้ด้วย” เขาพูดว่า “ทำไมเจ้าจึงถามชื่อของเรา?” ชายคนนั้นจึงได้อวยพรเขานั้น

³⁰ ยาโคบเรียกชื่อสถานที่นั้นว่าเปนีเอล เพราะเขาพูดว่า “ฉันได้เห็นพระเจ้าหน้าต่อหน้า และชีวิตของฉันยังคงอยู่ต่อไป” ³¹ เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้น ยาโคบเดินผ่านเปนีเอล เขาเดินกระเผลกเพราะสะโพกของเขา

³² นี่คือนี่สาเหตุที่คนอิสราเอลทุกวันนี้ไม่กินเอ็นของสะโพกซึ่งอยู่ที่ข้อต่อสะโพก เพราะว่าชายคนนั้นทำให้เอ็นเหล่านั้นบาดเจ็บที่สะโพกของยาโคบเคล็ด

Chapter 33

¹ ยาโคบมองขึ้นไป และดูเถิดเอชวากำลังเข้ามาพร้อมกับผู้ชายสี่ร้อยคน ยาโคบได้แบ่งเด็กทั้งหลายท่ามกลางเลอาห์ ราเชล และหญิงรับใช้ทั้งสองคน ² จากนั้นเขาได้ให้พวกหญิงรับใช้และบุตรทั้งหลายของพวกเขาอยู่ข้างหน้า ตามด้วยเลอาห์ และบุตรทั้งหลายของนาง และตามด้วยราเชลและโยเซฟอยู่ท้ายสุด ³ ตัวเขาเองอยู่ข้างหน้าพวกเขา เขาโค้งคำนับลงถึงพื้นเจ็ดครั้ง จนกระทั่งเขาเข้ามาใกล้พี่ชายของเขา

⁴ เอชวาวจึงเข้ามาพบเขา สวมกอดเขา กอดคอเขา และจูบเขา จากนั้นพวกเขาได้ร้องไห้ ⁵ เมื่อเอชวามองขึ้นดู เขาเห็นพวกผู้หญิงและเด็กทั้งหลาย เขาพูดว่า "คนเหล่านี้ที่อยู่กับเจ้าเป็นใคร?" ยาโคบตอบว่า "บรรดาบุตรทั้งหลายที่พระเจ้าทรงมีพระเมตตาประทานให้ฉัน" ⁶ จากนั้นพวกหญิงรับใช้เข้ามาข้างหน้าพร้อมกับบุตรทั้งหลายของพวกเขา และพวกเขาโค้งคำนับ ⁷ ถัดไปเลอาห์และบุตรทั้งหลายของนางเข้ามาข้างหน้า และโค้งคำนับด้วย สุดท้ายโยเซฟและราเชลเข้ามาข้างหน้าและโค้งคำนับ

⁸ เอชวาพูดว่า "เจ้าหมายความว่าอย่างไรกับบรรดาสิ่งเหล่านี้ที่เราได้เห็น?" ยาโคบตอบว่า "เพื่อให้เป็นที่ชอบในสายตาของเจ้านายของฉัน" ⁹ เอชวาพูดว่า "เรามีเพียงพอยู่แล้ว น้องเราเอ๋ย จงเก็บไว้สิ่งที่เจ้ามีไว้เพื่อตัวเจ้าเองเถิด" ¹⁰ ยาโคบพูดว่า "อย่าเลย กรุณาเถิด หากฉันเป็นที่ชอบในสายตาของท่าน ก็ขอให้รับของกำนัลของฉันจากมือของฉัน เพราะจริงๆ แล้วเมื่อฉันได้เห็นหน้าท่าน ก็เหมือนกำลังเห็นพระพักตร์พระเจ้า และท่านได้ยอมรับฉัน ¹¹ กรุณารับของกำนัลของฉันที่นำมาให้ท่าน เพราะพระเจ้าทรงกระทำกับฉันด้วยความเมตตา และเพราะว่าฉันมีเพียงพอยู่แล้ว" ยาโคบคะยั้นคะยอเขา และเอชวาก็ได้รับของกำนัลไว้

¹² จากนั้นเอชวาพูดว่า "ให้เราเดินทางกันเถิด เราจะไปข้างหน้าเจ้า" ¹³ ยาโคบพูดกับเขาว่า "เจ้านายของฉันรู้แล้วว่าพวกเด็กๆ ยังเล็กอยู่ และพวกแกะ และฝูงสัตว์เลี้ยงกำลังเสี่ยงลูกอ่อนของพวกเขา ถ้าพวกมันถูกไล่ต้อนอย่างรีบเร่งแม้แต่เพียงหนึ่งวัน สัตว์ทั้งหมดก็จะตาย ¹⁴ ขอให้เจ้านายของฉันล่องหน้าไปก่อนผู้รับใช้ของท่าน ฉันจะค่อยๆ เดินทางไปช้าๆ ตามกำลังของฝูงสัตว์เลี้ยงที่อยู่ข้างหน้าฉัน และตามกำลังของพวกเขา เด็กๆ จนกว่าฉันจะไปพบเจ้านายของฉันที่เสอีร์" ¹⁵ เอชวาพูดว่า "เราจะให้คนของเราที่อยู่กับเราบางส่วนอยู่กับเจ้า" แต่ยาโคบพูดว่า "ทำไมต้องทำอย่างนั้น? เจ้านายของฉันมีเมตตาต่อฉันอย่างเพียงพอแล้ว" ¹⁶ ดังนั้นเอชวาก็ออกเดินทางกลับเสอีร์ในวันนั้น

¹⁷ ยาโคบเดินทางถึงสุคค ได้สร้างบ้านสำหรับตัวเขาเอง และสร้างเพิงทั้งหลายสำหรับฝูงสัตว์เลี้ยงของเขา สถานที่นั้นจึงถูกเรียกชื่อว่าสุคค ¹⁸ เมื่อยาโคบมาจากปิตดานอาร์ม เขาได้มาถึงเมืองเชเคม ซึ่งอยู่ในแผ่นดินคานาอันอย่างปลอดภัย เขาได้ตั้งที่พักใกล้เมืองนั้น ¹⁹ จากนั้นเขาซื้อที่ดินผืนหนึ่ง ที่เขาตั้งเต็นท์ของเขาจากบุตรชายทั้งหลายของฮาโมร์ บิดาของเชเคมด้วยเงินหนึ่งร้อยแผ่น ²⁰ ที่นั่นเขาได้ตั้งแท่นบูชา และเรียกมันว่าเอลเอโลเฮ อิสราเอล

Chapter 34

¹ ขณะที่ดินาห์ บุตรหญิงของเลอาห์ผู้ทีนางได้ให้กำเนิดแก่ยาโคบออกไปพบหญิงสาวของแผ่นดินนั้น ² เซเคมบุตรชายของฮาโมร์ คนฮิตไทต์ เจ้าชายของแผ่นดินนั้นได้เห็นนาง และเขาได้ลุดนางและบังคับขืนใจนาง และหลับนอนกับนาง ³ เขาหลงใหลดินาห์ บุตรหญิงของยาโคบ เขารักหญิงสาวและพูดอย่างอ่อนโยนกับนาง ⁴ เซเคมพูดกับฮาโมร์บิดาของเขา กล่าวว่า "ไปขอหญิงสาวนี้ให้เป็นภรรยาของลูกเกิด"

⁵ ขณะนั้นยาโคบได้ยินเรื่องที่เขาได้กระทำเสื่อมเสียกับดินาห์ บุตรหญิงของเขา บุตรชายทั้งหลายของเขากำลังอยู่กับฝูงสัตว์เลี้ยงของเขาในท้องทุ่ง ดังนั้นยาโคบจึงสงบสติอารมณ์จนกระทั่งพวกเขาทั้งหลายกลับเข้ามา ⁶ ฮาโมร์บิดาของเซเคมออกไปหายาโคบเพื่อที่จะพูดกับเขา ⁷ บุตรชายทั้งหลายของยาโคบกลับเข้ามาจากท้องทุ่งและเมื่อพวกเขาได้ยินเรื่องนี้ พวกผู้ชายทั้งหลายต่างไม่พอใจ พวกเขาโกรธเป็นอย่างมากยิ่งเพราะว่าเขาทำให้อิสราเอลเสื่อมเสียโดยการใช้กำลังของเขาเองในเรื่องบุตรหญิงของยาโคบ ในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

⁸ ฮาโมร์พูดกับพวกเขา กล่าวว่า "เซเคมบุตรชายของเรารักบุตรหญิงของท่าน กรุณายกนางให้เป็นภรรยาของเขาลิด ⁹ การแต่งงานระหว่างกันกับพวกเรา ยกบุตรหญิงทั้งหลายของท่านให้แก่เรา และรับเอาบุตรหญิงทั้งหลายของพวกเราไปเพื่อพวกท่านเอง ¹⁰ ท่านจะอาศัยอยู่กับเรา และแผ่นดินจะเปิดแก่ท่านที่จะอาศัยและค้าขาย และเพื่อที่จะเข้าถือสิทธิในทรัพย์สิน" ¹¹ เซเคมได้พูดกับบิดาของนาง และพวกพี่ชายของนางว่า "ขอให้ข้าพเจ้าเป็นที่ชอบในสายตาของพวกท่าน และท่านจะเรียกร้องอะไร ข้าพเจ้าก็จะให้ ¹² จะเรียกร้องค่าสินสอดทองหมั้นจำนวนมหาศาล และของขวัญก็ตามใจของท่าน และข้าพเจ้าจะให้อะไรก็ได้ตามที่ท่านพูดกับข้าพเจ้า แต่ขอให้ยกหญิงสาวนั้นเป็นภรรยาข้าพเจ้า"

¹³ บุตรชายทั้งหลายของยาโคบได้ตอบเซเคม และฮาโมร์บิดาของเขาอย่างมีเสห์เหลี่ยม เพราะเซเคมทำให้ดินาห์น้องสาวของพวกเขาเสื่อมเสีย

¹⁴ พวกเขาพูดกับเขาทั้งหลายว่า "พวกเราไม่สามารถทำสิ่งนี้ได้ คือการยกน้องสาวของพวกเราให้กับใครคนใดคนหนึ่งที่ไม่ได้เข้าสู่หมั้น เพราะว่านั่นเป็นการทำให้เราอับอายอดสู ¹⁵ มีทางเดียวเท่านั้นที่เราจะตกลงกับพวกท่านได้ก็คือ ถ้าพวกท่านจะเข้าสู่หมั้นเหมือนพวกเรา ถ้าผู้ชายทุกคนในท่ามกลางพวกท่านเข้าสู่หมั้น ¹⁶ จากนั้นพวกเราจะยกบุตรสาวของพวกเราให้พวกท่าน และพวกเราจะรับบุตรหญิงทั้งหลายของพวกท่านมาเพื่อพวกเรา และพวกเราจะอาศัยอยู่กับพวกท่าน และกลายเป็นประชาชนหนึ่งเดียว ¹⁷ แต่ถ้าพวกท่านไม่ฟังพวกเราในการที่จะเข้าสู่หมั้น พวกเราจะเอาน้องสาวของพวกเราคืน และพวกเราก็จะจากไป"

¹⁸ คำพูดของพวกเขาทำให้ฮาโมร์และเซเคมบุตรชายของเขาพอใจ ¹⁹ ชายหนุ่มนั้นไม่ได้ริอที่จะปฏิบัติตามในสิ่งที่พวกเขาพูดเพราะว่าเขาพึงพอใจในตัวบุตรหญิงของยาโคบ และเพราะว่าเขาเป็นคนที่ได้รับเกียรติมากที่สุดในบรรดาคนทั้งหลายในครัวเรือนของบิดาเขา

²⁰ ฮาโมร์และเซเคมบุตรชายของเขาไปที่ประตูเมืองของพวกเขาและพูดกับบรรดาผู้ชายของเมืองของเขาทั้งหลาย กล่าวว่า ²¹ "คนเหล่านี้อยู่กับพวกเราอย่างสันติ ดังนั้นขอให้พวกเราได้อาศัยอยู่ในแผ่นดิน และค้าขายเถิด ที่จริงแล้วแผ่นดินนั้นก็กว้างใหญ่เพียงพอสำหรับพวกเรา ให้พวกเราได้รับบุตรหญิงทั้งหลายของพวกเขามาเป็นภรรยา และให้พวกเรายกบุตรหญิงของพวกเราให้พวกเขาด้วย ²² ด้วยเพียงเงื่อนไขนี้พวกผู้ชายตกลงที่จะอาศัยอยู่กับพวกเรา และกลายเป็นประชาชนหนึ่งเดียว คือถ้าผู้ชายทุกคนในท่ามกลางพวกเราจะเข้าสู่หมั้นเหมือนที่พวกเขาได้เข้าสู่หมั้น

²³ พวกสัตว์เลี้ยง ทรัพย์สิน และสัตว์ทั้งหลายของพวกเขาจะไม่ตกเป็นของพวกเราหรือ? ดังนั้นให้พวกเราตกลงกับพวกเขาและพวกเขาจะอาศัยอยู่ท่ามกลางพวกเรา" ²⁴ ผู้ชายทั้งหมดของเมืองนั้นได้ฟังฮาโมร์และเซเคมบุตรชายของเขา ผู้ชายทุกคนก็ได้เข้าสู่หมั้น

²⁵ ในวันที่สาม ขณะที่พวกเขากำลังยังเจ็บอยู่ บุตรชายสองคนของยาโคบ (สิเมโอนและเลวี พวกพี่ชายของดินาห์) แต่ละคนได้เอาดาบของเขา และพวกเขาเข้าโจมตีเมืองนั้นที่มันใจว่าตนเองปลอดภัย และพวกเขาได้ฆ่าพวกผู้ชายทั้งหมด ²⁶ พวกเขาฆ่าฮาโมร์ และเซเคมบุตรชายของเขา ด้วยคมดาบ พวกเขาเอาดินาห์ออกจากบ้านของเซเคม และหนีออกไป

²⁷ พวกบุตรชายคนอื่น ๆ ของยาโคบเข้ามาที่ซากศพ และปล้มสะดมเมืองนั้น เพราะว่าประชาชนของเมืองนั้นทำให้น้องสาวของพวกเขาเสื่อมเสีย

²⁸ พวกเขาปล้นเอาสัตว์ทั้งหลายของพวกเขา ฝูงสัตว์ของพวกเขา ลาทั้งหลาย และทุกสิ่งทุกอย่างของเขาทั้งหลายในเมืองนั้น และในท้องทุ่งรอบๆ ²⁹ ความมั่งคั่งทั้งหมดของเขาทั้งหลาย พวกเขาได้จับตัวพวกเด็กๆ และพวกเขารักของเขาทั้งหลาย พวกเขาได้เอาของทุกสิ่งที่อยู่ในบ้านทั้งหลาย

³⁰ ยาโคบพูดกับสิเมโอนและเลวีว่า "พวกเจ้าได้นำความลำบากมาสู่เรา ทำให้เราเสื่อมกรามลงในผู้ที่อาศัยในแผ่นดินนั้น คือคนคานาอัน และคนเปอร์ซีย เรามีคนจำนวนน้อย ถ้าพวกเขารวมตัวเป็นพวกเดียวกันมาต่อต้านเรา และโจมตีเรา แล้วเราคงจะต้องถูกทำลาย เราและครัวเรือนของเรา"

³¹ แต่สิเมโอนและเลวีพูดว่า "ควรหรือที่เซเคมได้กระทำต่อน้องสาวของพวกเราเหมือนโสเภณี?"

Chapter 35

¹ พระเจ้าตรัสกับยาโคบว่า "จงลุกขึ้น จงไปยังเบรเอล และอยู่ที่นั่น จงสร้างแท่นบูชาแด่พระเจ้าที่นั่น พระเจ้าผู้ได้ทรงปรากฏแก่เจ้าเมื่อเจ้าหนีจากเอชาวพี่ชายของเจ้า" ² จากนั้นยาโคบพูดกับครีวเรือนของเขาและกับคนทั้งหมดที่อยู่กับเขา "จงละทิ้งพระต่างชาติทั้งหลายที่อยู่ท่ามกลางพวกเจ้า จงชำระตัวพวกเจ้าเอง และเปลี่ยนเสื้อผ้าของพวกเจ้า" ³ แล้วให้พวกเรารอการเดินทางและขึ้นไปถึงเบรเอล เราจะสร้างแท่นบูชาแด่พระเจ้าที่นั่น พระองค์ผู้ได้ทรงตอบเราในวันแห่งความทุกข์ยากของเรา และทรงสถิตอยู่กับเราไม่ว่าเราจะไปที่ไหน" ⁴ ดังนั้นพวกเขาจึงได้ให้พระต่างชาติทั้งหมดที่มีอยู่ที่มือของพวกเขายาโคบ และต่างหูกทั้งหลายที่อยู่ที่หูกของพวกเขายาโคบฝังสิ่งเหล่านั้นที่ใต้ต้นโอ๊กที่อยู่ใกล้เชเคม

⁵ เมื่อพวกเขาออกเดินทาง พระเจ้าทรงทำให้ชาวเมืองทั้งหลายที่อยู่รอบๆ เกิดความหวาดกลัวพวกเขา ดังนั้นพวกประชาชนเหล่านั้นจึงไม่กล้าไล่ตามพวกบุตรชายของยาโคบ ⁶ ยาโคบมาถึงลูซ (นั่นคือเบรเอล) ซึ่งอยู่ในแผ่นดินคานาอัน เขาและคนทั้งหมดที่อยู่กับเขา ⁷ เขาได้สร้างแท่นบูชาที่นั่นและเรียกสถานที่นั้นว่า เอล เบรเอล เพราะว่าที่นั่นพระเจ้าได้ทรงปรากฏพระองค์เองต่อเขา เมื่อเขากำลังหนีจากพี่ชายของเขา ⁸ เดโบราห์พี่เลี้ยงของเรเบคาห์ ได้เสียชีวิต นางได้ถูกฝังไว้ใต้ต้นโอ๊กทางใต้ของเบรเอล ดังนั้นมันจึงถูกเรียกว่าอัลโลนบาคุร

⁹ เมื่อยาโคบมาจากปิดดานอาร์ม พระเจ้าได้ทรงปรากฏแก่เขาอีกครั้งและอวยพรเขา ¹⁰ พระเจ้าตรัสกับเขาว่า "ชื่อของเจ้าคือยาโคบ แต่ชื่อของเจ้าจะไม่ถูกเรียกว่ายาโคบอีกต่อไป ชื่อของเจ้าจะเป็นอิสราเอล" ดังนั้นพระเจ้าจึงได้ทรงเรียกชื่อของเขาวาอิสราเอล

¹¹ พระเจ้าตรัสกับเขาว่า "เราคือพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ จะเกิดผลและเพิ่มทวีคูณ ชนชาติหนึ่งและบรรดาประชาชาติจะออกมาจากเจ้า และกษัตริย์หลายพระองค์จะอยู่ท่ามกลางเชื้อสายทั้งหลายของเจ้า" ¹² แผ่นดินที่เราได้ให้แก่อับราฮัมและอิสอัค เราจะประทานให้แก่เจ้า แก่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้าที่จะเกิดมาภายหลังเจ้า เราจึงประทานแผ่นดินนั้นให้ด้วย"

¹³ พระเจ้าได้เสด็จขึ้นไปจากเขาจากสถานที่ซึ่งพระองค์ตรัสกับเขา ¹⁴ ยาโคบได้ตั้งเสาในสถานที่นั้นที่พระเจ้าได้ตรัสกับเขา คือเสาหินต้นหนึ่ง เขาเทเครื่องดื่มบูชาเหนือเสานั้นและเทน้ำมันบนเสานั้น ¹⁵ ยาโคบเรียกชื่อสถานที่นั้นที่พระเจ้าตรัสกับเขาว่าเบรเอล

¹⁶ พวกเขาเดินทางจากเบรเอล ในขณะที่พวกเขายังอยู่ห่างจากเอฟราธาห์ ราเชลก็เจ็บครรภ์จะคลอดบุตร นางเจ็บครรภ์มาก ¹⁷ ในขณะที่นางใกล้จะคลอดแล้วนั้น นางผดุงครรภ์พูดกับนางว่า "อย่ากลัว เพราะว่าบัดนี้เจ้าจะได้บุตรชายอีกคน" ¹⁸ ขณะที่นางกำลังจะตาย ด้วยลมหายใจเฮือกสุดท้ายนางตั้งชื่อเขาวาเบนโอนี แต่บิดาของเขาได้เรียกเขาวาเบนยามิน ¹⁹ ราเชลได้เสียชีวิต และถูกฝังไว้ระหว่างทางไปยังเอฟราธาห์ (นั่นคือ เบรเลเฮม)

²⁰ ยาโคบได้ตั้งเสาบนหลุมศพของนาง เป็นเครื่องหมายหลุมศพของราเชลมาถึงทุกวันนี้ ²¹ อิสราเอลเดินทางต่อไป และตั้งเต็นท์ของเขาทางใต้ของหอคอยของฝูงสัตว์

²² ขณะที่อิสราเอลกำลังอาศัยอยู่ในแผ่นดินนั้น รูเบนได้หลับนอนกับบิลฮาห์ ภรรยาหน้าของบิดาของเขา และอิสราเอลก็ทราบเรื่องนี้ บัดนี้ยาโคบบมีบุตรชายสิบสองคน ²³ บุตรชายทั้งหลายของเขที่เกิดขึ้นจากเลอาห์ คือรูเบน บุตรชายหัวปีของยาโคบ และสิเมโอน เลวี ยูดาห์ อิสสาคาร์ และเศบูลุน ²⁴ บุตรชายทั้งหลายของเขที่เกิดขึ้นจากราเชล คือโยเซฟ และเบนยามิน ²⁵ บุตรชายทั้งหลายของเขที่เกิดขึ้นจากบิลฮาห์ หญิงรับใช้ของราเชล คือดานและนัฟทาลี ²⁶ พวกบุตรชายของซิลปาห์ หญิงรับใช้ของเลอาห์ คือกาดและอาเชอร์ ทั้งหมดเหล่านี้คือพวกบุตรชายของยาโคบ ผู้ที่เกิดแก่เขาในปิดดานอาร์ม

²⁷ ยาโคบมาหาอิสอัค บิดาของเขาที่บีมเร ที่เมืองศิริยาการบา (เมืองเดียวกับเฮโบรน) ที่อับราฮัมและอิสอัคอาศัยอยู่ ²⁸ อิสอัคมีชีวิตอยู่หนึ่งร้อยแปดสิบปี ²⁹ อิสอัคได้สิ้นลมหายใจและสิ้นชีวิต และถูกรวบรวมไว้กับบรรพบุรุษทั้งหลายของเขา เป็นผู้ชายที่แก่ห่อมมาก เอชาวและยาโคบบุตรชายทั้งหลายของเขาได้ฝังเขาไว้

Chapter 36

¹ คนเหล่านี้คือบรรดาเชื้อสายของเอซาว (ซึ่งถูกเรียกว่าเอโดมด้วย) ² เอซาวได้รับเอาคนคานาอันมาเป็นภรรยาของเขาหลายคน คนเหล่านี้ที่เป็นภรรยาทั้งหลายของเขาคือ อาดาร์บุตรหญิงของเอโลนคนฮิตไทต์ โอโฮสิบามาร์บุตรหญิงของอานาห์ หลานสาวของศิเบโอนคนฮิโตะ ³ และบาเสมัทบุตรหญิงของอิชมาเอล น้องสาวของเบนยาอิม ⁴ อาดาร์ให้กำเนิดเอลีฟัสแก่เอซาว และบาเสมัทให้กำเนิดเรอูเอล ⁵ โอโฮสิบามาร์ให้กำเนิดเยอูช ยาลาม และโคราร์ คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของเอซาวผู้ซึ่งได้เกิดเขาเป็นแผ่นดินคานาอัน

⁶ เอซาวได้นำเอาภรรยาทั้งหลายของเขา บุตรชายทั้งหลายของเขา บุตรหญิงทั้งหลายของเขา และสมาชิกครัวเรือนทั้งหมดของเขา ฟองสัตว์เลี้ยงของเขา สัตว์ทั้งหมดของเขา และทั้งหมดที่เขาครอบครองเป็นเจ้าของซึ่งเขาเสาะหารวบรวมมาได้ในแผ่นดินคานาอัน และเข้าไปในแผ่นดินหังไกลจากยาโคบน้องชายของเขา ⁷ เขาทิ้งอย่างนี้เพราะว่าภริยานี้ของพวกเขามีมากมายเกินกว่าที่พวกเขาจะอยู่ด้วยกันได้ ที่ดินที่พวกเขาอาศัยอยู่ไม่สามารถรองรับพวกเขาได้เพราะฟองสัตว์เลี้ยงของพวกเขา ⁸ ดังนั้นเอซาวซึ่งเป็นที่รู้จักว่าเอโดมจึงได้ตั้งถิ่นฐานในดินแดนเทือกเขาเสอีร์

⁹ คนเหล่านี้คือบรรดาเชื้อสายทั้งหลายของเอซาว บรรพบุรุษของคนเอโดมในดินแดนเทือกเขาเสอีร์ ¹⁰ เหล่านี้คือบรรดาชื่อของบุตรชายทั้งหลายของเอซาว เอลีฟัสบุตรชายของอาดาร์ ภรรยาของเอซาว เรอูเอลบุตรชายของบาเสมัท ภรรยาของเอซาว ¹¹ บุตรชายทั้งหลายของเอลีฟัสคือ เทมาน โอมาร์ เศโฟ ทากาม และเคนิส ¹² ทิมนา ภรรยาของคนหนึ่งชื่อเอลีฟัส บุตรชายของเอซาวได้ให้กำเนิดอามาลิข คนเหล่านี้คือหลานชายทั้งหลายของอาดาร์ ภรรยาของเอซาว ¹³ คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของเรอูเอล คือนาหาค เศราห์ ชัมมาร์ และมิสซาร์ คนเหล่านี้เป็นหลานชายทั้งหลายของบาเสมัท ภรรยาของเอซาว

¹⁴ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของโอโฮสิบามาร์ ภรรยาของเอซาวผู้ซึ่งเป็นบุตรหญิงของอานาห์ และเป็นหลานสาวของศิเบโอน นางได้ให้กำเนิดเยอูช ยาลาม และโคราร์แก่เอซาว ¹⁵ คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลทั้งหลายท่ามกลางบรรดาเชื้อสายของเอซาว บรรดาเชื้อสายของเอลีฟัส บุตรชายหัวปีของเอซาว เทมาน โอมาร์ เศโฟ เคนิส ¹⁶ โคราร์ ทากาม และอามาลิข คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลสืบเชื้อสายจากเอลีฟัสในแผ่นดินของเอโดม พวกเขาเป็นหลานชายทั้งหลายของอาดาร์

¹⁷ คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลทั้งหลายจากเรอูเอล บุตรชายของเอซาว คือนาหาค เศราห์ ชัมมาร์ มิสซาร์ คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลสืบเชื้อสายมาจากเรอูเอลในแผ่นดินแห่งเอโดม พวกเขาเป็นหลายชายของบาเสมัท ภรรยาของเอซาว ¹⁸ คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลของโอโฮสิบามาร์ ภรรยาของเอซาว คือเยอูช ยาลาม โคราร์ คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลสืบเชื้อสายจากภรรยาของเอซาว คือโอโฮสิบามาร์ บุตรหญิงของอานาห์ ¹⁹ คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของเอซาว และเป็นวงศ์ตระกูลทั้งหลายของพวกเขา

²⁰ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของเสอีร์คนโฮรี ผู้ที่อยู่อาศัยของแผ่นดินนั้น คือโลกาน โซบาล ศิเบโอน อานาห์ ²¹ ดีโซน เอเซอร์ และดีซาน คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลของคนโฮรี ผู้ที่อยู่อาศัยของเสอีร์ในแผ่นดินเอโดม ²² บุตรชายทั้งหลายของโลกานคือ โฮรี และเฮมาน และทิมนา น้องสาวของโลกาน ²³ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของโซบาล คืออัลวาน มานาหาค เฮบาล เซโฟ และโอบัน

²⁴ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของศิเบโอน คืออัยยาร์ และอานาห์ นีคืออานาห์ผู้ที่พบน้ำพุร้อนในถิ่นทุรกันดารในขณะที่เขากำลังเลี้ยงฝูงลาของศิเบโอนบิดาของเขา ²⁵ คนเหล่านี้เป็นบุตรของอานาห์ คือดีโซน และโอโฮสิบามาร์ บุตรหญิงของอานาห์ ²⁶ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของดีโซน คือเฮมดาน เฮซบัน อีรราน และเศรา

²⁷ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของเอเซอร์ คือบิลฮาน ศาวาน และอาซัน ²⁸ คนเหล่านี้เป็นบุตรชายทั้งหลายของดีซาน คืออูซ และอาร์ัน ²⁹ คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลทั้งหลายของคนโฮรี คือโลกาน โซบาล ศิเบโอน และอานาห์ ³⁰ ดีโซน เอเซอร์ ดีซาน คนเหล่านี้เป็นวงศ์ตระกูลของคนโฮรี ตามบัญชีวงศ์ตระกูลของพวกเขาในแผ่นดินเสอีร์

³¹ คนเหล่านี้เป็นกษัตริย์ทั้งหลายผู้ที่ปกครองแผ่นดินเอโดมก่อนกษัตริย์ใดๆ จะมาปกครองเหนือคนอิสราเอล ³² คือ เบลาบบุตรชายของเบโอรได้ปกครองเอโดม และชื่อเมืองของเขาชื่อ ดินฮาบาห์ ³³ เมื่อเบลาลิ้นชีวิต จากนั้นโยยับบุตรชายของเศราห์แห่งโบธราห์ได้ปกครองแทนเขา ³⁴ เมื่อโยยับสิ้นชีวิต หุซามคนของแผ่นดินเทมานได้ขึ้นมาปกครองแทนเขา

³⁵ เมื่อหุซามได้สิ้นชีวิต อาดัมบุตรชายของเบดัดผู้รับชบะคนมีเดียในแผ่นดินโมอับได้ปกครองแทนเขา ชื่อเมืองของเขา คือเมืองอาวีร์ ³⁶ เมื่ออาดัมสิ้นชีวิต จากนั้นสัมลาร์แห่งมัสเรคาห์ได้ปกครองแทนเขา ³⁷ เมื่อสัมลาร์สิ้นชีวิต จากนั้นซาอูลแห่งเรโหโบกที่อยู่ข้างแม่น้ำได้ปกครองแทนเขา ³⁸ เมื่อซาอูลสิ้นชีวิต จากนั้นบาอัลฮานันบุตรชายของอัครโบร์ได้ปกครองแทนเขา ³⁹ เมื่อบาอัลฮานันบุตรชายของอัครโบร์สิ้นชีวิต จากนั้นฮาดาร์ได้ปกครองแทนเขา ชื่อเมืองของเขาชื่อ ปาอู ภรรยาของเขาชื่อว่า เมเหกาเบล บุตรหญิงของมัทเรด หลานสาวของเมซาห์

⁴⁰ เหล่านี้คือชื่อทั้งหลายของพวกเขาหัวหน้าตระกูลจากบรรดาเชื้อสายทั้งหลายของเอซาวตามวงศ์ตระกูลของพวกเขา และถิ่นฐานของพวกเขา โดยชื่อทั้งหลายของพวกเขา คือทิมนา อัลวาร์ เฮเรท ⁴¹ โอโฮสิบามาร์ เอลาห์ ปิโนน ⁴² เคนิส เทมาน มิซซาร์ ⁴³ มัคดีเอล และอีราน คนเหล่านี้เป็นหัวหน้าวงศ์ตระกูลของเอโดม ตามการตั้งถิ่นฐานของพวกเขาในดินแดนที่พวกเขาได้ครอบครอง นีคือเอซาวบรรพบุรุษของคนเอโดม

Chapter 37

¹ ยาโคบอาศัยอยู่ในแผ่นดินที่ซึ่งบิดาของเขาจำลางอาศัยอยู่ คือในแผ่นดินคานาอัน ² เหล่านี้เป็นเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับยาโคบ โยเซฟเป็นชายหนุ่มอายุสิบเจ็ดปี เป็นผู้ดูแลฝูงสัตว์กับพวกพี่ชายของเขา เขาอยู่กับบุตรชายทั้งหลายของบิลฮาห์ และบุตรชายทั้งหลายของสิลาปาห์ ภรรยาทั้งหลายของบิดา โยเซฟนำสิ่งที่ไม่ได้เกี่ยวกับพวกเขาทั้งหลายมาบอกให้บิดาของพวกเขาฟัง

³ อัสราเอลจึงรักโยเซฟมากกว่าบุตรชายทั้งหมดของเขา เพราะว่าเขาเป็นบุตรชายที่เกิดมาในวัยชราของเขา เขาได้ตัดเสื้อผ้าที่สวยงามให้เขา ⁴ พวกพี่ชายของเขาเห็นว่าบิดาของพวกเขา รักเขามากกว่าพี่ชายทั้งหมดของเขา พวกเขาเกลียดเขาและไม่พูดอย่างจริงใจต่อเขา

⁵ โยเซฟฝัน และเขابอกความฝันนั้นแก่พวกพี่ชายของเขา พวกเขาจึงเกลียดโยเซฟมากยิ่งขึ้น ⁶ โยเซฟพูดกับพวกเขาว่า "ขอโปรดฟังความฝันที่ฉันฝัน ⁷ ดูเถิดพวกเราจำลางมัดฟ่อนข้าวในทุ่งนา และดูเถิดฟ่อนข้าวของฉันตั้งขึ้นยืนอยู่ นี่แน่ฟ่อนข้าวของพวกเขาได้เข้ามาล้อมรอบและโค้งคำนับให้กับฟ่อนข้าวของฉัน" ⁸ พวกพี่ชายพูดกับเขาว่า "เจ้าจะปกครองเหนือพวกเราจริงๆ หรือ? เจ้าจะปกครองพวกเราจริงหรือ?" พวกเขาเกลียดโยเซฟมากยิ่งขึ้นเพราะความฝันของเขา และคำพูดของเขา

⁹ โยเซฟได้ฝันอีกครั้ง และบอกความฝันนั้นแก่พวกพี่ชาย เขาพูดว่า "นี่แน่ ฉันได้ฝันอีกเรื่องหนึ่ง คือดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์และดวงดาวสิบเอ็ดดวงโค้งคำนับให้ฉัน" ¹⁰ เขابอกเรื่องนี้แก่บิดาของเขาเหมือนที่ได้บอกกับพวกพี่ชายของเขา และบิดาของเขาจึงตำหนิเขา และพูดกับเขาว่า "ความฝันนี้ที่เจ้าฝันคืออะไร? มารดาของเจ้าและเรา และพี่ชายทั้งหลายของเจ้าจะเข้ามาเพื่อโค้งคำนับถึงพื้นต่อเจ้าหรือ?" ¹¹ พวกพี่ชายของเขาก็อิจฉาเขา แต่บิดาของเขาเก็บเรื่องนี้ไว้ใจ

¹² พวกพี่ชายของเขาไปเลี้ยงฝูงสัตว์ของบิดาที่เชเม ¹³ อัสราเอลพูดกับโยเซฟว่า "พวกพี่ชายของเจ้ากำลังไปเลี้ยงฝูงสัตว์ที่เชเมมิใช่หรือ? มาที่นี่เถะ และเราจะส่งเจ้าไปหาพวกเขา" โยเซฟตอบเขาว่า "ฉันพร้อมแล้ว" ¹⁴ อัสราเอลพูดกับเขาว่า "จงไปเถยวนี้ ไปดูสิว่าพวกพี่ชายของเจ้ากับพวกฝูงสัตว์อยู่สบายดีกับไหม และกลับมาแจ้งเรา" ดังนั้นยาโคบจึงส่งเขาออกไปจากหุบเขาเฮโบน และโยเซฟก็ไปยังเชเม

¹⁵ ผู้ชายคนหนึ่งพบโยเซฟ ดูเถิด โยเซฟกำลังเดินไปมาในท้องทุ่ง ผู้ชายคนนั้นถามเขาว่า "เจ้ามองหอะไรอยู่หรือ?" ¹⁶ โยเซฟตอบว่า "ฉันกำลังหาพวกพี่ชายของฉัน ขอได้โปรดบอกฉันหน่อยว่าพวกเขาจำลางเลี้ยงฝูงสัตว์อยู่ที่ไหน" ¹⁷ ผู้ชายคนนั้นตอบว่า "พวกเขาเพิ่งไปจากที่นี่ ฉันได้ยินพวกเขาพูดกันว่า 'ให้พวกเราไปยังเมืองโดธานกันเถะ'" โยเซฟไปตามหาพวกพี่ชายของเขา และพบพวกเขาที่เมืองโดธาน

¹⁸ พวกเขาเห็นเขามาแต่ไกล และก่อนที่เขาจะเข้ามาใกล้พวกเขา พวกเขาวางแผนเพื่อที่จะฆ่าเขา ¹⁹ พวกพี่ชายของเขาพูดกันว่า "ดูสิ เจ้าคนช่างฝันกำลังมา" ²⁰ มาเถยวนี้ ให้พวกเราฆ่าเขา และทิ้งเขาไว้ที่บ่อเหล่านี้สักบ่อหนึ่ง เราจะพูดว่า 'สัตว์ป่าได้กัดกินเขา' เราจะดูว่าแล้วความฝันของเขาจะเป็นอย่างไร"

²¹ รูเบนได้ยินและช่วยเหลือเขาจากมือของพวกเขา เขาพูดว่า "อย่าให้เราเอาชีวิตของเขา" ²² รูเบนพูดกับพวกเขาว่า "อย่าให้เลือดไหลเลย โยเนหลงในบ่อในถิ่นทุรกันดารนี้เถะ แต่อย่าลงมือกับเขาเลย" นั่นคือเขาจะช่วยเหลือโยเซฟจากมือของพวกเขาเพื่อที่จะนำเขากลับไปหาบิดาของเขา ²³ เมื่อโยเซฟมาถึงพวกพี่ชายของเขา พวกเขาจับเขาถอดเสื้อผ้าที่สวยงามออก ²⁴ พวกเขาจับเขาโยนลงในบ่อ บ่อนั้นว่างเปล่าไม่มีน้ำ

²⁵ พวกเขา นั่งลงเพื่อจะกินอาหาร พวกเขาเหลือบตาขึ้นมองดู และนี่แน่มีการวางของคนอิชมาเอลกำลังมาจากกิเลอาด พร้อมกับฝูงอูฐของพวกเขา บรรทุกเครื่องเทศ และน้ำมันพืชที่มีกลิ่นหอม และยางไม้หอม พวกเขาจำลางเดินทางบรรทุกสินค้านำลงไปยังอียิปต์ ²⁶ ยูดาห์พูดกับพี่น้องทั้งหลายของเขาว่า "จะมีประโยชน์อะไรถ้าเราจะฆ่าพี่น้องชายของเราและปกปิดเลือดของเขา? ²⁷ มาเถะ ให้เราขายเขาให้กับคนอิชมาเอล และอย่ายื่นมือออกทำอะไรเขา เพราะเขาคือน้องของเรา เป็นเลือดเนื้อของเรา" พวกพี่น้องทั้งหลายของเขาก็ตอบรับฟังเขา ²⁸ พ่อค้าคนมีเดียผ่านมา พวกพี่ชายของเขาดูโยเซฟขึ้นมา และยกเขาออกมาจากบ่อนั้น พวกเขาขายโยเซฟให้กับคนอิชมาเอลเป็นเงินยี่สิบแผ่น คนอิชมาเอลพาโยเซฟไปยังอียิปต์

²⁹ รูเบนกลับไปบ่อนั้น และดูเถิด โยเซฟไม่ได้อยู่ในบ่อนั้น เขาได้ฉีกเสื้อผ้าของเขา ³⁰ เขากลับไปหาพวกน้องของเขา และพูดว่า "เด็กนั้นไม่ได้อยู่ที่นั่น และ ฉันจะไปไหนได้?" ³¹ พวกเขาฆ่าแพะตัวหนึ่ง และจากนั้นเอาเสื้อผ้าของโยเซฟมา และจุ่มลงในเลือดนั้น ³² แล้วพวกเขานำมันไปให้บิดาของพวกเขาและพูดว่า "เราได้พบสิ่งนี้ ขอโปรดดูเถิดว่ามันเป็นเสื้อผ้าของบุตรชายของท่านหรือไม่" ³³ ยาโคบจำได้ และพูดว่า "มันเป็นเสื้อผ้าบุตรชายของเรา สัตว์ป่าได้กัดกินเขา โยเซฟถูกฉีกเป็นชิ้นๆแน่แล้ว"

³⁴ ยาโคบฉีกเสื้อผ้าของเขาและสวมเสื้อผ้ากระสอบเหนือบริเวณสะโพก เขาค่ำครวญถึงบุตรชายของเขาหลายวัน ³⁵ บุตรชายและบุตรหญิงทั้งหมดของเขาได้ลุกขึ้นมาปลอบใจเขา แต่เขาปฏิเสธที่จะรับการปลอบโยน เขาพูดว่า "ที่จริงแล้ว ฉันจะลงไปยังที่ที่อยู่ของคนตายร้องไห้ คร่ำครวญถึงบุตรชายของฉัน" บิดาของเขาร้องไห้ถึงเขา ³⁶ คนมีเดียขายเขาในอียิปต์ ให้กับโปทิฟาร์ ข้าราชการของฟารโธห์ ซึ่งเป็นหัวหน้าราชวงศ์

Chapter 38

¹ ในเวลานั้นยูดาห์ได้ไปจากพวกพี่น้องของเขา และไปอยู่กับคนอดุลลามชื่อฮิราห์ ² เขาพบหญิงสาวชาวคานาอันบิดาของหญิงนั้นชื่อซูวา เขาแต่งงานกับนาง และได้หลับนอนกับนาง

³ นางตั้งครรภ์และมีบุตรชาย เขาถูกตั้งชื่อว่า เอร์ ⁴ นางตั้งครรภ์อีกครั้งและมีบุตรชายอีกคนหนึ่ง นางเรียกชื่อเขาว่า โอนัน ⁵ นางมีบุตรชายอีกคนหนึ่งและเรียกชื่อเขาว่า เซราห์ นางให้กำเนิดเขาที่เคชับ

⁶ ยูดาห์หาภรรยาคนหนึ่งให้เอร์ บุตรชายหัวปีของเขา นางชื่อทามาร์ ⁷ เอร์บุตรชายหัวปีของยูดาห์เป็นคนชั่วร้ายในสายพระเนตรของพระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์ทรงประหารชีวิตเขา

⁸ ยูดาห์พูดกับโอนันว่า "จงไปหลับนอนกับพี่สะใภ้ของเจ้า จงทำหน้าที่น้องชายของสามีแก่นาง และให้กำเนิดบุตรเพื่อพี่ชายของเจ้า" ⁹ โอนันรู้ว่าเด็กนั้นจะไม่ใช่ของเขา เมื่อไรก็ตามที่เขาหลับนอนกับพี่สะใภ้ของเขา เขาก็ให้น้ำกามตกดินดังนั้นเขาจึงไม่มีบุตรสำหรับพี่ชายของเขา ¹⁰ สิ่งที่เขาทำเป็นสิ่งชั่วร้ายในสายพระเนตรของพระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์จึงทรงประหารชีวิตเขาด้วย ¹¹ จากนั้นยูดาห์พูดกับทามาร์ บุตรสะใภ้ของเขาว่า "จงอยู่อย่างแม่นายในบ้านของบิดาเจ้าจนกว่าเซราห์ บุตรชายของเราจะเติบโตใหญ่" เพราะเขากล่าวว่า "เขาจะตายเหมือนพวกพี่ชายของเขาด้วย" ทามาร์จึงจากไปและอาศัยอยู่ในบ้านของบิดาของนาง

¹² หลังจากนั้นเป็นเวลานาน บุตรหญิงของซูวา ภรรยาของยูดาห์เสียชีวิต ยูดาห์ได้รับการปลอมประโลมและไปหาคนตัดขนแกะของเขาที่ทิมนาร์ เขาและเพื่อนของเขา คือฮิราห์คนอดุลลาม ¹³ ทามาร์ได้รับการบอกกล่าวว่า "ดูเถิด บิดาของสามีกำลังไปทิมนาร์ เพื่อตัดขนแกะของเขา" ¹⁴ นางเปลี่ยนชุดหญิงม่ายของนาง และห่มตัวนางเองด้วยผ้าคลุมหน้า และปกคลุมตัวนางเอง นางนั่งที่ประตูของบ้านเอนอาธิม ซึ่งอยู่ข้างถนนไปยังบ้านทิมนาร์ เพราะนางเห็นว่าเซราห์นั้นได้เติบโตแล้ว แต่นางยังไม่ได้ถูกมอบให้เป็นภรรยาของเขา

¹⁵ เมื่อยูดาห์เห็นนาง เขาคิดว่านางคือโสเภณีเพราะว่านางปิดบังใบหน้าของนาง ¹⁶ เขาเข้าไปหานางที่ข้างทาง และพูดว่า "มาเถิด ขอให้เรากลับนอนกับเจ้า" เพราะเขาไม่รู้ว่านางคือบุตรสะใภ้ของเขา และนางพูดว่า "ท่านจะหลับนอนกับฉัน ท่านจะให้อะไรแก่ฉัน?" ¹⁷ เขาพูดว่า "เราจะส่งแพะหนุ่มจากฝูงมาให้เจ้าหนึ่งตัว" นางถามว่าท่านจะให้ของมัดจำไว้ก่อนจนกว่าจะส่งลูกแพะมาได้ไหม ¹⁸ เขากล่าวว่า "เราจะให้อะไรเป็นหลักประกันแก่เจ้าได้?" นางตอบว่า "ขอตราของท่านและเชือก และไม้เท้าที่อยู่ในมือท่านเป็นหลักประกัน" เขาให้สิ่งเหล่านั้นแก่นางและหลับนอนกับนาง และนางก็ตั้งครรภ์กับเขา

¹⁹ นางลุกขึ้นและจากไป นางเอาผ้าคลุมหน้าออก และสวมใส่เสื้อผ้าหญิงม่ายของนาง ²⁰ ยูดาห์ส่งแพะหนุ่มจากฝูงไปกับเพื่อนของเขาคนอดุลลามเพื่อที่จะรับของประกันคืนจากมือของหญิงนั้น แต่เขาหานางไม่พบ ²¹ แล้วคนอดุลลามถามบรรดาผู้ชายของสถานที่นั้นว่า "หญิงโสเภณีที่เคยอยู่ที่เอนอาธิม ที่ริมทางนี้อยู่ที่ไหน?" พวกเขาตอบว่า "ไม่เคยมีโสเภณีที่นี่" ²² เขาก็กลับไปหายูดาห์และพูดว่า "ฉันหานางไม่พบ พวกผู้ชายของที่นี่พูดด้วยว่า 'ไม่เคยมีโสเภณีที่นี่'" ²³ ยูดาห์พูดว่า "ให้นางเก็บสิ่งของต่างๆ ไว้ เพื่อที่เราจะไม่ต้องอับอาย ที่จริงเราส่งแพะหนุ่มนี้ไป แต่ท่านหานางไม่พบ"

²⁴ หลังจากนั้นประมาณสามเดือนมีคนมาบอกยูดาห์ว่า "ทามาร์บุตรสะใภ้ของท่านได้เป็นโสเภณี และจริงๆ นางได้ตั้งครรภ์เพราะเหตุนี้" ยูดาห์พูดว่า "จงนำนางมาที่นี่ และเผานางเสีย" ²⁵ เมื่อนางถูกนำออกมา นางส่งข้อความถึงบิดาของสามีนางว่า "ฉันตั้งครรภ์กับผู้ชายซึ่งเป็นเจ้าของสิ่งเหล่านี้" นางพูดว่า "ขอได้โปรดพิจารณาเถิดว่าใครเป็นเจ้าของสิ่งเหล่านี้ ตราและเชือก และไม้เท้านี้" ²⁶ ยูดาห์จำสิ่งเหล่านี้ได้ และพูดว่า "นางมีความชอบธรรมมากกว่าเรา ตั้งแต่เราไม่ได้ยกนางให้เป็นภรรยาของเซราห์ บุตรชายของเรา" และเขาไม่ได้หลับนอนกับนางอีก

²⁷ อยู่มาเมื่อถึงกำหนดที่นางจะให้กำเนิดบุตร ดูเถิด มีบุตรฝาแฝดอยู่ในครรภ์ของนาง ²⁸ เมื่อถึงเวลาคลอด คนหนึ่งได้ยื่นมือออกมา และนางผดุงครรภ์เอาด้ายสีแดง และผูกที่มือของเขา และพูดว่า "คนนี้ออกมาก่อน" ²⁹ แต่เขาถึงมือของเขากลับเข้าไป และดูเถิดน้องชายของเขาออกมาก่อน นางผดุงครรภ์พูดว่า "เจ้าแหวกออกมาอย่างไร?" ดังนั้นเขาจึงถูกเรียกชื่อว่า เปเรศ ³⁰ จากนั้นพี่ชายของเขาจึงออกมา คือคนที่มีด้ายสีแดงผูกติดมือ และเขาถูกเรียกชื่อว่า เซราห์

Chapter 39

¹ โยเซฟถูกนำลงไปยังอียิปต์ โปทิฟาร์คนอียิปต์ ผู้บัญชาการราชวังของครีษัณ ข้าราชการของฟาโรห์ซื้อเขาจากคนอิชมาเอล ผู้ซึ่งนำเขาลงมาที่นี่ ² พระยาห์เวห์สถิตอยู่กับโยเซฟและเขากลายเป็นผู้ชายที่ประสบความสำเร็จ เขาอาศัยอยู่ในบ้านของเจ้านายคนอียิปต์ของเขา

³ เจ้านายของเขาเห็นว่าพระยาห์เวห์สถิตกับเขาและพระยาห์เวห์ทรงกระทำให้ทุกสิ่งที่เขากำหนดประสบความสำเร็จ ⁴ โยเซฟเป็นที่ชอบในสายตาของเขา เขารับใช้โปทิฟาร์ โปทิฟาร์ให้โยเซฟจัดการดูแลบ้านของเขา และทุกสิ่งที่เขาเป็นเจ้านายของเขา เขาให้โยเซฟดูแลทุกสิ่ง

⁵ อยู่มาหลังจากที่เขาให้โยเซฟจัดการดูแลบ้านของเขา และทุกสิ่งที่เขาเป็นเจ้านายของเขา ที่พระยาห์เวห์ช่วยพรบ้านคนอียิปต์นั้นเพราะโยเซฟ พระพรของพระยาห์เวห์มีอยู่ในทุกสิ่งที่โปทิฟาร์มีในบ้านและในท้องทุ่ง ⁶ โปทิฟาร์ให้ทุกสิ่งที่เขามีให้อยู่ภายใต้การดูแลของโยเซฟ เขาไม่ต้องคิดอะไรนอกจากอาหารที่เขาจะกิน ดูแลโยเซฟเป็นหนุ่มหล่อและมีเสน่ห์

⁷ หลังจากนั้นภรรยาของเจ้านายของเขามีความปรารถนาในโยเซฟ นางพูดว่า “มาหลับนอนกับฉันสิ” ⁸ แต่เขาได้ปฏิเสธ และพูดกับภรรยาของเจ้านายของเขาว่า “ดูเถิด เจ้านายของข้าพเจ้าไม่ได้สนใจว่าข้าพเจ้าทำอะไรในบ้านนี้ และเขาได้มอบทุกสิ่งที่เขาเป็นเจ้านายให้อยู่ภายใต้การดูแลของข้าพเจ้า ⁹ ไม่มีใครในบ้านนี้ที่ใหญ่ไปกว่าข้าพเจ้า เขาไม่ได้หวงอะไรไว้จากข้าพเจ้า ยกเว้นท่าน เพราะท่านคือภรรยาของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทำสิ่งที่ชั่วร้ายที่ใหญ่หลวงนี้ และทำบาปต่อพระเจ้าได้อย่างไร?”

¹⁰ นางพูดกับโยเซฟวันแล้ววันเล่า แต่เขาปฏิเสธที่จะหลับนอนกับนางหรืออยู่กับนาง ¹¹ อยู่มาวันหนึ่งเมื่อเขาเข้าไปในบ้านเพื่อที่จะทำงานของเขา ไม่มีผู้ชายของบ้านอยู่ที่นั่นในบ้านนั้น ¹² นางจับตัวเขาด้วยเสื้อผ้านางและพูดว่า “จงหลับนอนกับฉันสิ” เขาก็งเสื้อผ้านางไว้บนมือนาง หนีไป และออกไปข้างนอก

¹³ เมื่อนางได้เห็นว่าเขาก็งเสื้อผ้านางไว้บนมือของนางและหนีออกไปข้างนอก ¹⁴ นางได้เรียกพวกผู้ชายของบ้านนางและบอกพวกเขาว่า “ดูสิ โปทิฟาร์นำคนอิชมาเอลมาเพื่อจะทำหยาบคายต่อเรา เขาเข้ามาหาฉันเพื่อที่จะหลับนอนกับฉัน แต่ฉันกรีดร้องขึ้น ¹⁵ เมื่อเขาได้ยินฉันกรีดร้อง เขาได้ก็งเสื้อผ้านางไว้กับฉัน หนีไป และออกไปข้างนอก”

¹⁶ นางวางเสื้อผ้านางไว้ข้างๆ นางจนกระทั่งเจ้านายของเขาเข้าบ้านมา ¹⁷ นางบอกเขาอย่างนี้ว่า “คนรับใช้ฮิบรูผู้ที่ท่านนำมาให้เรา เข้ามาเพื่อจะทำหยาบคายต่อฉัน ¹⁸ เมื่อฉันกรีดร้อง เขาได้ก็งเสื้อผ้านางไว้กับฉัน และหนีออกไปข้างนอก”

¹⁹ เมื่อเจ้านายของเขาได้ยินเรื่องเล่าที่ภรรยาของเขากล่าว “นี่คือสิ่งที่คนรับใช้ของท่านได้กระทำต่อฉัน” เขาโกรธมาก ²⁰ เจ้านายของโยเซฟนำเขาไปและขังเขาไว้ในคุก สถานที่ซึ่งนักโทษของกษัตริย์ถูกจำจองอยู่ เขาอยู่ในคุกนั้น

²¹ แต่พระยาห์เวห์สถิตกับโยเซฟ และสำแดงพันธสัญญาที่สัตย์ซื่อแก่เขา พระองค์ทรงกระทำให้เขาเป็นที่ชอบในสายตาของผู้คุมนักโทษ ²² ผู้คุมนักโทษมอบนักโทษทั้งหมดให้อยู่ในมือของโยเซฟ ไม่ว่าพวกเขาจะทำอะไรที่นั่น โยเซฟเป็นผู้จัดการทั้งหมด ²³ ผู้คุมนักโทษไม่ต้องกังวลเรื่องใดๆ ที่อยู่ในมือของเขา เพราะว่าพระยาห์เวห์สถิตอยู่กับเขา ไม่ว่าเขาทำอะไร พระยาห์เวห์ก็ทรงทำให้ประสบความสำเร็จ

Chapter 40

¹ หลังจากสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เจ้าพนักงานถวายจอกเสวย และเจ้าพนักงานทำขนมปังได้ทำให้เจ้านายผู้เฒ่า คือกษัตริย์อียิปต์ ² ฟาโรห์ทรงพระพิโรธเจ้านายทั้งสองของพระองค์ คือหัวหน้าคนถวายจอกเสวยและหัวหน้าคนทำขนมปัง ³ พระองค์จึงจองพวกเขาไว้ในบ้านของผู้บัญชาการราชองครักษ์ ในคุกเดียวกันกับที่โยเซฟถูกขังอยู่ ⁴ ผู้บัญชาการราชองครักษ์ให้โยเซฟเป็นคนรับใช้พวกเขา พวกเขาถูกจองจำอยู่มาหลายวัน

⁵ เจ้าพนักงานถวายจอกเสวย และเจ้าพนักงานทำขนมปังของกษัตริย์อียิปต์ ซึ่งถูกจองจำในคุก พวกเขาทั้งสองได้ฝัน แต่ละคนต่างคนต่างฝันในคืนเดียวกัน และความฝันแต่ละความฝันต่างก็มีความหมายของมันเอง ⁶ โยเซฟมาหาพวกเขาในตอนเช้าและเห็นพวกเขา ดูก่อนพวกเขาเป็นทุกข์ ⁷ เขากล่าวกับเจ้าพนักงานของฟาโรห์ซึ่งถูกจองจำอยู่กับเขาในบ้านของเจ้านายของเขา กล่าวว่า “ทำไมวันนี้ดูพวกท่านเป็นทุกข์?” ⁸ พวกเขาตอบแก่เขาว่า “เราทั้งสองได้ฝันแต่ไม่มีใครที่สามารถแก้ความฝันนั้นได้” โยเซฟพูดกับพวกเขาว่า “การแก้ความฝันนั้นไม่ใช่เป็นของพระเจ้าหรือ? ขอโปรดบอกข้าพเจ้าเถิด”

⁹ หัวหน้าเจ้าพนักงานถวายจอกเสวยเล่าความฝันของเขาแก่โยเซฟ เขาพูดกับโยเซฟว่า “ในความฝันของเรา นี้แน่ มีเถาอยู่หน้าเรา ¹⁰ บนเถาอยู่หน้านั้นมีสามกิ่ง มันแตกตา มันแบ่งบาน และเป็นพวงอยู่สูงจอม ¹¹ จอกเสวยของฟาโรห์อยู่ในมือของเรา เราเอาพวงอยู่หน้าและคั้นเอาน้ำใส่ลงในจอกเสวยของฟาโรห์ และเราก็กวายนมที่บนพระหัตถ์ของฟาโรห์”

¹² โยเซฟพูดกับเขาว่า “นี่คือการแก้ความฝันนั้น สามกิ่งหมายถึงสามวัน ¹³ ภายในสามวันฟาโรห์จะยกท่านขึ้นและให้ท่านขึ้นสู่ที่ทำงานของท่าน ท่านจะได้ถวายจอกเสวยของฟาโรห์ในพระหัตถ์ของพระองค์เหมือนเมื่อท่านได้เคยเป็นเจ้าพนักงานถวายจอกเสวย ¹⁴ แต่ขอท่านได้โปรดระลึกถึงข้าพเจ้าเมื่อท่านได้ดีแล้ว และกรุณาแสดงความเมตตาต่อข้าพเจ้า ด้วยการกล่าวถึงข้าพเจ้าให้ฟาโรห์ฟัง และนำข้าพเจ้าออกไปจากที่นี่ ¹⁵ เพราะที่จริงแล้วข้าพเจ้าถูกลักพาตัวมาจากแผ่นดินของคนฮิบรู ที่นี้ข้าพเจ้าก็ไม่ได้ทำอะไรที่สมควรให้พวกเขาจองจำข้าพเจ้าในคุกที่แข็งแรงชนิดนี้”

¹⁶ เมื่อหัวหน้าเจ้าพนักงานทำขนมปังเห็นว่า การแก้ความฝันนั้นเป็นที่น่าสนใจ เขาพูดกับโยเซฟว่า “เราก็กิน ด้วยเหมือนกัน และนี่แน่ มีขนมปังสามตะกร้าอยู่บนศีรษะของเรา ¹⁷ ในตะกร้าบนสุดมีขนมปังอย่างดีทุกชนิดสำหรับฟาโรห์ แต่มีฝูงนกมากินขนมปังในตะกร้าบนศีรษะของเรา”

¹⁸ โยเซฟตอบและพูดว่า “นี่คือคำแก้ความฝัน สามตะกร้าก็คือสามวัน ¹⁹ ภายในสามวันนี้ฟาโรห์จะยกศีรษะของท่านออกจากท่าน และจะแขวนท่านไว้บนต้นไม้ ฝูงนกจะมากินเนื้อท่าน”

²⁰ ในวันที่สามซึ่งเป็นวันพระราชสมภพของฟาโรห์ พระองค์ทรงจัดงานเลี้ยงสำหรับข้าราชการของพระองค์ทุกคน พระองค์ทรงยกหัวหน้าเจ้าพนักงานถวายจอกเสวย และหัวหน้าเจ้าพนักงานทำขนมปังขึ้น ในท่ามกลางข้าราชการทั้งหลายของพระองค์ ²¹ พระองค์ทรงคืนตำแหน่งให้กับหัวหน้าเจ้าพนักงานถวายจอกเสวย ทรงมอบให้เขารับผิดชอบถวายจอกเสวยบนพระหัตถ์ของฟาโรห์อีกครั้ง ²² แต่พระองค์ทรงแขวนคอหัวหน้าเจ้าพนักงานทำขนมปัง เหมือนดังที่โยเซฟได้แก้ความฝันให้พวกเขา ²³ หัวหน้าเจ้าพนักงานถวายจอกเสวยไม่ได้จดจำโยเซฟ และลืมเขา

Chapter 41

¹ เมื่อสิ้นสุดสองปีเต็มนั้น ฟาโรห์ทรงฝันว่า นี่แน่ะ พระองค์ทรงยืนอยู่ริมฝั่งแม่น้ำไนล์ ² นี่แน่ะ มีแม่วัวเจ็ดตัวขึ้นมาจากแม่น้ำไนล์ น่านูและอ้วนพี และพวกมันกินหญ้าท่ามกลางต้นกก ³ ดูเถิด และมีแม่วัวอีกเจ็ดตัวที่ตามขึ้นมาจากแม่น้ำไนล์ น่านุและผอม พวกมันยืนอยู่ข้างๆ กับแม่วัวตัวอื่นๆ บนฝั่งแม่น้ำไนล์ ⁴ จากนั้นพวกแม่วัวที่น่านุและผอมก็ได้กินแม่วัวเจ็ดตัวที่น่านุและอ้วนพีเสีย จากนั้นฟาโรห์ทรงตื่นขึ้น

⁵ จากนั้นพระองค์ก็บรรทมอีก และทรงฝันเป็นครั้งที่สอง ดูเถิด มีต้นข้าวต้นหนึ่ง มีเจ็ดรวงที่สมบูรณ์และดี ⁶ ดูเถิด มีข้าวอีกเจ็ดรวงที่ลีบและไหม้เกรียมเพราะลมตะวันตก จอกขึ้นมา ⁷ ข้าวลีบเจ็ดรวงได้กลืนข้าวสมบูรณ์ และดีทั้งเจ็ดรวง ฟาโรห์ทรงตื่นขึ้น และดูเถิด มันเป็นความฝัน

⁸ ในตอนเช้าพระทัยของพระองค์ก็เป็นทุกข์ พระองค์ทรงส่งคนไปเรียกบรรดานักเล่นกลและนักปราชญ์ของอียิปต์เข้ามาเฝ้า ฟาโรห์ทรงบอกพวกเขาถึงความฝันของพระองค์ แต่ไม่มีใครสามารถแก้ความฝันนั้นให้ฟาโรห์ได้ ⁹ จากนั้นหัวหน้าพนักงานถวายจอกเสวยทูลฟาโรห์ว่า "วันนี้ข้าพระองค์คิดถึงความผิดของข้าพระองค์ ¹⁰ ครั้งที่ฟาโรห์ทรงพิโรธต่อพวกคนรับใช้ของพระองค์ และจงจำข้าพระองค์ในบ้านของผู้บัญชาการราชวงศ์ ครั้น ทั้งหัวหน้าพนักงานทำขนมปังและข้าพระองค์ ¹¹ พวกข้าพระองค์ คือเขาและข้าพระองค์ ได้ฝันในคืนเดียวกัน ต่างคนต่างฝันตามการแก้ความฝันของเขา

¹² มีชายหนุ่มคนหนึ่ง คนรับใช้ของผู้บัญชาการราชวงศ์อยู่ด้วยกับพวกเรา พวกเราได้บอกเขา และเขาได้แก้ความฝันของพวกเราให้พวกเรา เขาก็ได้แก้ความฝันให้พวกเราแต่ละคนตามความฝันของเขา ¹³ เขาแก้ความฝันนั้นให้พวกเรา ฟาโรห์คิดตำแหน่งให้ข้าพระองค์ แต่อีกคนหนึ่งเขาถูกแขวนคอ"

¹⁴ แล้วฟาโรห์ทรงส่งคนไปเรียกโยเซฟ พวกเขาเข้าไปนำเขาออกมาจากเรือนจำ เขาโกนหนวดเคราของเขาเอง เปลี่ยนเสื้อผ้าของเขา และมาเข้าเฝ้าฟาโรห์ ¹⁵ ฟาโรห์ตรัสแก่โยเซฟว่า "เราได้อ่าน ฝันไปใครแก้ความฝันนี้ได้ แต่เราได้ยินเรื่องเกี่ยวกับเจ้า ว่าเมื่อเจ้าได้ยินเรื่องราวความฝัน เจ้าสามารถแก้ความฝันนั้นได้" ¹⁶ โยเซฟทูลตอบฟาโรห์ว่า "ไม่ใช่ข้าพระองค์หรอก แต่เป็นพระเจ้าต่างหากที่จะทรงตอบฟาโรห์ด้วยความชื่นชม"

¹⁷ ฟาโรห์ตรัสกับโยเซฟว่า "ในความฝันของเรา ดูเถิด เราฝันอยู่ริมฝั่งแม่น้ำไนล์ ¹⁸ นี่แน่ะ มีแม่วัวเจ็ดตัวขึ้นมาจากแม่น้ำไนล์ อ้วนพี และสวยงาม และพวกมันกินหญ้าท่ามกลางต้นกก ¹⁹ ดูเถิด มีแม่วัวอีกเจ็ดตัวตามขึ้นมา อ่อนแอ ไม่น่านุเลย และผอมโซ ทั้งแผ่นดินอียิปต์ เราไม่เคยเห็นแม่วัวที่ไม่น่านุเช่นนั้นมาก่อน ²⁰ แม่วัวผอมโซ และไม่น่านุเหล่านี้กินแม่วัวอ้วนพีที่ขึ้นมาตอนแรก ²¹ เมื่อพวกมันกินแม่วัวอ้วนพีเหล่านั้นแล้ว พวกมันก็ยังคงไม่น่านุเหมือนเดิม จากนั้นเราก็ตื่นขึ้น

²² เราได้อ่านอีก และดูเถิด มีรวงข้าวเจ็ดรวงแตกออกมาจากต้นข้าวต้นหนึ่ง เมล็ดสมบูรณ์และดี ²³ นี่แน่ะ มีรวงข้าวอีกเจ็ดรวงแตกออกมาภายหลัง ลีบ เหี่ยวแห้ง และเกรียมด้วยลมตะวันตก ²⁴ รวงข้าวลีบได้กลืนรวงข้าวดีเจ็ดรวงนั้น เรามองความฝันเหล่านี้แก่พวกนักมายากล แต่ไม่มีใครสามารถแก้ความฝันเหล่านี้ให้เราได้"

²⁵ โยเซฟทูลต่อฟาโรห์ว่า "ความฝันทั้งสองของฟาโรห์เป็นเรื่องเดียวกัน พระเจ้าทรงแจ้งให้ฟาโรห์ทราบถึงสิ่งที่พระเจ้าจะทรงกระทำ ²⁶ แม่วัวอ้วนพีเจ็ดตัว คือเจ็ดปี และรวงข้าวสมบูรณ์เจ็ดรวงก็คือเจ็ดปี ความฝันทั้งสองเป็นเรื่องเดียวกัน ²⁷ แม่วัวผอม และไม่น่านุเจ็ดตัวที่ได้ขึ้นมาภายหลัง คือเจ็ดปี และเช่นเดียวกันรวงข้าวลีบ ไหม้เกรียมด้วยลมตะวันตกก็จะเป็นเจ็ดปีแห่งการกันดารอาหาร

²⁸ นั่นคือสิ่งที่ข้าพระองค์ได้ทูลต่อฟาโรห์ ถึงสิ่งที่พระเจ้าจะทรงกระทำ และพระองค์ได้ทรงเปิดเผยต่อฟาโรห์ ²⁹ จงระวังเจ็ดปีแห่งความอุดมสมบูรณ์ที่ยิ่งใหญ่จะเกิดขึ้นทั่วแผ่นดินอียิปต์ ³⁰ เจ็ดปีแห่งการกันดารอาหารจะตามมา และความสมบูรณ์ที่ผ่านมาในแผ่นดินอียิปต์จะถูกกลืนสิ้น และการกันดารอาหารจะทำลายแผ่นดินนั้น ³¹ ความอุดมสมบูรณ์ในแผ่นดินจะไม่ถูกจดจำเพราะการกันดารอาหารที่ติดตามมานั้นรุนแรงอย่างแสนสาหัส

³² ฟาโรห์ได้ฝันซ้ำเพราะว่าพระเจ้าเป็นผู้จะทรงทำให้เกิด และพระเจ้าจะทรงทำให้เกิดขึ้นในเร็วๆ นี้ ³³ ขอให้ฟาโรห์มองหาผู้ชายที่มีความเข้าใจดี และฉลาดสักคนหนึ่ง ตั้งเขาให้ดูแลเหนือแผ่นดินอียิปต์

³⁴ ขอให้ฟาโรห์ทำสิ่งนี้ คือให้พระองค์แต่งตั้งผู้ดูแลเหนือแผ่นดิน ให้พวกเขาเก็บพืชผลของอียิปต์หนึ่งในห้าส่วนไว้ตลอดเจ็ดปีที่อุดมสมบูรณ์นั้น

³⁵ ให้พวกเขาเก็บรวบรวมอาหารทั้งหมดของปีที่อุดมสมบูรณ์ที่กำลังมาและเก็บข้าวด้วยอำนาจของฟาโรห์ เพื่อเป็นอาหารที่จะใช้ในเมื่อถึงหลาย พวกเขาต้องดูแลรักษาไว้ ³⁶ อาหารเหล่านี้จะถูกใช้สำหรับแผ่นดินในช่วงเจ็ดปีแห่งการกันดารอาหารที่จะเกิดขึ้นในแผ่นดินอียิปต์ ด้วยวิธีการนี้ แผ่นดินจะไม่ถูกทำลายด้วยการกันดารอาหาร"

³⁷ คำแนะนำนี้เป็นสิ่งที่ดีในสายตาของฟาโรห์และในสายตาของบรรดาข้าราชการทั้งหมดของพระองค์ ³⁸ ฟาโรห์ตรัสกับพวกข้าราชการของพระองค์ว่า "เราจะสามารถหาผู้ชายเช่นนี้ ที่มีพระวิญญาณของพระเจ้าทรงสถิตอยู่ด้วยได้หรือไม่?" ³⁹ ดังนั้นฟาโรห์จึงตรัสกับโยเซฟว่า "เพราะพระเจ้าทรงสำแดงสิ่งทั้งหมดเหล่านี้แก่เจ้า ไม่มีใครที่มีความเข้าใจและฉลาดเหมือนเจ้า ⁴⁰ เจ้าจะดูแลเราสำนึกของเรา และประชาชนของเรา ทั้งหมดจะถูกปกครองด้วยคำพูดของเจ้า เฉพาะบัลลังก์นี้เท่านั้นที่เราจะใหญ่กว่าเจ้า"

⁴¹ ฟาโรห์ตรัสกับโยเซฟว่า "ดูเถิดเราได้ตั้งเจ้าไว้เหนือแผ่นดินอียิปต์" ⁴² ฟาโรห์ทรงถอดแหวนตราจากพระหัตถ์ของพระองค์และได้สวมใส่ให้กับโยเซฟ พระองค์ได้สวมเสื้อผ้าลินินอย่างดีให้กับเขา และสวมสร้อยทองคำลงบนคอของเขา ⁴³ พระองค์ทรงให้เขาใช้รถม้าคันที่สองที่พระองค์ทรงเป็นเจ้าของ จะมีผู้ชายประภาศไปข้างหน้าเขาว่า "จงคุกเข่าลง" ฟาโรห์ได้ตั้งเขาไว้เหนือแผ่นดินอียิปต์ทั้งหมด

⁴⁴ ฟาโรห์ตรัสกับโยเซฟว่า "เราคือฟาโรห์ และทั่วทั้งแผ่นดินอียิปต์นี้ไม่มีใครที่จะยกมือ หรือยกเท้าของเขาได้ นอกจากเจ้าจะอนุญาต" ⁴⁵ ฟาโรห์ตั้งชื่อให้โยเซฟว่า "ศาเฟนาทปาเนอาห์" พระองค์ประทานอาเสนัท บุตรหญิงของโปทิเฟรา บุโรหิตของเมืองโอนเป็นภรรยาของเขา โยเซฟออกไปทั่วแผ่นดินอียิปต์

⁴⁶ โยเซฟมีอายุสามสิบปี เมื่อเขายืนอยู่ต่อพระพักตร์ฟาโรห์ กษัตริย์อียิปต์ โยเซฟออกไปจากการเข้าเฝ้าฟาโรห์ และออกไปทั่วแผ่นดินอียิปต์ ⁴⁷ ในเจ็ดปีแห่งความอุดมสมบูรณ์แผ่นดินให้ผลผลิตอย่างมากมาย ⁴⁸ ในตลอดเจ็ดปี เขารวบรวมอาหารที่มีทั้งหมดในแผ่นดินอียิปต์และเก็บอาหารนั้นไว้ในเมืองต่างๆ เขาเก็บอาหารของแต่ละเมืองจากท้องทุ่งและพื้นที่รอบๆ เมืองไว้ที่แต่ละเมืองนั้น ⁴⁹ โยเซฟเก็บรักษาข้าวมากมายเหมือนทรายแห่งท้องทะเล มากจนกระทั่งเขาต้องสั่งให้หยุดการกำบัญชีเนื่องจากมันมีมากเกินไปที่จะนับได้

⁵⁰ ก่อนที่ปีแห่งการกีดกันอาหารจะมาถึง โยเซฟมีบุตรชายสองคนซึ่งอาเสนัท บุตรหญิงของโปทิเฟรา บุโรหิตเมืองโอน เป็นผู้ให้กำเนิดแก่เขา ⁵¹ โยเซฟเรียกชื่อบุตรชายหัวปีของเขาว่า มนัสเสห์ เพราะเขากล่าวว่า "พระเจ้าทรงกระทำให้ข้าพเจ้ามีความทุกข์ยากลำบากทั้งหมดของข้าพเจ้า และครีวเรือนทั้งหมดของบิดาข้าพเจ้า" ⁵² เขาเรียกชื่อบุตรชายคนที่สองว่า เอฟราอิม เพราะเขากล่าวว่า "พระเจ้าทรงกระทำให้ข้าพเจ้าเกิดผลในดินแดนแห่งความทุกข์ยากลำบากของข้าพเจ้า"

⁵³ เจ็ดปีแห่งความสมบูรณ์ในแผ่นดินอียิปต์ก็จบสิ้นลง ⁵⁴ เจ็ดปีแห่งการกีดกันอาหารได้เริ่มต้น เหมือนที่โยเซฟได้พูดไว้ เกิดการกีดกันอาหารขึ้นทั่วแผ่นดิน แต่ในแผ่นดินอียิปต์ยังมีอาหาร

⁵⁵ เมื่อเกิดการกีดกันขึ้นทั่วทั้งแผ่นดินอียิปต์ ประชาชนร้องขออาหารจากฟาโรห์ ฟาโรห์ตรัสกับประชาชนอียิปต์ทั้งหมดว่า "จงไปหาโยเซฟ และจงปฏิบัติตามที่เขาพูด" ⁵⁶ การกีดกันอาหารเกิดขึ้นทั่วทั้งแผ่นดิน โยเซฟเปิดอยู่จางทั้งหมด และขายอาหารให้กับคนอียิปต์ เกิดการกีดกันอาหารอย่างรุนแรงในแผ่นดินอียิปต์ ⁵⁷ คนจากทั่วทั้งแผ่นดินมายังอียิปต์เพื่อซื้อข้าวจากโยเซฟ เพราะว่าเกิดการกีดกันอาหารอย่างแสนสาหัสขึ้นทั่วทั้งแผ่นดิน

Chapter 42

¹ บัดนี้ยาโคบรู้ว่ามิชวออยู่ที่ในอียิปต์ เขาพูดกับพวกบุตรชายของเขาว่า “พวกเจ้ามองดูกันและกันทำไม?” ² เขาพูดว่า “ดูนี้ เราได้ยืมว่า ที่ในอียิปต์มีข้าว จงลงไปที่นี่ และซื้อข้าวจากที่นี่มาให้เรา เพื่อที่เราจะได้มีชีวิตอยู่และไม่ตาย” ³ พี่ชายทั้งสิบคนของโยเซฟลงไปซื้อข้าวจากอียิปต์ ⁴ แต่เบนยามิน น้องชายของโยเซฟนั้นยาโคบไม่ได้ส่งไปกับพวกพี่ชายของเขา เพราะเขากลัวว่าเบนยามินจะได้รับอันตราย ⁵ พวกบุตรชายของอิสราเอลเดินทางมาเพื่อที่จะซื้อข้าวเพราะการกันดารอาหารที่เกิดขึ้นในดินแดนคานาอัน

⁶ บัดนี้โยเซฟได้เป็นผู้ปกครองเหนือแผ่นดินนั้น เขาเป็นผู้ขายข้าวให้กับคนทั้งแผ่นดินแต่เพียงผู้เดียว พวกพี่ชายของโยเซฟมาและโค้งคำนับเขา จนหน้าของพวกเขาลงถึงพื้น ⁷ โยเซฟเห็นพวกพี่ชายและจำพวกเขาได้ แต่เขาปกปิดตัวเขาเองจากพวกเขาและพูดอย่างห้าวๆ กับพวกเขา เขาพูดกับพวกเขาว่า “พวกเจ้ามาจากไหน?” พวกเขาตอบว่า “จากแผ่นดินคานาอันเพื่อซื้ออาหาร”

⁸ โยเซฟจำพวกพี่ชายของเขาได้ แต่พวกเขาจำโยเซฟไม่ได้ ⁹ แล้วโยเซฟก็ระลึกถึงความฝันที่เขาได้ฝันเกี่ยวกับพวกเขา และเขาพูดกับพวกเขาว่า “พวกเจ้าเป็นคนสอดแนม พวกเจ้ามาเพื่อที่จะดูส่วนที่ไม่ได้มีการป้องกันของแผ่นดิน”

¹⁰ พวกเขาพูดกับเขาว่า “ไม่ใช่หรือก เจ้านายของข้าพเจ้า พวกคนรับใช้ของท่านมาเพื่อที่จะซื้ออาหาร ¹¹ พวกเราทั้งหมดเป็นบุตรชายร่วมบิดาคนเดียวกัน พวกเราเป็นคนสัตย์ซื่อ พวกคนรับใช้ของท่านไม่ใช่คนสอดแนม”

¹² เขาพูดกับพวกเขาว่า “ไม่ใช่หรือก พวกเจ้ามาเพื่อดูส่วนที่ไม่ได้มีการป้องกันของแผ่นดิน” ¹³ พวกเขาพูดว่า “พวกเรา พวกคนรับใช้ของท่านมีพี่น้องด้วยกันสิบสองคน เป็นพวกบุตรชายร่วมบิดาคนเดียวกันในแผ่นดินคานาอัน ดูเถิดน้องคนสุดท้อง ขณะนี้อยู่กับบิดาของพวกเรา และน้องอีกคนหนึ่งก็ได้เสียชีวิตไปแล้ว”

¹⁴ โยเซฟพูดกับพวกเขา “มันเป็นอย่างไรที่เราได้พบกับพวกเจ้าแล้ว พวกเจ้าเป็นคนสอดแนม ¹⁵ ด้วยเหตุนี้พวกเจ้าต้องถูกตรวจสอบ ฟาโรห์ทรงพระชนม์อยู่ฉันใด พวกเจ้าจะไปจากที่นี่ไม่ได้ นอกจากน้องชายคนสุดท้องของพวกเจ้าจะมานี่ ¹⁶ จงส่งพวกเจ้าคนใดคนหนึ่งให้ไปพาน้องชายของพวกเจ้ามา เพื่อพิสูจน์คำพูดของพวกเจ้าว่าจริงหรือเท็จ และให้ยังพวกเจ้าที่เหลือไว้ในคุก” ¹⁷ เขาจึงจำพวกเขาทั้งหมดไว้เป็นเวลาสามวัน

¹⁸ ในวันที่สาม โยเซฟพบกับพวกเขาว่า “เพราะเราทรงกลัวพระเจ้า จงทำอย่างนี้เพื่อจะมีชีวิตรอด ¹⁹ คือถ้าพวกเจ้าเป็นคนสัตย์ซื่อ ก็ให้พี่น้องคนหนึ่งของพวกเจ้าอยู่ในคุก แต่พวกเจ้าที่เหลือให้นำข้าวกลับไปเพื่อบรรเทาการกันดารอาหารในบ้านพวกเจ้า ²⁰ จงนำน้องชายคนสุดท้องมาหาเรา เพื่อยืนยันคำพูดของพวกเจ้าและพวกเจ้าจะไม่ตาย” ดังนั้นพวกเขาก็ได้ทำตามนั้น

²¹ พวกเขาพูดกันว่า “พวกเรามีความผิดจริงๆ เกี่ยวกับน้องชายของพวกเรา ที่พวกเราได้เห็นความเจ็บปวดของจิตวิญญาณของเขา เมื่อเขาขอร้องพวกเรา แต่พวกเราไม่ได้ฟังเขา ดังนั้นความเจ็บปวดนี้จึงได้ย้อนกลับมาถึงพวกเรา” ²² รูเบนตอบพวกเขาว่า “ฉันไม่ได้บอกพวกเจ้าหรือว่า ‘อย่าทำบาปต่อเด็กคนนั้น’ แต่พวกเจ้าไม่ฟังใช่ไหม? บัดนี้ดูสิ เลือดของเขาได้เรียกร้องต่อพวกเรา”

²³ พวกเขาไม่รู้ว่ายอเซฟเข้าใจที่พวกเขาพูด เพราะว่าไม่มีสำมะโนระหว่างพวกเขา ²⁴ เขาออกไปจากพวกเขาและร้องไห้ เขากลับมาหาพวกเขาและพูดกับพวกเขา เขาเลือกเอาสิเมโอนจากพวกเขา และมัดเขาต่อหน้าพวกเขา ²⁵ จากนั้นโยเซฟสั่งให้คนรับใช้ของเขาใส่ข้าวให้เต็มกระสอบของพวกพี่ชาย และให้ใส่เงินของทุกคนกลับลงไปในกระสอบของเขาด้วย และจัดเตรียมการเดินทางให้พวกเขา มันถูกดำเนินการเพื่อพวกเขา

²⁶ พวกพี่ชายเอาข้าวบรรจุหลังลาของพวกเขามาและเดินทางออกไปจากที่นั่น ²⁷ เมื่อถึงที่พักพวกเขาคนหนึ่งเปิดกระสอบข้าวของเขาเพื่อเอาข้าวให้ลาของเขา เขาเห็นเงินของเขา ดูเถิดมันอยู่ในกระสอบของเขาที่เปิดอยู่ ²⁸ เขาพูดกับพวกพี่น้องของเขาว่า “เงินของฉันถูกนำกลับมา ดูสิมันอยู่ในกระสอบของฉัน” พวกเขาขยี้เสีย และพวกเขาพากันตัวสั่น พูดว่า “นี่คืออะไร ที่พระเจ้าทรงกระทำกับพวกเรา?”

²⁹ พวกเขาไปหายาโคบ บิดาของพวกเขามาในแผ่นดินคานาอัน และบอกเขาลงถึงเรื่องที่เกิดขึ้นกับพวกเขาทุกอย่าง พวกเขาพูดว่า ³⁰ “ผู้ชายคนนั้นที่เป็นเจ้านายของแผ่นดิน ได้พูดอย่างหยาบคายกับพวกเรา และคิดว่าเราเป็นคนสอดแนมในแผ่นดินนั้น ³¹ เราพูดกับเขาว่า ‘พวกเราเป็นคนสัตย์ซื่อ พวกเราไม่ใช่คนสอดแนม’ ³² พวกเรามีพี่น้องสิบสองคน เป็นบุตรชายทั้งหลายของบิดาของเรา คนหนึ่งเสียชีวิตไปแล้ว และในวันนี้พี่น้องคนสุดท้องอยู่กับบิดาของพวกเราในแผ่นดินคานาอัน”

³³ ผู้ชายคนนั้น เจ้านายของแผ่นดินได้พูดกับพวกเขาว่า ‘ด้วยวิธีนี้เราจะรู้ว่าพวกเจ้าเป็นคนสัตย์ซื่อจริงหรือไม่ ถึงพี่น้องคนหนึ่งไว้กับเรา นำข้าวกลับไปบรรเทาการกันดารอาหารในบ้านของพวกเจ้า และไปตามทางของพวกเจ้า ³⁴ จงนำน้องชายคนสุดท้องมาหาเรา แล้วเราจะรู้ว่าพวกเจ้าไม่ใช่คนสอดแนม แต่เป็นเป็นคนสัตย์ซื่อ จากนั้นเราจะปล่อยพี่น้องของพวกเจ้าให้กับพวกเจ้า และพวกเจ้าจะค้าขายในแผ่นดินนั้น”

³⁵ เมื่อพวกเขาเข้ามาข้าวออกจากกระสอบ ดูเถิดกระสอบของพวกเขาก็มีเงินอยู่ทุกกระสอบ เมื่อพวกเขาและบิดาของพวกเขามองว่ากระสอบของพวกเขามีเงินอยู่ พวกเขาหัวเราะก๊าก ³⁶ ยาโคบบิดาของพวกเขามองกับพวกเขาว่า “พวกเจ้าทำให้เราสูญเสียพวกบุตรชายของเรา โยเซฟก็ได้เสียชีวิตไป สิเมโอนก็ได้จากไป และพวกเจ้าจะมาเอาเบนยามินไปอีก ทั้งหมดเหล่านี้ทำร้ายเรา”

³⁷ รูเบนพูดกับบิดาของเขา กล่าวว่า “ขอให้ท่านประหารบุตรชายทั้งสองของฉันท้าฉันไม่นำเบนยามินกลับมาให้ท่าน มอบเขาไว้ในมือฉัน และฉันจะนำเขากลับมาหาท่านอีก” ³⁸ ยาโคบพูดว่า “บุตรชายของเราจะไม่ลงไปกับเจ้า เพราะว่าพี่ชายของเขาได้ตายแล้ว เหลือเขาเพียงคนเดียว หากเกิดอันตรายกับเขาในระหว่างทางที่พวกเจ้าไปนั้น เท่ากับว่าพวกเจ้าจะนำผมหงอกของผมพร้อมกับความโศกเศร้าลงสู่แดนผู้ตาย”

Chapter 43

¹ การกัณดารอาหารในแผ่นดินนั้นรุนแรงยิ่งนัก ² อยู่มาเมื่อพวกเขากินข้าวที่พวกเขาได้ซื้อมาจากอียิปต์หมดแล้ว บิดาของพวกเขาพูดกับพวกเขาว่า "จงไป และซื้ออาหารมาให้เราอีก"

³ ยูดาห์บอกเขาว่า "ผู้ชายคนนั้นได้กำชับพวกเราอย่างเด็ดขาดว่า 'พวกเราจะไม่ได้เห็นหน้าของเรากันอีกจากน้องชายของพวกเราเจ้ามาพบพวกเราเจ้า' ⁴ ถ้าพ่อให้น้องชายของพวกเราไปกับพวกเรา พวกเราจะลงไปและซื้ออาหารมาให้พ่อ ⁵ แต่ถ้าพ่อไม่ให้เขาไป พวกเราก็จะไม่ลงไป เพราะผู้ชายคนนั้นพูดกับพวกเราว่า 'พวกเราจะไม่ได้เห็นหน้าของเรากันอีกจากน้องชายของพวกเราเจ้าไม่มาพบพวกเราเจ้า'"

⁶ อิสราเอลพูดว่า "ทำไมพวกเราได้ทำในสิ่งที่เลวร้ายกับเราด้วยการบอกผู้ชายคนนั้นว่าพวกเรายังมีน้องชายอีกคนหนึ่งเล่า?" ⁷ พวกเขาพูดว่า "ผู้ชายคนนั้นถามรายละเอียดเกี่ยวกับพวกเรา และครอบครัวของพวกเรา เขาถามว่า 'บิดาของพวกเรายังมีชีวิตอยู่ไหม? พวกเรามีพี่น้องอีกคนหนึ่งไหม?' พวกเราตอบเขาตามคำถามเหล่านี้ พวกเราจึงรู้อย่างไรว่าเขาจะพูดว่า 'จงนำน้องชายของพวกเราเจ้าลงมา?' " ⁸ ยูดาห์พูดกับอิสราเอล บิดาของเขาว่า "จงให้เด็กนั้นไปกับลูก พวกเราจะลุกขึ้นและไปเพื่อพวกเราจะมีชีวิตและไม่ตาย ทั้งพวกเรา พ่อ และบุตรทั้งหลายของพวกเรา ⁹ ลูกขอเป็นตัวประกันเพื่อเขา พ่อให้ลูกรับผิดชอบได้ ถ้าลูกไม่นำเขากลับมาให้พ่อ และมอบเขาต่อหน้าพ่อ ก็ขอให้ลูกได้รับการประณามตลอดไป ¹⁰ เพราะถ้าพวกลูกไม่ล่าช้า แน่نون เดียวนี้พวกเราควรจะกลับมามีชีวิตเป็นครั้งที่สองครั้งแล้ว"

¹¹ อิสราเอล บิดาของพวกเขาพูดกับพวกเขาว่า "ถ้าเป็นอย่างนั้น ก็จงทำเรื่องนี้เดี๋ยวนี้ จงนำสิ่งที่ดีที่สุดในแผ่นดินนี้บางส่วนใส่ในกระสอบทั้งหลายของพวกเรา แบกลงไปให้ผู้ชายคนนั้นเป็นของกำนัล คือน้ำมันพืชที่มีกลิ่นหอม และน้ำผึ้ง เครื่องเทศ และยางไม้หอม ถั่วพิสทาชิโอ และอัลมอนด์ ¹² นำเงินไปใ้มือสองเท่า เงินที่ได้ถูกนำกลับมาในกระสอบทั้งหลายของพวกเรา จงนำใส่มือของพวกเราเจ้ากลับไป บางทีอาจจะมีความผิดพลาด ¹³ นำน้องชายของพวกเราเจ้าไปด้วย จงลุกขึ้น และไปหาผู้ชายคนนั้นอีกครั้ง ¹⁴ ขอพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ประทานความเมตตาแก่พวกเราต่อหน้าผู้ชายคนนั้น เพื่อที่เขาจะได้ปลดปล่อยพี่น้องอีกคนของพวกเราและเบนยามินให้แก่พวกเรา ถ้าเราต้องสูญเสียบุตรทั้งหลายของเรา เราก็ต้องสูญเสีย" ¹⁵ ชายเหล่านั้นได้นำของกำนัลนี้ และในมือของพวกเขาเงินจำนวนสองเท่า ไปพร้อมกับเบนยามิน พวกเขาลุกขึ้นและลงไปยังอียิปต์ และยืนอยู่ต่อหน้าโยเซฟ

¹⁶ เมื่อโยเซฟเห็นเบนยามินกับพวกเขา เขาพูดกับพ่อบ้านของเขาว่า "จงนำชายเหล่านั้นเข้ามาในบ้าน ข้าสัตว์ตัวหนึ่งและจัดเตรียมอาหาร เพราะชายเหล่านั้นจะกินอาหารกับเราเที่ยงนี้" ¹⁷ พ่อบ้านนั้นทำตามที่ยอเซฟสั่ง เขาพาชายเหล่านั้นเข้าไปในบ้านของโยเซฟ ¹⁸ ชายเหล่านั้นก็หวาดกลัว เพราะว่าพวกเขาถูกนำเข้าไปในบ้านของโยเซฟ พวกเขาได้พูดว่า "มันเป็นเพราะเงินนั้นที่กลับเข้ามาอยู่ในกระสอบของพวกเราครั้งแรกที่เราถูกนำเข้ามา บางทีเขาอาจจะหาโอกาสหาเรื่องพวกเรา เขาอาจจะจับพวกเราและนำพวกเราไปเป็นทาส และยึดลาทั้งหลายของพวกเรา"

¹⁹ พวกเขาเข้าไปหาพ่อบ้านของโยเซฟ และพวกเขาพูดกับเขาที่ประตูบ้าน ²⁰ พูดว่า "เจ้านายของข้าพเจ้า พวกเราได้ลงมาครั้งแรกเพื่อซื้ออาหาร ²¹ เมื่อพวกเราไปถึงที่พัก พวกเราได้เปิดกระสอบข้าวของพวกเรา และดูเงินของทุกคนอยู่ครบในกระสอบของแต่ละคน พวกเราได้นำมันกลับมาในมือพวกเรา ²² เงินอื่นๆ พวกเราก็ตอนำลงมาเพื่อซื้ออาหาร พวกเราไม่รู้ว่ามีใครได้นำเงินของพวกเราใส่ในกระสอบข้าวของพวกเรา" ²³ พ่อบ้านนั้นพูดว่า "สันติสุขจงมีแก่พวกท่าน อย่ากลัวเลย พระเจ้าของพวกท่าน และพระเจ้าของบิดาพวกท่านต้องเป็นผู้นำเงินของพวกท่านใส่ในกระสอบข้าวของพวกท่าน เราได้รับเงินของพวกท่านแล้ว" จากนั้นพ่อบ้านได้นำสีเมือนออกมาให้พวกเขา

²⁴ พ่อบ้านของโยเซฟนำพวกเขาทั้งหลายเข้าไปในบ้านของโยเซฟ เขาได้ให้น้ำแก่พวกเขา และพวกเขาล้างเท้าของพวกเขา เขาให้อาหารแก่พวกเขาของพวกเข ²⁵ พวกเขาเตรียมของกำนัลทั้งหลายสำหรับการมาของโยเซฟในเวลาเที่ยงวัน เพราะพวกเขาได้ยืนยันว่าพวกเขาทั้งหลายจะกินอาหารเที่ยงที่นั่น

²⁶ เมื่อโยเซฟกลับมาบ้าน พวกเขาพาเอาของกำนัลซึ่งอยู่ในมือของพวกเขาเข้ามาในบ้าน และโค้งคำนับลงถึงพื้นต่อหน้าเขา ²⁷ เขาได้ถามพวกเขาถึงความเป็นอยู่ของพวกเขาและพูดว่า "บิดาของพวกเรา คนแก่ที่พวกเราได้พูดถึงนั้นสบายดีไหม? เขายังมีชีวิตอยู่หรือ?" ²⁸ พวกเขาตอบว่า "บิดาของพวกเรา คนรับใช้ของท่านสบายดี เขายังมีชีวิตอยู่" พวกเขาคุกเข่าและหมอบราบ ²⁹ เมื่อเขามองขึ้น เขาเห็นเบนยามิน น้องชายของเขา บุตรชายของมารดาของเขา และเขาพูดว่า "นี่คือน้องชายคนสุดท้ายของพวกเราที่พวกเราได้ออกเราหรือ?" จากนั้นเขาพูดว่า "บุตรชายของเราเอ๋ย ขอพระเจ้าทรงพระเมตตาแก่เจ้า"

³⁰ โยเซฟรีบออกไปนอกห้อง เพราะว่าเขามีความรู้สึกสะเทือนใจเกี่ยวกับน้องชายของเขา เขาหาที่ที่จะร้องไห้ เขาเข้าไปในห้องของเขาและร้องไห้ที่นั่น ³¹ เขาได้ล้างหน้าของเขาและออกมา เขาคบคมตัวเขาเอง พูดว่า "จงยกอาหารมา" ³² พวกคนรับใช้จึงได้ยกอาหารมาให้โยเซฟโดยส่วนของเขาเอง และของพวกพี่ชายโดยส่วนของพวกเขาเอง พวกคนอียิปต์ที่นั่นได้กินกับเขาในส่วนของพวกเขาเพราะว่าคนอียิปต์ไม่สามารถกินขนมปังกับคนฮีบรู เพราะมันเป็นสิ่งที่น่าเกลียดแก่คนอียิปต์

³³ พวกพี่ชายนั่งต่อหน้าเขา บุตรชายหวัปีตามสิทธิบุตรหวัปี และน้องคนสุดท้ายก็องตามอายุของเขา ชายทั้งหลายถูกทำให้ประหลาดใจด้วยกัน ³⁴ โยเซฟได้ให้ส่วนต่างๆ แก่พวกเขาจากอาหารที่อยู่ตรงหน้าของเขา แต่ส่วนของเบนยามินนั้นมากเป็นพิเศษกว่าของพวกพี่ชายของเขา พวกเขาได้ดื่มและสนุกสนานกับเขา

Chapter 44

¹ โยเซฟสั่งคนต้นเรือนของเขา พูกว่า "ใส่อาหารให้เต็มกระสอบของชายเหล่านั้น ให้มากเท่าที่พวกเขาสามารถบรรจุไปได้ และใส่เงินของพวกเขามาใส่คนต้นเรือนของเขา ² ใส่จอกของเรา จอกเงินในปากกระสอบของคนสุดท้าย พร้อมกับเงินของเขาที่นำมาซื้อข้าว" คนต้นเรือนก็ทำตามทีโยเซฟสั่ง

³ ในตอนรุ่งเช้า และชายเหล่านั้นก็ได้ออกเดินทาง พวกเขาและลาทั้งหลายของพวกเขา ⁴ เมื่อพวกเขาได้ออกไปจากเมือง แต่ยังไม่ไกล โยเซฟได้สั่งคนต้นเรือนของเขา "จงลุกขึ้นติดตามชายเหล่านั้นไป และเมื่อเขาไปทันพวกเขา จงพูดกับพวกเขาว่า 'ทำไมพวกเขาตอบแทนการดีด้วยความชั่ว?' ⁵ นี่ไม่ใช่จอกที่เจ้านายของเราใช้ดื่ม และจอกที่ท่านใช้ในการทำนายหรือ? พวกท่านได้ทำสิ่งชั่วร้าย คือสิ่งนี้ที่พวกท่านได้ทำ"

⁶ คนต้นเรือนของโยเซฟได้ตามมาทันพวกเขาและพูดถ้อยคำเหล่านี้กับพวกเขา ⁷ พวกเขาพูดกับเขาว่า "ทำไมเจ้านายของข้าพเจ้าพูดถ้อยคำเหล่านี้? ขอให้มันอยู่ห่างไกลจากพวกคนรับใช้ของท่านที่พวกเขาจะกระทำเช่นนั้น ⁸ ดูก่อน เงินที่พวกเราพบในกระสอบทั้งหลายของพวกเขา ในการเปิดกระสอบ พวกเราก็นำมันออกมาจากดินแดนคานาอัน กลับมาให้ท่านอีกครั้ง จะเป็นไปได้อย่างไรที่พวกเราจะไม่เงิน หรือทองจากบ้านเจ้านายของท่าน? ⁹ ไม่ว่าท่านจะพบที่พวกคนรับใช้ของท่านคนใด จงให้เขาคนนั้นตายเถิด และพวกเราจะเป็นทาสของเจ้านายของข้าพเจ้าด้วย"

¹⁰ คนต้นเรือนนั้นพูดว่า "บัดนี้ให้เป็นไปตามที่คำพูดของพวกเจ้าเถิด พบจอกที่ใครก็ตามก็ให้คนนั้นเป็นทาสของเรา และพวกท่านที่เหลือก็พ้นผิด" ¹¹ จากนั้นแต่ละคนรับและนำเอากระสอบของเขาไปวางบนพื้น และแต่ละคนได้เปิดกระสอบของเขา ¹² คนต้นเรือนได้เริ่มค้นหา เขาเริ่มต้นจากผู้ที่มียาญมากที่สุด และไปจบที่ผู้ที่มียาน้อยที่สุด และจอกนั้นก็ถูกพบในกระสอบของเบนยามิน ¹³ ดังนั้นพวกเขาจึงได้ฉีกเสื้อผ้าของพวกเขามา และแต่ละคนเอากระสอบบรรจุหลังลาของเขาและกลับเข้าเมือง

¹⁴ ยูดาห์และพวกพี่ชายทั้งหลายมายังบ้านของโยเซฟ เขายังอยู่ที่นั่น และพวกเขาโค้งคำนับต่อเขาน้ำถึงพื้น ¹⁵ โยเซฟพูดกับพวกเขาว่า "พวกเจ้าทำอะไรลงไป? พวกเจ้าไม่รู้หรือว่าคนเช่นเรากำหนดได้?" ¹⁶ ยูดาห์พูดว่า "เจ้านายของข้าพเจ้า พวกเราจะสามารถพูดอะไรได้อีกเล่า? พวกเราจะสามารถพูดอะไรได้อีก? หรือพวกเราจะมีสุจริตใจเราเองได้อย่างไร? พระเจ้าได้พบความชั่วร้ายของพวกคนรับใช้ของท่าน ดูก่อน พวกเราเป็นทาสของเจ้านายของข้าพเจ้า ทั้งพวกเราและเขาผู้ที่ได้พบจอกอยู่ในมือของเขา" ¹⁷ โยเซฟพูดว่า "ขอให้มันอยู่ห่างไกลจากเราที่จะทำอย่างนั้น ผู้ชายคนนั้นผู้ที่ได้พบจอกอยู่ในมือของเขา คนนั้นจะเป็นทาสของเรา แต่สำหรับพวกเจ้าทั้งหลายที่เหลือ จงลุกขึ้นกลับไปหาบิดาของพวกเจ้าอย่างสันติเถิด"

¹⁸ จากนั้นยูดาห์เข้ามาใกล้เขาและพูดว่า "ขอความกรุณาเถิด เจ้านายของข้าพเจ้า ขอให้คนรับใช้ของท่านพูดสักคำให้ท่านฟัง และให้ความโกรธของท่านตกอยู่กับคนรับใช้ของท่าน เพราะท่านเป็นเหมือนฟาโรห์ ¹⁹ เจ้านายของข้าพเจ้าได้ถามคนรับใช้ของเขา กล่าวว่า 'เจ้ามีบิดา หรือน้องชายหรือไม่?' ²⁰ พวกเราได้ตอบเจ้านายของข้าพเจ้า 'เรามีบิดาคนหนึ่ง ชายชรา และบุตรที่เขามีในวัยชรา บุตรเล็กๆ แต่พี่ชายของเขาได้เสียชีวิต และเขาอยู่กับมารดาของเขาคนเดียว และบิดาของเขาที่รักเขา'

²¹ จากนั้นท่านได้พูดกับพวกคนรับใช้ของท่าน 'จงนำเขาลงมาหาเราเพื่อที่เราจะพบเขา' ²² หลังจากนั้น เราได้พูดกับเจ้านายของเรา 'เด็กคนนั้นไม่สามารถถึงบิดาของเขาได้ เพราะว่าถ้าเขาจะถึงบิดาของเขา บิดาของเขาจะตาย' ²³ จากนั้นท่านได้พูดกับพวกคนรับใช้ของท่าน 'ถ้าน้องคนสุดท้ายยังไม่ลงมาพบกับพวกเรา พวกเจ้าจะไม่ได้พบหน้าเราอีก' ²⁴ และเมื่อพวกเราขึ้นไปพบบิดาของข้าพเจ้า คนรับใช้ของท่าน พวกเรานอกเขาถึงถ้อยคำของเจ้านายของข้าพเจ้า

²⁵ บิดาของพวกเราพูดว่า 'จงไปอีกครั้ง ซื้ออาหารให้เรา' ²⁶ จากนั้นพวกเราพูดว่า 'พวกเราไม่สามารถลงไปได้ ถ้าน้องคนสุดท้ายของพวกเราอยู่กับเรา แล้วพวกเราจะลงไป เพราะพวกเราไม่สามารถพบหน้าผู้ชายคนนั้นได้ นอกจากน้องชายคนสุดท้ายจะอยู่กับเรา' ²⁷ บิดาของข้าพเจ้าคนรับใช้ของท่านพูดกับพวกเราว่า 'พวกเจ้ารู้ว่าภรรยาของเราได้ให้กำเนิดบุตรชายสองคนแก่เรา' ²⁸ คนหนึ่งในพวกเขาได้ไปจากเราและเราพูดว่า 'แน่ทีเดียวเขาได้ถูกฉีกเป็นชิ้นๆ และเราไม่ได้พบเขาตั้งแต่นั้นมา' ²⁹ บัดนี้ถ้าพวกเจ้านำคนนี้ไปจากเราอีก และเกิดอันตรายกับเขา พวกเจ้าจะนำผมหงอกของเราด้วยความโศกเศร้าลงสู่แดนผู้ตาย'

³⁰ ดังนั้น บัดนี้เมื่อข้าพเจ้ามาถึงบิดาของข้าพเจ้า คนรับใช้ของท่าน และเด็กนั้นไม่อยู่กับพวกเรา ตั้งแต่ชีวิตของเขาถูกผูกมัดกับชีวิตของเด็กนั้น

³¹ เมื่อเขาเห็นเด็กนั้นไม่อยู่กับพวกเรา เขาจะตาย พวกคนรับใช้ของท่านจะนำผมหงอกของบิดาของพวกเรา คนรับใช้ของท่านด้วยความโศกเศร้าลงสู่แดนผู้ตาย

³² เพราะคนรับใช้ของท่านเป็นคนรับประกันสำหรับเด็กนั้นกับบิดาของข้าพเจ้า และได้พูดว่า 'ถ้าข้าพเจ้าไม่ได้นำเขากลับมาให้ท่าน แล้วข้าพเจ้าจะยอมรับผิดต่อบิดาของข้าพเจ้าตลอดไป' ³³ ดังนั้นบัดนี้ ขอกรุณาให้คนรับใช้ของท่านอยู่เป็นทาสกับเจ้านายของข้าพเจ้าแทนเด็กคนนั้น และอนุญาตให้เด็กนั้นกลับขึ้นไปกับพวกพี่ชายของเขา ³⁴ เพราะข้าพเจ้าจะกลับไปพบบิดาของข้าพเจ้าได้อย่างไร ถ้าเด็กนั้นไม่อยู่กับข้าพเจ้า? ข้าพเจ้าเกรงว่าจะเห็นความชั่วร้ายมาสู่บิดาของข้าพเจ้า"

Chapter 45

¹ จากนั้นโยเซฟก็ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ต่อหน้าคนรับใช้ทั้งหลายที่ยืนอยู่ข้างๆ เขา เขาพูดเสียงดัง "ทุกคนจงออกไป" ดังนั้นจึงไม่มีใครรับใช้ยืนอยู่ข้างๆ เขา เมื่อโยเซฟเปิดเผยตัวเองให้พวกพี่น้องของเขาทราบ ² เขาร้องไห้เสียงดัง คนอียิปต์ทั้งหลายได้ยืน และราชสำนักของฟาโรห์ก็ได้ยืน ³ โยเซฟพูดกับพวกพี่น้องของเขาว่า "ฉันคือโยเซฟ พ่อของฉันยังมีชีวิตอยู่หรือไม่?" พวกพี่น้องของเขาไม่สามารถตอบเขาได้ เพราะพวกเขาตกใจในการปรากฏตัวของเขา

⁴ จากนั้นโยเซฟพูดกับพวกพี่น้องของเขาว่า "กรุณาเข้ามาใกล้ฉันเถิด" พวกเขาเข้ามาใกล้ เขาพูดว่า "ฉันคือโยเซฟน้องชายของท่าน ผู้ที่พวกท่านได้ขายมายังอียิปต์ ⁵ อย่าเสียใจหรือโกรธตัวเองที่ขายฉันมาที่นี่ เพราะพระเจ้าได้ส่งฉันมาก่อนหน้าพวกท่านเพื่อรักษาชีวิต ⁶ เพราะนี่คือสองปีแห่งการกันดารอาหารที่เกิดขึ้นในแผ่นดิน และยังมีเหลืออีกห้าปีซึ่งจะโหดร้าย หรือเก็บเกี่ยวไม่ได้เลย ⁷ พระเจ้าส่งฉันมาล่วงหน้าพวกท่านเพื่อรักษาพวกท่านที่เป็นเหมือนคนที่เหลืออยู่ในแผ่นดิน และรักษาพวกท่านให้มีชีวิตอยู่ด้วยการช่วยกู้ฉันยิ่งใหญ่

⁸ ดังนั้น บัดนี้จึงไม่ใช่พวกท่านที่ส่งฉันมาที่นี่แต่เป็นพระเจ้า และพระองค์ทรงทำให้ฉันเป็นเหมือนบิดาของฟาโรห์ เจ้านายของราชสำนักของพระองค์ และปกครองเหนือแผ่นดินอียิปต์ทั้งหมด ⁹ จงรับ และขึ้นไปหาบิดาของฉันและพูดกับท่านว่า 'นี่คือสิ่งที่โยเซฟ บุตรชายของท่านพูด' "พระเจ้าทรงทำให้ฉันเป็นเจ้านายของคนอียิปต์ทั้งหมด ลงมาหาฉัน อย่าได้ชักช้า

¹⁰ ท่านจะอาศัยอยู่ในเมืองโกเชน และท่านจะได้อยู่ใกล้ฉัน ท่านและบุตรทั้งหลายของท่าน และพวกหลานของท่าน และฝูงแพะ แกะ และโค และทุกสิ่งที่ท่านมี ¹¹ เราจะจัดให้ท่านที่นั่น เพราะยังมีเหลือเวลาอีกห้าปีของการกันดารอาหาร ดังนั้นท่านจะไม่ต้องยากจน ท่านและครัวเรือนของท่าน และทุกสิ่งที่ท่านมี"

¹² ดูเถิด ตาของพวกพี่ และตาของเบนยามิน น้องชายของฉันก็เห็นแล้ว นี่คือการพูดของฉันที่พูดกับพวกท่าน ¹³ พวกท่านจะบอกบิดาของฉันเกี่ยวกับเกียรติยศชื่อเสียงของฉันในอียิปต์ และทุกสิ่งที่พวกท่านเห็น ขอให้พวกท่านรับไปนำบิดาของฉันลงมาที่นี่เถิด" ¹⁴ เขากอดคอเบนยามินน้องชายของเขาและร้องไห้ และเบนยามินก็ร้องไห้ที่คอของเขา ¹⁵ เขาจูบพวกพี่ชายของเขาทุกคน และร้องไห้กับพวกเขา หลังจากนั้นพวกพี่ชายของเขาก็ได้พูดกับเขา

¹⁶ ข่าวเรื่องนี้รู้ไปถึงราชสำนักของฟาโรห์ว่า "พี่น้องของโยเซฟมาถึง" เป็นสิ่งที่ทำให้ฟาโรห์ทรงดีใจรวมทั้งพวกข้าราชการบริพารของพระองค์ด้วย ¹⁷ ฟาโรห์ตรัสกับโยเซฟว่า "จงพูดกับพวกพี่น้องของเจ้า 'จงทำอย่างนี้ บรรดาหลังพวกสัตว์ของเจ้า และไปยังแผ่นดินคานาอัน' ¹⁸ นำบิดาของเจ้า และครัวเรือนของเจ้าและมาพบเรา เราจะให้สิ่งที่ดีของแผ่นดินอียิปต์แก่เจ้า และเจ้าจะได้กินผลอันอุดมสมบูรณ์แห่งแผ่นดิน" ¹⁹ บัดนี้เราสั่งเจ้า 'จงทำอย่างนี้ นำขบวนครัวเรือนบรรดาของออกจากแผ่นดินอียิปต์เพื่อพวกบุตรของเจ้า และพวกภรรยาของเจ้า นำบิดาของเจ้าและกลับมา ²⁰ อย่ากังวลเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งหลายของเจ้า เพราะว่าสิ่งที่ดีของแผ่นดินอียิปต์ทั้งหมดเป็นของเจ้า"

²¹ พวกบุตรชายของอิสราเอลก็ได้ทำอย่างนั้น โยเซฟให้ขบวนครัวเรือนกับพวกเขาตามพระบัญชาของฟาโรห์ และจัดเตรียมการเดินทางสำหรับพวกเขา ²² สำหรับพวกเขาทุกคน เขาให้เสื้อผ้าสำหรับการเปลี่ยนแก่แต่ละคน แต่สำหรับเบนยามินเขาให้เงินสามร้อยแผ่น และเสื้อผ้าสำหรับการเปลี่ยนห้าชุด ²³ สำหรับบิดาของเขา เขาส่งสิ่งต่อไปนี้คือ ลาสิบตัวบรรทุกสิ่งดีๆ ทั้งหลายของอียิปต์ และลาตัวเมียสิบตัวที่บรรทุกข้าว ขมบึง และสิ่งต่างๆ สำหรับการเดินทางของบิดาของเขา ²⁴ ดังนั้นเขาได้ส่งพี่น้องของเขาออกเดินทาง และพวกเขาก็จากไป เขาพูดกับพวกเขาว่า "นี่แน่ะ พวกท่านอย่าได้ทะเลาะกันระหว่างการเดินทาง"

²⁵ พวกเขาได้ออกไปจากอียิปต์ และมาถึงแผ่นดินคานาอัน มาพบยาโคบ บิดาของพวกเขา ²⁶ พวกเขาบอกกับเขาว่า "โยเซฟยังมีชีวิตอยู่ และเขาเป็นผู้ปกครองเหนือแผ่นดินอียิปต์ทั้งหมด" จิตใจของเขารู้สึกประหลาดใจ เพราะเขาไม่เชื่อในสิ่งที่พวกเขาได้บอกเขา ²⁷ พวกเขาได้บอกเขาทุกคำพูดของโยเซฟที่เขาพูดกับพวกเขา เมื่อยาโคบเห็นรถบรรทุกที่โยเซฟส่งมาบรรทุกเขา จิตวิญญาณของยาโคบ บิดาของพวกเขาก็กระปรี้กระเปร่าขึ้นอีก ²⁸ อิสราเอลพูดว่า "นี่เพียงพอแล้ว โยเซฟบุตรชายของเรายังมีชีวิตอยู่ เราจะไปและพบเขาก่อนที่เราจะตาย"

Chapter 46

¹ อิสราเอลเริ่มการเดินทางของเขาพร้อมกับทุกสิ่งที่เขามี และไปยังเบเออร์เซบา ที่นั่นเขาได้ถวายเครื่องบูชาแก่พระเจ้าของอิสอัคบิดาของเขา ² พระเจ้าตรัสกับอิสราเอลในนิมิตในเวลากลางคืน ตรัสว่า "ยาโคบ ยาโคบ" เขาทูลตอบว่า "ข้าพระองค์อยู่ที่นี่" ³ พระองค์ตรัสว่า "เราคือพระเจ้า พระเจ้าของบิดาเจ้า อย่างลัวที่จะลงไปอียิปต์ เพราะว่าที่นั่นเราจะทำให้เจ้าเป็นชนชาติที่ยิ่งใหญ่ ⁴ เราจะลงไปอียิปต์กับเจ้า และแน่นอนเราจะนำเจ้ากลับขึ้นมาอีกครั้ง และโยเซฟจะปิดตาของเจ้าด้วยมือของเขเอง"

⁵ ยาโคบลุกขึ้นจากเบเออร์เซบา บุตรชายทั้งหลายของอิสราเอลได้พายาโคบบิดาของพวกเขา บุตรทั้งหลายของพวกเขา และภรรยาทั้งหลายของพวกเขา ไปในขบวนเกวียนที่ฟาโรห์ส่งมารับเขา ⁶ พวกเขาเอาสัตว์เลี้ยง และทรัพย์สินทั้งหลายของพวกเขาที่ได้สะสมในแผ่นดินคานาอัน พวกเขาเข้ามายังอียิปต์ ทั้งยาโคบและเชื้อสายทั้งหมดของเขาก็มากับเขา ⁷ เขาได้พาบุตรชายทั้งหลายของเขาและหลานชายทั้งหลายของเขา บุตรสาวทั้งหลายของเขา และหลานสาวทั้งหลายของเขา และเชื้อสายทั้งหมดของเขามายังอียิปต์กับเขาด้วย

⁸ ต่อไปนี้คือบรรดาชื่อบุตรของอิสราเอล ผู้ซึ่งเข้ามายังอียิปต์ ยาโคบและบุตรชายทั้งหลายของเขา รูเบน บุตรชายหัวปีของยาโคบ ⁹ บุตรชายทั้งหลายของรูเบนคือ อาโนค และปัสลู และเฮลโรน และคารมี ¹⁰ บุตรชายทั้งหลายของสิเมโอนคือ เยมูเอล ยามีน โอหาด ยาซีน และโศหาร และชูลู บุตรชายของผู้หญิงคนคานาอัน

¹¹ บุตรชายทั้งหลายของเลวีคือ เกอร์ซอน โคฮาท และเมราวี ¹² บุตรชายทั้งหลายของยูดาห์คือ เออร์ โอนัน เซลาห์ เปเรศ และเศราห์ (แต่เออร์ และโอนันได้เสียชีวิตในแผ่นดินคานาอัน) บุตรชายทั้งหลายของเปเรศคือ เฮสโรน และฮามูล

¹³ บุตรชายทั้งหลายของอิสสาคาร์คือ โทลา ปูวาค โยบ และซิมโรน ¹⁴ บุตรชายทั้งหลายของเศบูลุนคือ เสเรด เอโลน และยาเลเอล ¹⁵ เหล่านี้คือ บุตรชายทั้งหลายของเลอาห์ผู้ซึ่งนางได้ให้กำเนิดแก่ยาโคบในปิตดานอาร์ม รวมทั้งต้นาห์บุตรหญิงของเขา บุตรชายทั้งหลายของเขาและบุตรหญิงทั้งหลายของเขา นับได้สามสิบสามคน

¹⁶ บุตรชายทั้งหลายของกาตคือ ศิฟโยน อักกี ซูนิ เอสูบอน เอรี อาโรดี และอาเรลี ¹⁷ บุตรชายทั้งหลายของอาเซอร์คือ ยิมนาห์ ยิซวาร์ ยิซวี และเบรีอาห์ และน้องสาวของพวกเขาคือ เซราห์ บุตรชายทั้งหลายของเบรีอาห์คือเฮเบอร์ และมัลคีเอล

¹⁸ คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของสิลาปาห์ผู้ที่ลาบันได้ยกให้แก่เลอาห์บุตรหญิงของเขา บุตรชายเหล่านี้นางได้ให้กำเนิดแก่ยาโคบ จำนวนทั้งหมดสิบหกคน ¹⁹ บุตรชายทั้งหลายของราเชลภรรยายาโคบคือโยเซฟและเบนยามิน

²⁰ อาเสนัยบุตรหญิงของโปกิเเฟรา ปุโรหิตของเมืองโอนได้ให้กำเนิด มนัสเสห์ และเอฟราอิมแก่โยเซฟในอียิปต์ ²¹ บุตรชายทั้งหลายของเบนยามินคือ เบลลา เบคอร์ อัสเบล เกรา นาอามาน เออี โรซ บัปปิม หุปปิม และอาร์ด ²² คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของราเชลที่เกิดให้แก่ยาโคบ จำนวนทั้งหมดสิบสี่คน ²³ บุตรชายของดานคือ หุซิม

²⁴ บุตรชายทั้งหลายของนัฟฟาลีคือ ยาเซเอล กูนี เยเซอร์ และซิลเลม ²⁵ คนเหล่านี้คือบุตรชายทั้งหลายของยาโคบที่ได้เกิดจากบิลฮาห์ผู้ซึ่งลาบันได้ยกให้แก่ราเชลบุตรหญิงของเขา จำนวนทั้งหมดเจ็ดคน

²⁶ บรรดาคนทั้งหมดเหล่านี้นที่ได้ลงไปอียิปต์กับยาโคบ คือบรรดาเชื้อสายทั้งหลายของเขา ไม่นับลูกสะใภ้ของยาโคบ จำนวนทั้งหมดหกสิบหกคน ²⁷ รวมกับบุตรชายสองคนของโยเซฟผู้ซึ่งได้เกิดกับเขาในอียิปต์ จำนวนสมาชิกของครอบครัวเขาที่ได้ลงไปอียิปต์มีทั้งหมดเจ็ดสิบคน

²⁸ ยาโคบส่งยูดาห์ล่วงหน้าไปหาโยเซฟเพื่อนำทางเขาไปยังเมืองโกเชน และเขาก็ตกมาถึงแผ่นดินโกเชน ²⁹ โยเซฟจัดเตรียมรถม้าของเขาและขึ้นไปพบอิสราเอลบิดาของเขาในโกเชน โยเซฟเห็นเขา กอดคอเขา และร้องไห้ที่คอของเขาเป็นเวลานาน

³⁰ อิสราเอลพูดกับโยเซฟว่า "บัดนี้เราตายได้แล้ว ตั้งแต่เราได้เห็นหน้าเจ้า ที่เจ้ายังมีชีวิตอยู่" ³¹ โยเซฟพูดกับพวกพี่น้องของเขาและครวญเรื้อนของบิดาเขา "ฉันจะขึ้นไปและทูลกับฟาโรห์ กล่าวว่า 'พวกพี่น้องของข้าพระองค์ และครวญเรื้อนของบิดาของข้าพระองค์ผู้ซึ่งอยู่ในแผ่นดินคานาอันได้มาหาฉัน'

³² พวกผู้ชายทั้งหลายก็เป็นคนเลี้ยงแกะ เพราะว่าพวกเขาเคยเป็นคนเลี้ยงสัตว์ พวกเขานำเอาฝูงสัตว์เลี้ยงของพวกเขา ฝูงแพะ แกะ และทั้งหมดที่พวกเขามีมาด้วย" ³³ เมื่อฟาโรห์เรียกหาพวกเขา และถาม 'พวกเจ้าทำอาชีพอะไร?' ³⁴ พวกเขาควรทูลตอบว่า 'คนรับใช้ทั้งหลายของพระองค์ ทั้งเรา และบรรพบุรุษของเราเคยเลี้ยงสัตว์มาตั้งแต่เราเป็นเด็กจนกระทั่งบัดนี้' จงทำอย่างนี้ แล้วพวกเขาก็จะได้อาศัยในแผ่นดินโกเชน เพราะคนเลี้ยงสัตว์ทุกคนเป็นที่เกลียดชังของคนอียิปต์

Chapter 47

- ¹ จากนั้นโยเซฟเข้าไปเฝ้าฟาโรห์และกราบทูลว่า "บิดาของข้าพระองค์ และพี่น้องของข้าพระองค์ ผูกมัด และผูกมัดของพวกเขามา และทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาเป็นเจ้าของ ที่มาจากแผ่นดินคานาอันก็มาถึงแล้ว ดูเถิดพวกเขาอยู่ที่แผ่นดินเมืองโกเชน" ² เขานำพี่ชายของเขามาห้าคนและแนะนำพวกเขาต่อฟาโรห์
- ³ ฟาโรห์ตรัสกับพวกพี่ชายทั้งหลายของเขาว่า "พวกเจ้าทำอะไรล่ะ?" พวกเขาทูลตอบฟาโรห์ว่า "พวกคนรับใช้ของพระองค์เป็นคนเลี้ยงสัตว์เหมือนบรรพบุรุษของพวกเขา" ⁴ จากนั้นพวกเขาทูลตอบฟาโรห์ว่า "พวกเราอาศัยที่นี่ ในแผ่นดินนี้เพียงชั่วคราว ไม่มีทุ่งหญ้าสำหรับฝูงสัตว์เลี้ยงของคนรับใช้ทั้งหลายของพระองค์เพราะการกีดกันอาหารที่รุนแรงในแผ่นดินคานาอัน มาบัดนี้ขอท่านได้โปรดกรุณาให้คนรับใช้ทั้งหลายของพระองค์อาศัยอยู่ในแผ่นดินเมืองโกเชน"
- ⁵ จากนั้นฟาโรห์ทรงกล่าวกับโยเซฟ ตรัสว่า "บิดาของเจ้า และพี่น้องทั้งหลายของเจ้ามาหาเจ้า" ⁶ แผ่นดินอียิปต์ก็อยู่ต่อหน้าเจ้าแล้ว จงจัดการให้บิดาของเจ้าและพี่น้องทั้งหลายของพวกเจ้าในเขตที่ดีที่สุดในแผ่นดินเมืองโกเชน ถ้าในท่ามกลางพวกเขามีใครที่มีความสามารถ ก็จงตั้งพวกเขาให้ดูแลฝูงสัตว์ของเรา"
- ⁷ จากนั้นโยเซฟก็พาโยาคอบบิดาของเขาเข้าเฝ้าต่อฟาโรห์ โยาคอบก็ถวายพระพรแก่ฟาโรห์ ⁸ ฟาโรห์ตรัสกับโยาคอบว่า "เจ้ามีชีวิตอยู่นานแค่ไหนแล้ว?" ⁹ โยาคอบทูลต่อฟาโรห์ว่า "ข้าพระองค์ใช้ชีวิตมานานหนึ่งร้อยสามสิบปีแล้ว ปีทั้งหลายของชีวิตของข้าพระองค์นั้นแสนสั้นและเต็มไปด้วยความเจ็บปวด มันไม่ยืนยาวเหมือนบรรพบุรุษทั้งหลายของข้าพระองค์" ¹⁰ จากนั้นโยาคอบได้ถวายพระพรฟาโรห์และออกไปจากพระพักตร์ของพระองค์
- ¹¹ แล้วโยเซฟให้บิดาของเขาและพี่น้องทั้งหลายของเขาตั้งถิ่นฐาน เขาให้พื้นที่ในแผ่นดินอียิปต์แก่พวกเขา เป็นพื้นที่ที่ดีที่สุดในแผ่นดินของรามเสสตามที่พักผ่อนของพระองค์ ¹² โยเซฟจัดอาหารสำหรับบิดาของเขา พี่น้องของเขา และครัวเรือนทั้งหมดของบิดาของเขาตามจำนวนเชื้อสายของพวกเขา
- ¹³ บัดนี้ไม่มีอาหารในแผ่นดินทั้งสิ้น เพราะการกีดกันการรุนแรงมาก แผ่นดินอียิปต์ และแผ่นดินคานาอันเสียหายเพราะการกีดกันการอาหาร ¹⁴ โยเซฟรวบรวมเงินทั้งหมดที่อยู่ในแผ่นดินอียิปต์ และในแผ่นดินคานาอันด้วยการขายข้าวแก่คนทั้งหลาย จากนั้นโยเซฟนำเงินส่งให้สำนักพระราชวังของฟาโรห์
- ¹⁵ เมื่อเงินทั้งหมดในแผ่นดินอียิปต์และแผ่นดินคานาอันใช้จนหมดแล้ว คนอียิปต์ทั้งหมดได้มาหาโยเซฟกล่าวว่า "ขออาหารให้พวกเราด้วย ทำไมพวกเราจะต้องมาสิ้นชีวิตต่อหน้าท่านเพราะเงินหมด?" ¹⁶ โยเซฟกล่าวว่า "ถ้าเงินของพวกเจ้าหมด ก็จงนำฝูงสัตว์เลี้ยงของพวกเจ้ามา และเราจะให้อาหารแก่พวกเจ้าเป็นการแลกเปลี่ยนกับฝูงสัตว์ของพวกเจ้า" ¹⁷ ดังนั้นพวกเขาก็นำเอาฝูงสัตว์ของพวกเขามาให้โยเซฟ โยเซฟให้อาหารเป็นการแลกเปลี่ยนกับฝูงม้า ฝูงโค และฝูงแกะ และฝูงลา เขาเลี้ยงพวกเขาด้วยขนมปังเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับฝูงสัตว์ทั้งหมดของพวกเขาในปีนั้น
- ¹⁸ เมื่อหนึ่งปีผ่านไป พวกเขากลับมาหาเขาในปีถัดมาและพูดกับเขาว่า "พวกเราจะไม่ปิดเจ้านายของเราอีกต่อไปว่าเงินของพวกเราหมดแล้ว และฝูงสัตว์เลี้ยงของพวกเราก็เป็นของเจ้านายของเราหมด ไม่มีอะไรเหลืออยู่ในสายตาเจ้านายของพวกเรา นอกจากร่างกายของพวกเราและที่ดินของพวกเรา" ¹⁹ ทำไมพวกเราจะต้องมาสิ้นชีวิตต่อหน้าต่อตาท่าน ทั้งตัวพวกเราและที่ดินของพวกเราเล่า? จงซื้อตัวพวกเรา และที่ดินของพวกเราเพื่อแลกกับอาหาร และพวกเราและที่ดินของพวกเราจะเป็นพวกคนรับใช้ของฟาโรห์ ขอเมล็ดพืชให้พวกเราเพื่อที่พวกเราจะมีชีวิตอยู่ และไม่ตาย และแผ่นดินนั้นจะไม่ว่างเปล่า"
- ²⁰ ดังนั้นโยเซฟจึงซื้อที่ดินทั้งหมดของอียิปต์เพื่อฟาโรห์ เพราะคนอียิปต์ทุกคนได้ขายทุ่งนาของเขาเพราะการกีดกันการอาหารรุนแรงมาก ด้วยวิธีนี้ที่ดินนั้นก็ตกเป็นของฟาโรห์ ²¹ ประชาชนทั้งหลายทั่วทั้งแผ่นดินอียิปต์ขายตัวเป็นทาสของฟาโรห์ ²² มีเพียงที่ดินของปุโรหิตทั้งหลายเท่านั้นที่โยเซฟไม่ได้ซื้อเพราะว่าพวกปุโรหิตได้รับการเลี้ยงดู พวกเขาได้กินจากการจัดสรรที่ฟาโรห์ประทานให้พวกเขา ดังนั้นพวกเขาก็ไม่ได้ขายที่ดินของพวกเขา
- ²³ จากนั้นโยเซฟพูดกับประชาชนทั้งหลายว่า "ดูเถิด วันนี้เราซื้อตัวพวกเจ้า และที่ดินของพวกเจ้าให้ฟาโรห์ และนี่คือเมล็ดพืชสำหรับพวกเจ้า และพวกเจ้าจะได้เพาะปลูกบนที่ดิน" ²⁴ ในการเก็บเกี่ยว พวกเจ้าต้องถวายหนึ่งในห้าแก่ฟาโรห์ และอีกสี่ส่วนจะเป็นของพวกเจ้าเอง เพื่อเป็นเมล็ดพันธุ์พืชของทุ่งนา และเพื่อเป็นอาหารสำหรับครัวเรือนของพวกเจ้า และบุตรทั้งหลายของพวกเจ้า" ²⁵ เขาทักทายพวกเขาว่า "ท่านได้ช่วยชีวิตพวกเราขอให้เราเป็นทาสในสายตาของท่าน เราจะเป็นคนรับใช้ทั้งหลายของฟาโรห์" ²⁶ ดังนั้นโยเซฟได้ทำกฎระเบียบบังคับใช้ทั่วแผ่นดินอียิปต์จนถึงทุกวันนี้ ที่หนึ่งในห้าเป็นของฟาโรห์ มีเพียงที่ดินของปุโรหิตเท่านั้นที่ไม่ได้เป็นของฟาโรห์
- ²⁷ ดังนั้นอิสราเอลจึงได้อาศัยในแผ่นดินอียิปต์ ในแผ่นดินเมืองโกเชน คนของพวกเขาก็ได้รับสิทธิการเป็นเจ้าของที่นั่น พวกเขาได้เกิดผลและทวีขึ้นอย่างมากมาย ²⁸ โยาคอบอาศัยในแผ่นดินอียิปต์สิบเจ็ดปี ดังนั้นชีวิตของโยาคอบคือหนึ่งร้อยสี่สิบเจ็ดปี
- ²⁹ เมื่อเวลาใกล้จะมาถึงที่อิสราเอลจะเสียชีวิต เขาเรียกบุตรชายของเขา คือโยเซฟเข้ามา และกล่าวกับเขาว่า "ถ้าบัดนี้พ่อเป็นที่ชอบในสายตาของเจ้า จงเอามือของเจ้าวางไว้ใต้ขาอ่อนของพ่อ และแสดงความสัตย์ซื่อ และความน่าไว้วางใจต่อพ่อ ขออย่าฝังพ่อในแผ่นดินอียิปต์" ³⁰ เมื่อพ่อได้ล่วงลับไปกับเหล่าบรรพบุรุษของพ่อ พวกเจ้าจะต้องนำร่างพ่อออกไปจากแผ่นดินอียิปต์ และฝังพ่อในสุสานของบรรพบุรุษของพ่อ" โยเซฟพูด

ว่า "ลูจะทำตามที่พ่อได้พูดแล้ว" ³¹ อิสราเอลพูดว่า "จงสาบานต่อพ่อ" และโยเซฟก็สาบานต่อเขา จากนั้นอิสราเอลก็ได้โน้มตัวลงที่หัวเตียงของเขา

Chapter 48

¹ หลังจากสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ มีคนหนึ่งได้มาบอกโยเซฟว่า “ดูเถิด บิดาของท่านป่วย” ดังนั้นเขาจึงนำเอาบุตรชายทั้งสองคนของเขาไปกับเขา คือมนัสเสห์ และเอเฟราอิม ² เมื่อยาโคบได้รับการบอกว่า “ดูเถิด โยเซฟ บุตรชายของท่านได้มาถึงเพื่อจะเยี่ยมท่าน” อิสราเอลรวบรวมกำลังและลุกขึ้นนั่งบนเตียง

³ ยาโคบพูดกับโยเซฟว่า “พระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ปรากฏแก่พ่อที่ตำบลลูซในแผ่นดินคานาอัน พระองค์ทรงอวยพรพ่อ ⁴ และตรัสกับพ่อว่า ‘ดูเถิด เราจะทำให้เจ้าเกิดผล และเพิ่มพูนขึ้นอย่างมากมาย เราจะทำให้เจ้าเป็นขุมขุมชนของบรรดาประชาชาติ เราจะประทานแผ่นดินนี้แก่เชื้อสายทั้งหลายของเจ้า เป็นกรรมสิทธิ์ตลอดไป’

⁵ บัดนี้บุตรชายทั้งสองคนของลูก ผู้ซึ่งได้บังเกิดแก่ลูกในแผ่นดินอียิปต์ก่อนที่จะพามาหาลูกในอียิปต์ พวกเขาเป็นของพ่อ เอเฟราอิม และมนัสเสห์ จะเป็นของพ่อ เหมือนที่รูเบนและสิเมโอนเป็นของพ่อ ⁶ บรรดาบุตรที่ลูกมีหลังจากพวกเขาทั้งหลายจะเป็นของลูก พวกเขาจะถูกจดชื่อไว้ภายใต้ชื่อของพวกพี่น้องของพวกเขาในมรดกของพวกเขา ⁷ แต่สำหรับพ่อ เมื่อพ่อกลับจากอียิปต์ ความโศกเศร้าของพ่อต่อราเชลที่เสียชีวิตระหว่างทางที่จะไปแผ่นดินคานาอัน ในขณะที่ยังอยู่ห่างไกลจากเอเฟราธาห์ พ่อได้ฝังนางไว้ระหว่างทางที่จะไปยังเอเฟราธาห์” (นั่นคือ เบธเลเฮม)

⁸ เมื่ออิสราเอลเห็นพวกบุตรชายของโยเซฟ เขาพูดว่า “คนเหล่านี้ใครกันหรือ?” ⁹ โยเซฟพูดกับบิดาของเขาว่า “พวกเขาคือบุตรชายทั้งหลายของลูก ผู้ซึ่งพระเจ้าประทานให้แก่ลูกนี้” อิสราเอลพูดว่า “จงนำพวกเขาเข้ามาหาพ่อเพื่อที่พ่อจะได้ช่วยพรพวกเขา” ¹⁰ บัดนี้ดวงตาของอิสราเอลมืดมัวเพราะความมียุมาของเขาดังนั้นเขาจึงมองไม่เห็น และโยเซฟพาพวกเขาเข้ามาใกล้เขา และเขาจูบพวกเขา และกอดพวกเขา ¹¹ อิสราเอลกล่าวว่ากับโยเซฟว่า “พ่อไม่เคยคาดหวังที่ได้เห็นหน้าของลูกอีก แต่พระเจ้าทรงอนุญาตให้พ่อได้เห็นบุตรทั้งหลายของลูก”

¹² โยเซฟนำพวกเขาออกจากระหว่างหัวเข่าของอิสราเอล และจากนั้นเขาก็นำลงถึงพื้น ¹³ โยเซฟนำพวกเขาทั้งสองคือ เอเฟราอิมอยู่ทางขวา มือของเขา คืออยู่ทางซ้ายมือของอิสราเอล และมนัสเสห์อยู่ทางซ้ายมือของเขา คืออยู่ทางขวามือของอิสราเอล และนำพวกเขาเข้ามาใกล้เขา ¹⁴ อิสราเอลยื่นมือขวาออกและวางบนศีรษะของเอเฟราอิม ผู้ซึ่งเป็นน้อง และมือซ้ายของเขาวางบนศีรษะของมนัสเสห์ เขาไขว้มือของเขาเพราะว่ามนัสเสห์เป็นบุตรหัวปี

¹⁵ อิสราเอลอวยพรโยเซฟ กล่าวว่า “ต่อพระพักตร์พระเจ้าผู้ที่บรรพบุรุษของข้าพระองค์ อับราฮัมและอิสอัคได้ติดตาม พระเจ้าผู้ที่ได้ดูแลข้าพระองค์จนถึงทุกวันนี้ ¹⁶ ทุตสวรรค์ผู้ที่ปกป้องรักษาข้าพระองค์จากอันตรายทั้งปวง ขอให้พระองค์ทรงอวยพรพระเด็กเหล่านี้ ขอให้ชื่อของข้าพระองค์เป็นชื่อของพวกเขา และชื่อของบรรพบุรุษของข้าพระองค์ คืออับราฮัมและอิสอัค ขอให้พวกเขาเติบโตขึ้น ทวีมากขึ้นบนแผ่นดิน”

¹⁷ เมื่อโยเซฟเห็นบิดาของเขาวางมือวางบนศีรษะของเอเฟราอิม เขารู้สึกไม่สบายใจ เขาจับมือของบิดาของเขาย้ายจากศีรษะเอเฟราอิมไปยังศีรษะของมนัสเสห์ ¹⁸ โยเซฟพูดกับบิดาของเขา “ไม่ใช่ออย่างนี้ พ่อของลูก เพราะว่านี่คือบุตรหัวปี วางมือขวาของพ่อบนศีรษะของเขาเถิด” ¹⁹ บิดาของเขาปฏิเสธ และพูดว่า “พ่อรู้ลูกเอ๋ย พ่อรู้ เขาจะกลายเป็นชนชาติ และเขาจะยิ่งใหญ่ด้วย น้องชายของเขาจะยิ่งใหญ่กว่าเขา และเชื้อสายทั้งหลายของเขาจะทวีคูณกลายเป็นประชาชาติ”

²⁰ อิสราเอลอวยพรพวกเขาในวันนั้นด้วยคำเหล่านี้ “ประชาชนของอิสราเอลจะประกาศการอวยพรโดยชื่อของเจ้า กล่าวว่า ‘ขอพระเจ้าทำให้เจ้าเหมือนเอเฟราอิม และเหมือนมนัสเสห์’” ด้วยวิธีนี้ อิสราเอลจึงจัดเอเฟราอิมไว้ก่อนมนัสเสห์ ²¹ อิสราเอลพูดกับโยเซฟว่า “ดูเถิด พ่อกำลังจะตาย แต่พระเจ้าจะทรงอยู่กับลูก และจะทรงนำลูกกลับไปยังดินแดนของบรรพบุรุษทั้งหลายของลูก ²² สำหรับลูก ซึ่งเป็นคนเดียวที่อยู่เหนือบรรดาพี่น้อง พ่อขอมอบที่ลาดกูเจ้าที่พ่อได้มาจากคนอโมไรต์ด้วยดาบและธนูของพ่อให้ลูก”

Chapter 49

¹ จากนั้นยาโคบเรียกลูกชายทั้งหลายของเขาและกล่าวว่า "พวกเจ้าทั้งหลายจงมารวมกัน และเราจะบอกพวกเจ้าถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับพวกเจ้าในอนาคต ² พวกเจ้าจงมาชุมนุมกันและฟัง บุตรชายทั้งหลายของยาโคบ จงฟังอิสราเอล บิดาของพวกเจ้า

³ รูเบน เจ้าเป็นบุตรหัวปีของเรา เป็นอำนาจของเรา และเป็นจุดเริ่มต้นของกำลังของเรา เป็นเกียรติยศชื่อเสียงที่สำคัญของเรา และเป็นพลังที่สำคัญของเรา ⁴ เจ้าไม่สามารถควบคุมได้เหมือนน้ำที่ไหลเชี่ยว เจ้าจะไม่ดีกว่าคนอื่นเพราะว่าเจ้าได้ขึ้นไปบนเตียงของบิดาเจ้า จากนั้นเจ้าได้ทำให้มันเป็นมลทิน เจ้าได้ขึ้นไปบนที่นอนของเรา

⁵ สิเมโอน และเลวี เป็นพี่น้องกัน อาวุธแห่งความรุนแรงคือดาบทั้งหลายของพวกเขา ⁶ โอ้ จิตวิญญาณของเรา อย่าเข้าไปในที่ชุมนุมของพวกเขา อย่าเข้าร่วมในการประชุมของพวกเขา เพราะจิตใจของเรามีศักดิ์ศรีมากกว่านั้น เพราะว่าความโกรธของพวกเขา พวกเขาได้ฆ่าผู้ชายทั้งหลายมันเป็นความพอใจที่พวกเขาทำให้พวกวัวตัวผู้ทั้งหลายพิการ ⁷ ความโกรธของพวกเขาก็ให้ถูกแช่ เพราะว่ามันคือความดุร้าย และความโมโหร้ายของพวกเขาก็เพราะว่ามันคือความโหดร้าย เราจะแบ่งแยกพวกเขาในยาโคบ และกระจายพวกเขาในอิสราเอล

⁸ ยูดาห์เอ๋ย พวกพี่น้องจะสรรเสริญเจ้า มือของเจ้าจะอยู่บนคอของเหล่าศัตรูของเจ้า บุตรชายทั้งหลายของบิดาเจ้าจะก้มคำนับลงต่อหน้าเจ้า ⁹ ยูดาห์เป็นเหมือนลูกของสิงโต บุตรชายของเราเอ๋ย เจ้าได้ขึ้นไปจากเหยื่อของเจ้า เจ้าได้ก้มลง เจ้าได้หมอบลงเหมือนสิงโต เหมือนสิงโตตัวเมียใครจะกล้าปลุกเขา? ¹⁰ ไม่มีเกาะไม่ขาดไปจากยูดาห์ หรือผู้ปกครองจะไม่ขาดไปจากระหว่างเท้าของเขา จนกว่าซีโลห์จะมา ประชาชาติทั้งหลายจะเชื่อฟังผู้นั้น ¹¹ จงผูกลาของเขากับเถาองุ่น และลูกลาตัวผู้ของเขากับเถาองุ่นที่เลือกไว้ เขาได้ชักเสื้อผ้าของเขาในเหล่าองุ่น และเสื้อคลุมของเขาในเลื้อยแห่งผลองุ่นทั้งหลาย ¹² ดวงตาของเขาจะมีสีเข้มเหมือนเหล่าองุ่น และฟันของเขาจะขาวเหมือนน้ำมัน

¹³ เสนุลุงจะอาศัยอยู่ริมชายทะเล เขาจะเป็นท่าเรือสำหรับเรือทั้งหลาย และอาณาเขตของเขาจะขยายออกไปถึงไซดอน ¹⁴ อิสราเอลเป็นลาที่มีกำลังแข็งแรง กำลังนอนอยู่ระหว่างคอกแกะทั้งหลาย ¹⁵ เขาเห็นที่พักผ่อนที่ดี และแผ่นดินที่น้ำพิงพอใจ เขาจะลดไหล่ของเขาลงเพื่อรับแอก และกลายเป็นคนรับใช้สำหรับงานนั้น

¹⁶ ดานจะพิพากษาประชาชนของเขา เหมือนเผ่าหนึ่งของอิสราเอล ¹⁷ ดานจะเป็นจุดหัวหนึ่งที่อยู่ข้างทาง จุดหัวหนึ่งในทางนั้นที่จะกัดส้นเท้าม้า ทำให้ผู้ที่ขี่ม้าหยาหลังตก ¹⁸ ข้าแต่พระยาห์เวห์ ข้าพระองค์ขอคอยการช่วยกู้ของพระองค์

¹⁹ กาดเอ๋ย ผู้กดขี่จะจู๋โถมเขา แต่เขาจะโจมตีสองเท้าที่ส่วนหลังของพวกเขา ²⁰ อาหารของอาเซอร์จะสมบูรณ์ และเขาจะจัดอาหารสำหรับภักษัตริย์ ²¹ นัฟทาลีจะเป็นกวางตัวเมียที่ถูกปล่อย เขาจะมีลูกกวางที่สวยงาม

²² โยเซฟเป็นกิ่งที่เกิดผล กิ่งที่เกิดผลที่อยู่ใกล้บ่อน้ำ ที่มีกิ่งทั้งหลายเลื้อยอยู่บนกำแพง ²³ พวกพลบรูจะโจมตีสเขาและยิงไปที่เขา และข่มขู่เขา ²⁴ แต่ธนูของเขาจะยังคงตั้งตรง และมือของเขาเต็มไปด้วยความชำนาญเพราะพระหัตถ์ขององค์ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ของยาโคบเพราะชื่อของพระเจ้าผู้เลื่อง พระศิลาของของอิสราเอล ²⁵ พระเจ้าของบิดาเจ้าจะทรงช่วยเจ้า และพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์จะทรงอวยพรเจ้าด้วยพระพรของท้องฟ้า เบื้องบน พระพรแห่งที่ลี้ภัยที่อยู่ข้างใต้ และพระพรแห่งเต้านมและครรภ์ ²⁶ พระพรแห่งบิดาของเจ้ายิ่งใหญ่กว่าพระพรแห่งภูเขาโบราณ หรือสิ่งทั้งหลายที่น่าปรารถนาของเนินเขาโบราณทั้งหลาย ให้พระพรทั้งหลายอยู่บนศีรษะของโยเซฟ แม้กระทั่งบนกระหม่อมของเจ้าชายแห่งพี่น้องทั้งหลายของเขา

²⁷ เบนยามินเป็นสุนัขป่าที่หัวโหย ในตอนเช้าเขาจะกลืนกินเหยื่อ และในตอนเย็นเขาจะแบ่งสิ่งที่ปล้นมา" ²⁸ คนเหล่านี้คือคนอิสราเอลทั้งสิบสองเผ่า นี่คือน้ำที่บิดาของพวกเขาก็ได้พูดกับพวกเขา เมื่อเขาได้อวยพรพวกเขา เขาได้อวยพรแต่ละคนด้วยคำอวยพรที่เหมาะสม

²⁹ จากนั้นยาโคบได้สั่งพวกเขาและพูดกับพวกเขา "เรากำลังจะไปอยู่กับบรรพบุรุษของเรา จงฟังเรากับบรรพบุรุษทั้งหลายของเราในถ้ำที่อยู่ในทุ่งนาของเอโฟรนคนฮิตไทต์ ³⁰ ในถ้ำที่อยู่ในทุ่งนาของมักเปลาห์ ซึ่งอยู่ใกล้กับเรในแผ่นดินคานาอัน ทุ่งนาที่อับราฮัมได้ซื้อเพื่อเป็นสุสานจากเอโฟรนคนฮิตไทต์ ³¹ ที่นั่นพวกเขาได้ฝังอับราฮัมและซาราห์ผู้เป็นภรรยาของเขา ที่นั่นพวกเขาได้ฝังอิสอัคและเรเบคาห์ผู้เป็นภรรยาของเขา และที่นั่นเราได้ฝังเลอาห์ ³² ทุ่งนาและถ้ำที่อยู่ในที่นั้นถูกซื้อจากคนฮิตไทต์" ³³ เมื่อยาโคบสั่งเสียบุตรชายทั้งหลายของเขาเสร็จ เขาถึงเท้าของเขาขึ้นบนเตียง หายใจเอื่อยสุดท้าย และไปอยู่กับบรรพบุรุษของเขา

Chapter 50

¹ แล้วโยเซฟก็โศกเศร้าเสียใจเป็นอย่างมาก เขารุดตัวลงบนใบหน้าของบิดาของเขา และเขาร้องไห้บนร่างของเขาและจูบเขา ² โยเซฟสั่งคนรับใช้ของเขาซึ่งเป็นหมอให้อาบน้ำศพบิดาของเขา ดังนั้นพวกหมอจึงได้อาบน้ำศพอิสราเอล ³ พวกเขาใช้เวลาสี่สิบวัน เพราะนั่นคือเวลาการอาบน้ำศพ คนอียิปต์ทั้งหลายไว้ทุกข์เพื่อเขาเป็นเวลาเจ็ดสิบวัน

⁴ เมื่อเวลาการไว้ทุกข์ผ่านไป โยเซฟพูดกับข้าราชการสำนักของฟาโรห์ กล่าวว่า "ถ้าบัดนี้ข้าพเจ้าเป็นที่ชอบในสายตาของพวกท่าน ขอได้โปรดทูลฟาโรห์ว่า ⁵ 'บิดาของเราได้ให้เราสอบว่า "ดูเถิดเรากำลังจะตาย จงฝังเราในอูโมงค์ที่เราขุดไว้สำหรับตัวเราเองในแผ่นดินคานาอัน พวกเจ้าจงฝังเราไว้ที่นั่น" บัดนี้ขอให้เราขึ้นไปและฝังบิดาของเรา และจากนั้นเราจะกลับมา"' ⁶ ฟาโรห์ตรัสตอบว่า "ไปเถิด และจงฝังบิดาของเจ้า ดังที่เขาให้เจ้าสบว่า"

⁷ โยเซฟขึ้นไปฝังบิดาของเขา ข้าราชการทั้งหมดของฟาโรห์ก็ไปกับเขาคือ ข้าราชการสำนักทั้งหลายของฟาโรห์ ข้าราชการผู้ใหญ่ทั้งหมดของแผ่นดินอียิปต์ ⁸ พร้อมด้วยครวี่เรือนทั้งหมดของโยเซฟและพวกพี่น้องของเขา และครวี่เรือนของบิดาของเขา ยกเว้นบุตรทั้งหลายของพวกเขา ฝูงวัวและฝูงแกะทั้งหลายของพวกเขาถูกละไว้ที่แผ่นดินเมืองโกเชน ⁹ ขบวนรถรบทั้งหลายและนักรบทั้งหลายก็ไปกับเขาด้วย นับเป็นคนกลุ่มใหญ่ ¹⁰ เมื่อพวกเขามาถึงลานบดข้าวแห่งอากาศ บนอีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำจอร์แดน พวกเขาสร้างคร่ำครวญมากมาย และโศกเศร้าเสียใจอย่างยิ่ง ที่นั่นโยเซฟให้มีการร้องคร่ำครวญเพื่อบิดาของเขาเป็นเวลาเจ็ดวัน

¹¹ เมื่อคนคานาอันที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินนั้นเห็นการคร่ำครวญที่ลานบดข้าวแห่งอากาศ พวกเขาพูดว่า "นี่คือวาระแห่งความเสียใจอย่างยิ่งสำหรับคนอียิปต์ทั้งหลาย" นั่นคือสาเหตุที่เรียกชื่อสถานที่นั้น ซึ่งอยู่อีกฟากหนึ่งของแม่น้ำจอร์แดนว่า อาเบล มีสราม ¹² ดังนั้นบุตรชายทั้งหลายของเขาได้กระทำเพื่อยาโคบตามที่เขาได้สั่งพวกเขาไว้ ¹³ บุตรชายทั้งหลายของเขานำเขามายังแผ่นดินคานาอันและฝังเขาในถ้ำในทุ่งนาของบัคเปลาห์ ใกล้กับเระ อับราฮัมได้ซื้อถ้ำนั้นกับทุ่งนาเพื่อเป็นสุสาน เขาซื้อจากเอโฟรนคนฮิตไทต์ ¹⁴ หลังจากที่เขาฝังบิดาของเขาแล้ว โยเซฟก็กลับไปยังอียิปต์ เขาและพวกพี่น้องของเขา และทั้งหมดผู้เดินทางร่วมไปกับเขาเพื่อฝังบิดาของเขา

¹⁵ เมื่อพวกพี่ชายของโยเซฟเห็นว่าบิดาของพวกเขาเสียชีวิตแล้ว พวกเขาพูดว่า "อะไรจะเกิดขึ้นถ้าโยเซฟยังโกรธพวกเราและต้องการแก้แค้นพวกเราอย่างเต็มที่สำหรับสิ่งที่ชั่วร้ายที่พวกเราได้กระทำไว้กับเขา?" ¹⁶ ดังนั้นพวกเขาจึงให้คนไปหาโยเซฟเพื่อกล่าวว่า "บิดาของท่านสั่งไว้ก่อนที่ท่านจะตายว่า ¹⁷ 'จงบอกโยเซฟดังนี้ "ขอให้งดโทษการละเมิดของพวกพี่ชายของเจ้าและความบาปของพวกเราที่พวกเราได้กระทำสิ่งที่ชั่วร้ายต่อเจ้า"' บัดนี้ขอให้ยกโทษพวกคนรับใช้ของพระเจ้าของบิดาของท่าน" โยเซฟร้องไห้เมื่อคนเหล่านั้นพูดกับเขา

¹⁸ พวกพี่ชายไปและก้มหน้าต่อโยเซฟด้วย พวกเขาพูดว่า "ดูเถิด พวกเราเป็นคนรับใช้ทั้งหลายของท่าน" ¹⁹ แต่โยเซฟตอบพวกเขาว่า "อย่ากลัวเลย น้องเป็นพระเจ้าหรือ? ²⁰ สำหรับพวกพี่ พวกพี่ได้มุ่งร้ายต่อน้อง แต่พระเจ้าทรงกระทำให้เกิดผลดี เพื่อรักษาชีวิตคนจำนวนมาก ดังที่พวกพี่ๆ เห็นทุกวันนี้ ²¹ บัดนี้อย่ากลัวเลย น้องจะจัดการดูแลพวกพี่ๆ และบุตรทั้งหลายของพวกพี่" เขาได้ปลอบใจพวกเขาด้วยวิธีนี้และพูดอย่างเมตตาต่อจิตใจของพวกเขา

²² โยเซฟใช้ชีวิตอยู่ในอียิปต์กับครอบครัวของบิดาของเขา เขามีชีวิตอยู่หนึ่งร้อยสิบปี ²³ โยเซฟเห็นบุตรทั้งหลายของเอโฟรนถึงรุ่นที่สาม เขาเห็นบุตรทั้งหลายของมาคีบุตรชายของมนัสเสห์ ผู้ซึ่งถูกวางบนเข่าของโยเซฟ ²⁴ โยเซฟพูดกับพวกพี่น้องของเขาว่า "เรากำลังจะตาย แต่แน่นอนพระเจ้าจะมาเยี่ยมพวกท่านและนำพวกท่านออกไปจากแผ่นดินนี้ไปยังแผ่นดินที่พระองค์ทรงสัญญาที่จะประทานให้แก่อับราฮัม แก์อิสอัค และแยอาโคบ" ²⁵ แล้วโยเซฟก็ให้คนอิสราเอลให้คำสัตย์สาบาน เขาพูดว่า "แน่นอนพระเจ้าจะมาเยี่ยมพวกท่าน ในเวลานั้นพวกท่านต้องนำกระดูกของเราไปจากที่นี่" ²⁶ ดังนั้นโยเซฟได้เสียชีวิตเมื่ออายุ 110 ปี พวกเขาอาบยาศพเขา และเขาถูกใส่ไว้ในโลงในอียิปต์